

2019

Urząd Statystyczny
w Rzeszowie

Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego

Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship

Urząd Statystyczny w Rzeszowie Statistical Office in Rzeszów

Rzeszów 2019

Zespół Redakcyjny

Editorial Board

Przewodniczący
President

Marek Cierpiat-Wolan

Członkowie
Members

Edyta Gielbaga, Dorota Jasiukiewicz, Teresa Krzemińska, Anna Tworek-Ptak, Beata Rajca,
Jadwiga Uchman, Elżbieta Wojnar, Józef Wojtak, Sebastian Wójcik

Sekretarz
Secretary

Barbara Błachut

Redakcja merytoryczna i techniczna

Editors and technical supervision

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Rzeszowie
Team of the Statistical Office in Rzeszów

Druk okładki
Printing of cover

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Zamek Lubomirskich w Rzeszowie (fot. Marek Tomczyk)

ISSN 1640-0062

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on the website
rzeszow.stat.gov.pl/

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

Przedmowa

Mam przyjemność przekazać Państwu dwudziestą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podkarpackiego.

Opracowanie zawiera szeroki zestaw informacji statystycznych opisujących poziom życia społeczeństwa, sytuację gospodarczą województwa oraz stan środowiska naturalnego. Wybrane dane o Podkarpaciu zostały zaprezentowane na tle kraju oraz w retrospekcji sięgającej 2000 roku. Materiał statystyczny wzbogacony został ilustracją graficzną w postaci wykresów.

Oddając Państwu do rąk „Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego 2019”, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia jego treści. Jednocześnie informuję, że Rocznik, poza wydaniem książkowym, dostępny jest także w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://rzeszow.stat.gov.pl>. Natomiast szczegółowe informacje na temat województwa znajdziecie Państwo w Banku Danych Lokalnych – <https://stat.gov.pl>.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

dr Marek Cierpiat-Wolan

Rzeszów, grudzień 2019 r.

Preface

I am pleased to present you with the twentieth edition of the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship.

The publication contains a large extent of statistical data describing the standard of living of the society, the economic situation of the voivodship and the state of the natural environment. Selected data on Podkarpacie are presented compared to the country as well as in retrospect from the year 2000. The statistical content has been enriched with a graphic illustration in the form of charts.

With the Statistical Yearbook of Podkarpackie Voivodship 2019, I would like to express my gratitude to all persons and institutions for assistance in providing information, which has contributed to enriching its content. At the same time, I would like to add that the Yearbook is also available in electronic form on the Office's website at <http://rzeszow.stat.gov.pl>. Detailed information on the voivodship can be found in the Local Data Bank at <https://stat.gov.pl>.

Director
of the Statistical Office
in Rzeszów

Marek Cierpiał-Wolan, Ph.D.

Rzeszów, December 2019

SPIS RZECZY

Przedmowa	
Spis tablic	
Spis map i wykresów	
Objaśnienia znaków umownych	
Skróty	
Uwagi ogólne	

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2018 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2012–2018)	

DZIAŁY

I. Geografia	
II. Stan i ochrona środowiska	
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
V. Ludność	
VI. Rynek pracy	
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia spo- łeczne	
VIII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
IX. Edukacja i wychowanie	
X. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
XI. Kultura. Turystyka. Sport	
XII. Nauka i technika. Społeczeństwo in- formacyjne	
XIII. Ceny	
XIV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport. Telekomunikacja	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

CONTENTS

Preface	3— 4
List of tables	6— 24
List of maps and graphs	25
Symbols	26
Abbreviations	27
General notes	28— 33

REVIEW TABLES

Voivodship compared to the country in 2018	34— 39
Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2012–2018)	40— 57

CHAPTERS

Geography	58— 61
Environmental protection	62— 87
Administrative division and territorial self-government	88— 93
Public safety. Justice	94—102
Population	103—128
Labour market	129—161
Wages and salaries. Social benefits	162—174
Households. Dwellings	175—196
Education	197—224
Health care and social welfare	225—241
Culture. Tourism. Sport	242—255
Science and technology. Information society	256—271
Prices	272—276
Agriculture, hunting and forestry	277—305
Industry and construction	306—321
Transport. Telecommunications	322—330
Trade and catering	331—337
Finances of enterprises	338—350
Public finance	351—359
Investments. Fixed assets	360—369
Regional accounts	370—375
Entities of the national economy	376—382

Spis tablic

List of tables

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa	Geographic location of the voivodship	1	58
Powierzchnia i granice w 2018 r.	Area and borders in 2018	2	58
Układ pionowy powierzchni	Elevations	3	59
Wyższe szczyty górskie	Highest mountain peaks	4	59
Większe sztuczne zbiorniki wodne	Major artificial reservoirs	5	60
Większe rzeki	Principal rivers	6	60
Temperatury powietrza (1971-2018)	Air temperatures (1971-2018)	7	61
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie (1971- 2018)	Atmospheric precipitation, wind velocity, in- solation and cloudiness (1971-2018)	8	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODO- WISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	62
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany wykorzy- stania powierzchni województwa (2010, 2015, 2018)	Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2010, 2015, 2018)	1 (9)	70
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2010, 2015, 2017, 2018)	Agricultural land designated for non-agricul- tural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (10)	71
Grunty zdewastowane i zdegradowane wy- magające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospoda- rowane (2010, 2015, 2017, 2018)	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (11)	72
Pobór wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2010, 2015, 2017, 2018)	Water withdrawal for needs of the national economy and population (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (12)	72
Zużycie wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności (2010, 2015, 2017, 2018)	Water consumption for needs of the national economy and population (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (13)	73
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling up and completing fish ponds (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (14)	73
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2010, 2015, 2017, 2018)	Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (15)	74
Zakłady odprowadzające ścieki według miej- sca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2010, 2015, 2017, 2018)	Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (16)	74

		Tablica Table	Strona Page
Oczyszczalnie ścieków (2010, 2015, 2017, 2018)	Wastewater treatment plants (2010, 2015, 2017, 2018)	9 (17)	75
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2010, 2015, 2017, 2018)	Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2010, 2015, 2017, 2018)	10 (18)	76
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2010, 2015, 2017, 2018)	Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (19)	77
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2010, 2015, 2017, 2018)	Area of special nature value under legal protection (2010, 2015, 2017, 2018)	12 (20)	78
Parki narodowe (2010, 2015, 2017, 2018)	National parks (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (21)	78
Rezerваты przyrody (2010, 2015, 2017, 2018)	Nature reserves (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (22)	79
Parki krajobrazowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Landscape parks (2010, 2015, 2017, 2018)	15 (23)	79
Pomniki przyrody (2010, 2015, 2017, 2018)	Nature monuments (2010, 2015, 2017, 2018)	16 (24)	80
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Generally accessible and estate area green belts (2010, 2015, 2017, 2018)	17 (25)	80
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2010, 2015, 2017, 2018)	Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2010, 2015, 2017, 2018)	18 (26)	81
Odpady według rodzajów (2017, 2018)	Waste by type (2017, 2018)	19 (27)	81
Odpady komunalne (2010, 2015, 2017, 2018)	Municipal waste (2010, 2015, 2017, 2018)	20 (28)	82
Nieczystości ciekłe (2015, 2017, 2018)	Liquid waste (2015, 2017, 2018)	21 (29)	82
Składowiska odpadów komunalnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Landfill sites with municipal waste (2010, 2015, 2017, 2018)	22 (30)	83
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarcę wodnej (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	23 (31)	83
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2010, 2015, 2017, 2018)	Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2010, 2015, 2017, 2018)	24 (32)	85
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2010, 2015, 2017, 2018)	Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2010, 2015, 2017, 2018)	25 (33)	87
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2010, 2015, 2017, 2018)	Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2010, 2015, 2017, 2018)	26 (34)	87

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	General notes	x	88
Jednostki administracyjne województwa (2010, 2015, 2017, 2018)	Administrative units of the voivodship (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (35)	90
Gminy w 2018 r.	Gminas in 2018	2 (36)	90
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2018 r.	Powiats and cities with powiat status in 2018	3 (37)	91
Radni organów jednostek samorządu teryto- rialnego w 2018 r.	Councillors of organs of local self-govern- ment entities in 2018	4 (38)	91
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administra- cji publicznej (2010, 2015, 2017, 2018)	Paid employment, wages and salaries in the public administration (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (39)	93
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLI- CZNE. WYMIAR SPRAWIED- LIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	General notes	x	94
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygo- towawczych (2010, 2015, 2017, 2018)	Ascertained crimes by the Police in com- pleted preparatory proceedings (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (40)	97
Wskaźniki wykrywalności sprawców prze- stępstw stwierdzonych przez Policję (2010, 2015, 2017, 2018)	Rates of detectability of delinquents in as- certained crimes by the Police (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (41)	100
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Incoming cases in the common courts (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (42)	100
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy po- wszechnie za przestępstwa ścigane z oskar- żenia publicznego (2010, 2015, 2017, 2018)	Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (43)	101
Załatwione sprawy rodzinne (2010, 2015, 2017, 2018)	Resolved family cases (2010, 2015, 2017, 2018).....	5 (44)	102
Podmioty w krajowym rejestrze sądowym (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities in the national judicial register (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (45)	102
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	103
Ludność (2010, 2015, 2017, 2018)	Population (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (46)	107
Ludność w wieku produkcyjnym i nieproduk- cyjnym (2010, 2015, 2017, 2018)	Working and non-working age population (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (47)	107
Ludność według płci i wieku (2010, 2015, 2017, 2018)	Population by sex and age (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (48)	108

	Tablica Table	Strona Page
Miasta i ludność w miastach (2010, 2015, 2017, 2018)	Towns and urban population (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (49) 109
Gminy zamieszkanе przez ludność wiejską (2010, 2015, 2017, 2018)	Gminas inhabited by rural population (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (50) 109
Mediana wieku według płci (2010, 2015, 2017, 2018)	Median age by sex (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (51) 110
Ruch naturalny ludności (2010, 2015, 2017, 2018)	Vital statistics (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (52) 110
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2010, 2015, 2017, 2018)	Marriages contracted and dissolved (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (53) 111
Małżeństwa zawarte w 2018 r. według wieku nowożeńców	Marriages contracted in 2018 by age of bridegrooms and brides	9 (54) 112
Małżeństwa zawarte w 2018 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	Marriages contracted in 2018 by previous marital status of bridegrooms and brides	10 (55) 113
Małżeństwa wyznaniowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Church or religious marriages (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (56) 114
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2018 r.	Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2018	12 (57) 115
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2010, 2015, 2017, 2018)	Divorces by the number of underage children in the marriage (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (58) 116
Urodzenia (2010, 2015, 2017, 2018)	Births (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (59) 116
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2010, 2015, 2017, 2018)	Live births by birth order and age of mother (2010, 2015, 2017, 2018)	15 (60) 117
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2010, 2015, 2017, 2018)	Female fertility and reproduction rates of population (2010, 2015, 2017, 2018)	16 (61) 117
Zgony według płci i wieku zmarłych (2010, 2015, 2017, 2018)	Deaths by sex and age of deceased (2010, 2015, 2017, 2018)	17 (62) 118
Zgony według wybranych przyczyn (2010, 2014, 2015, 2017)	Deaths by selected causes (2010, 2014, 2015, 2017)	18 (63) 119
Zgony niemowląt według płci i wieku (2010, 2015, 2017, 2018)	Infant deaths by sex and age (2010, 2015, 2017, 2018)	19 (64) 120
Zgony niemowląt według przyczyn (2010, 2014, 2015, 2017)	Infant deaths by causes (2010, 2014, 2015, 2017)	20 (65) 121
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2015, 2017, 2018)	Suicides registered by the Police (2015, 2017, 2018)	21 (66) 121
Przeciętne dalsze trwanie życia (2010, 2015, 2017, 2018)	Life expectancy (2010, 2015, 2017, 2018)	22 (67) 122
Prognoza ludności (2020-2050)	Population projection (2020-2050)	23 (68) 123
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2010, 2015, 2017, 2018)	Internal and international migration of population for permanent residence (2010, 2015, 2017, 2018)	24 (69) 124
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2010, 2015, 2017, 2018)	Internal migration of population for permanent residence by direction (2010, 2015, 2017, 2018)	25 (70) 125

	Tablica Table	Strona Page
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2010, 2015, 2017, 2018)	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2010, 2015, 2017, 2018)	26 (71) 126
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2010, 2017, 2018)	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2010, 2017, 2018)	27 (72) 126
Rezydenci (2010, 2015, 2017, 2018)	Usual residence population (2010, 2015, 2017, 2018)	28 (73) 127
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2015, 2017, 2018)	Working and non-working age usual residence population (2010, 2015, 2017, 2018)	29 (74) 127
Kościół i związki wyznaniowe (2015, 2018)	Churches and religious associations (2015, 2018)	30 (75) 128
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	General notes	x 129
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2015, 2017, 2018)	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2015, 2017, 2018)	1 (76) 138
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2018 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in 4 th quarter 2018 on the LFS basis	2 (77) 139
Pracujący	Employment	
Pracujący (2010, 2015, 2017, 2018)	Employed persons (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (78) 140
Pracujący według statusu zatrudnienia (2010, 2015, 2017, 2018)	Employed persons by employment status (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (79) 141
Przeciętne zatrudnienie (2010, 2015, 2017, 2018)	Average paid employment (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (80) 142
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2010, 2015, 2017, 2018)	Full- and part-time paid employment (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (81) 143
Przyjęcia do pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Hires (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (82) 144
Zwolnienia z pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Terminations (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (83) 145
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2010, 2015, 2017, 2018)	Graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2010, 2015, 2017, 2018)	9 (84) 147
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2018 r.	Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2018	10 (85) 148

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (86) 149
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2010, 2015, 2017, 2018)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2010, 2015, 2017, 2018)	12 (87) 149
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (88) 150
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (89) 152
Wydatki Funduszu Pracy (2010, 2015, 2017, 2018)	Labour Fund expenditures (2010, 2015, 2017, 2018)	15 (90) 152
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2010, 2015, 2017, 2018]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2010, 2015, 2017, 2018]	16 (91) 153
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2010, 2015, 2017, 2018]	Contact-modes of injuries and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2010, 2015, 2017, 2018]	17 (92) 155
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2010, 2015, 2017, 2018)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2010, 2015, 2017, 2018)	18 (93) 157
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2010, 2015, 2017, 2018)	Exposure to risk factors at work (2010, 2015, 2017, 2018)	19 (94) 157
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2018 r.	Employees at workstations assessed for occupational risk in 2018	20 (95) 159
Choroby zawodowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Occupational diseases (2010, 2015, 2017, 2018)	21 (96) 160
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2010, 2015, 2017, 2018)	Persons receiving benefits for exposure to physical health risk factors at work (2010, 2015, 2017, 2018)	22 (97) 161

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	162
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2010, 2015, 2017, 2018)	Average monthly gross wages and salaries (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (98)	165
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2018 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2018	2 (99)	166
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2018 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2018	3 (100)	168
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2018 r.	Average gross wages and salaries for October 2018	4 (101)	170
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2018 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2018	5 (102)	172
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2010, 2015, 2017, 2018)	Retirees and pensioners (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (103)	173
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2010, 2015, 2017, 2018)	Gross retirement and other pension benefits (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (104)	173
Świadczenia z programu „Rodzina 500+” (2017, 2018)	Benefits from "Family 500+" programme (2017, 2018)	8 (105)	174
DZIAŁ VIII. GOSPODARSTWA DOMOWE. MIESZKANIA	CHAPTER VIII. HOUSEHOLDS. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	175
Gospodarstwa domowe	Households		
Prognoza gospodarstw domowych	Households projection	1 (106)	185
Budżety gospodarstw domowych	Household budgets		
Gospodarstwa domowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Households (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (107)	185

	Tablica Table	Strona Page
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Average monthly per capita available income of households (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (108) 186
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Average monthly per capita expenditures of households (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (109) 186
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (110) 187
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2010, 2015, 2017, 2018)	Households furnished with selected durable goods (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (111) 188
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	At-risk of poverty rates in households (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (112) 188
Mieszkania. Infrastruktura	Dwellings. Infrastructure	
Zasoby mieszkaniowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Dwelling stock (2010, 2015, 2017, 2018).....	8 (113) 189
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2015, 2017, 2018)	Dwellings in dwelling stock fitted with installations (2015, 2017, 2018)	9 (114) 189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2018 r. ...	Housing allowances paid out in 2018	10 (115) 190
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Administration of grounds for dwelling construction (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (116) 191
Mieszkania których budowę rozpoczęto (2010, 2015, 2017, 2018)	Dwellings in which construction has begun (2010, 2015, 2017, 2018)	12 (117) 191
Mieszkania oddane do użytkowania (2010, 2015, 2017, 2018)	Dwellings completed (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (118) 192
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2010, 2015, 2017, 2018)	Dwellings completed by number of rooms (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (119) 193
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2015, 2017, 2018)	Water supply and sewage systems (2010, 2015, 2017, 2018)	15 (120) 194
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Consumers and consumption of electricity in households (2010, 2015, 2017, 2018).....	16 (121) 195
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2010, 2015, 2017, 2018)	17 (122) 195
Ogrzewnictwo (2010, 2015, 2017, 2018)	House-heating (2010, 2015, 2017, 2018)	18 (123) 196
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Population using water supply, sewage and gas supply systems (2010, 2015, 2017, 2018)	19 (124) 196

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER IX. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes x	197
Edukacja według szczebli kształcenia (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Education by level (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 1 (125)	202
Szkoły według organów prowadzących (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Schools by school governing authority (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 2 (126)	204
Uczniowie według grup wieku (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Pupils and students by age groups (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 3 (127)	206
Współczynnik skolaryzacji (2015/16, 2017/18, 2018/19)	Enrolment rate (2015/11, 2017/18, 2018/19) 4 (128)	207
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Pupils and students studying foreign lan- guages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2010/11, 2015/11, 2017/18, 2018/19) 5 (129)	208
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2015/16, 2017/18, 2018/19)	Students studying foreign languages in schools for adults (2015/16, 2017/18, 2018/19) 6 (130)	210
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Education for people with special educa- tional needs (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 7 (131)	210
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mło- dzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2010, 2015, 2017, 2018)	Special educational centres, youth educa- tion centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2010, 2015, 2017, 2018) 8 (132)	211
Wychowanie pozaszkolne (2010, 2015, 2017, 2018)	Extracurricular education (2010, 2015, 2017, 2018) 9 (133)	212
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Boarding-schools and dormitories for chil- dren and youth (excluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19] 10 (134)	212
Domy i stołówki studenckie (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Student dormitories and canteens (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 11 (135)	213
Studenci uczelni otrzymujący stypendia (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Students of higher education institutions re- ceiving scholarships (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 12 (136)	213
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19] 13 (137)	214
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19] 14 (138)	215

	Tablica Table	Strona Page
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Basic vocational schools stage I sectoral vocational schools for youth (excluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	15 (139) 216
Uczniowie branżowych szkół I stopnia i ab- solwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) we- dług podgrup kierunków kształcenia [2015/16, 2017/18, 2018/19]	Students of stage I sectoral vocational schools and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education [2015/16, 2017/18, 2018/19]	16 (140) 216
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	General secondary schools for youth (ex- cluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	17 (141) 217
Technika dla młodzieży (bez szkół specjal- nych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19].....	Technical schools for youth (excluding spe- cial schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	18 (142) 217
Uczniowie i absolwenci techników dla mło- dzieży (bez szkół specjalnych) według po- grup kierunków kształcenia [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Students and graduates of technical sec- ondary schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	19 (143) 217
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19).....	Art schools for children and youth (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	20 (144) 218
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	Post-secondary schools (excluding special schools) [2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19]	21 (145) 219
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według kierunków kształcenia [2017/18, 2018/19]	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2017/18, 2018/19]	22 (146) 219
Uczelnie (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Higher education institutions (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	23 (147) 220
Studenci uczelni według form studiów i ty- pów szkół (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Students of higher education institutions by mode of study and type of schools (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	24 (148) 220
Absolwenci uczelni według form studiów i typów szkół (2010/11, 2014/15, 2015/16, 2017/18)	Graduates of higher education institutions by mode of study and type of schools (2010/11, 2014/15, 2015/16, 2017/18)	25 (149) 221
Nauczyciele akademicy na uczelniach (2015/16, 2017/18, 2018/19)	Academic teachers in higher education insti- tutions (2015/16, 2017/18, 2018/19)	26 (150) 221
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci we- dług form studiów i typów szkół (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Foreigners — students and graduates by mode of study and type of schools (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	27 (151) 222
Studia podyplomowe i doktoranckie (2015/16, 2017/18, 2018/19)	Postgraduate and doctoral programmes (2015/16, 2017/18, 2018/19)	28 (152) 222

		Tablica Table	Strona Page
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2018/19	Postgraduate programmes by narrow fields of education in the 2018/19 academic year	29 (153)	223
Szkoły dla dorosłych (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Schools for adults (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	30 (154)	223
Wychowanie przedszkolne (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Pre-primary education (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	31 (155)	224
DZIAŁ X. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER X. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	225
Pracownicy medyczni (2015, 2017, 2018)	Medical personnel (2015, 2017, 2018)	1 (156)	231
Lekarze specjaliści (2015, 2017, 2018)	Doctors specialists (2015, 2017, 2018)	2 (157)	231
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2015, 2017, 2018)	Out-patient health care (2015, 2017, 2018)	3 (158)	232
Stacjonarna opieka zdrowotna (2015, 2017, 2018)	In-patient health care (2015, 2017, 2018)	4 (159)	233
Szpitalne ogólne (2015, 2017, 2018)	General hospitals (2015, 2017, 2018)	5 (160)	234
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2010, 2015, 2017, 2018)	Emergency medical services and first aid (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (161)	235
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2010, 2015, 2017, 2018)	Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (162)	235
Krwiodawstwo (2010, 2015, 2017, 2018)	Blood donation (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (163)	236
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2010, 2015, 2017, 2018).....	Incidence of infectious diseases and poisonings (2010, 2015, 2017, 2018)	9 (164)	236
Żłobki i kluby dziecięce (2010, 2015, 2017, 2018)	Nurseries and children's clubs (2010, 2015, 2017, 2018)	10 (165)	238
Placówki wsparcia dziennego (2010, 2015, 2017, 2018)	Day-support centres (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (166)	238
Rodzinna piecza zastępcza (2010, 2015, 2017, 2018)	Family foster care (2010, 2015, 2017, 2018)...	12 (167)	239
Instytucjonalna piecza zastępcza (2010, 2015, 2017, 2018)	Institutional foster care (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (168)	239
Pomoc społeczna stacjonarna (2010, 2015, 2017, 2018)	Stationary social welfare (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (169)	240
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2010, 2015, 2017, 2018)	Stationary social welfare facilities by groups of residents (2010, 2015, 2017, 2018)	15 (170)	240
Świadczenia pomocy społecznej (2010, 2015, 2017, 2018)	Social assistance benefits (2010, 2015, 2017, 2018)	16 (171)	241

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XI. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne.....	General notes x	242
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane (2010, 2015, 2017, 2018)	Books and pamphlets published (2010, 2015, 2017, 2018) 1 (172)	245
Gazety i czasopisma wydane (2010, 2015, 2017, 2018)	Newspapers and magazines published (2010, 2015, 2017, 2018) 2 (173)	245
Biblioteki publiczne (z filiami) [2010, 2015, 2017, 2018]	Public libraries (with branches) [2010, 2015, 2017, 2018] 3 (174)	246
Muzea (2010, 2015, 2017, 2018)	Museums (2010, 2015, 2017, 2018) 4 (175)	246
Galerie sztuki (2010, 2015, 2017, 2018)	Art galleries (2010, 2015, 2017, 2018) 5 (176)	247
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2010, 2015, 2017, 2018) 6 (177)	247
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2010, 2015, 2017, 2018)	Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres (2010, 2015, 2017, 2018) 7 (178)	248
Kina stałe (2010, 2015, 2017, 2018)	Fixed cinemas (2010, 2015, 2017, 2018) 8 (179)	248
Abonenci telewizji kablowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Cable television subscribers (2010, 2015, 2017, 2018) 9 (180)	249
Abonenci radiowi i telewizyjni (2010, 2015, 2017, 2018)	Radio and television subscribers (2010, 2015, 2017, 2018) 10 (181)	249
Turystyka	Tourism	
Baza noclegowa turystyki (2010, 2015, 2017, 2018)	Tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2017, 2018) 11 (182)	250
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2010, 2015, 2017, 2018)	Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2017, 2018) 12 (183)	252
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2010, 2015, 2017, 2018)	Occupancy in tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2017, 2018) 13 (184)	253
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2010, 2015, 2017, 2018) ...	Catering establishments in tourist accommodation establishments (2010, 2015, 2017, 2018) 14 (185)	253
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2015, 2017)	Physical education organizations and sports clubs (2006, 2015, 2017) 15 (186)	254
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2017 r.	Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2017 16 (187)	255

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne	General notes	x 256
Nauka i technika	Science and technology	
Podmioty oraz pracujący w działalności badawczej i rozwojowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities and internal personnel in research and development (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (188) 261
Pracujący w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2010, 2015, 2017, 2018)	Internal personnel in research and development by educational level (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (189) 262
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	3 (190) 263
Nakłady w działalności badawczej i rozwojowej według dziedzin B+R (2010, 2015, 2017, 2018)	Gross domestic expenditures on research and development by field of R&D (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (191) 264
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według sektorów instytucjonalnych (ceny bieżące)	Gross domestic expenditures on research and development by institutional sector (current prices)	5 (192) 264
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2015, 2017, 2018]	Current expenditures on research and development by type of activity (current prices) [2015, 2017, 2018]	6 (193) 265
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Degree of consumption of research equipment in research and development (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (194) 265
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2018 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2018	8 (195) 266
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2016–2018	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2016–2018	9 (196) 267
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	10 (197) 268
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	11 (198) 269
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2010, 2015, 2017, 2018)	Resident inventions and utility models (2010, 2015, 2017, 2018)	12 (199) 270
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno – telekomunikacyjne (2010, 2015, 2017, 2018)	Enterprises using selected information and communication technologies (2010, 2015, 2017, 2018)	13 (200) 271

	Tablica Table	Strona Page
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2010, 2015, 2017, 2018)	Purpose of using the Internet by enterprises (2010, 2015, 2017, 2018)	14 (201) 271
DZIAŁ XIII. CENY	CHAPTER XIII. PRICES	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 272
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Price indices of consumer goods and services (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (202) 273
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2010, 2015, 2017, 2018)	Retail prices of selected goods and services (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (203) 273
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Average procurement prices of major agricultural products (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (204) 276
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2010, 2015, 2017, 2018)	Average market-place prices received by farmers (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (205) 276
DZIAŁ XIV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XIV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 277
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2010, 2015, 2017, 2018)	Trends and major economic and production results in agriculture (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (206) 283
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2015, 2017, 2018)	Agricultural land area by land type (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (207) 284
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013, 2017)	Farms by area groups (2010, 2013, 2017)	3 (208) 284
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2010, 2014, 2015, 2017]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2010, 2014, 2015, 2017]	4 (209) 285
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2010, 2014, 2015, 2017]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2010, 2014, 2015, 2017]	5 (210) 285
Powierzchnia zasiewów (2010, 2015, 2017, 2018)	Sown area (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (211) 287
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2011-2015, 2015, 2017, 2018)	Selected crop production and yields (2011-2015, 2015, 2017, 2018)	7 (212) 288
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2015, 2017, 2018)	Area and production of ground vegetables (2015, 2017, 2018)	8 (213) 289
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew w sadach (2015, 2017, 2018)	Area and production of tree fruit in orchards (2015, 2017, 2018)	9 (214) 290
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach (2015, 2017, 2018)	Area, production and yields of fruit bushes and berry fields in orchards (2015, 2017, 2018)	10 (215) 291

	Tablica Table	Strona Page
Bydło, trzoda chlewna i owce (2010, 2015, 2017, 2018)	Cattle, pigs and sheep (2010, 2015, 2017, 2018) 11 (216)	292
Drób (2010, 2015, 2017, 2018)	Poultry (2010, 2015, 2017, 2018) 12 (217)	293
Produkcja żywca rzeźnego (2010, 2015, 2017, 2018)	Production of animals for slaughter (2010, 2015, 2017, 2018) 13 (218)	293
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2010, 2015, 2017, 2018)	Production of meat, fats and pluck (2010, 2015, 2017, 2018) 14 (219)	294
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2010, 2015, 2017, 2018)	Production of cows' milk and hen eggs (2010, 2015, 2017, 2018) 15 (220)	294
Ciągniki rolnicze (2010, 2013, 2017)	Agricultural tractors (2010, 2013, 2017) 16 (221)	295
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2009/10, 2014/15, 2015/16, 2017/18)	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2009/10, 2014/15, 2015/16, 2017/18) 17 (222)	295
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Value of agricultural products procurement (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018] 18 (223)	296
Skup ważniejszych produktów rolnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Procurement of major agricultural products (2010, 2015, 2017, 2018) 19 (224)	297
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2010, 2015, 2017, 2018)	Organic farms (2010, 2015, 2017, 2018) 20 (225)	298
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2010, 2015, 2017, 2018)	Major game species (2010, 2015, 2017, 2018) 21 (226)	298
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19)	Shot of main game species (2010/11, 2015/16, 2017/18, 2018/19) 22 (227)	299
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2010, 2015, 2017, 2018)	Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2010, 2015, 2017, 2018) 23 (228)	299
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2010, 2015, 2017, 2018)	Forest land (2010, 2015, 2017, 2018) 24 (229)	300
Powierzchnia lasów (2015–2018)	Forest areas (2015–2018) 25 (230)	301
Zasoby drzewne na pniu (2015–2018).....	Growing stock of standing wood (2015–2018)..... 26 (231)	302
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2010, 2015, 2017, 2018)	Renewals, afforestations and other forest breeding work (2010, 2015, 2017, 2018) 27 (232)	303
Pozyskanie drewna (2010, 2015, 2017, 2018)	Removals (2010, 2015, 2017, 2018) 28 (233)	304
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2010, 2015, 2017, 2018)	Trees and shrubs outside the forest and removals (2010, 2015, 2017, 2018) 29 (234)	305
Pożary w lasach (2010, 2015, 2017, 2018)	Forest fires (2010, 2015, 2017, 2018) 30 (235)	305

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XV. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 306
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu (2010, 2015, 2017, 2018)	Sold production of industry (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (236) 309
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	2 (237) 310
Produkcja wybranych wyrobów (2010, 2015, 2017, 2018)	Production of selected products (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (238) 311
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2010, 2015, 2017, 2018)	Average paid employment in industry (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (239) 312
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2015, 2017, 2018)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (240) 314
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Construction and assembly production (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	6 (241) 316
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	7 (242) 316
Budynki oddane do użytkowania (2010, 2015, 2017, 2018)	Buildings completed (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (243) 318
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2010, 2015, 2017, 2018)	Buildings completed by type of buildings (2010, 2015, 2017, 2018)	9 (244) 319
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2015, 2017, 2018)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2015, 2017, 2018)	10 (245) 321
DZIAŁ XVI. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVI. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 322
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2010, 2015, 2017, 2018)	Railway lines operated (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (246) 325
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2010, 2015, 2017, 2018)	Hard surface public roads (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (247) 325
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2010, 2015, 2017, 2018)	Registered road vehicles and tractors (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (248) 326
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2010, 2015, 2017, 2018)	Regular bus communication lines (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (249) 326
Transport samochodowy zarobkowy (2010, 2015, 2017, 2018)	Hire or reward road transport (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (250) 327

		Tablica Table	Strona Page
Komunikacja miejska (2010, 2015, 2017, 2018)	Urban transport (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (251)	327
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów (2010, 2015, 2017, 2018)	Passenger traffic in Rzeszów Airport (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (252)	327
Przeładunek ładunków w portach lotniczych (2010, 2015, 2017, 2018)	Freight loaded and unloaded at airports (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (253)	328
Wypadki drogowe i ich ofiary (2010, 2015, 2017, 2018)	Road traffic accidents and their casualties (2010, 2015, 2017, 2018)	9 (254)	328
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2017, 2018)	Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2017, 2018)	10 (255)	329
Telekomunikacja	Telecommunications		
Łącza abonenckie, dostęp do sieci Internet (2010, 2015, 2017, 2018)	Subscriber lines, access to Internet network (2010, 2015, 2017, 2018)	11 (256)	330
DZIAŁ XVII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	331
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Retail sales (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	1 (257)	334
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Retail sales by groups (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	2 (258)	334
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	3 (259)	335
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2010, 2015, 2017, 2018)	Shops by organizational forms and petrol stations (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (260)	335
Gastronomia (2010, 2015, 2017, 2018)	Catering (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (261)	336
Magazyny handlowe (2009, 2012, 2015)	Trade warehouses (2009, 2012, 2015)	6 (262)	336
Targowiska (2010, 2015, 2017, 2018)	Marketplaces (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (263)	337
DZIAŁ XVIII. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XVIII. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	General notes	x	338
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2010, 2015, 2017, 2018)	Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (264)	342
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2010, 2015, 2017, 2018)	Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (265)	343

		Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2010, 2015, 2017, 2018)	Enterprises by obtained financial results (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (266)	344
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2010, 2015, 2017, 2018)	Economic relations in enterprises (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (267)	345
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2010, 2015, 2017, 2018)	Current assets of enterprises (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (268)	346
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2010, 2015, 2017, 2018)	Share equity (funds) of enterprises (2010, 2015, 2017, 2018)	6 (269)	348
Kapitał zakładowy spółek (2010, 2015, 2017, 2018)	Share capital of companies (2010, 2015, 2017, 2018)	7 (270)	349
Zobowiązania przedsiębiorstw (2010, 2015, 2017, 2018)	Liabilities of enterprises (2010, 2015, 2017, 2018)	8 (271)	350
DZIAŁ XIX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XIX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	351
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2010, 2015, 2017, 2018)	Revenue of local government units budgets by type (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (272)	354
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2018 r.	Revenue of local government units budgets by divisions in 2018	2 (273)	356
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2010, 2015, 2017, 2018)	Expenditure of local government units budgets by type (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (274)	357
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2018 r.	Expenditure of local government units budgets by divisions in 2018	4 (275)	358
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2015, 2017, 2018)	Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2015, 2017, 2018)	5 (276)	359
DZIAŁ XX. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XX. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	360
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Investment outlays (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	1 (277)	363
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	2 (278)	365
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	3 (279)	366

		Tablica Table	Strona Page
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2017, 2018]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2017, 2018] ..	4 (280)	367
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2015, 2017, 2018]	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	5 (281)	369
DZIAŁ XXI. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXI. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	370
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2014, 2015, 2017]	Gross domestic product (current prices) [2014, 2015, 2017]	1 (282)	374
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2014, 2015, 2017]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2014, 2015, 2017]	2 (283)	375
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2014, 2015, 2017)	Nominal income in the households sector (2014, 2015, 2017)	3 (284)	375
DZIAŁ XXII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	376
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities of the national economy registered in the REGON register (2010, 2015, 2017, 2018)	1 (285)	377
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections (2010, 2015, 2017, 2018)	2 (286)	377
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2010, 2015, 2017, 2018)	Commercial companies by legal status and sections (2010, 2015, 2017, 2018)	3 (287)	380
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2010, 2015, 2017, 2018)	4 (288)	381
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2010, 2015, 2017, 2018)	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2010, 2015, 2017, 2018)	5 (289)	382

Spis map i wykresów

List of maps and graphs

		Strona Page
Podział administracyjny województwa podkarpackiego w 2018 r.	Administrative division of Podkarpackie voivodship in 2018	196-197
Podział województwa podkarpackiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2019 r.	Division of Podkarpackie voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2019	196-197
Ludność według płci i wieku w 2018 r.	Population by sex and age in 2018	196-197
Ruch naturalny ludności (2000-2018)	Vital statistics (2000-2018)	196-197
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000-2018)	Life expectancy at the age of 0 (2000-2018)	196-197
Struktura pracujących w 2018 r.	Structure of employed persons in 2018	196-197
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2018 r.	Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2018	196-197
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (2015, 2017, 2018)	Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the national economy (2015, 2017, 2018)	196-197
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2018 r.	Dwellings fitted with installations in 2018	196-197
Mieszkania oddane do użytkowania (2015, 2017, 2018)	Dwellings completed (2015, 2017, 2018)	196-197
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2018/2019	Education by educational level in the 2018/2019 school year	196-197
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2018 r.	Land use in agricultural holdings in 2018	196-197
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2017 r. (ceny stałe)	Structure of market agricultural output in 2017 (constant prices)	196-197
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2010, 2015, 2017, 2018]	Structure of construction and assembly production (current prices) [2010, 2015, 2017, 2018]	196-197
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2015, 2017, 2018)	Revenue and expenditure of local self-government units budgets per capita (2015, 2017, 2018)	196-197
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2014, 2015, 2017]	Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) [2014, 2015, 2017]	196-197
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2018 r.	Structure of entities of the national economy in 2018	196-197

Objaśnienia znaków umownych
Symbols

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. data not available or not reliable.
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. not applicable.
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 31. categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 31.
Znak *	—	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. data revised.
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
„W tym” „Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty
Major abbreviations

tys. thous.	= tysiąc = thousand	t	= tona tonne
mln	= milion million	mm	= milimetr millimetre
zł zł	= złoty = PLN	cm	= centymetr centimetre
szt. pcs	= sztuka = piece	m	= metr metre
egz	= egzemplarz	km	= kilometr kilometre
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy square metre
wol. vol.	= wolumin = volume	ha	= hektar hectare
μg	= mikrogram microgram	km ²	= kilometr kwadratowy square kilometre
g	= gram gram	l	= litr litre
kg	= kilogram kilogram	hl	= hektolitr hectolitre
dt	= decytona deciton	dm ³	= decymetr sześcienne cubic decimetre

m ³	= metr sześcienny cubic metre	poz.	= pozycja
dam ³	= dekametr sześcienny cubic decametre	pkt	= punkt
hm ³	= hektometr sześcienny cubic hectometre	tabl.	= tablica table
kW·h	= kilowatogodzina kilowatt·hour	ust.	= ustęp
MW·h	= megawatogodzina megawatt·hour	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
GW·h	= gigawatogodzina gigawatt·hour	itp. etc.	= i tym podobne = and the like
TJ	= teradžul terajoule	m.in. i.a.	= między innymi = inter alia
°C	= stopień Celsjusza centigrade	np. e.g.	= na przykład = for example
h	= godzina hour	tj. i.e.	= to jest = that is
d 24h	= doba = 24 hours	tzn. i.e.	= to znaczy = that is
r.	= rok	tzw.	= tak zwany
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
brick	= standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials	S.A.	= Spółka Akcyjna Joint stock company
t/r t/y	= ton rocznie = tonnes per year	PKB GDP	= produkt krajowy brutto gross domestic product
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd. cont.	= ciąg dalszy = continued	NUTS	= Nomenclature of Territorial Units for Statistics
dok. cont.	= dokończenie = continued	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = Economic Commission for Europe
Lp. No.	= liczba porządkowa = number	Eurostat	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich Statistical Office of the European Union
Kk	= Kodeks karny	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = United Nations
kl.	= klasa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization
nr (Nr) No.	= numer = number		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wylącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item **“Industry”** was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”;

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Do ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należą:

- 1) **Klasyfikacja Zawodów i Specjalności (KZIS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług — PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. (Dz. U. poz. 1676) w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and, unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZIS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) was introduced on 1st January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7th August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31st December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1st January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4th September 2015 (Journal of Laws item 1676) replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31st December 2015;

- 3) **Klasyfikacja Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polska Klasyfikacja Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikacja Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym terytorialnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1st January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30th December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1st January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3rd October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31st December 2016.

8. Information on the voivodship and information divided into **urban areas** and **rural areas**, unless otherwise indicated, is given according to the administrative division at a given period. The term „**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term „**rural areas**” is understood as rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in busses with foreign registration).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006—2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011—2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015) od 2016 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń danych według liczby ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 czerwca.

Przyjęto do przeliczeń liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — do 2009 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006—2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011—2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. For the purpose of calculating data by population number — unless otherwise indicated — the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31st December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30th June.

For calculations it was assumed to use the number of population calculated — unless otherwise indicated — up to 2009 on the basis of the Population and Housing Census 2002, with calculations for the years 2000 and 2001 in accordance with the administrative division obligatory as of 31st December 2002, and since 2010 on the basis of the Population and Housing Census 2011, with calculations for 2010 in accordance with the administrative division obligatory as of 31st December 2011.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include budget entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information for the last year were presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item “total”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej
Symptoms and ill-defined conditions	Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital anomalies	Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót
abbreviation
pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
 IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja wyrobów farmaceutycznych	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering

*
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowywania danych liczbowych znajdują się w uwagach ogólnych do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki — w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are in the general notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publications as well as in the series "Statistical Research Methodology"

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R.
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			Polska = 100 Poland = 100
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312695	17846	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	21	6,7	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2478	160	6,5	Gminas
Miasta	930	51	5,5	Towns
Miejscowości wiejskie	52497	1669	3,2	Rural localities
Sołectwa	40740	1551	3,8	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	31,8	1,2	3,7	particulates
gazowych	213214,2	2778,0	1,3	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3257	228	7,0	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2439	190	7,8	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	38	4,7	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	115338,7	814,7	0,7	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12485,4	497,5	4,0	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) służące:				Outlays on fixed assets (current prices) in:
ochronie środowiska:				environmental protection:
w mln zł	10392,1	589,4	5,7	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,4	4,3	x	in % of total investment outlays
gospodarce wodnej:				water management:
w mln zł	2467,9	111,5	4,5	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,8	0,8	x	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ^c PUBLIC SAFETY ^c				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	768049	24257	3,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	199,9	113,9	x	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	73,4	76,7	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Estimated data. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R. (cd.)

VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	POLSKA Poland		WOJEWÓDZTWO Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38411,1	2129,0	5,5	Population (as of 31 XII) in thousand	
miasta	23067,2	874,8	3,8	urban areas	
wieś	15343,9	1254,2	8,2	rural areas	
w tym kobiety	19829,3	1086,4	5,5	of which females	
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	119	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyj- nym (stan w dniu 31 XII)	65,1	61,4	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)	
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	0,9	x	Natural increase per 1000 population	
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,1	-1,3	x	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population	
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES					
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	15614,9	866,8	5,6	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thousand	
Przeciętne miesięczne wynagro- dzenie brutto w zł	4589,91	3933,60	85,7	Average monthly gross wages and salaries in PLN	
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	968,9	82,9	8,6	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousand	
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	5,8	8,7	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %	
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^c (as of 31 XII):	
mieszkania: w tysiącach	14615,1	670,3	4,6	dwellings: in thousand	
na 1000 ludności	380,5	314,8	x	per 1000 population	
izby: w tysiącach	55874,3	2751,2	4,9	rooms: in thousand	
na 1000 ludności	1454,6	1292,2	x	per 1000 population	
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1084166,5	54946,8	5,1	useful floor area of dwellings: in thousand m ²	
na 1000 ludności w m ²	28225,3	25808,5	x	per 1000 population in m ²	
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	185,1	7,8	4,2	Dwellings completed: in thousand	
na 1000 ludności:				per 1000 population:	
mieszkania	4,8	3,7	x	dwellings	
izby	18,6	17,1	x	rooms	
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	435,0	394,8	x	useful floor area of dwellings in m ²	
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:	
wodociągowej rozdzielczej	307690,4	15454,0	5,0	water supply distribution	
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	160671,4	17114,2	10,7	sewage distribution ^d	
gazowej	154380,0	20147,6	13,1	gas supply	

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych. d Łącznie z kolektorami.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based on balance of dwelling stocks. d Including collectors.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students of schools ^b in thousand:
podstawowych	3039,8	165,1	5,4	primary
gimnazjalnych	350,6	20,2	5,8	lower secondary
branżowych I stopnia ^c	156,8	8,9	5,6	stage I sectoral vocational ^c
liceach ogólnokształcących	470,3	27,8	5,9	general secondary
technikach	505,6	34,7	6,9	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,9	0,8	6,3	general art ^d
policealnych	218,6	10,4	4,7	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 3–6 lat ^e :				Children attending pre-primary education establishments aged 3–6 ^e :
w tysiącach	1351,6	71,6	5,3	in thousand
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	895	877	x	per 1000 children aged 3–6
OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE ^f AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^g :				Medical personnel ^g :
lekarze	89532	4624	5,2	doctors
dentyści	12927	982	7,6	dentists
pielęgniarki ^h	192964	12654	6,6	nurses ^h
Przychodnie	21881	1229	5,6	Out-patients departaments
Szpitala ogólne.....	949	42	4,4	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	181732	9935	5,5	Beds in general hospitals in thou- sand
Apteki ogólnodostępne ⁱ	12899	687	5,3	Generally available pharmacies ⁱ
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7925	674	8,5	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	127493,7	8482,1	6,7	Public library collections (as of 31 XII) in thousand vol.

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych i uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. d Dających uprawnienia zawodowe. e Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. f Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. g Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 13.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c Including basic vocational school sections, including students special job-training schools. d Leading to professional certification. e Including children attending the units performing health care activities for all school year. f Data include health care of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. g Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and Nationale Health Fund. h Including master nurses. i See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R. (cd.)**VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)				
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	945	54	5,7	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	38124,4	1260,9	3,3	Museum and exhibition visitors in thousand
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	497	27	5,4	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	59177,8	2204,9	3,7	Audience in fixed cinemas in thousand
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	798,7	34,7	4,3	Tourist accommodation establishments ^a in thousand:
korzystający z noclegów	33895,9	1263,4	3,7	number of beds (as of 31 VII) tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14539,6	536,5	3,7	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thousand ha
pod zasiewami ^c	10829,3	310,3	2,9	sown area ^c
grunty ugorowane	179,9	21,5	11,9	fallow land
uprawy trwałe	352,6	10,0	2,8	permanent crops
w tym sady	331,0	8,2	2,5	oh which orchards
ogrody przydomowe.....	27,9	4,5	16,2	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3149,9	190,2	6,0	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thousand ha:
zboża	7806,3	226,3	2,9	cereals
ziemniaki	291,0	26,2	9,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	176,1	4,9	2,8	field vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	26779,8	882,6	3,3	cereals
ziemniaki	7312,0	637,2	8,7	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4109,0	88,6	2,2	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	34,3	39,0	113,7	cereals
ziemniaki	251	243	96,8	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9254,9	683,5	7,4	Forest areas (as of 31 XII) in thousand ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w mln zł	1520836,1	50159,3	3,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	39592	23563	59,5	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w mln zł	218148,0	8710,0	4,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5679	4092	72,1	per capita in PLN

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przysiaranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 or more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R. (cd.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION	
	ogółem total			Polska = 100 Poland = 100
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km... w tym o nawierzchni ulepszonej w %	303956,9 92,7	17087,0 94,7	5,6 x	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt: osobowe ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	23429,0 3815,5	1181,9 177,9	5,0 4,7	Registered cars ^a in thousand units: passenger cars lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	7602	397	5,2	Postal service offices ^c
Łączna abonenckie ^d : w tysiącach na 1000 ludności	4096,2 106,6	200,1 94,0	4,9 x	Subscriber lines ^d : in thousand per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII				
Sklepy Liczba ludności na 1 sklep Targowiska stałe	339880 113 2156	15784 135 131	4,6 x 6,1	Shops Population per 1 shop Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^e Dochody: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	121425,6 4702	8293,9 4653	6,8 99,0	Budgets of gminas ^e Revenue: in million PLN per capita in PLN
Wydutki: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	127132,8 4923	8665,5 4861	6,8 98,7	Expenditure: in million PLN per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu Dochody: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	85507,8 6791	2324,2 6715	2,7 98,9	Budgets of cities with powiat status Revenue: in million PLN per capita in PLN
Wydutki: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	87014,6 6911	2393,8 6916	2,8 100,1	Expenditure: in million PLN per capita in PLN
Budżety powiatów Dochody: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	27959,3 1083	1934,4 1085	6,9 100,2	Budgets of powiats Revenue: in million PLN per capita in PLN
Wydutki: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	28656,6 1110	1944,5 1091	6,8 98,3	Expenditure: in million PLN per capita in PLN
Budżety województw Dochody: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	16953,7 441	1197,3 562	7,1 127,4	Budgets of voivodships Revenue: in million PLN per capita in PLN
Wydutki: w mln zł na 1 mieszkańca w zł	16582,3 432	1143,0 537	6,9 124,4	Expenditure: in million PLN per capita in PLN

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2018 R. (dok.)
VOIVODSHIP COMPARED TO THE COUNTRY IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w mln zł	302675,2	13638,7	4,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7879	6407	81,3	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w mln zł	4029716,5	180976,9	4,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	104910	85005	81,0	per capita in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII)	4365375	174830	4,0	Entities of the national economy recorded in the REGON register ^a (as of 31 XII)
sektor publiczny	113019	5345	4,7	public sector
sektor prywatny	4188932	167672	4,0	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2017 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2017

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w mln zł	1989351	76784	3,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	51776	36088	69,7	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w mln zł	1747080	67433	3,9	in million PLN
na 1 pracującego w zł	118027	87409	74,1	per 1 employed person in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w mln zł	1179975	51949	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	30711	24416	79,5	per capita in PLN

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture; by ownership sectors – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 i 2005 dokonano przy przyjęciu 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2005 are based on the revised number of Population and Housing Census 2011.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
POWIERZCHNIA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17926	17844	17846	17846	17846
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:						
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	57,6	58,4	53,2	55,3	53,9
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	29,8	23,8	27,4	29,9	30,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	14,6	17,3	15,2	14,2	13,8
5	w tym do produkcji przemysłowej	8,9	10,5	8,5	8,5	8,0
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:						
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczania	90,9	92,8	98,7	98,1	98,3
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	40,9	52,1	63,4	69,9	71,5
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:						
9	pyłowych	4,3	3,9	2,0	1,7	1,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	28,1	26,7	21,1	19,9	14,6
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
11	pyłowych	98,0	98,6	99,4	99,3	98,9
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,2	13,8	32,4	26,3	31,6
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):						
13	w % powierzchni ogólnej	47,9	47,7	44,7	44,9	44,9
14	na 1 mieszkańca w m ²	4084	4058	3748	3760	3761
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	75,3	69,3	58,8	92,4	61,6
16	Odpady komunalne zebrane przez zakłady oczyszczania ^e na 1 mieszkańca w kg	240	165	169	168	179
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową:						
17	służące ochronie środowiska	8,2	5,4	6,0	4,8	3,1
18	służące gospodarce wodnej	1,8	1,2	1,5	1,5	1,7
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE						
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:						
19	w liczbach bezwzględnych	34695	43909	36885	35681	27908
20	na 10 tys. ludności	165,2	209,3	173,4	167,6	131,1
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	60,1	69,7	73,3	71,0	69,7

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Ludność korzystająca — dane szacunkowe, ludność ogółem — na stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. f Do 2012 r. —

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Population connected to — estimated data, the total solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. f Until 2012

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od population, which includes the results of the Population and Housing Census 2002, and since 2010 on the basis of the

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
AREA					
17846	17846	17846	17846	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal - for purposes of:	
58,8	52,5	51,7	49,7	production ^a (excluding agriculture forestry and fishing)	2
29,0	32,6	33,2	34,4	exploitation water supply network ^b	3
				Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
14,9	13,2	13,0	12,6		
9,4	7,5	7,3	6,8	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:	
98,4	98,4	98,6	98,8	treated in % of requiring treatment	6
0,1	0,1	0,1	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³	7
				Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c	8
72,4	73,4	73,9	74,7		
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:	
1,4	1,3	1,3	1,2	particulates	9
19,1	16,3	16,4	15,0	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,3	99,3	99,3	99,3	particulates	11
19,8	23,2	30,2	31,8	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
44,9	44,9	44,9	44,9	in % of total area	13
3766	3766	3763	3764	per capita in m ²	14
				Generated waste (excluding municipal waste) ^d (during the year) per 1 km ² in t	15
130,5	78,1	45,1	45,7		
196	210	218	234	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) – in % of total outlays:	
4,5	2,2	3,5	4,3	in environmental protection	17
1,2	0,8	0,9	0,8	in water management	18
PUBLIC SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:	
27487	23437	29721	24257	in absolute numbers	19
129,2	110,2	139,7	113,9	per 10 thousand population	20
				Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21
71,6	69,3	79,9	76,7		

podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”. ust. 7. ^e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

population — based on balances. ^d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7. ^e Estimated data; in 2000 defined as — including prosecutor’s office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
LUDNOŚĆ ^a						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2101375	2098263	2127948	2129294	2129187
2	miasta	854767	846826	882262	878297	880328
3	wieś	1246608	1251437	1245686	1250997	1248859
4	w tym kobiety	1072759	1071981	1086326	1086692	1086504
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	104	104
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	117	118	119	119	119
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	przedprodukcyjnym	578421	484527	431007	407577	400847
8	produkcyjnym	1222021	1301539	1358887	1355579	1351342
9	poprodukcyjnym	300933	312197	338054	366138	376998
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,6	5,6	6,2	5,0	5,3
11	Rozwody na 1000 ludności	0,7	1,3	1,0	1,1	1,1
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	11,2	9,7	10,3	9,6	9,4
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,6	8,7	8,6	8,7	8,6
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,6	1,1	1,7	0,8	0,7
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	7,3	5,2	4,5	5,0
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
16	mężczyźni	71,2	72,0	73,7	74,8	75,1
17	kobiety	79,0	80,3	81,8	82,4	82,8
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,9	-1,1	-0,9	-1,5	-1,1
RYNEK PRACY						
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):						
19	w tysiącach	945,6	639,1	781,8	792,8	804,3
20	w tym kobiety	465,2	295,8	371,0	382,0	388,0
21	na 1000 ludności	450,1	304,6	367,4	372,3	377,8
22	w sektorze prywatnym w %	77,3	72,5	78,8	80,7	80,9
według rodzajów działalności w %:						
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	24,9	33,2	32,8	32,3
24	przemysł i budownictwo	.	27,9	24,5	24,2	24,3
25	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja.....	.	20,0	18,0	17,5	17,6
26	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	.	2,5	2,0	2,0	2,0
27	pozostałe usługi ^f	.	24,8	22,3	23,5	23,8

a Patrz uwagi ogólne do działu „Powierzchnia i ludność”. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Do obliczenia salda wykorzystano dane 2004 r.). e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. f Pod pojęciem "pozostałe usługi" należy „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”,

a See general notes to the chapter "Area and population". b Including infant deaths. c For calculating net migration, data on internal migration considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — "Other services" refers to the NACE Rev. 2 sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service entertainment and recreation" and "Other service activities".

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
POPULATION ^a					
2127657	2127656	2129138	2129015	Population (as of 31 XII)	1
877671	876148	876243	874832	urban areas	2
1249986	1251508	1252895	1254183	rural areas	3
1085878	1085739	1086326	1086372	of which females	4
104	104	104	104	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
119	119	119	119	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
				Population of age (as of 31 XII):	
394644	390816	389238	387423	pre-working	7
1345402	1337727	1329033	1319331	working	8
387611	399113	410867	422261	post-working	9
5,1	5,2	5,2	5,1	Marriages per 1000 population	10
1,2	1,2	1,2	1,2	Divorces per 1000 population	11
9,2	9,5	10,3	10,1	Live births per 1000 population	12
9,1	9,0	9,1	9,2	Deaths ^b per 1000 population	13
0,1	0,5	1,2	0,9	Natural increase per 1000 population	14
4,1	4,5	3,3	4,2	Infant deaths per 1000 live births	15
				Life expectancy at the moment of birth:	
74,9	75,4	75,6	75,6	males	16
82,5	83,0	83,1	83,2	females	17
-1,3 ^c	-0,8	-0,8	-1,3	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	18
LABOUR MARKET					
				Employed persons ^{de} (as of 31 XII):	
809,7	831,4	852,4	866,8	in thousands	19
390,6	400,6	408,7	415,4	of which women	20
380,6	390,8	400,3	407,1	per 1000 population	21
81,2	81,5	81,9	82,0	in private sector in %	22
				by kind of activities in %:	
32,1	31,3	30,5	30,0	agriculture, forestry and fishing	23
24,4	24,8	25,3	25,8	industry and construction	24
				trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and communication	25
17,9	18,1	18,2	18,1		
1,9	1,9	1,9	1,9	financial and insurance activities; real estate activities	26
23,7	23,9	24,1	24,2	other services ^f	27

o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. d Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od uwzględnienia wyników: w 2000 r. Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^A”, for 2015 and data on international migration for 2014 were used. d By actual workplace and kind of activity (since 2004). e Data are compiled of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. f The term activities”, “Public administration and defense; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
RYNEK PRACY (dok.)						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	.	129,3	128,1	124,6	127,1
2	na 1000 ludności	.	61,6	60,2	58,5	59,7
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	.	21,3	28,7	27,3	26,6
4	na 1000 ludności	.	10,2	13,5	12,8	12,5
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	182,2	164,0	142,3	154,2	137,9
6	2000 = 100	100,0	90,0	78,1	84,7	75,7
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	53,4	53,4	51,6	50,2	51,0
8	w wieku 24 lata i mniej	32,8	25,0	24,5	21,2	19,3
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	50,4	52,4	37,4	42,8	44,9
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1059	436	148	115	102
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	16,2	18,5	15,4	16,3	14,6
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE						
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1639,26	2001,53	2753,12	3147,19	3266,17
13	2000 = 100	100,0	122,1	167,9	192,1	199,4
14	w tym: w przemyśle	.	2017,80	2742,92	3151,37	3292,46
15	w budownictwie	.	1703,23	2295,34	2562,98	2624,60
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	510,9	487,0	472,2	458,4	452,8
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	377,6	374,3	380,8	378,1	375,6
18	rolników indywidualnych	133,3	112,7	91,4	80,3	77,2
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	719,64	955,13	1351,01	1600,77	1660,43
20	rolników indywidualnych ^b	562,19	722,98	925,13	1091,30	1115,31
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA						
	Zasoby mieszkaniowe ^c (w 2000 r. - zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
21	w tysiącach	563,2	601,6	619,5	635,7	641,4
22	na 1000 ludności	268,0	286,7	291,1	298,5	301,3
23	izby na 1000 ludności	946,5	1130,1	1178,8	1215,5	1229,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
24	na 1000 ludności	17900,0	22102,7	23178,4	24041,2	24357,3
25	przeciętna 1 mieszkania	66,8	77,1	79,6	80,5	80,9

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego Funduszu Emerytalno-Rentowego. c Na podstawie bilansów.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural Census 2010. b Including payments from non-agricultural social security system

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
LABOUR MARKET (cont.)					
				Average paid employment:	
				in industry:	
127,7	131,8	136,6	141,2	in thousand	1
60,0	60,2	64,2	66,3	per 1000 population	2
				in construction:	
25,4	25,9	26,5	27,8	in thousand	3
11,9	12,2	12,5	13,1	per 1000 population	4
123,5	107,6	91,0	82,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousand	5
67,8	59,0	49,9	45,5	2000 = 100	6
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
51,5	52,4	53,4	54,3	women	7
17,7	15,1	14,0	13,8	aged 24 years and less	8
44,3	45,2	46,1	45,4	out of work for longer than 1 year	9
84	51	50	49	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
13,2	11,5	9,6	8,7	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	11
WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
3371,47	3501,68	3684,71	3933,60	Average monthly gross wages and salaries in PLN	12
205,8	213,8	224,9	240,2	2000 = 100	13
3402,24	3569,29	3810,30	4084,92	of which: in industry	14
2665,26	2774,75	2922,27	3132,30	in construction	15
451,7	452,0	451,3	462,8	Average number of retirees and pensioners in thousand	16
				receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	17
376,4	378,6	380,4	393,9	farmers	18
75,3	73,4	70,9	68,9	Average monthly gross retirement pay and pension in PLN:	
1720,93	1755,86	1811,81	1899,49	paid by the Social Insurance Institution	19
1150,49	1156,19	1177,41	1203,35	farmers ^b	20
DWELLINGS. MUNICIPAL					
				Dwelling stocks ^c (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):	
				dwellings:	
648,5	655,7	663,1	670,3	in thousand	21
304,8	308,2	311,5	314,8	per 1000 population	22
1245,4	1261,3	1276,5	1292,2	rooms per 1000 population	23
				usful floor area of dwellings in m ² :	
24729,3	25093,2	25446,2	25808,5	per 1000 population	24
81,1	81,4	81,7	82,0	average per dwelling	25

uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i go systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń

estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005 — of the Population and Housing Census 2002 as well as the in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Based on balances.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)						
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	2,9	4,1	5,0	6,2	6,4
2	na 1000 ludności	1,4	1,9	2,3	2,9	3,0
3	izby na 1000 ludności	6,8	10,5	11,9	14,8	15,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	151,2	243,6	276,7	346,4	352,7
5	przeciętna 1 mieszkania	109,7	125,3	118,5	119,0	116,6
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
6	wodociągowej	11252,2	12492,7	13181,2	14192,3	14409,2
7	kanalizacyjnej ^a	4096,4	8786,4	12414,9	15073,9	15679,2
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
8	w hektometrach sześciennych	49,5	47,3	46,9	47,5	47,6
9	na 1 mieszkańca w m ³	23,6	22,5	22,0	22,3	22,3
	energii elektrycznej w miastach ^b :					
10	w gigawatogodzinach	428,0	478,8	532,1	531,6	523,7
11	na 1 mieszkańca w kWh	499,7	564,6	602,8	604,6	594,9
EDUKACJA ^c I WYCHOWANIE						
	Uczniowie w szkołach ^d (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
12	podstawowych ^e	201,8	158,4	130,9	122,1	128,0
13	gimnazjach	72,7	99,4	76,2	68,3	65,8
14	branżowe I stopnia ^f	26,1	14,5	14,7	11,3	11,6
15	liceach ogólnokształcących ^h	50,1	44,5	40,1	34,3	32,8
16	liceach profilowanych	x	12,0	1,9	0,3	x
17	technikach ⁱ	72,0	38,9	38,0	35,0	34,6
18	artystycznych ogólnokształcących ^k	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9
19	policealnych	9,2	12,0	12,5	13,4	12,3
	Absolwenci szkół ^{d,l} w tys.:					
20	podstawowych	74,1 ^m	31,7	24,3	22,6	20,9
21	gimnazjów	x	33,9	27,4	24,0	22,8
22	branżowe I stopnia ^f	10,5	4,3	5,3	4,2	2,8
23	liceów ogólnokształcących ^h	9,5	14,3	13,6	13,3	12,3
24	liceów profilowanych	x	4,6	1,1	0,4	0,3
25	techników ⁱ	13,9	12,2	9,2	8,3	8,1
26	artystycznych ogólnokształcących ^k	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
27	policealnych	3,5	4,4	4,6	4,6	4,3
	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{h,n} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,3	15,2	14,0	12,4	11,1

a Łącznie z kolektorami. b W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego z wyjątkiem szkół policealnych. e Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. f Do roku szkolnego 2004/05 ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, h – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). k Dających uprawnienia zawodowe. l Z poprzedniego roku szkolnego. m Dane obejmują z liceami profilowanymi.

a Including collectors. b In 2000 excluding households whose main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. aged 6 attending pre-primary education establishments. f Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since 2017/18 including secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), i – supplementary technical secondary school year. m Data include graduates of grades 8 and 6. n Including special job-training schools and in the 2004/05–2013/14 school years

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
DWELLINGS. MUNICIPAL (cont.)					
				Dwellings completed:	
7,6	7,9	8,1	7,8	dwellings:	1
3,6	3,7	3,8	3,7	in thousands	2
16,8	17,4	17,7	17,1	per 1000 population	3
				rooms per 1000 population	
389,3	396,7	407,1	394,8	useful floor area of dwellings in m ² :	4
108,4	107,1	106,5	108,1	per 1000 population	5
				average per dwelling	
				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
14765,1	15000,2	15088,2	15454,0	water supply	6
16238,4	16472,3	16672,0	17114,2	sewage ^a	7
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
49,3	49,7	48,7	49,7	in cubic hectometre	8
23,2	23,4	22,9	23,3	per capita in m ³	9
				electricity in urban areas ^b :	
523,0	521,8	538,0*	536,6	in gigawatt-hour	10
595,0	594,8	613,7*	612,7	per capita in kWh	11
EDUCATION ^c					
				Pupils and students in schools ^d (as of beginning of the school year) in thousand:	
133,9	124,1	144,1	165,1	primary ^e	12
64,0	61,8	40,9	20,2	lower secondary	13
11,0	10,3	9,5	8,9	stage I sectoral vocational ^{f,g}	14
31,0	29,8	28,6	27,8	general secondary ^h	15
x	x	x	x	specialised secondary	16
34,6	34,9	34,6	34,7	technical secondary ⁱ	17
0,9	0,9	0,8	0,8	general art ^k	18
12,3	12,4	11,8	10,4	post-secondary	19
				Graduates in schools ^{d,l} in thousand:	
20,7	20,2	-	x	primary	20
22,0	21,8	20,8	20,4	lower secondary	21
3,7	3,8	2,9	3,0	stage I sectoral vocational ^{f,g}	22
11,2	10,5	10,0	9,6	general secondary ^h	23
x	x	x	x	specialised secondary	24
7,8	8,0	8,1	7,7	technical secondary ⁱ	25
0,2	0,2	0,2	0,2	general art ^k	26
4,1	4,3	4,1	4,1	post-secondary	27
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{h,n} (excluding schools for adults) per 1000 population	28
10,8	10,6	10,1	9,6		

gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. c. Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. d. Bez szkół dla dorosłych, 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ghi łącznie: g – od roku 2004/05-2012/13 – uczniowie, 2005/06-2012/13 – absolwenci), i – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05-2013/14 – absolwentów klasy VIII i VI. n łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy oraz w latach szkolnych 2004/05-2013/14

c See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. d Excluding schools for adults, except post-secondary schools. e Excluding children basic vocational school sections. ghi Including: g – since the 2004/05 school year, special job-training schools, h – supplementary general schools (in the 2004/05-2013/14 school years – students, 2006/07-2013/14 – graduates). k Leading professional certification. l From the previous, specialised secondary schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	61,0	74,0	67,8	57,4	54,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	11,3	17,1	19,3	19,2	17,8
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,5	5,2	12,1	10,3	8,8
4	Absolwenci szkół dla dorosłych ^d w tys.	3,8	2,7	3,0	3,6	2,6
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	34,6	32,2	37,8	46,2	47,6
6	dzieci ^e w tys.: w przedszkolach	33,9	31,1	38,8	47,7	47,3
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	15,8	14,2	15,8	19,8	17,3
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat ^f	305	338	419	476	545
OCHRONA ZDROWIA ^g I POMOC SPOŁECZNA						
Pracownicy medycyny ^h (stan w dniu 31 XII):						
9	lekarze	3762	3872	3982	4294	4345
10	lekarze dentyści	751	691	1000	1030	1038
11	pielęgniarki ⁱ	10425	10198	11074	12166	12321
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^k (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	41,3	42,3	44,9	47,8	48,3
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności (bez między-oddziałowego ruchu chorych)	1360,6	1766,7	1879,4	1983,5	1986,3
14	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	487	738	898	1087	1125
15	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	441	543	570	629	639
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4765	3864	3733	3385	3332
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
17	lekarskie	5,3	5,5	6,0	6,6	6,7
18	stomatologiczne	0,7	0,6	0,8	0,8	0,8
19	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^m	16,1	18,2	22,7	39,7	47,7
KULTURA. TURYSTYKA						
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	715	700	690	677	678
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	4194	4214	4141	4075	4072
22	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	199	197	168	169	162
23	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol. ⁿ na 1 czytelnika	19,1	18,9	19,3	19,4	19,7
24	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7
25	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^o na 1000 ludności	120	91	105	106	106
26	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	29	34	44	47	49
27	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	245	371	420	494	669

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2. ^b Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.; w latach 2005-2017 - z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. - z roku wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność ludności w wieku 3-5 lat i połowie rocznika 6-latków, a w 2015 r. - w wieku 3-5 lat. ^c Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej, spraw jest praktyka lekarska i pielęgnarska. ^d Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^e Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. ^f Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi

^g See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2. ^b Including branches of higher education institutions seated outside the territory obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018; 2005-2017 - from the previous academic year, and centres not listed in division by type of establishments; since 2007, excluding pre-primary education in the units performing health care activities 3-5 and in half of the 6-year old population, and in 2015 - aged 3-5. ^c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National primary workplace is a medical and nurse practice. ^d Including masters of nursery. ^e Excluding day places in hospital wards; since 2008, interlibrary lending. ^f Data concern activity performed in the Voivodship, including outdoor events.

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
EDUCATION ^a (cont.)					
51,2	48,2	45,6	44,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thousand	1
17,5	16,6	15,4	14,2	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thousand	2
7,7	7,1	6,5	5,7	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousand	3
3,0	2,5	2,4	1,9	Graduates of schools for adults ^d in thousand	4
48,6	53,2	56,8	59,9	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thousand	5
46,5	52,7	55,4	56,8	children ^e in thousand: in nursery schools	6
15,0	16,8	16,9	17,1	in pre-primary sections in primary schools	7
585	569	613	642	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6 ^f	8
HEALTH CARE ^g AND SOCIAL WELFARE					
4467	4539	4654	4624	Medical personnel ^h (as of 31 XII): doctors	9
1006	996	966	982	dentists	10
12400	12428	12354	12654	nurses ⁱ	11
48,2	48,6	48,0	46,7	Beds in general hospitals ^k (as of 31 XII) per 10 thousand population	12
2027,2	2002,2	2013,7	1941,8	In-patients in general hospitals per 10 thousand population (excluding inter-ward patient transfers)	13
1137	1182	1242	1229	Out-patient departments (as of 31 XII)	14
655	700	714	687	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	15
3248	3040	2982	3099	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	16
6,7	6,8	6,9	6,8	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical	17
0,8	0,8	0,9	0,9	dental	18
57,1	65,6	76,4	97,5	Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m	19
CULTURE. TOURISM					
679	675	674	674	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
4050	4025	4001	3984	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
159	156	151	150	Public library borrowers per 1000 population	22
19,7	19,6	19,4	18,6	Public library loans in vol. ⁿ per borrower	23
0,7	0,7	0,7	0,7	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	24
88	100	96	98	Audience in theatres and music institutions ^o per 1000 population	25
54	60	57	54	Museums with branches (as of 31 XII)	26
686	662	610	592	Museum and exhibition visitors per 1000 population	27

województwem podkarpackim; bez uczelni resortu obrony narodowej; bez cudzoziemców. c Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów kalendarzowego. d Z poprzedniego roku szkolnego. e Od 2008 r. łącznie z - nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek - zespółami leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). f W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3-6 lat w liczbie wewnętrznych i administracji. h Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy z łózkami i inkubatorami dla noworodków. i Łącznie z oddziałami żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. n Od 2015 r. łącznie w plenerze.

of Podkarpackie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. c Persons who in 2000 - from the calendar year. d From the previous school year. e Since 2008, including pre-primary education units and pre-primary (until 2011 defined as health care institution). f In 2014, the rate was calculated using the number of children aged 3-6 in the population aged Defence, the Ministry of the Interior and Administration. h Since 2005, working directly with a patient; since 2006, including persons whose including beds and incubators for newborns. i Including nursery wards. m Until 2010, excluding children's clubs. n Since 2015, including

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)						
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	44	39	30	31	27
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,7	5,5	4,9	5,9	5,5
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	268	316	424	519	631
4	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności: radiowi	159	150	99	101	100
5	telewizyjni	154	144	95	96	96
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	354	312	379	498	513
7	w tym hotele	51	49	84	117	130
8	Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	102,7	87,9	106,1	119,8	129,7
9	Korzystający ^a z noclegów na 1000 ludności	268,7	260,6	327,7	367,4	410,4
ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO						
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	904,7	752,8	609,6	584,1	574,8
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	92,6	95,6	97,7
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	505,0	412,0	296,3	307,3	319,2
	w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszkankami zbożowymi)	57,0	66,0	68,3	64,2	65,9
14	w tym: pszenica	27,0	31,1	30,0	30,3	30,8
15	żyto	9,9	6,0	5,2	4,6	4,3
16	ziemniaki	17,7	13,0	10,0	8,4	7,9
17	buraki cukrowe	1,6	1,8	1,5	1,2	1,1
	Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszkankami zbożowymi)	730,3	783,5	646,5	589,9	716,4
19	w tym: pszenica	380,9	394,2	352,9	311,7	369,9
20	żyto	101,8	60,5	38,8	35,3	37,9
21	ziemniaki ^f	1681,4	875,9	646,0	490,1	729,1
22	buraki cukrowe	251,8	259,4	174,3	212,7	269,4
	Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszkankami zbożowymi)	25,4	28,8	31,9	29,9	34,1
24	w tym: pszenica	27,9	30,7	39,7	33,4	37,6
25	żyto	20,5	24,3	25,3	24,8	27,4
26	ziemniaki ^f	188	164	217	190	290
27	buraki cukrowe	307	348	385	563	739
	Zwierzęta gospodarskie ^d (stan w czerwcu): bydło:					
28	w tysiącach sztuk	289,0	177,6	113,8	96,7	94,9
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	31,9	23,6	18,7	16,6	16,5
	trzoda chlewna (w latach 2000-2009 oraz 2011-2013 – stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	384,6	368,4	296,3	175,1	192,4
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	42,5	48,9	48,6	30,0	33,5
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	106,2	135,9	146,9	140,5	127,8
33	mleka krowiego w l	762,6	612,0	446,0	419,9	400,1

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane od 2016 r. opracowano z uwzględnieniem imputacji dla użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^f Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. Data since 2016 were compiled with consideration imputation for units, which of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities for ploughing (green fertilizers). ^f Since 2010 excluding kitchen gardens. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat,

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
CULTURE. TOURISM (cont.)					
27	30	31	27	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
5,6	6,1	7,0	6,4	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
711	836	945	1036	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
100	100	101	100	radio	4
96	96	96	95	television	5
527	582	582	642	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
135	147	148	149	of which hotels	7
135,0	144,6	154,9	177,3	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thousand population	8
450,2	522,2	576,2	593,5	Tourists ^a accommodated per 1000 population	9
AGRICULTURE ^b AND FORESTRY					
574,2	588,3	568,4	548,5	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thousand ha	10
96,8	97,5	97,7	97,8	of which in good agricultural condition in %	11
320,2	308,4	314,8	310,3	Sown area (as of June) ^{de} in thousand ha	12
				of which in %:	
63,8	62,4	63,4	62,6	basic cereals (including cereal mixed)	13
31,2	30,8	30,9	29,3	of which: wheat	14
2,7	2,7	3,1	3,2	rye	15
6,4	7,2	8,3	8,5	potatoes	16
1,1	1,2	1,4	1,4	sugar beets	17
				Crop production in thousand tonnes:	
658,8	629,1	697,3	635,0	basic cereals (including cereal mixed)	18
354,8	336,4	374,1	338,3	of which: wheat	19
22,7	20,9	27,7	24,9	rye	20
463,8	563,0	693,9	637,2	potatoes ^f	21
194,8	288,4	305,9	278,5	sugar beets	22
				Yields per 1 ha in dt:	
32,3	32,7	34,9	32,7	basic cereals (including cereal mixed)	23
35,5	35,4	38,5	37,3	of which: wheat	24
26,0	25,4	28,0	25,3	rye	25
225	252	265	243	potatoes ^f	26
529	788	677	643	sugar beets	27
				Livestock ^d (as of June):	
				cattle:	
95,5	89,5	89,2	80,4	in thousand heads	28
16,6	15,2	15,7	14,6	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
				pigs (in years 2000-2009 and 2011-2013 – as of the end of July):	
166,9	171,5	170,9	150,1	in thousand heads	30
29,1	29,1	30,1	27,4	per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
				Production per 1 ha of agricultural land ^e :	
				of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
131,9	146,9	125,6	151,8	and cows' milk in l	33
401,2	368,0	362,1	328,2		

jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy rolniczą o małej skali. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

refused to participate in the survey. b Data are presented according to the official residence of land user. c Since 2010 excluding land of owners on a small scale; d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)						
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :						
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi)						
1	w kg	54	102	155	182	250
2	ziemniaki w kg	12	18	23	49	48
3	buraki cukrowe w kg	278	345	283	404	409
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c						
4	w kg	62	90	107	90	97
5	mleko krowie w l	137	172	166	189	211
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg:						
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	49,5	66,1	65,1	74,9	80,1
7	wapniowych	63,2	74,5	17,0	21,0	18,9
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	10,3	14,6	15,8	16,4	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	660,7	664,8	677,8	685,9	688,2
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
10	w tysiącach hektarów	650,0	653,6	666,8	675,6	678,0
11	na 1 mieszkańca w ha	0,31	0,31	0,31	0,32	0,32
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	36,3	36,6	37,4	37,9	38,0
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ ..	293,7	279,3	328,3	374,1	379,1
PRZEMYSŁ						
Produkcja sprzedana przemysłu:						
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	24236,0	30753,7	38187,7	38209,6
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^f	.	.	116,6	107,3	101,4
16	2005 = 100 (ceny stałe) ^f	.	100,0	131,8	164,3	166,6
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	187376	240186	306485	300669
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	11553	14457	17939	17952
BUDOWNICTWO						
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):						
19	w milionach złotych	.	2472,3	5649,8	6056,6	7039,1
20	na 1 mieszkańca w zł	.	1179	2656	2845	3307
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII						
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :						
21	w kilometrach	992	929	981	924	978
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	5,5	5,2	5,5	5,2	5,5
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):						
23	w kilometrach	14511	14030,3	15008,2	15897,8	16255,5
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	80,9	78,6	84,1	89,1	91,1
Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :						
25	w tysiącach sztuk	474,1	627,4	841,2	949,9	983,4
26	na 1000 ludności	225,7	299,0	395,3	446,1	461,9

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności cielecgo, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej cieplej. d W roku gospodarczym. e W 2010 r. dane według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów,

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
AGRICULTURE ^a AND FORESTRY (cont.)					
				Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :	
308	249	280	282	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
55	64	69	85	potatoes in kg	2
399	490	500	538	sugar beets in kg	3
104	113	100	109	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	4
201	192	206	222	cows' milk in l	5
				Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:	
70,6	70,2	82,2	85,0	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
19,7	21,5	30,8	40,3	lime	7
				Agricultural tractors (as of June, in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{be} in units	8
689,7	691,2	692,5	693,3	Forest land (as of 31 XII) in thousand ha	9
				Forest areas (as of 31 XII):	
679,6	681,2	682,6	683,5	in thousand hectares	10
0,32	0,32	0,32	0,32	per capita in ha	11
38,1	38,2	38,3	38,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
365,0	369,0	381,2	387,9	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
INDUSTRY					
				Sold production of industry:	
39435,6	43665,9	47783,8	50159,3	in million zlotys (current prices)	14
103,6	111,4*	109,6	105,4	previous year = 100 (constant prices) ^f	15
172,6	192,3*	210,8	222,2	2005 = 100 (constant prices) ^f	16
308768	331269	349770	355346	per employee in PLN (current prices)	17
18538	20531	22458	23563	per capita in PLN (current prices)	18
CONSTRUCTION					
				Sales of construction and assembly production ^g (current prices):	
6515,4	5701,0	7842,3	8710,0	in million zlotys	19
3063	2681	3686	4092	per capita in PLN	20
TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII					
				Railway lines operated - standard gauge ^h :	
978	978	895	978	in kilometres	21
5,5	5,5	5,0	5,5	per 100 km ² of total area in km	22
				Hard surface public roads (urban and non-urban):	
16455,6	16716,1	16807,9	17087,0	in kilometres	23
92,2	93,3	94,2	95,7	per 100 km ² of total area in km	24
				Registered passenger cars ⁱ :	
1024,7	1079,7	1133,4	1181,9	in thousand units	25
481,6	507,5	532,3	555,1	per 1000 population	26

rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Dotyczy mięsa: wołowego, Powszechnego Spisu Rolnego. f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10 na str. 30, 31. g Zrealizowanej przez z podmioty budowlane – będących zarządcami infrastruktury kolejowej. i Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Concerns Census. f See general notes to the Yearbook, item 10 on page 30, 31. g Realized by construction units – by place of performing works. infrastructure. i Since 2011 including cars having temporary permission given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
TRANSPORT. POCZTA I TELEKOMUNIKACJA — stan w dniu 31 XII (dok.)						
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^a :						
1	w liczbach bezwzględnych	520	468	473	427	408
2	na 100 tys. ludności	24,7	22,3	22,2	20,1	19,2
HANDEL						
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):						
3	w milionach złotych	14440,6	15344,7	17610,4	19697,6	19467,1
4	na 1 mieszkańca w zł	6874	7315	8375	9253	9146
5	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	22,4 ^b	19,9	17,0	17,0	17,7
6	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	94 ^b	105	124	126	120
FINANSE PUBLICZNE						
Budżety gmin ^c						
Dochody:						
7	w milionach złotych	1988,0	3062,2	5157,1	5253,7	5564,1
8	na 1 mieszkańca w zł	1122	1727	2887	2941	3115
Wydatki:						
9	w milionach złotych	2057,9	3042,5	5659,7	5240,2	5541,2
10	na 1 mieszkańca w zł	1161	1716	3168	2933	3102
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
11	w milionach złotych	713,6	864,1	1471,7	1793,2	1857,6
12	na 1 mieszkańca w zł	2172	2662	4320	5242	5426
Wydatki:						
13	w milionach złotych	737,2	920,8	1571,8	1813,1	1959,9
14	na 1 mieszkańca w zł	2243	2837	4614	5 300	5725
Budżety powiatów						
Dochody:						
15	w milionach złotych	771,9	895,3	1602,4	1659,1	1635,0
16	na 1 mieszkańca w zł	436	505	897	929	915
Wydatki:						
17	w milionach złotych	789,2	904,7	1654,7	1639,5	1627,0
18	na 1 mieszkańca w zł	445	510	926	918	911
Budżet województwa						
Dochody:						
19	w milionach złotych	198,7	307,9	887,0	1142,2	1304,0
20	na 1 mieszkańca w zł	95	147	417	537	613
Wydatki:						
21	w milionach złotych	201,0	314,2	979,7	1112,2	1258,7
22	na 1 mieszkańca w zł	96	150	461	522	591

a Do 2012 r. operator publiczny; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane nieporównywalne w związku ze

a Until 2012 public operator; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data are not comparable due to change in 2004

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
TRANSPORT. POST AND TELECOMMUNICATIONS — as of 31 XII (cont.)					
389	392	399	397	Post offices of appointed operator ^a :	1
18,3	18,4	18,8	18,6	in absolute numbers	
				per 100 thousand population	2
TRADE					
22774,5	23403,2	23793,0	27080,2	Retail sales (current prices):	
10706	11004	11183	12721	in million PLN	3
17,7	18,2	16,8	15,8	per capita in PLN	4
120	117	127	135	Shops (as of 31 XII) in thousand	5
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	6
PUBLIC FINANCE					
				Budgets of gminas ^c	
				Revenue:	
5601,8	6608,6	7395,7	8293,9	in million PLN	7
3140	3707	4149	4653	per capita in PLN	8
				Expenditure:	
5421,1	6429,6	7507,3	8665,5	in million PLN	9
3039	3606	4211	4861	per capita in PLN	10
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
1855,9	1924,8	2062,2	2324,2	in million PLN	11
5403	5598	5976	6715	per capita in PLN	12
				Expenditure:	
2031,8	1832,7	2117,0	2393,8	in million PLN	13
5914	5330	6135	6916	per capita in PLN	14
				Budgets of powiats	
				Revenue:	
1587,8	1594,2	1764,7	1934,4	in million PLN	15
890	894	990	1085	per capita in PLN	16
				Expenditure:	
1572,4	1517,9	1765,2	1944,5	in million PLN	17
881	851	990	1091	per capita in PLN	18
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
1243,6	738,7	942,6	1197,3	in million PLN	19
585	347	443	562	per capita in PLN	20
				Expenditure:	
1326,5	614,1	916,6	1143,0	in million PLN	21
624	289	431	537	per capita in PLN	22

zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
the method of shop survey. c Excluding revenue and expenditure which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2013	2014
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a						
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):						
1	w milionach złotych	3927,4	5118,9	10288,7	12013,0	11364,4
2	na 1 mieszkańca w zł	1869	2440	4837	5643	5339
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):						
3	w milionach złotych	58332,9	77038,3	109173,1	134304,9	143532,4
4	na 1 mieszkańca w zł	27759	36715	51304	63075	67412
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b — stan w dniu 31 XII						
5	Ogółem: w tysiącach	128,4	139,1	152,6	159,6	162,6
6	na 10 tys. ludności	611,0	662,7	717,2	750,0	763,5
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
7	w tysiącach	25,6	30,6	34,0	38,7	40,9
8	1999 = 100	108,9	130,4	144,7	164,6	174,1
w tym:						
9	spółdzielnie	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8
10	spółki handlowe	3,6	5,8	7,5	9,5	10,5
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,6	0,7	1,0	1,3	1,5
12	spółki cywilne	11,6	10,3	9,5	10,2	10,8
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
13	w tysiącach	102,8	108,4	118,6	121,0	121,6
14	1999 = 100	102,4	108,0	118,2	120,5	121,2
15	na 10 tys. ludności	489,2	516,8	557,4	568,0	571,3
RACHUNKI REGIONALNE ^c						
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):						
16	w milionach złotych	.	.	55567	65107	67354
17	na 1 mieszkańca w zł	.	.	26122	30585	31644
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni = 100	.	.	.	102,4	102,3
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
19	w milionach złotych	.	.	48875	57797	59723
20	na 1 mieszkańca w zł	.	.	22976	27151	28059
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
21	w milionach złotych	.	.	38943	43997	45035
22	na 1 mieszkańca w zł	.	.	18307	20668	21158
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni = 100						
23	domowych rok poprzedni = 100	.	.	.	101,3	102,2

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa uprzednio opublikowanych.

^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending private farms in previously.

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a					
11001,6	9909,5	10928,1	13638,7	Investment outlays (current prices):	1
5172	4659	5136	6407	in million PLN	2
				per capita in PLN	
152880,4	162580,1	169194,2	180976,9	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	3
71854	76413	76466	85005	in million PLN	4
				per capita in PLN	
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^b — as of 31 XII					
165,2	167,7	171,1	174,8	Total: in thousand	5
776,2	788,4	803,5	821,2	per 10 thousand population	6
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
42,6	44,6	45,5	45,0	in thousand	7
181,3	189,7	193,8	191,4	1999 = 100	8
				of which:	
0,8	0,8	0,8	0,6	co-operatives	9
11,8	13,4	14,7	14,2	commercial companies	10
1,7	2,0	2,2	2,1	of which with foreign capital participation	11
10,8	10,8	10,7	10,7	civil law partnerships	12
				Natural persons conducting economic activity:	
122,5	123,2	125,5	129,9	in thousand	13
122,1	122,7	125,1	129,4	1999 = 100	14
576,0	578,9	589,6	609,9	per 10 thousand population	15
REGIONAL ACCOUNTS ^c					
70579	72567	76784	.	Gross domestic product (current prices):	16
33177	34120	36088	.	in million PLN	17
103,6	102,7	104,6	.	per capita in PLN	18
			.	Gross domestic product (constant prices) previous year = 100	
62616	64098	67433	.	Gross value added (current prices):	19
29434	30138	31693	.	in million PLN	20
			.	per capita in PLN	
			.	Gross nominal disposable income in the households sector:	
46273	49165	51949	.	in million PLN	21
21752	23116	24416	.	per capita in PLN	22
			.	Gross real disposable income in the households sector	
104,2	107,3	103,5	.	previous year = 100	23

indywidualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”. Dane za lata 2015–2016 zostały zmienione w stosunku do agricultural. c See general notes to the chapter “Regional accounts”. Data for 2015–2016 have been adjusted compared to those published

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	W stopniach, minutach i sekundach In degrees, minutes and seconds	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Furthest extended points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Zaklików	50°49'14"	x	in the north (northern geographic latitude)
na południe (szerokość geograficzna północna)	Lutowiska	49°00'09"	x	in the south (northern geographic latitude)
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Radomyśl Wielki	21°08'32"	x	in the west (eastern geographic longitude)
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Horyniec Zdrój	23°32'52"	x	in the east (eastern geographic longitude)
Rozciągłość:				Extent:
z południa na północ	x	1°49'	202	from south to north
z zachodu na wschód	x	2°25'	171	from west to east

Ź r ó d ł o: dane Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w Rzeszowie.
S o u r c e: data of The Inspector of Geodesic and Cartographic Supervision of Podkarpackie Voivodship in Rzeszów.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2018 R.
Stan w dniu 31 grudnia
AREA AND BORDERS IN 2018
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17846	x	Area in km ²
Długość granicy w km	963	100,0	Length of borders in km
ze Słowacją	134	13,9	with Slovakia
z Ukrainą	239	24,8	with Ukraine
z województwami:			with voivodships:
lubelskim	321	33,4	Lubelskie
małopolskim	187	19,4	Małopolskie
świętokrzyskim	82	8,5	Świętokrzyskie

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e: data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
 ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Tarnica (Bieszczady)	Lutowiska	1345	Highest point — Tarnica (the Biesz- czady Mountains)
Najniżej położony punkt — poziom wody Wisły w Chwałowicach	Radomyśl nad Sanem	ok. 136	Lowest point — the water level of Wisła in Chwałowice
Najwyżej położona miejscowość — Wołosate	Lutowiska	ok. 750	Highest located town — Wołosate
Najniżej położona miejscowość — Chwałowice	Radomyśl nad Sanem	ok. 140	Lowest located town — Chwałowice

Ź r ó d ł o : dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e : data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation.

TABL. 4. **WYŻSZE SZCZYT Y GÓRSKIE**
 HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

PASMO RANGE SZCZYT Y GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	PASMO RANGE SZCZYT Y GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m
KARPAT Y – Bieszczady		KARPAT Y – Bieszczady (dok.) (cont.)	
Tarnica	1345,3	Bukowe Berdo	1313,6
Krzemień	1335,2	Wielka Rawka	1304,3
Halicz	1333,0	Połonina Caryńska	1296,8
Kopa Bukowska	1319,1	Szeroki Wierch	1268,4

Ź r ó d ł o : dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
S o u r c e : data of the Centre of Geodesic and Cartographical Documentation.

TABL. 5. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE RESERVOIRS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year of opening	Pojemność całkowita (przy maksymalnym piętrzeniu) w hm ³ Total capacity (at maximum accumulation) in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Maximum height of accumulation in m
Solina	San	1968	472,4	22,0	60,0
Besko	Wisłok	1978	14,6	1,4	28,0
Myczkowce	San	1960	10,9	2,0	15,0

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Source: Regional Board of Water Management in Rzeszow, Ministry of Maritime Economy and Inland Navigation.

TABL. 6. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI RIVERS	Recypient ^a Recipient ^a	Długość w km Lenght in km	
		ogółem total	w tym na terenie województwa podkarpackiego of which within Podkarpackie voivodship
San	Wisła	459	430
Wisłok	San	223	223
Wisłoka	Wisła	176	165
Tanew	San	123	42
Lubaczówka	San	99	76
Łęg	Wisła	86	86
Ropa	Wisłoka	85	17
Jasiołka	Wisłoka	85	85
Wiar	San	80	67
Oslawa	San	70	70
Trześniówka-Jamnica	Wisła	57	57
Solinka	San	50	50
Stobnica	Wisłok	47	47

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

a River or reservoir into which the water flows.

Source: Regional Board of Water Management in Rzeszow.

TABL. 7. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy tempera- tur skrajnych ampli- tudes of extreme tempera- tures
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2018	maksimum maximum	minimum minimum	
Stacja Meteorologiczna								
Rzeszów-Jasionka	212	7,9	8,2	8,7	9,9	36,1	-30,9	67,0
Rzeszów-Jasionka Me- teorological Station								

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMU-
RZENIE**

ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecz- nienie ^a w h Insolation ^a in h	Średnie zachmu- rzenie w okta- nach ^b Average cloudi- ness in octants ^b	
		1971- -2000	1991- -2000	2001- -2010	2018			
		Średnie ^c Average ^c						
Stacja Meteorologiczna Rzeszów-Jasionka	212	629	666	725	427	3,6	.	5,2
Rzeszów-Jasionka Meteorological Station								

a Brak pełnego ciągu pomiarowego usłonecznienia. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). c Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Lack of full measurement sequence of insolation. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). c Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1034 z późniejszymi zmianami).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące), rowów (które stanowiły odrębną pozycję) oraz łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. 2017, poz. 1161 z późniejszymi zmianami). Wyłączenie użytków rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I—III, a także klas bonitacyjnych IV—VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego oraz gruntów leśnych wymaga decyzji zezwalających na takie wyłączenie. Do 2008 r. rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów IV klasy bonitacyjnej pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 września 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do użytków rolnych położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, and environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodetic status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29th March 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034 with later amendments).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanised land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land and including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items “forest land as well as woody”.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3rd February 1995 (uniform text, Journal of Laws 2017, item 1161, with later amendments). The designation of agricultural land included in quality classes I—III as well as quality classes IV—VI, comprised of origin soils and designation of forest land for above purposes, requires a decision to allow such designation. Until 2008 a gmina council could have also resolved to protect IV quality class land of mineral origin located within the gmina. From 2009 to 4th September 2014 the provisions of the Law did not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

zmałała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdezastrowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych (włączając fermę przemysłowego chowu zwierząt oraz zakłady zajmujące się produkcją roślinną) wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3).

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” — organisational entities (including industrial livestock farming and crop production plants) making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation of water supply network” — all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).

4. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3).

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Za wody chłodnicze niewymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoelektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych (przysagrodoowych) lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged into waters by a separate sewage system,
- the amount of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. mechanical and biological or mechanical-chemical-biological of discharged wastewater was classified as a higher rank sewage treatment (biological or chemical).

Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household (farmstead) sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data concerning urban and rural population using waste treatment plants is given on the basis of estimates of the number of population using wastewater treatment plants which operate on a sewage system.

5. Informacje o źródłach i wielkości **emisji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz **o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzania zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

6. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

5. Information regarding the sources and amounts of **air pollutant emissions** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13th January 1986 regarding payments for economic use of the environment modifications to it (Journal of Laws, No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually, which i.a. assures, comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emissions include organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

6. **Nature protection** consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks,

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity, Dz. U. 2018 poz. 1614, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych; jak również miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowane roślinnością, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska

protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16th April 2004 (uniform text, Journal of Laws 2018, item 1614, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected. National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings; as well as sites of fossil plants or animals.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological arable lands are worth of protection fragments of ecosystems of significant im-

rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach od 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2019 poz. 701 z późniejszymi zmianami) zmieniającą ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o **odpadach** opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakiegokolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowa-

portance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected plant, animal and fungi species, their refuges as well as places of reproduction or places of seasonal stay.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as venerable trees and trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14th December 2012 (Journal of Laws 2019 item 701 with later amendments), amending the Law dated 27th April 2001 valid until 2012.

Information regarding **waste** was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9th December 2014 (Journal of Laws item 1923).

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thousand tonnes of waste in the course of the year or accumulated 1 million tonnes of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste is understood as any process, the main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by

nie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych własnych i innych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości, wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych, pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia spo-

its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including on own and other heaps, settling ponds).

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics and regulating waterways were carried out.

8. Data on municipal waste concern waste generated in households, excluding end-of-life vehicles, and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

9. Data on liquid waste concern waste, removed to wastewater treatment plants or dump stations, which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in the case they are not discharged by sewage system.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2nd March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and civil land partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social

teczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

11. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzki a także do 2009 r. powiatowe i gminne) — są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska; spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w ujęciu memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Od 2010 r. do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do funduszy wojewódzkich.

security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

11. Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as until 2009 powiat and gmina) — are funds created from income originating from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground); the fines for violating environmental protection requirements; the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

Since 2010 the objective of powiat and gmina has been to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, which are powiat and gmina budgets incomes, and reduced by surplus of this income that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (9). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 stycznia
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1st January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019		2010	2019	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do 2018 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2018	na 1000 miesz- kańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b ...	1784573	1784576	1784576	-	849,1	838,2	Total area^b
Użytki rolne	962445	937196	963043 ^c	-2015 ^c	457,9	452,3	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne	626476	603720	577616	-10310	298,1	271,3	arable land
sady	11733	9838	8229	-787	5,6	3,9	orchards
łąki trwałe	118541	116577	111163	-1802	56,4	52,2	permanent meadows
pastwiska trwałe	154878	157356	145103	-2687	73,7	68,2	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	41625	39690	41213	+66	19,8	19,4	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	3339	4341	4814	+117	1,6	2,3	lands under ponds
grunty pod rowami	5853	5674	5414	+62	2,8	2,5	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	710287	728701	695845	-817	338,0	326,8	Forest land as well as woody and bushy land
las	674450	685002	689972	+917	320,9	324,1	forests
grunty zadrzewione i za- krzewione	35837	43699	5873	-1734	17,1	2,8	woody and bushy land
Grunty pod wodami po- wierzchniowymi	20287	20524	21377	+85	9,7	10,0	Lands under surface waters
płynącymi	18965	19507	20061	-43	9,0	9,4	flowing
stojącymi	1322	1017	1316	+128	0,6	0,6	standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	76265	83200	89468 ^d	+2803	36,3	42,0	Built-up and urbanized areas
w tym:							of which:
tereny mieszkaniowe	10826	14188	17229	+1307	5,2	8,1	residential areas
tereny przemysłowe	4725	5017	5591	+263	2,2	2,6	industrial areas
tereny inne zabudowane	6001	7063	8114	+392	2,9	3,8	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	1481	1330	1583	+87	0,7	0,7	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypo- czynku	3158	3133	3556	+343	1,5	1,7	recreational areas
tereny komunikacyjne ...	48662	51441	52764 ^d	+366	23,2	24,8	transport areas
w tym:							of which:
drogi	43041	45880	46910	+290	20,5	22,0	roads
kolejowe	4202	4195	4178	-20	2,0	2,0	railway
inne ^e	1419	1366	1286	-33	0,7	0,6	others ^e
użytki kopalne	1412	1028	631	+45	0,7	0,3	minerals
Użytki ekologiczne	1688	1638	1852	-3	0,8	0,9	Ecological arable lands
Nieużytki	9475	10864	10762	+3	4,5	5,1	Wasteland
Tereny różne ^f	4126	2453	2229	-56	2,0	1,0	Miscellaneous land ^f

a Stan ludności w dniu 31 grudnia, odpowiednio dla lat 2009 i 2018. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
a Population as of 31st December, respectively for 2009 and 2018. b Land area (including inland waters). c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". d Including areas used for public road construction or railways. e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	140	168	217	248	GRAND TOTAL

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
BY TYPE OF LAND

Użytki rolne	112	149	192	235	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	18	35	50	41	mineral: I-II
III	90	113	139	189	III
IV	3	1	3	4	IV
organiczne: IV	-	-	-	1	organic: IV
V-VI	1	-	-	-	V-VI
Inne grunty rolne	4	1	2	-	Other agricultural land
Grunty leśne	24	18	23	13	Forest land

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	69	91	134	172	Residential areas
Na tereny przemysłowe	11	22	34	33	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	1	2	2	1	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	34	30	22	21	Minerals
Na inne cele	25	23	25	21	Other purposes

a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.
a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land.
S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (11).

**GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWA-
CJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGO-
SPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND
MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	1809	1444	1742	1732	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	1732	1256	1535	1508	devastated
zdegradowane	77	188	207	224	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	61	297	79	136	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	56	288	64	112	agricultural
leśne	5	4	3	-	forest
zagospodarowane	44	258	42	56	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (12).

POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	305,3	292,7	258,8	251,7	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnic- twem, leśnictwem, łow- iectwem i rybactwem), z ujęć własnych	162,4	172,1	133,9	125,2	49,7	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing), from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	150,9	167,4	128,7	119,5	47,5	surface
podziemne	7,4	4,7	5,3	5,7	2,3	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napel- niania i uzupełniania stawów rybnych	59,4	35,8	39,0	39,9	15,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodocią- gowej ^a	83,6	84,8	85,9	86,6	34,4	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe .	42,7	41,9	42,3	41,7	16,5	waters: surface
podziemne	40,9	42,9	43,5	45,0	17,9	underground

a Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.
a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (13). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	271,7	266,6	231,6	225,1	100,0	T O T A L
Przemysł	152,4	168,3	130,0	120,7	53,6	Industry
w tym na cele produkcyjne ..	149,5	162,8	125,5	117,4	52,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	59,4	35,8	39,0	39,9	17,7	Agriculture and forestry ^a
Eksplotacja sieci wodociągowej ^b	59,9	62,5	62,6	64,5	28,6	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (14). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA I UZUPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP AND COMPLETING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	1193	1230	1230	1230	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych i uzupełnianych stawów rybnych ^b w ha	2664	2654	2675	2371	Area of filled and completed fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	59351	35797	39007	39948	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	3602	1772	1772	1772	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,0	1,4	1,4	1,4	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	55749	34025	37235	38176	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	20,9	12,8	13,9	16,1	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (15). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	216,3	217,3	178,9	170,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	162,7	159,0	118,0	108,8	63,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	141,4	148,1	106,4	97,5	57,1	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	53,6	58,3	60,8	61,9	36,3	discharged through sewage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	74,9	69,2	72,5	73,1	42,9	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	73,9	68,1	71,4	72,2	42,3	treated
mechanicznie	10,7	5,7	6,2	6,2	3,6	mechanically
chemicznie ^b	6,6	1,4	1,5	1,2	0,7	chemically ^b
biologicznie	18,0	18,1	20,0	20,3	11,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	38,6	43,0	43,7	44,5	26,1	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	1,0	1,1	1,0	0,9	0,5	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,9	1,1	1,0	0,8	0,5	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged through sewage system

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (16). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 grudnia
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31st December

JEDNOSTKI	2010	2015	2017	2018	ENTITIES
OGÓŁEM	104	92	94	94	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	71	57	61	58	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	61	45	49	48	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	55	39	44	41	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	6	6	5	7	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	10	12	12	10	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	33	35	33	36	Discharging wastewater into sewage system (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (17). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 grudnia
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31st December

As of 31st December							
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mecha- niczne Me- chanical	Che- miczne Chemi- cal	Biolo- giczne Biologi- cal	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów With increased biogene removal (disposal)	SPECIFICATION	
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants	
Liczba 2010	74	28	10	34	2	Number	
2015	51	16	7	26	2		
2017	50	12	7	29	2		
2018	50	11	7	30	2		
Przepustowość w dam³/d 2010	714,2	385,0	303,6	24,8	0,8	Capacity in dam³/24h	
2015	391,8	188,7	178,3	23,9	1,0		
2017	340,1	137,5	178,3	23,3	1,0		
2018	341,8	137,5	178,3	25,0	1,0		
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^a						Municipal ^a wastewater treatment plants	
Liczba 2010	222	2	x	181	39	Number	
2015	228	-	x	188	40		
2017	228	-	x	191	37		
2018	228	-	x	190	38		
Przepustowość w dam³/d 2010	415,2	0,2	x	84,2 ^b	330,8	Capacity in dam³/24h	
2015	430,3	-	x	83,9	346,4		
2017	413,0	-	x	88,6	324,4		
2018	417,2	-	x	91,2	326,0		
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^{cd} w % ludności ogółem	2010	63,4	0,1	x	21,7	41,6	Population connected to wastewater treatment plants ^{cd} in % of total population
2015	72,4	-	x	24,0	48,4		
2017	73,9	-	x	25,6	48,3		
2018	74,7	-	x	25,7	48,9		

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — dane szacunkowe, ludność ogółem — na podstawie bilansów. d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 4.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. d See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 4.

TABL. 10 (18). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	88	87	92	95	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych	66	66	69	68	particulates
gazowych	23	21	22	24	gases
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					of which without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	23	27	31	.	particulates
gazów	18	25	24	.	gases
imisji	78	84	89	.	imission
Emisja zanieczyszczeń:					Emission of pollutants:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowych	2,0	1,4	1,3	1,2	particulates
w tym pyły ze spalania paliw	1,6	1,0	0,9	0,6	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	21,1	19,1	16,4	15,0	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki	10,3	6,9	5,5	4,6	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla	3,9	5,0	4,9	4,6	carbon monoxide
tlenki azotu	6,3	5,4	4,8	4,8	nitrogen oxides
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	358,2	195,0	179,9	178,4	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	10,1	4,7	7,1	7,0	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,4	99,3	99,3	99,3	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	32,4	19,8	30,2	31,8	gases (excluding carbon dioxide)

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.
a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (19). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2010	177	95	334	17	75	120
TOTAL	2015	190	76	400	15	53	117
	2017	184	74	421	18	48	123
	2018	199	74	505	18	60	124
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2010	30	7	63	-	10	x
low	2015	38	4	59	-	22	x
	2017	31	1	66	-	19	x
	2018	37	1	70	-	20	x
średnia	2010	19	12	71	5	5	x
moderate	2015	24	8	134	4	11	x
	2017	22	6	153	4	7	x
	2018	39	6	165	6	7	x
wysoka	2010	128	76	200	12	60	x
high	2015	128	64	207	11	20	x
	2017	131	67	202	14	22	x
	2018	123	67	270	12	33	x
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2010	4356	2435	3976	1916	1352	572
TOTAL	2015	4232	2088	6280	1847	898	470
	2017	4179	2398	7612	1945	982	485
	2018	4222	2346	8037	1813	1072	470
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2010	300	174	504	-	195	x
low	2015	249	75	521	-	163	x
	2017	335	6	740	-	328	x
	2018	368	6	729	-	336	x
średnia	2010	399	180	897	42	10	x
moderate	2015	426	190	2395	76	215	x
	2017	335	154	2556	76	39	x
	2018	526	131	2577	199	39	x
wysoka	2010	3657	2081	2575	1874	1147	x
high	2015	3557	1823	3364	1771	520	x
	2017	3509	2238	4316	1869	615	x
	2018	3328	2209	4731	1614	697	x

TABL. 12 (20). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	797643,7	801228,2	801235,1	801285,0	44,9	3764	TOTAL
w tym:							of which:
Parki narodowe ^b	46734,1	46741,2	46742,6	46730,4	2,6	219	National parks ^b
Rezerваты przyrody ^b	10989,5	11120,1	11103,8	11103,8	0,6	52	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	272818,9	275517,9	275551,6	275574,6	15,4	1294	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	463019,4	465262,0	465232,8	465257,8	26,1	2185	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	24,6	26,6	22,8	22,8	0,0	0	Documentation sites

a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.
a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 6. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (21). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
NATIONAL PARKS
As of 31st December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia w ha Area in ha					
	parków narodowych national parks					
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^a of grand total number — strictly protected ^a		otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)	
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM	2010	46734,1	41201,3	20836,3	19153,9	73592,1
TOTAL	2015	46741,2	41200,8	22619,0	20896,9	73592,1
	2017	46742,6	41202,2	22619,0	20896,9	73592,1
	2018	46730,4	41207,5	22611,6	19122,3	73592,1
Bieszczadzki Park Narodowy		29191,4	24440,3	20328,9	16839,6	55783,0
Magurski Park Narodowy ^b		17539,0	16767,2	2282,7	2282,7	17809,1

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
b Powierzchnia parku w granicach województwa.
a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned. b The park area within the voivodship borders.

TABL. 14 (22). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 grudnia

NATURE RESERVES

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia w ha ^a Area in ha ^a		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym pod ochroną ściśle ^b of which strictly protected ^b	
O G Ó Ł E M 2010	94	10989,5	15,6	TOTAL
2015	96	11120,1	287,7	
2017	96	11103,8	9911,8	
2018	96	11103,8	8453,1	
Faunistyczne	4	828,9	828,9	Fauna
Krajobrazowe	11	3951,0	3222,6	Scenic
Leśne	41	5258,7	3567,8	Forest
Torfowiskowe	7	345,3	286,8	Peat-bog
Florystyczne	24	388,3	230,0	Flora
Wodne	1	4,6	4,6	Water
Przyrody nieożywionej	8	327,1	312,5	Inanimate nature

a Bez otuliny. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Excluding buffer zones. b Area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 15 (23). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 grudnia

LANDSCAPE PARKS

As of 31st December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM	2010	279652,7	193279,8	60334,5	3671,3
TOTAL	2015	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
	2017	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
	2018	283747,0	199680,7	69157,2	2601,8
Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyśle		150573,0	99917,7	42321,1	1670,1
Pogórza Przemyskiego		60561,0	38361,0	20424,5	1058,8
Gór Słonnych		56188,0	34975,4	15182,3	538,8
Południoworostoczański ^c		16797,0	10968,0	5484,8	26,7
Lasy Janowskie ^c		9437,0	9156,2	219,9	38,1
Puszczy Solskiej ^c		7590,0	6457,1	1009,6	7,7
Zespół Karpackich Parków Krajobrazowych w Krośnie		133174,0	99763,0	26836,1	931,7
Ciśniańsko-Wetliński		51461,0	43112,6	5399,6	312,3
Dolina Sanu		27728,0	23851,6	2308,2	337,4
Jaśliski		25878,0	19651,8	5458,9	165,7
Czarnorzecko-Strzyżowski		25654,0	12180,8	12329,4	111,9
Pasma Brzanki ^c		2453,0	966,2	1340,0	4,4

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków; bez otuliny. c Powierzchnia parku krajobrazowego w granicach województwa.

a Listed according to decreasing grand total area. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks; excluding buffer zones. c The landscape park area within the voivodship borders.

TABL. 16 (24). **POMNIKI PRZYRODY** ^a
Stan w dniu 31 grudnia
NATURE MONUMENTS ^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1375	1560	1692	1829	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1153	1316	1445	1518	Individual trees
Grupy drzew	167	178	180	241	Tree clusters
Aleje	21	25	25	20	Alleys
Głazy narzutowe	10	10	9	11	Erratic boulders

a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 6.
a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 6.

TABL. 17 (25). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015		2017		2018		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1770,6	1912,6	1542,7	1966,4	1574,5	2017,8	1618,8	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	0,1	1,3	0,1	1,3	0,1	1,3	in % of total area space of the voivodship ^a
na 1 mieszkańca ^b w m ² ..	8,4	9,0	17,6	9,2	18,0	9,5	18,5	per capita ^b in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:								Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypo- czynkowe	670,7	729,9	492,5	749,1	500,6	791,4	543,1	strolling-recreational parks
zieleńce	299,7	310,6	242,4	324,0	252,3	312,9	241,2	lawns
Tereny zieleni osiedlowej...	800,2	872,1	807,7	893,3	821,6	913,5	834,5	Estate green belts

a, b W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas calculated: a – in % total urban areas space, b – per capita in urban areas.

TABL. 18 (26). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	98	114	114	111	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1049,5	2329,5	805,3	814,7	Waste generated (during the year) in thousand tonnes
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	312,6	68,0	62,7	55,9	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thousand tonnes
Odpady poddane odzyskowi z dotychczas składowanych (nagromadzonych ^b) do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	52,9	17,4	-	-	Waste recovered from landfilled up to now (accumulated ^b) by 1 January of reporting year in thousand tonnes
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	39,4	26,0	26,0	25,4	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	4,1	-	-	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 19 (27). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year			Odpady do- tychczas składowane (nagroma- dzone ^b ; stan w końcu roku) Waste land- filled up to now (accumulated ^b ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym of which			
		poddane odzyskowi ^c recovered ^c	przekazane innym odbior- com transferred to other recipients		
w tys. t in thousand tonnes					
OGÓŁEM 2017	805,3	110,5	669,3	62,7	TOTAL
2018	814,7	122,4	664,6	55,9	
w tym:					of which:
Mieszanki popiołowo- żużłowe z mokrego odprowadzania odpa- dów paleniskowych	70,2	12,6	56,5	-	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla	1,0	-	1,0	-	Coal fly ash
Żużle, popioły palenisko- we i pyły z kotłów	58,9	0,1	56,5	-	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę.

a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 7. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own.

TABL. 20 (28). **ODPADY KOMUNALNE**^a
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^c w tys. t	359,8	417,5	463,6	497,5	405,7	Municipal waste collected ^c in thousand tonnes
zmieszane	321,5	319,4	350,3	361,2	281,9	mixed
miasta	227,8	200,2	221,7	226,7	170,9	urban areas
wsie	93,6	119,2	128,6	134,5	111,0	rural areas
zebrane selektywnie	38,3	98,1	113,3	136,3	123,9	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	7,3	9,7	8,1	8,9	6,1	paper and cardboard
szkło	15,1	23,4	24,6	25,5	22,8	glass
tworzywa sztuczne	9,6	18,5	16,8	13,2	11,4	plastic
metale	1,7	1,3	1,2	0,3	0,2	metals
wielkogabarytowe	0,9	8,6	16,2	21,8	20,9	large size
biodegradowalne	1,3	11,5	15,0	20,3	19,5	biodegradable

a Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8. b Dane szacunkowe. c Od 2014 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

a See general notes to the chapter „Environmental protection”, item 8. b Estimated data. c Since 2014 includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1st July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system.

TABL. 21 (29). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**^a
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	298,5	324,9	362,9	252,9	Liquid waste ^b removed (during the year) in dam ³
miasta	83,0	70,3	73,9	71,1	urban areas
wieś	215,4	254,6	289,0	181,8	rural areas
w tym z gospodarstw domowych ...	146,5	205,1	250,1	.	of which from households
miasta	38,9	38,4	42,4	.	urban areas
wieś	107,6	166,7	207,7	.	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	144,0	115,3	111,6	116,7	Septic tanks in thousand (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,6	2,5	3,2	3,9	Household waste water treatment systems in thousand (as of 31 XII)

a Dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 9. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych. Dane dotyczą ścieków bytowych.

a Estimated data; see general notes to the chapter „Environmental protection”, item 9. b Wastewater temporarily stored in septic tanks. Data concern domestic wastewater.

TABL. 22 (30). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolo- wane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in ope- ration (as of 31 XII):
liczba	26	16	13	12	5	7	number
powierzchnia w ha	71,1	55,5	53,1	51,9	17,8	34,1	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (ciągu roku) w ha							Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	9,3	3,2	1,2	4,9	-	4,9	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	-	-	-	-	-	-	exploitation completed

TABL. 23 (31). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GO-
SPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	621020,0	495716,9	378128,3	589428,9	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycz- nego i klimatu	64341,7	78310,8	42043,0	58512,3	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	13245,7	39661,9	10423,7	12897,0	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	507123,5	269898,0	153926,0	467366,8	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komu- nalnych	115966,8	75786,8	40695,7	162245,8	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadza- jącą ścieki i wody opadowe ...	387432,9	181935,6	104736,2	292725,7	sewage network discharging wastewater and precipitation water

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 23 (31). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące) (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska (dok.)					Environmental protection (cont.)
w tym:					of which:
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	27264,8	117424,9	112869,2	42682,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	6956,4	11454,1	4965,9	19095,1	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	3114,8	4072,1	2864,0	17727,1	of which selective waste collection
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów ^b	6206,9	68932,7	104741,3	2830,4	treatment and removal of waste ^b
rekultywacja hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	124,3	832,3	1726,4	18281,3	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Zmniejszanie hałasu i wibracji	7472,0	15445,0	19746,3	3094,9	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	157927,1	133219,0	98769,3	111485,2	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	65481,4	70701,5	51648,5	76001,5	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	22502,9	17329,9	9299,1	9957,6	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	3043,5	4460,1	399,7	575,3	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	18852,7	6960,5	683,8	828,7	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	48046,6	33767,0	36738,2	24122,1	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.
a By localization of investment; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 24 (32). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	-	24	351	72	particulates
gazowych	56	130	2	7	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage system in km for the transport of:
ścieki	1449,0	604,1	211,4	416,3	wastewater
wody opadowe	21,2	41,2	28,4	38,5	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	8	2	3	4	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne ...	7	1	2	4	of which municipal
mechaniczne	5	-	-	-	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	1	2	4	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2	1	1	-	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	10313	7308	3590	6490	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	9763	6588	1790	6490	of which municipal
mechanicznych	5800	-	-	-	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	3163	996	1270	6490	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1350	6312	2320	-	with increased biogene removal (disposal) ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przedomowe):					Farmstead treatment facilities (home-stead)
obiekty	2	120	7	171	facilities
przepustowość w m ³ /d	12	482	7	273	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	-	1	1	-	facilities
przepustowość w m ³ /d	9	216	96	-	capacity in m ³ /24h

a W tym chemiczne.

a Of which chemical.

TABL. 24 (32). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)

Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty	-	1	-	-	facilities
wydajność w t/r	-	25000	-	-	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	-	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	1,7	-	-	2,6	area in ha
wydajność w t/r	140000	-	-	199255	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/r	200	66144	-	-	Capacity of waste utilization systems in t/y

GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT

Wydajność ujęć wodnych ^a w m³/d	2965	4039	3374	1641	Capacity of water intake ^a in m³/24h
Uzdatnianie wody w m³/d	4878	4412	2160	1715	Water treatment in m³/24h
Sieć wodociągowa w km	349,2	454,4	209,9	245,9	Water-line system in km
Pojemność zbiorników wodnych w m³	32900	284146	-	-	Capacity of water reservoirs in m³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	9,9	6,5	0,2	0,6	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	6,5	37,6	-	32,7	Flood embankments in km

a Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 25 (33). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	48242,3	76652,0	56332,4	130772,4	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	6873,9	12103,3	19580,1	29702,5	22,7	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	35133,2	53531,4	30957,6	94573,7	72,3	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	1974,5	5096,0	2187,1	2272,1	1,7	Waste management
Pozostałe dziedziny	4260,7	5921,2	3607,5	4224,2	3,2	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 26 (34). **WPLYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WATER MANAGEMENT FUNDS					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł thousand PLN				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	51408,9	40938,7	35198,0	36118,9	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	11774,0	12904,8	12967,5	13333,0	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	16395,1	14061,4	13487,9	13819,3	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	23239,8	11414,5	6978,0	7593,1	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	228,5	427,5	691,9	319,4	Fines for not meeting environmental protection norms
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	99,3	113,6	70,8	111,1	Norms of discharging wastewater into water and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	24,8	1,0	-	-	Permissible emissions of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees — data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines — data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2018, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 23 listopada 2018 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 227).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:

- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne);

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1st January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24th July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2018 updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 23rd November 2018 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1st January 2015 by a decree of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 7th August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:

- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices);

- terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
 - b) terenowe organy administracji rządowej zespólonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznych, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
 - c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.
- 2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:
- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
- 3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.
5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.
- territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);
 - b) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
 - c) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.
- 2) **Local self-government administration** comprises:
- a) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
 - offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
 - b) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);
 - c) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
- 3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.
5. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

TABL. 1 (35).

JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 grudnia

ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powiaty	21	21	21	21	Powiats
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	Cities with powiat status
Gminy	160	160	160	160	Gminas
miejskie	16	16	16	16	urban
miejsko-wiejskie	33	35	35	35	urban-rural
wiejskie	111	109	109	109	rural
Miasta	49	51	51	51	Towns
Miejscowości wiejskie	1703	1664	1666	1669	Rural localities
Sołectwa	1548	1552	1551	1551	Village administrator's offices

TABL. 2 (36).

GMINY W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

GINAS IN 2018

As of 31st December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							
		5,0— — 19,9 km ²	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	160	3	20	61	42	20	9	2	3
Poniżej 2500	6	-	-	1	-	2	1	1	1
Below									
2500— 4999	15	-	3	6	2	2	1	-	1
5000— 7499	39	2	4	19	8	4	1	1	-
7500— 9999	30	-	1	16	6	4	3	-	-
10000— 14999	36	-	4	13	14	3	2	-	-
15000— 19999	11	1	1	2	3	2	1	-	1
20000— 39999	16	-	3	2	8	3	-	-	-
40000— 99999	6	-	4	2	-	-	-	-	-
100000—199999	1	-	-	-	1	-	-	-	-

TABL. 3 (37). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2018 R.**

Stan w dniu 31 grudnia
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2018
As of 31st December

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area					
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0 — —1499,9 km ²
OGÓŁEM TOTAL	25	2	1	1	1	14	6
Poniżej 50000	4	1	1	-	-	1	1
Below							
50000— 74999	10	1	-	-	-	7	2
75000— 99999	3	-	-	-	1	1	1
100000—149999	6	-	-	-	-	5	1
150000—199999	2	-	-	1	-	-	1

TABL. 4 (38). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2018 R.**

Stan w dniu 31 grudnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2018
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2438	89	429	33	TOTAL
W tym kobiety	537	18	75	9	Of which women

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	73	3	13	-	18—29 years
30—39	415	18	41	2	30—39
40—49	678	25	104	7	40—49
50—59	736	18	150	14	50—59
60 lat i więcej	536	25	121	10	60 and more

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (38). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
W 2018 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
IN 2018 (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	934	75	338	33	Tertiary
Policealne i średnie	954	11	79	-	Post-secondary and secondary
Zasadnicze (zawodowe)	518	3	12	-	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	32	-	-	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	215	26	172	26	Public government repre- sentatives, senior officials and managers
Specjaliści	514	44	139	7	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	309	2	40	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	232	5	32	-	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	334	6	19	-	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	353	1	14	-	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy	194	1	5	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	146	2	3	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	65	1	-	-	Elementary occupations
Siły zbrojne	26	-	2	-	Armed forces

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 88; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding city council councillors in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 88; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (39). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE EMPLOYMENT

O G Ó Ł E M	22003	21381	21960	21505	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	7281	6911	6975	6637	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	14670	14418	14936	14818	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	9712	9097	9394	9394	gminas and cities with powiat status
powiaty	3625	3618	3695	3687	powiats
województwo	1333	1703	1847	1737	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in PLN

O G Ó Ł E M	3539,34	4211,18	4492,22	4823,18	T O T A L
w tym:					of which:
Administracja państwowa	4015,65	4419,16	4833,37	5224,93	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3291,15	4102,26	4321,92	4631,81	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3208,29	3990,96	4253,50	4562,16	gminas and cities with powiat status
powiaty	3179,82	3945,11	4191,77	4491,16	powiats
województwo	4197,61	5030,67	4930,34	5306,99	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 3 na str. 163.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social benefits”, item 3 on page 163.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 września 1998 r. (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., tekst jednolity Dz.U. 2016 poz. 1137), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 października 1999 r. (ustawa z dnia 10 września 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. 2018 r. poz. 1958, z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 września 1998 r. (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1600, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to **przestępstwo wykryte**.

Dane o przestępstwach stwierdzonych przez prokuraturę dotyczą śledztw i dochodzeń własnych prokuratora oraz powierzonych przez prokuratora innym niż Policja uprawnionym organom.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

General notes

1. Data concerning ascertained crimes, adults convicted in the first instance and validly sentenced as well as juveniles with regard to whom educational and correctional measures have been adjudicated are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1st September 1998 (the Law dated 6th June 1997, uniform text Journal of Laws 2018 item 1600), the Penal Fiscal Code valid since 17th October 1999 (the Law dated 10th September 1999, uniform text Journal of Laws 2018 item 1958) or other specific laws.

2. An ascertained crime is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Under with the Criminal Code of 1997, valid since 1st September 1998 (the law dated 6th June 1997, uniform text Journal of Laws 2018, item 1600, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation; under with the Penal Fiscal Code, it is a fiscal offence.

Data on ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

An ascertained crime in the completed preparatory proceeding in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Data on regarding ascertained crimes by the prosecutor's office concern investigations and proceedings of the prosecutor, and entrusted by the prosecutor to other authorized organs the Police.

Information on regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes comes from police information system.

3. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Organizacja sądów powszechnych określona jest w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jednolity: Dz.U. 2018 poz. 23). W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

6. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

7. Sprawą załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też określono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

8. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu w wieku 13–16 lat,
 - c) wykonania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;

4. The organization of common courts is defined in the Law on Common Courts, dated 27th July 2001 (unified text: Journal of Laws 2018 item 23). Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

6. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

7. A resolved case is:

- 1) in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;
- 2) in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

The resolved case and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

8. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteracting the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;

- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

9. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

10. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text, Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law, which entered into force as of 2nd January 2014, abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudicates in cases in which suspicion of demoralization or commitment of a punishable act by a juvenile occur.

9. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

10. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in The National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1, 2

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; patrz uwagi ogólne, ust. 2 i 3 na str. 94.

Note to tables 1, 2

Since 2014 data about ascertained crimes have not included punishable acts committed by juveniles; see general notes, item 2 and 3 on page 94.

TABL. 1 (40). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36885	27487	29721	24257	TOTAL
w tym w miastach	22861	15192	20409	14798	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art.148-162 kk	1206	957	820	806	Against life and health – Art. 148-162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	14	6	14	16	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	551	434	498	503	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	549	230	198	174	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163-180 kk	7940	4231	3796	3466	Against public safety and safety in transport – Art. 163-180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	7103	3348	2733	2416	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189-196 kk	1226	833	959	975	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189-196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197-205 kk	160	106	134	185	Against sexual freedom and morals – Art. 197-205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	48	54	48	50	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206-211 kk	1384	1022	1250	2711	Against the family and guardianship – Art. 206-211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	917	723	833	860	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212-217 kk	158	122	147	148	Against good name and personal integrity – Art. 212-217 Criminal Code

^a W roku 2010 łącznie z prokuraturą.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2010 including prosecutor's office.

Source data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (40). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (cd.)**
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222-231 kk^b	1379	1016	1127	959	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222-231 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	149	184	168	167	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	330	232	215	192	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	594	425	425	376	Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk....	-	85	294	205	Corruption — Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232-247 kk	1161	945	664	582	Against the judiciary – Art. 232-247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252-264 kk	603	260	213	193	Against public order – Art. 252-264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270-277 kk^c	1685	1176	1981	1403	Against the reliability of documents – Art. 270-277 Criminal Code^c

a W roku 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk).
 Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2010 including prosecutor's office. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code).

S o u r c e data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (40). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przeciwko mieniu – art. 278-295 kk^b	16827	14141	16093	9921	Against property – Art. 278-295 Criminal Code^b
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^c kk	5805	3584	2598	2388	Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 ^c Criminal Code
w tym kradzież samochodu	113	89	71	75	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	93	79	71	72	Wilful short-term theft automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^d	3880	2197	1643	1640	Burglary – Art. 279 Criminal Code ^d
Rozbój – art. 280 kk	350	135	113	120	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	26	36	23	17	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	121	15	34	14	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2726	5708	9443	3650	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296-309 kk^e	452	343	289	442	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^e
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310-315 kk	327	279	273	193	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 1356, z późniejszymi zmianami)	82	15	19	9	On Sobriety and Alcohol Education (unified text: Journal of Laws 2012, item 1356 with later amendments)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst: Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami))	78	75	17	243	On Copyright and Related Laws (unified text: Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2012 poz. 124)	1392	1321	922	1227	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (unified text: Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	100	73	102	38	Treasury crimes – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	77	54	85	27	Of which excise

a W roku 2010 łącznie z prokuraturą. b łącznie z kradieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). c Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. d Z wyłączeniem kradzieży samochodu. e Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2010 including prosecutor's office. b Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). c Exclusively in regard to automobile theft by burglary. d Excluding automobile theft. e Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (41). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	73,3	71,6	79,9	76,7	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					of which of crimes ^b :
Przeciwko życiu i zdrowiu	83,7	84,0	84,6	86,6	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpie- czeństwu w komunikacji	99,3	98,6	99,1	98,4	Against public safety and sa- fety in transport
Przeciwko wolności, wolno- ści sumienia i wyznania	96,2	89,0	90,9	86,7	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksual- nej i obyczajności	94,4	79,2	84,3	80,5	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece ...	100,0	98,1	100,0	99,9	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	91,8	62,3	76,9	71,6	Against good name and per- sonal integrity
Przeciwko mieniu	47,9	54,7	70,0	54,7	Against property

a W roku 2010 łącznie z prokuraturą. b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 97 i 98.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a In 2010 including prosecutor's office. b See Criminal Code articles table 1 on page 97 and 98.
S o u r c e data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (42). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS — courts of first instance					
OGÓŁEM	514123	507894	498018	436659	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia ...	21594	16106	15076	16001	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	22943	48370	34434	21809	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	59770	54374	55212	53486	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	312684	298796	303891	290964	Civil
w tym wieczysto-księgowe ^b	189909	205396	205506	201108	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	59476	67872	66237	31489	Family
Z zakresu prawa pracy	3114	4610	2541	1872	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	1563	2035	1968	2058	Related to social security law
Gospodarcze ^c	12696	15731	18659	18980	Commercial law ^c

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (42). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	33665	35866	34746	36607	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	308	289	417	371	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	14437	14734	14359	14991	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^b	9948	12050	12876	13139	Civil ^b
Z zakresu prawa pracy	444	566	469	457	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7151	6401	4624	5447	Related to social security law
Gospodarcze	1288	1826	2001	2202	Commercial law

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód), bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including family cases (among others divorces), excluding registry cases

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (43). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES
PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	19458	11686	10233	12053	TOTAL
w tym mężczyźni	17846	10558	9077	10940	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	1516	1105	1070	1186	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	18	11	5	10	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1001	562	572	590	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6805	3321	2694	2846	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	6300	2951	2175	2280	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	536	334	328	358	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	28	20	22	25	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1185	836	784	2010	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	748	606	568	682	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	4413	2806	2487	2475	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	1225	767	596	567	Property theft
Kradzież z włamaniem	664	414	286	262	Burglary
Rozbój	193	115	118	90	Robbery

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 97.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1 on page 97.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (44). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	15510	11223	9172	9054	T O T A L
O rozwód	3127	3438	3401	3355	By divorce
O separację	342	260	259	190	By separation
O alimenty	4842	3770	2687	2797	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym					in investigation proceedings
w związku z:					involving:
demoralizacją	1588	x	x	x	demoralization
czynami karalnymi	3081	x	x	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie					
w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	916	x	x	x	demoralization
czynami karalnymi	1614	x	x	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach,					in investigation of case in which
w których zachodzi podejrzenie:					occur suspicion:
demoralizacji	x	1700	1581	1589	of demoralization
popęlnienia czynu karalnego ..	x	2055	1244	1123	of committing punishable acts

a Dane dotyczą osób; od 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str.95.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; since 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 8 on page 95.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (45). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców				Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	2	2	2	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	2	1	Foreign enterprises
Społeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	47	42	38	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	512	588	568	Cooperatives
Spółki jawne	1346	1452	1441	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	4188	7936	10383	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c				Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	3453	4410	4711	Associations ^d
Związki zawodowe	373	372	369	Trade unions
Izby gospodarcze	9	10	10	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych				Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	10175	16563	15682	Total debtors

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest sąd rejestrowy w Rzeszowie.

b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a The National Court Register in Podkarpackie voivodship is maintained by registration court in Rzeszow. b Conducting economic activity. c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
 - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:
 - dla lat 2000-2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000–2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 grudnia 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
 - od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the results of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
 - 2) the registers of the Ministry Digital Affairs on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were prepared assuming the number of population balanced on:
 - for 2000-2009 – the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000–2002 the administrative division of the country obligatory as of 31st December 2002 was applied; for remaining years – on the administrative division in force at a given moment),
 - since 2010 - the basis of the results of the Population and Housing Census 2011

2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31 grudnia 2011 r.).

3. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet — 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45-64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony w Polsce przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

(for 2010–2011 the administrative division of the country obligatory as of 31st December 2011 was applied).

3. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. **Median age** of population is a parameter determining age limit which has already been exceeded by half of population and not yet reached by the second half.

5. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence in Poland before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24th July 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonical laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezienne,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezienne współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

The religious marriages may be contracted in only ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45-49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

11. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

a) stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);

b) osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid as of 1st January 2014) as well as assumptions on fertility, mortality and international migration.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30th June:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

11. For the resident population (residents) include

a) permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);

b) a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 1 (46). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	2127185	2127322	2127687	2128747	T O T A L
mężczyźni	1041160	1041827	1042112	1042577	males
kobiety	1086025	1085495	1085575	1086170	females
Miasta	882758	878909	876594	875806	Urban areas
Wieś	1244427	1248413	1251093	1252941	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	2127948	2127657	2129138	2129015	T O T A L
na 1 km ²	119	119	119	119	per 1 km ²
mężczyźni	1041622	1041779	1042812	1042643	males
kobiety	1086326	1085878	1086326	1086372	females
na 100 mężczyzn	104,3	104,2	104,2	104,2	per 100 males
Miasta.....	882262	877671	876243	874832	Urban areas
w % ogółu ludności	41,5	41,3	41,2	41,1	in % of total population
Wieś	1245686	1249986	1252895	1254183	Rural areas
w % ogółu ludności	58,5	58,7	58,8	58,9	in % of total population

TABL. 2 (47). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2127948	2127657	2129138	2129015	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	431007	394644	389238	387423	Pre-working age
mężczyźni	220906	202320	199585	198523	males
kobiety	210101	192324	189653	188900	females
Miasta	158362	149307	149041	148815	Urban areas
mężczyźni	81022	76453	76386	76136	males
kobiety	77340	72854	72655	72679	females
Wieś	272645	245337	240197	238608	Rural areas
mężczyźni	139884	125867	123199	122387	males
kobiety	132761	119470	116998	116221	females
W wieku produkcyjnym	1358887	1345402	1329033	1319331	Working age
w tym w wieku mobilnym	873297	863830	850028	840919	of which of mobility age
mężczyźni	713831	714385	707676	703393	males
w tym w wieku mobilnym	445681	441663	434643	430204	of which of mobility age
kobiety	645056	631017	621357	615938	females
w tym w wieku mobilnym	427616	422167	415385	410715	of which of mobility age
Miasta	583327	554721	539455	531643	Urban areas
mężczyźni	298071	289101	282631	279060	males
kobiety	285256	265620	256824	252583	females
Wieś	775560	790681	789578	787688	Rural areas
mężczyźni	415760	425284	425045	424333	males
kobiety	359800	365397	364533	363355	females

TABL. 2 (47). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym.....	338054	387611	410867	422261	Post-working age
mężczyźni.....	106885	125074	135551	140727	males
kobiety.....	231169	262537	275316	281534	females
Miasta.....	140573	173643	187747	194374	Urban areas
mężczyźni.....	43160	54508	60447	63322	males
kobiety.....	97413	119135	127300	131052	females
Wieś.....	197481	213968	223120	227887	Rural areas
mężczyźni.....	63725	70566	75104	77405	males
kobiety.....	133756	143402	148016	150482	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM.....	56,6	58,1	60,2	61,4	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PER- SONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	45,9	45,8	47,4	48,2	Males
Kobiety.....	68,4	72,1	74,8	76,4	Females

TABL. 3 (48). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31st December

WIEK AGE	2010	2015	2017	2018					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
O G Ó Ł E M ... TOTAL	2127948	2127657	2129138	2129015	1042643	874832	418518	1254183	624125
0- 2 lata	69681	59416	61908	63687	32596	25174	12956	38513	19640
3- 6	86209	88812	83207	81633	41839	32366	16638	49267	25201
7-12	137126	130729	134791	135048	69139	51458	26317	83590	42822
13-15	79197	67430	63613	63298	32538	23203	11898	40095	20640
16-18	91063	73777	69549	67291	34451	25466	12862	41825	21589
19-24	202526	176234	160462	154761	79127	54306	27659	100455	51468
25-29	182338	168014	164837	160148	82100	59825	30103	100323	51997
30-34	169297	177250	173723	169440	87349	72162	36802	97278	50547
35-39	151871	166800	169651	172590	88152	75145	37931	97445	50221
40-44	134996	150012	157525	160446	81436	66614	33386	93832	48050
45-49	139837	133114	137056	140236	70955	54184	26918	86052	44037
50-54	151864	137057	133073	131398	65752	50812	24187	80586	41565
55-59	141365	147232	142493	139623	69327	59781	27577	79842	41750
60-64	112458	134989	138988	140274	67155	66669	29962	73605	37193
65-69	70543	104772	116115	119724	54844	57983	25623	61741	29221
70-74	73707	63674	73586	81242	34533	37843	15997	43399	18536
75-79	62908	62790	58381	56196	21838	23943	9315	32253	12523
80 lat i więcej... and more	70962	85555	90180	91980	29512	37898	12387	54082	17125

TABL. 4 (49). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 grudnia

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31st December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2010	49	882262	41,5
TOTAL 2015	51	877671	41,3
..... 2017	51	876243	41,2
2018	51	874832	41,1
Poniżej 2000 Below	6	9781	0,5
2000- 4999.....	14	44042	2,1
5000- 9999.....	14	95221	4,5
10000-19999.....	7	101479	4,8
20000-49999.....	6	249834	11,7
50000-99999.....	3	182911	8,6
100000 i więcej and more	1	191564	9,0

TABL. 5 (50). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 grudnia

GMINAS INHABITED BY RURAL POPULATION

As of 31st December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2010	144	1245686	58,5
TOTAL 2015	144	1249986	58,7
..... 2017	144	1252895	58,8
2018	144	1254183	58,9
Poniżej 2000 Below	3	5663	0,3
2000-4999.....	21	81650	3,8
5000-6999.....	34	206613	9,7
7000-9999.....	41	341172	16,0
10000 i więcej and more	45	619085	29,1

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (51). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**

Stan w dniu 31 grudnia
MEDIAN AGE BY SEX
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	36,5	38,6	39,5	39,9	TOTAL
mężczyźni	35,0	37,2	38,1	38,5	males
kobiety	38,0	40,1	41,0	41,4	females
Miasta	37,7	39,9	40,8	41,3	Urban areas
mężczyźni	35,7	38,1	39,0	39,5	males
kobiety	39,9	42,0	42,8	43,2	females
Wieś	35,6	37,7	38,5	38,9	Rural areas
mężczyźni	34,5	36,6	37,3	37,7	males
kobiety	36,8	38,9	39,7	40,0	females

TABL. 7 (52). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**

VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	13213	10214	149	2087	21990	18288	115	3702
TOTAL	2015	10852	7944	109	2646	19566	19419	80	147
	2017	10988	8142	122	2467	21927	19327	72	2600
	2018	10874	8056	96	2477	21533	19636	90	1897
Miasta	2010	5585	4020	88	1343	8576	6825	42	1751
Urban areas	2015	4412	3010	62	1557	7771	7662	32	109
	2017	4323	2976	55	1390	8539	7621	28	918
	2018	4314	3011	49	1460	8343	7660	35	683
Wieś	2010	7628	6194	61	744	13414	11463	73	1951
Rural areas	2015	6440	4934	47	1089	11795	11757	48	38
	2017	6665	5166	67	1077	13388	11706	44	1682
	2018	6560	5045	47	1017	13190	11976	55	1214

a Ze skutkami cywilnymi.
a With civil law consequences.

TABL. 7 (52). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI (dok.)**
VITAL STATISTICS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separa- tions	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
	NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b								
OGÓŁEM	2010	6,2	4,8	7,0	1,0	10,3	8,6	5,2	1,7
TOTAL	2015	5,1	3,7	5,1	1,2	9,2	9,1	4,1	0,1
	2017	5,2	3,8	5,7	1,2	10,3	9,1	3,3	1,2
	2018	5,1	3,8	4,5	1,2	10,1	9,2	4,2	0,9
Miasta	2010	6,3	4,6	10,0	1,5	9,7	7,7	4,9	2,0
Urban areas	2015	5,0	3,4	7,1	1,8	8,8	8,7	4,1	0,1
	2017	4,9	3,4	6,3	1,6	9,7	8,7	3,3	1,0
	2018	4,9	3,4	5,6	1,7	9,5	8,7	4,2	0,8
Wieś	2010	6,1	5,0	4,9	0,6	10,8	9,2	5,4	1,6
Rural areas	2015	5,2	4,0	3,8	0,9	9,5	9,4	4,1	0,0
	2017	5,3	4,1	5,4	0,9	10,7	9,4	3,3	1,3
	2018	5,2	4,0	3,8	0,8	10,5	9,6	4,2	1,0

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thousand population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		Difference between contracted and dis- solved marriages ^a
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM..... 2010	13213	9917	5808	2022	2087	19,7	4,2	2626
TOTAL 2015	10852	9585	5120	1819	2646	18,9	5,2	442
2017	10988	10239	5730	2042	2467	20,1	4,9	120
2018	10874	10465	5873	2115	2477	20,6	4,9	-460
Miasta 2010	5585	4439	2295	801	1343	22,3	6,7	240
Urban areas 2015	4412	4298	1971	770	1557	20,7	7,5	-709
2017	4323	4560	2278	892	1390	22,1	6,7	-740
2018	4314	4673	2318	895	1460	22,7	7,1	-1030
Wieś 2010	7628	5478	3513	1221	744	18,1	2,5	2386
Rural areas 2015	6440	5287	3149	1049	1089	17,6	3,6	1151
2017	6665	5679	3452	1150	1077	18,8	3,6	860
2018	6560	5792	3555	1220	1017	19,1	3,4	570

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (54). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2018 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	10874	170	3243	4728	1507	588	392	153	93
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej	21	15	6	-	-	-	-	-	-
and less									
20-24	1518	107	1148	241	18	4	-	-	-
25-29	5046	40	1764	2919	283	33	6	1	-
30-34	2485	6	279	1303	726	141	28	2	-
35-39	896	2	35	217	358	211	73	-	-
40-49	542	-	11	46	111	166	186	20	2
50-59	204	-	-	2	9	30	85	68	10
60 lat i więcej	162	-	-	-	2	3	14	62	81
and more									
W tym wyznaniowe ^a	8056	64	2564	3937	1044	259	120	36	32
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej	7	5	2	-	-	-	-	-	-
and less									
20-24	1112	42	865	193	10	2	-	-	-
25-29	4236	13	1461	2534	220	7	1	-	-
30-34	1895	4	214	1050	549	68	10	-	-
35-39	503	-	17	138	216	103	29	-	-
40-49	212	-	5	21	48	74	60	4	-
50-59	52	-	-	1	1	5	19	23	3
60 lat i więcej	39	-	-	-	-	-	1	9	29
and more									

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	4314	36	902	1999	765	289	192	76	55
TOTAL									
19 lat i mniej	3	2	1	-	-	-	-	-	-
and less									
20-24	415	25	303	82	4	1	-	-	-
25-29	1826	7	478	1186	134	19	1	1	-
30-34	1156	1	102	586	386	69	10	2	-
35-39	440	1	16	114	171	98	40	-	-
40-49	279	-	2	31	63	85	90	6	2
50-59	99	-	-	-	5	16	40	33	5
60 lat i więcej	96	-	-	-	2	1	11	34	48
and more									
W tym wyznaniowe ^a	3011	11	679	1626	504	119	44	13	15
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej	-	-	-	-	-	-	-	-	-
and less									
20-24	301	8	225	64	3	1	-	-	-
25-29	1492	2	374	1013	100	3	-	-	-
30-34	844	1	71	467	275	27	3	-	-
35-39	236	-	8	68	101	47	12	-	-
40-49	100	-	1	14	24	39	21	1	-
50-59	22	-	-	-	1	2	7	10	2
60 lat i więcej	16	-	-	-	-	-	1	2	13
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 9 (54). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2018 BY AGE OF BRIDEGROOMS
AND BRIDES (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	6560	134	2341	2729	742	299	200	77	38
TOTAL									
19 lat i mniej..... and less	18	13	5	-	-	-	-	-	-
20-24	1103	82	845	159	14	3	-	-	-
25-29	3220	33	1286	1733	149	14	5	-	-
30-34	1329	5	177	717	340	72	18	-	-
35-39	456	1	19	103	187	113	33	-	-
40-49	263	-	9	15	48	81	96	14	-
50-59	105	-	-	2	4	14	45	35	5
60 lat i więcej	66	-	-	-	-	2	3	28	33
and more									
W tym wyznaniowe ^a	5045	53	1885	2311	540	140	76	23	17
Of which church or religious marriages ^a									
19 lat i mniej..... and less	7	5	2	-	-	-	-	-	-
20-24	811	34	640	129	7	1	-	-	-
25-29	2744	11	1087	1521	120	4	1	-	-
30-34	1051	3	143	583	274	41	7	-	-
35-39	267	-	9	70	115	56	17	-	-
40-49	112	-	4	7	24	35	39	3	-
50-59	30	-	-	1	-	3	12	13	1
60 lat i więcej	23	-	-	-	-	-	-	7	16
and more									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU**
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED IN 2018 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF
BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	10874	9954	133	787
GRAND TOTAL				
Kawalerowie..... Single	10017	9546	45	426
Wdowcy	109	24	48	37
Widowers				
Rozwiedzeni	748	384	40	324
Divorced				

TABL. 10 (55). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2018 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	4314	3838	58	418
TOTAL				
Kawalerowie	3856	3630	15	211
Single				
Wdowcy	56	14	22	20
Widowers				
Rozwiedzeni	402	194	21	187
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	6560	6116	75	369
TOTAL				
Kawalerowie	6161	5916	30	215
Single				
Wdowcy	53	10	26	17
Widowers				
Rozwiedzeni	346	190	19	137
Divorced				

TABL. 11 (56). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS		Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
O G Ó Ł E M	2010	10214	4020	6194
TOTAL	2015	7944	3010	4934
	2017	8142	2976	5166
	2018	8056	3011	5045
Kościół Katolicki		8037	3002	5035
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		5	3	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski		1	-	1
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego		1	1	-
Kościół Polskokatolicki		4	-	4
Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich		4	2	2
Kościół Zielonoświątkowy		4	3	1

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 12 (57). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2018 R.**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2018

FOR DIVORCE IN 2019									
MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku				Females at age			
		19 lat i mniej 19 and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	60 lat i więcej 60 and more
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	2477	-	99	351	499	489	684	263	92
20-24	31	-	22	9	-	-	-	-	-
25-29	209	-	58	130	18	2	-	1	-
30-34	442	-	18	152	224	42	5	1	-
35-39	529	-	-	50	199	219	59	1	1
40-49	773	-	1	10	58	218	467	19	-
50-59	352	-	-	-	-	8	147	189	8
60 lat i więcej and more	141	-	-	-	-	-	6	52	83
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	1460	-	40	190	294	301	408	167	60
20-24	8	-	6	2	-	-	-	-	-
25-29	113	-	24	76	10	2	-	1	-
30-34	252	-	10	72	140	25	4	1	-
35-39	314	-	-	32	112	135	34	1	-
40-49	465	-	-	8	32	132	284	9	-
50-59	216	-	-	-	-	7	83	122	4
60 lat i więcej and more	92	-	-	-	-	-	3	33	56
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1017	-	59	161	205	188	276	96	32
20-24	23	-	16	7	-	-	-	-	-
25-29	96	-	34	54	8	-	-	-	-
30-34	190	-	8	80	84	17	1	-	-
35-39	215	-	-	18	87	84	25	-	1
40-49	308	-	1	2	26	86	183	10	-
50-59	136	-	-	-	-	1	64	67	4
60 lat i więcej and more	49	-	-	-	-	-	3	19	27

TABL. 13 (58). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2087	2646	2467	2477	T O T A L
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	781	1051	1007	1004	Marriages without children
Z dziećmi	1306	1595	1460	1473	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	819	954	845	867	1
2	387	507	504	504	2
3	75	107	96	84	3
4 i więcej	25	27	15	18	4 and more
Miasta	1343	1557	1390	1460	Urban areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	530	672	574	592	Marriages without children
Z dziećmi	813	885	816	868	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	518	542	496	525	1
2	242	278	271	296	2
3	46	55	39	39	3
4 i więcej	7	10	10	8	4 and more
Wieś	744	1089	1077	1017	Rural areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	251	379	433	412	Marriages without children
Z dziećmi	493	710	644		Marriages with children
o liczbie dzieci:				605	by number of children:
1	301	412	349	342	1
2	145	229	233	208	2
3	29	52	57	45	3
4 i więcej	18	17	5	10	4 and more

a Poniżej 18 lat.
a Below the age of 18.

TABL. 14 (59). **URODZENIA^a**
BIRTHS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	21990	19566	21927	21533	8343	13190	Live births
chłopcy	11310	9968	11302	10915	4231	6684	males
dziewczęta	10680	9598	10625	10618	4112	6506	females
Małżeńskie	19578	17026	19187	18447	6906	11541	Legitimate
chłopcy	10043	8641	9931	9354	3492	5862	males
dziewczęta	9535	8385	9256	9093	3414	5679	females
Pozamałżeńskie	2412	2540	2740	3086	1437	1649	Illegitimate
chłopcy	1267	1327	1371	1561	739	822	males
dziewczęta	1145	1213	1369	1525	698	827	females
Urodzenia martwe	94	55	61	79	30	49	Stillbirths
chłopcy	61	.	.	40	14	26	males
dziewczęta	33	.	.	39	16	23	females

a W latach 2015–2017 dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.
a In 2015–2017 data on stillbirths and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated.

TABL. 15 (60). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

L A T A YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze 6 and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	21990	10543	7611	2602	765	260	208
TOTAL	2015	19566	9205	7172	2284	586	183	130
	2017	21927	8791	8811	3268	755	180	122
	2018^b	21533	.	.	.	.	.	.
19 lat i mniej		402	.	.	.	.	.	.
and less								
20-24		2738	.	.	.	.	.	.
25-29		7284	.	.	.	.	.	.
30-34		7085	.	.	.	.	.	.
35-39		3298	.	.	.	.	.	.
40-44		698	.	.	.	.	.	.
45 lat i więcej		28	.	.	.	.	.	.
and more								

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 16 (61). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność - urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility - live births per 1000 women aged:						
15-49 ^{ab}	40,7	37,3	42,4	41,9	40,3	43,0
15-19 ^a	12,3	8,2	7,4	7,3	6,3	7,8
20-24	53,1	39,8	42,7	42,0	36,2	45,1
25-29	90,5	86,3	96,5	92,0	82,8	97,9
30-34	71,5	69,7	83,9	85,1	85,5	84,7
35-39	29,8	30,3	36,9	39,4	39,3	39,4
40-44	6,9	6,7	7,8	8,9	9,3	8,6
45-49 ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,315	1,199	1,372	1,369	1,290	1,416
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,638	0,588	0,665	0,675	0,636	0,699
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,202	1,008	1,135	1,097	1,089	1,101
Demographic dynamics						

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (62). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	18288	9686	8602	6825	3678	3147	11463	6008	5455
TOTAL	2015	19419	10042	9377	7662	3877	3785	11757	6165	5592
	2017	19327	10026	9301	7621	3942	3679	11706	6084	5622
	2018	19636	10267	9369	7660	3995	3665	11976	6272	5704
0 lat		90	38	52	35	15	20	55	23	32
1- 4 lata		15	9	6	4	2	2	11	7	4
5- 9		11	8	3	4	3	1	7	5	2
10-14		12	6	6	8	2	6	4	4	-
15-19		32	18	14	14	8	6	18	10	8
20-24		67	49	18	23	15	8	44	34	10
25-29		86	72	14	31	27	4	55	45	10
30-34		113	95	18	48	38	10	65	57	8
35-39		177	142	35	60	45	15	117	97	20
40-44		300	238	62	123	91	32	177	147	30
45-49		362	292	70	135	108	27	227	184	43
50-54		551	407	144	225	155	70	326	252	74
55-59		1006	751	255	374	252	122	632	499	133
60-64		1540	1086	454	678	456	222	862	630	232
65-69		1972	1343	629	898	576	322	1074	767	307
70-74		1862	1162	700	789	472	317	1073	690	383
75-79		2086	1119	967	797	421	376	1289	698	591
80-84		3164	1441	1723	1214	542	672	1950	899	1051
85 lat i więcej		6190	1991	4199	2200	767	1433	3990	1224	2766
and more										

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 100 THOUSAND POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM	2010	860	930	792	773	871	684	921	971	872
TOTAL	2015	913	964	864	872	922	826	942	992	892
	2017	908	962	857	869	939	805	936	977	894
	2018	922	985	863	875	953	803	956	1006	906
0 lat ^a		418	348	490	420	355	486	417	344	492
1- 4 lata		18	22	15	12	12	13	22	28	17
5- 9		10	14	6	9	14	5	10	14	6
10-14		11	11	11	20	10	31	6	11	-
15-19		28	31	25	33	37	29	25	27	23
20-24		50	72	28	49	63	35	51	77	24
25-29		53	86	18	50	87	13	55	86	21
30-34		66	107	22	65	101	28	66	112	17
35-39		103	162	42	80	119	41	121	195	43
40-44		189	295	79	188	277	98	189	308	66
45-49		261	417	102	253	409	100	266	421	103
50-54		417	614	218	436	631	258	405	604	190
55-59		713	1074	358	611	894	370	791	1196	348
60-64		1103	1627	623	1014	1519	603	1185	1716	644
65-69		1673	2493	983	1579	2286	1016	1761	2674	950
70-74		2405	3532	1572	2204	3115	1535	2578	3888	1604
75-79		3645	5053	2757	3288	4507	2523	3908	5451	2929
80-84		6481	8513	5403	5977	7686	5068	6840	9103	5641
85 lat i więcej		14687	16341	14015	13015	15019	12148	15807	17295	15227
and more										

a Na 100 tys. urodzeń żywych.
a Per 100 thousand live births.

TABL. 18 (63). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Miasta	Wieś	SPECIFICATION
	Total	Males	Females	Urban areas	Rural areas	
	na 100 tys. ludności per 100 thousand population					
O G Ó Ł E M 2010	860	930	792	773	921	T O T A L
2014	863	919	809	805	903	
2016	898	951	847	850	932	
2017	908	962	857	869	936	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	4	5	3	4	4	Infectious and parasitic diseases
w tym gruźlica układu oddechowego	1	1	1	0	1	of which tuberculosis of the respiratory system
Nowotwory	228	264	193	248	214	Neoplasms
w tym nowotwory złośliwe	207	242	173	226	194	of which malignant neoplasms
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej	19	17	21	18	20	Endocrine, nutritional and metabolic diseases
w tym cukrzyca	17	16	19	16	18	of which diabetes mellitus
Choroby układu nerwowego	115	17	14	16	14	Diseases of the nervous
Choroby układu krążenia	392	358	424	346	424	Diseases of the circulatory system
w tym:						of which:
choroba nadciśnieniowa	29	26	32	23	33	hypertensive disease
choroba niedokrwienności serca	109	103	114	99	116	ischaemic heart disease
w tym ostry zawał serca	23	29	18	22	24	of which acute myocardial infarction
choroby naczyń mózgowych	72	65	78	64	77	cerebrovascular disease
miażdżyca	62	49	74	54	67	atherosclerosis
Choroby układu oddechowego	57	64	51	54	60	Diseases of the respiratory system
Choroby układu trawiennego	34	41	27	38	30	Diseases of the digestive system
w tym choroby wątroby	15	22	8	18	13	of which liver diseases
Choroby układu moczowo-płciowego	11	11	11	11	11	Diseases of the genitourinary system
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	87	95	79	78	93	Symptoms and ill-defined conditions ^Δ
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	40	63	19	37	43	External causes of disease and death
w tym wypadki komunikacyjne ...	7	12	2	5	8	of which transport accidents

a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

Δ With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 20 (65). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a**
INFANT DEATHS BY CAUSES^a

INFANT DEATHS BY CAUSES							
PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute num- bers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thousand live births					
O G Ó Ł E M 2010	115	523	557	487	490	544	T O T A L
2014	99	496	558	431	474	510	
2016	91	449	500	396	397	483	
2017	72	328	380	273	328	329	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym ...	35	160	212	104	152	164	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	34	155	150	160	152	157	Congenital anomalies ^Δ of which congenital anomalies of heart
w tym wrodzone wady serca...	8	36	53	19	35	37	
Pozostałe przyczyny zgonu	3	14	18	9	23	7	Other causes of deaths

a Z orzeczoną przyczyną zgonu. Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a With stated cause of death. In accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10th Revision)".

TABL. 21 (66). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	466	580	592	T O T A L
w tym dokonane	266	285	273	of which committed
Miasta	219	275	267	Urban areas
Wieś	247	305	325	Rural areas
Wiek samobójców:				Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	-	-	2	12 and less
13-18	29	34	44	13-18
19-24	58	60	53	19-24
25-29	37	52	80	25-29
30-49	165	224	219	30-49
50-69	139	175	152	50-69
70 lat i więcej	38	35	42	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w dalszym podziale nie uwzględniono samobójców o nieustalonym miejscu dokonania samobójstwa oraz o nieustalonym wieku.

Ź r ó d ł o: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP) wygenerowane w dniu 24.05.2018 r.

a Attempted and committed; continued data exclude suicidal persons for whom place of the suicide is unknown and age is unknown.

S o u r c e: data of the National Police Information System (KSIP) generated on 24.05.2018.

TABL. 22 (67). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
	0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES					
OGÓŁEM 2010 TOTAL	73,73	59,27	44,89	31,02	19,01
2015	74,92	60,39	45,93	31,90	19,70
2017	75,57	61,02	46,52	32,50	20,15
2018	75,55	60,94	46,43	32,47	20,13
Miasta Urban areas	76,61	61,98	47,45	33,43	20,97
Wieś Rural areas	74,80	60,21	45,71	31,79	19,52
KOBIECY FEMALES					
OGÓŁEM 2010 TOTAL	81,75	67,26	52,45	37,80	24,04
2015	82,49	67,90	53,11	38,46	24,68
2017	83,09	68,40	53,58	38,93	25,07
2018	83,21	68,74	53,93	39,24	25,29
Miasta Urban areas	83,53	69,07	54,30	39,65	25,80
Wieś Rural areas	83,02	68,53	53,69	38,98	24,98

TABL. 23 (68). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31st December

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thousand							
OGÓŁEM	2114,6	2095,6	2067,7	2029,6	1982,5	1928,6	1870,3	TOTAL
mężczyźni	1036,8	1028,1	1014,4	995,6	972,7	947,4	920,5	males
kobiety	1077,8	1067,5	1053,2	1034,0	1009,7	981,3	949,8	females
Miasta	862,0	842,8	818,9	790,8	759,2	725,6	691,3	Urban areas
mężczyźni	412,6	403,4	391,8	378,3	363,8	348,8	333,8	males
kobiety	449,4	439,4	427,2	412,4	395,5	376,8	357,5	females
Wieś	1252,6	1252,8	1248,8	1238,8	1223,2	1203,1	1179,1	Rural areas
mężczyźni	624,2	624,8	622,7	617,3	609,0	598,6	586,7	males
kobiety	628,4	628,0	626,1	621,5	614,2	604,4	592,4	females
W wieku przedpro- dukcyjnym	373,6	356,0	324,6	302,3	281,9	266,1	254,4	Pre-working age
mężczyźni	191,7	182,7	166,7	155,4	144,8	136,8	130,7	males
kobiety	181,9	173,3	157,9	147,0	137,0	129,4	123,7	females
Miasta	141,1	132,9	117,7	107,4	99,0	93,4	89,3	Urban areas
mężczyźni	72,3	68,1	60,4	55,1	50,8	47,9	45,8	males
kobiety	68,8	64,8	57,3	52,3	48,2	45,5	43,5	females
Wieś	232,4	223,2	206,9	195,0	182,9	172,7	165,1	Rural areas
mężczyźni	119,4	114,6	106,3	100,3	94,0	88,8	84,9	males
kobiety	113,1	108,5	100,5	94,7	88,8	83,9	80,2	females
W wieku produk- cyjnym	1296,2	1246,2	1212,9	1161,6	1091,2	1004,5	915,5	Working age
mężczyźni	693,2	666,1	649,4	628,6	597,8	557,0	509,3	males
kobiety	603,0	580,2	563,5	533,0	493,3	447,5	406,3	females
Miasta	514,0	482,0	464,2	439,8	404,5	360,7	319,1	Urban areas
mężczyźni	270,7	253,8	244,7	235,0	220,0	199,2	176,2	males
kobiety	243,3	228,2	219,4	204,8	184,5	161,5	142,9	females
Wieś	782,2	764,2	748,8	721,8	686,7	643,8	596,4	Rural areas
mężczyźni	422,5	412,3	404,7	393,6	377,8	357,8	333,1	males
kobiety	359,7	351,9	344,1	328,2	308,9	286,0	263,4	females
W wieku poproduk- cyjnym	444,9	493,4	530,1	565,7	609,4	658,0	700,4	Post-working age
mężczyźni	151,9	179,3	198,3	211,7	230,1	253,6	280,6	males
kobiety	292,9	314,0	331,8	354,0	379,3	404,4	419,8	females
Miasta	206,8	228,0	237,0	243,6	255,7	271,4	282,8	Urban areas
mężczyźni	69,6	81,5	86,6	88,3	92,9	101,6	111,8	males
kobiety	137,2	146,4	150,4	155,4	162,8	169,8	171,0	females
Wieś	238,0	265,4	293,1	322,0	353,7	386,6	417,6	Rural areas
mężczyźni	82,3	97,8	111,7	123,4	137,1	152,0	168,7	males
kobiety	155,7	167,6	181,4	198,6	216,6	234,6	248,8	females
LUDNOŚĆ W WIE- KU NIEPRODUK- CYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	63,1	68,2	70,5	74,7	81,7	92,0	104,3	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	49,6	54,4	56,2	58,4	62,7	70,1	80,8	Males
Kobiety	78,7	84,0	86,9	94,0	104,7	119,3	133,8	Females

Tabl. 24 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migra- tion
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	19486	9202	9377	907	21415	9723	10829	863	-1929
TOTAL	2015	18689	8638	9324	.	21397	9915	10447	.	-2708 ^c
	2017	20653	9240	10444	969	22430	10844	10980	606	-1777
	2018	21566	9923	10753	890	24307	12293	11502	512	-2741
Miasta	2010	7886	2977	4448	461	10698	4332	5790	576	-2812
Urban areas	2015	7671	2733	4573	.	10441	4220	5561	.	-2770 ^c
	2017	8990	3132	5421	437	10599	4423	5807	369	-1609
	2018	9361	3365	5583	413	11662	5193	6150	319	-2301
Wieś	2010	11600	6225	4929	446	10717	5391	5039	287	883
Rural areas	2015	11018	5905	4751	.	10956	5695	4886	.	62 ^c
	2017	11663	6108	5023	532	11831	6421	5173	237	-168
	2018	12205	6558	5170	477	12645	7100	5352	193	-440

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2010	9,2	4,3	4,4	0,4	10,1	4,6	5,1	0,4	-0,9
TOTAL	2015	8,8	4,1	4,4	.	10,1	4,7	4,9	.	-1,3 ^c
	2017	9,7	4,3	4,9	0,5	10,5	5,1	5,2	0,3	-0,8
	2018	10,1	4,7	5,1	0,4	11,4	5,8	5,4	0,2	-1,3
Miasta	2010	8,9	3,4	5,0	0,5	12,1	4,9	6,6	0,7	-3,2
Urban areas	2015	8,7	3,1	5,2	.	11,9	4,8	6,3	.	-3,2 ^c
	2017	10,3	3,6	6,2	0,5	12,1	5,0	6,6	0,4	-1,8
	2018	10,7	3,8	6,4	0,5	13,3	5,9	7,0	0,4	-2,6
Wieś	2010	9,3	5,0	4,0	0,4	8,6	4,3	4,0	0,2	0,7
Rural areas	2015	8,8	4,7	3,8	.	8,8	4,6	3,9	.	0,0 ^c
	2017	9,3	4,9	4,0	0,4	9,5	5,1	4,1	0,2	-0,1
	2018	9,7	5,2	4,1	0,4	10,1	5,7	4,3	0,2	-0,4

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Cancelled registrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 25 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2010	18579	15044	3535	20552	15044	5508
TOTAL	2015	17962	14836	3126	20362	14836	5526
	2017	19684	16241	3443	21824	16241	5583
	2018	20676	16978	3698	23795	16978	6817
Miasta	2010	7425	5588	1837	10122	6861	3261
Urban areas	2015	7306	5723	1583	9781	6652	3129
	2017	8553	6673	1880	10230	7069	3161
	2018	8948	7035	1913	11343	7512	3831
Wieś	2010	11154	9456	1698	10430	8183	2247
Rural areas	2015	10656	9113	1543	10581	8184	2397
	2017	11131	9568	1563	11594	9172	2422
	2018	11728	9943	1785	12452	9466	2986

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2010	8,7	7,1	1,7	9,7	7,1	2,6
TOTAL	2015	8,4	7,0	1,5	9,6	7,0	2,6
	2017	9,3	7,6	1,6	10,3	7,6	2,6
	2018	9,7	8,0	1,7	11,2	8,0	3,2
Miasta	2010	8,4	6,3	2,1	11,5	7,8	3,7
Urban areas	2015	8,3	6,5	1,8	11,1	7,6	3,6
	2017	9,8	7,6	2,1	11,7	8,1	3,6
	2018	10,2	8,0	2,2	13,0	8,6	4,4
Wieś	2010	9,0	7,6	1,4	8,4	6,6	1,8
Rural areas	2015	8,5	7,3	1,2	8,5	6,6	1,9
	2017	8,9	7,6	1,2	9,3	7,3	1,9
	2018	9,4	7,9	1,4	9,9	7,6	2,4

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 28 (73). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	2083,5	2083,5	2085,9	2086,1	T O T A L in thousand
mężczyźni w tys.	1020,0	1020,8	1022,4	1022,6	males in thousand
kobiety: w tys.	1063,5	1062,7	1063,5	1063,6	females: in thousand
na 100 mężczyzn	104,3	104,1	104,0	104,0	per 100 males
Miasta: w tys.	861,0	856,7	857,1	856,3	Urban areas: in thousand
w % ogółu ludności rezydującej	41,3	41,1	41,1	41,0	in % of total usual residence population
Wieś: w tys.	1222,5	1226,8	1228,7	1229,8	Rural areas: in thousand
w % ogółu ludności rezydującej	58,7	58,9	58,9	59,0	in % of total usual residence population

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 11.

a See general notes to the chapter “Population”, item 11.

TABL. 29 (74). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31st December

As of 31st December					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. in thousand				
O G Ó Ł E M	2083,5	2083,5	2085,9	2086,1	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	424,6	389,3	384,6	383,3	Pre-working age
Miasta	155,3	146,2	146,2	146,3	Urban areas
mężczyźni	79,6	74,9	75,1	75,0	males
kobiety	75,8	71,2	71,2	71,3	females
Wieś	269,3	243,1	238,4	237,0	Rural areas
mężczyźni	138,1	124,7	122,2	121,5	males
kobiety	131,1	118,4	116,2	115,5	females
W wieku produkcyjnym	1322,1	1309,1	1293,6	1284,2	Working age
w tym w wieku mobilnym	843,6	836,3	824,2	815,9	of which of mobility age
Miasta	565,6	538,2	524,8	517,4	Urban areas
mężczyźni	289,6	281,2	275,7	272,4	males
w tym w wieku mobilnym	175,0	171,3	168,3	166,1	of which of mobility age
kobiety	276,1	256,9	249,1	245,0	females
w tym w wieku mobilnym	172,3	166,3	163,0	160,9	of which of mobility age
Wieś	756,5	771,0	768,8	766,8	Rural areas
mężczyźni	406,1	415,5	414,8	414,1	males
w tym w wieku mobilnym	256,4	257,6	254,6	488,9	of which of mobility age
kobiety	350,4	355,4	354,0	236,1	females
w tym w wieku mobilnym	240,0	241,2	238,3	116,5	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	336,8	385,1	407,7	418,7	Post-working age
Miasta	140,0	172,4	186,2	192,6	Urban areas
mężczyźni	43,1	54,2	60,0	62,8	males
kobiety	96,9	118,2	126,2	129,8	females
Wieś	196,8	212,7	221,5	226,1	Rural areas
mężczyźni	63,6	70,2	74,6	76,8	males
kobiety	133,3	142,5	146,9	149,3	females

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 11.

a See general notes to the chapter “Population”, item 11.

TABL. 30 (75). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE**
Stan w końcu roku
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2018	2015	2018	2015	2018
	jednostki ^a kościelne church units ^a		duchowni clergy		wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki Catholic Church						
Kościół Rzymskokatolicki ^b	633	635	1985	1974	1340817	1348737
Kościół Greckokatolicki ^c	72	68	51	55	30000	30000
Starokatolickie Old Catholic						
Kościół Polskokatolicki	6	6	4	6	689	720
Prawosławne Orthodox						
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^d	19	23	25	25	20200	20500
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition						
Kościół Zielonoświątkowy	11	11	17	17	778	820
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	11	10	4	4	295	291
Kościół Chrześcijan Baptystów	3	3	3	-	59	70
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	1	1	1	1	194	201
Kościół Boży w Polsce	-	3	-	8	-	56
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	3	2	2	2	36	40
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa .	6	5	57	65	468	476
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	5	5	14	14	107	103
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	.	11	.	45	.	222
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1	22	27
Inne Other						
Świadkowie Jehowy w Polsce	42	41	.	229	3531	3359
Kościół Jezusa Chrystusa „Syjon” w Rzeszowie	1	1	3	3	22	17
Liga muzułmańska w RP	1	1	-	1	.	900
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	1	4	4	9	10
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	1	1	-	-	60	65
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	2	2	10	6

a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji: przemyskiej i rzeszowskiej.
c Dane dotyczą diecezji przemysko-warszawskiej. d Dane za: 2015 r. dotyczą diecezji przemysko-nowosądeckiej, 2018 r.
dotyczą diecezji przemysko-gorlickiej.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern dioceses of
Przemyśl and Rzeszów. c Data concern diocese of Przemyśl-Warsaw. d Data for: 2015 concern diocese of Przemyśl-
Nowy Sącz, 2018 diocese of Przemyśl-Gorlice.

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Dane BAEL od 2010 roku uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey – LFS**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis, except persons absent for 12 months and over. A household is a group of people who are close relatives or are related by affinity, and also not close relatives, who live together in a dwelling and maintain themselves jointly. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishments. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth.

The LFS data from 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the National Census of Population and Housing 2011. The data are not fully comparable to the results of surveys for the previous periods, published in the previous editions of the Yearbook.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job in the surveyed week.

Economically active persons include employed and unemployed persons.

Employed persons are all persons aged 15 and more who within the surveyed week:

- 1) performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm or conducting a family-owned business outside agriculture,

- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
- a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Bezrobotni według BAEL są to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- 1) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- 2) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- 3) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem lub danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem lub danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

- 2) had work but did not perform it:

- a) due to illness, maternity leave or vacation,
- b) due to other reasons, but the break in employment did not exceed:
 - 3 months,
 - exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.

In accordance with international standards, pupils who entered into a vocational or particular job training contract with a company or natural persons were also included among employed persons if they received wages and salaries.

Unemployed persons, according to LFS, are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- 1) within the reference week were not employed,
- 2) actively sought work, i.e., within a 4-week period undertaken real activity (the last week being the reference week) to find work,
- 3) were available for work within a fortnight period after the reference week.

Unemployed persons also include persons who did not seek work because they were provided with it and were waiting to start it for no longer than three months as well as were available for that work.

Economically inactive persons are persons aged 15 and more who are not classified either as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population or to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labor Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdań włości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 128,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia** w latach 2005-2009 wyznaczano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with some exceptions in 2005-2009, see item 5 on page 128,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning **employment as of 31st December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31st December** in 2005-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadającymi użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane o pracujących w tabl. 4 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

8. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 the following employed persons are not included:
 - a) on farms with the area of more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area of up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 the whole number of employed persons on those farms are included independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including those producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **the employment as of 31st December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Data regarding employment in table 4 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

8. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as — for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

9. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

10. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zareje-

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31st December from the year preceding the surveyed year.

9. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) they were actually free to take on the reporting day;
- 2) the employer made attempts to find persons willing to take a job;
- 3) in case of finding adequate persons, the employer would be ready to employ them immediately.

10. Newly created jobs are jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (unified text: Journal of Laws 2018 item 1265 with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of regis-

strowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się **wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.**

2. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na **równi z wypadkiem przy pracy**, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;

tered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20th April 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (unified text: Journal of Laws 2017 item 1065 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information regarding accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. **Accident at work** is a sudden event, caused by an external cause leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to an accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during training within the scope of national self-defence;

- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

- 3) when performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance in the course of:

- 1) practising sports during competitions and training by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- 3) exercising a mandate by members of parliament or senate who receive salaries;
- 4) serving a mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school leavers;
- 6) performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of typical activities related to running, or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration.

3. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e.: loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems disrupting primary bodily functions or resulting in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

6. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 grudnia, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez: działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania);

5. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-modes of injury** (describing the type of contact of the victim with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material agents, organisation of work, employee's incorrect action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Since 2005, contact-modes of injury have been grouped according to the EUROSTAT recommendations.

6. **Incidence rate** is the number of persons injured per 1000 persons employed. To calculate the ratio, the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31st December, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Information on **persons exposed to physical health risk factors** is compiled on the basis of reports, wherein:

1) data concern persons employed by entities with the number of employees more than 9 persons, included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding: private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); "Mining and quarrying"; "Manufacturing"; "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"; "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities"; "Construction" (excluding development of building projects); "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles"; "Transportation and storage"; "Information and communication" (excluding: motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); "Professional, scientific and technical activities" (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); "Administrative and support service activities" (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); "Education" (only tertiary education); "Human health and social work activities" (in the scope of human health

„Edukacja” (w zakresie szkół wyższych); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły zwióknające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

8. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

activities); "Other service activities" (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, fibrous dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 1000 paid employees.

8. Occupational risk assessment is a comprehensive estimation of the combination of probability of bodily injury or deterioration of health and their severity, occurring in an emergency situation. It is made ~~done~~ in order to choose appropriate safety measures.

9. Disease is deemed **an occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or the nature of performed work.

Occupational diseases in table 21(95) have been reported since 2009 pursuant to the decree of the Council of Ministers, dated 30th June 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed to calculate the ratio per 100 thousand paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (76). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

	2010	2015	2017	2018					
WYSZCZEGÓLNIENIE	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				SPECIFICATION
					I	II	III	IV	
LUDNOŚĆ w tys.	1669	1662	1638	1629	1630	1629	1629	1629	POPULATION in thousand
Mężczyźni	813	806	795	790	791	790	790	790	Men
Kobiety	855	856	843	839	839	839	839	839	Women
Aktywni zawodowo ..	945	901	926	895	892	887	899	903	Economically active persons
mężczyźni	517	503	516	501	494	496	508	507	men
kobiety	429	398	409	394	398	391	391	396	women
Pracujący	835	797	848	837	829	827	841	851	Employed persons
mężczyźni	459	448	476	470	458	465	476	481	men
kobiety	376	349	372	367	371	363	365	370	women
Bezrobotni ^a	110	105	78	58	63	60	58	52	Unemployed persons ^a
mężczyźni	58	55	40	31	36	31	31	26	men
kobiety	52	49	37	27	27	29	27	25	women
Bierni zawodowo	724	760	712	734	738	742	730	726	Economically inac- tive persons
Mężczyźni	297	303	279	289	297	295	282	283	Men
Kobiety	427	458	434	445	441	448	448	443	Women
WSPÓŁCZYNNIK AK- TYWNOŚCI ZAWO- DOWEJ w %	56,6	54,2	56,5	54,9	54,7	54,5	55,2	55,4	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,6	62,4	64,9	63,4	62,5	62,8	64,3	64,2	men
kobiety	50,2	46,5	48,5	47,0	47,4	46,6	46,6	47,2	women
Miasta	54,5	53,5	56,3	55,3	54,6	55,5	55,8	55,2	Urban areas
Wieś	58,2	54,8	56,7	54,7	54,8	53,8	54,8	55,6	Rural areas
WSKAŹNIK ZA- TRUDNIENIA w %	50,0	48,0	51,8	51,4	50,9	50,8	51,6	52,2	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,5	55,6	59,9	59,5	57,9	58,9	60,3	60,9	men
kobiety	44,0	40,8	44,1	43,7	44,2	43,3	43,5	44,1	women
Miasta	47,0	47,7	52,0	52,0	51,4	51,8	52,1	52,7	Urban areas
Wieś	52,2	48,1	51,6	51,0	50,5	50,1	51,3	51,9	Rural areas
STOPA BEZROBO- CIA w %	11,6	11,7	8,4	6,5	7,1	6,8	6,5	5,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	11,2	10,9	7,8	6,2	7,3	6,3	6,1	5,1	men
kobiety	12,1	12,3	9,0	6,9	6,8	7,4	6,9	6,3	women
Miasta	13,7	10,9	7,7	6,0	6,1	6,6	6,5	4,7	Urban areas
Wieś	10,3	12,2	8,9	7,0	7,9	6,7	6,4	6,5	Rural areas

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

Uwaga. Ze względu na reprezentacyjną metodę badania BAEL, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy. W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tysięcy, zostały one zastąpione znakiem kropki ("."), co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

Note. Since the LFS is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousand. In cases when the numbers are estimated below 5 thousand, they are replaced by points ("."), which means that the value cannot be displayed because of high random error.

TABL. 2 (77). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2018 R. - na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 4th QUARTER 2018 on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popula- tion	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Eco- nomically inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaź- nik za- trudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys.	in thousand			w %	in %	
OGÓŁEM TOTAL	1629	903	851	52	726	55,4	52,2	5,8
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produk- cyjnym ^b	1164	869	817	52	295	74,7	70,2	6,0
of which of working age ^b								
15—24 lata..... years	220	69	54	15	151	31,4	24,5	21,7
25—34	281	234	217	17	47	83,3	77,2	7,3
35—44	283	239	230	9	44	84,5	81,3	3,8
45—54	247	206	199	7	41	83,4	80,6	3,4
55 lat i więcej	599	154	151	.	444	25,7	25,2	x
and more								
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	345	272	266	7	72	78,8	77,1	2,6
Tertiary								
Policealne i średnie zawo- dowe.....	406	264	246	18	142	65,0	60,6	6,8
Post-secondary and voca- tional secondary								
Średnie ogólnokształcące .	161	84	76	7	78	52,2	47,2	8,3
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	396	238	223	15	157	60,1	56,3	6,3
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	322	45	40	.	277	14,0	12,4	x
Lower secondary, primary incomplete primary and without school education								

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący
Employment

TABL. 3 (78). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM TOTAL	781765	809734	852388	866809	415444
sektor publiczny	165634	152453	154404	156112	102195
public sector					
sektor prywatny	616132	657281	697984	710697	313249
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b	259524	259739	259952	259851	137127
Agriculture, forestry and fishing ^b					
Przemysł	152750	159901	174741	180069	50700
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe	135501	143760	158575	163250	47520
of which manufacturing					
Budownictwo	38985	37935	41002	43462	4200
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	96589	98484	103941	104594	55707
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	28414	27899	31629	32252	6187
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8091	9483	10617	10922	7304
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	7589	8694	9131	9109	2580
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9611	9529	9233	9973	7000
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5938	6019	6664	6576	3246
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13028	16811	18797	19125	9746
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15045	17750	23306	23341	9984
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	31446	32631	32738	33131	19840
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja	57511	57800	59769	60842	47336
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	42391	48238	50179	51653	41138
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6509	6624	6969	7041	4253
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa	8344	12197	13720	14868	9096
Other service activities					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 131.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 131.

TABL. 4 (79). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**

Stan w dniu 31 grudnia

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which	
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM	2010	376854	372486	3501
TOTAL	2015	375683	371557	3344
	2017	395244	391289	3277
	2018	404356	400508	3188
sektor publiczny		141190	141190	-
public sector				
sektor prywatny		263166	259318	3188
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		3697	3407	30
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł		139664	138530	1097
Industry				
w tym przetwórstwo przemysłowe		128119	127040	1042
of which manufacturing				
Budownictwo		19894	19407	468
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		51742	50865	866
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa		12032	11808	224
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4924	4784	140
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja		4998	4983	15
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5326	4987	6
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4120	4107	13
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		6118	6024	94
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		13828	13793	35
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		31631	31631	-
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja		58553	58458	95
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		41244	41156	88
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5903	5900	3
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa		669	655	14
Other service activities				

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (80). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing mo- re than 9 per- sons ^a	
O G Ó Ł E M	416669	409145	431484	442345	379331	T O T A L
sektor publiczny	147700	133750	135064	135112	135112	public sector
sektor prywatny	268969	275395	296420	307233	244219	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5042	5092	5267	5258	2978	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	128041	127719	136615	141156	132015	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	115584	116894	125498	129648	120902	of which manufacturing
Budownictwo	28701	25366	26515	27810	18093	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	69997	61760	64825	66435	48387	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	12509	13753	15806	16454	11366	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5660	5489	6432	6553	4296	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5403	6878	5878	5631	4593	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	5389	4934	4928	5288	4553	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4890	4906	5079	4819	3811	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	7621	8188	8771	9305	5526	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10600	11298	13849	14752	13421	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	31460	30328	30867	30428	30428	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	55056	53535	55301	55914	55404	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	37859	39224	40060	40689	38490	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5574	5555	5519	5624	5420	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2867	5122	5772	6232	553	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (81). **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 grudnia
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M	2010	349857	160518	22629	13901
T O T A L	2015	348724	164125	22833	14962
	2017	369205	174811	22084	14161
	2018	378632	179326	21876	14031
sektor publiczny		130274	89579	10916	7644
public sector					
sektor prywatny		248358	89747	10960	6387
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		2919	676	488	342
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		135614	36980	2916	1397
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		124386	33938	2654	1252
of which manufacturing					
Budownictwo		18714	1826	693	208
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		49016	26582	1849	1232
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		11528	1541	280	80
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		4065	2988	719	492
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		4220	1401	763	195
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		4864	3746	123	90
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		3726	1857	381	272
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5665	3245	359	224
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12752	4545	1041	709
Administrative and support service activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		30589	18460	1042	627
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		50430	40136	8028	5726
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		39102	32122	2054	1548
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		4872	2881	1028	801
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		556	340	99	81
Other service activities					

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (82). **PRZYJĘCIA DO PRACY**^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powraca- jący z urlopów wychodzą- cych persons re-turning from child-care leaves	
OGÓŁEM	2010	62628	22066	9553	32945	1334	17,9
TOTAL	2015	65855	25737	9881	40358	459	19,1
	2017	80990	33531	11038	49948	552	22,8
	2018	83752	33623	11222	51702	585	22,7
sektor publiczny		14591	9706	2199	10005	151	11,2
public sector							
sektor prywatny		69161	23917	9023	41697	434	28,9
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...		405	90	86	201	-	14,4
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		31372	8175	4449	19589	178	24,1
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		29918	7765	4343	18489	171	25,1
of which manufacturing							
Budownictwo		6461	399	603	3728	12	34,4
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		13381	7481	2185	7250	165	27,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		3477	389	300	2093	9	31,8
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1389	968	237	635	26	34,4
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		640	219	107	428	-	14,9
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1319	1002	128	972	10	29,0
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		448	224	38	313	1	11,9
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1410	726	236	902	11	26,0
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		8776	3132	559	5810	6	67,1
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...		3962	2217	618	2898	54	12,9
Public administration and defence; compulso- ry social security							
Edukacja		5225	4315	616	3671	29	10,8
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		4692	3822	944	2783	76	12,4
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		641	372	98	351	8	13,3
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		154	92	18	78	-	28,2
Other service activities							

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons.

TABL. 8 (83). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %	
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an ina- bility to work or due to reha- bili- tation		korzysta- jący z ur- lopów wy- chowaw- czych taking child- -care leaves
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
OGÓŁEM	2010	57473	20266	8786	4340	2288	1330	16,4
TOTAL	2015	60259	22259	7784	5667	3872	717	17,4
	2017	66638	25439	6245	8285	5832	886	18,6
	2018	73672	29150	4013	9592	5609	777	19,9
sektor publiczny		13393	8027	498	710	3272	208	10,3
public sector								
sektor prywatny		60279	21123	3515	8882	2337	569	25,1
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		401	83	10	6	83	#	14,2
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		24946	6027	1513	3911	1452	217	19,1
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		23682	5673	1464	3806	1145	210	19,8
of which manufacturing								
Budownictwo		6419	447	198	559	142	25	34,1
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		12812	7434	939	2230	389	204	25,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		2810	273	137	483	145	12	25,7
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1288	930	112	274	23	25	39,1
Accommodation and catering ^Δ								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons.

TABL. 8 (83). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		prze- niesieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an ina- bility to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z ur- lopów wy- chowaw- czych taking child- -care leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Informacja i komunikacja Information and communication	741	188	67	268	#	#	17,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	1087	854	93	210	171	10	23,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	496	275	25	22	176	5	13,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	1231	607	62	232	68	13	22,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	9046	3493	339	590	111	30	69,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulso- ry social security	3595	1848	128	150	793	57	11,7
Edukacja Education	4140	3212	279	220	1018	48	8,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	3958	3038	91	382	883	114	10,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	560	348	13	38	123	8	11,6
Pozostała działalność usługowa Other service activities	142	93	7	17	#	#	25,4

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (84). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNO-KSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych (zawodo- wych) basic vocational
O G Ó Ł E M	2010	7608	3023	2652	2321	955	1680
TOTAL	2015	6833	2872	2757	1884	873	1319
	2017	7041	3204	2901	1876	811	1453
	2018	6268	2953	2727	1703	715	1123
sektor publiczny		1635	1214	1238	214	93	90
public sector							
sektor prywatny		4633	1739	1489	1489	622	1033
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		71	24	36	25	#	#
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		2406	634	673	849	313	571
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		2320	600	647	821	300	552
of which manufacturing							
Budownictwo		326	30	68	90	25	143
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1135	628	303	388	210	234
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		117	32	35	26	9	47
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		108	76	27	36	31	14
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		78	22	55	13	#	#
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		81	65	67	7	7	-
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		27	16	18	#	-	#
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		125	54	77	37	#	#
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		140	55	36	51	25	28
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		470	354	377	50	28	15
Public administration and defence; compulso- ry social security							
Edukacja		373	303	312	31	15	15
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		746	618	602	87	32	25
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		65	42	41	#	9	#
Arts, entertainment and recreation							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (85). **MIJESKA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2018 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons	ogółem total	w tym w je- dnostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties employ- ing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	3944	1211	2911	30504	19254	14342	7209
sektor publiczny	510	23	.	3777	.	1493	.
public sector							
sektor prywatny	3434	1188	.	26727	.	12849	.
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ...	1	-	1	209	52	231	37
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł	1407	391	1280	8793	7151	3021	2114
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe	1308	386	1189	8439	6876	2863	1988
of which manufacturing							
Budownictwo	711	90	74	2629	1363	2082	887
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	777	577	777	6916	3892	4203	943
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa	211	-	169	1762	788	684	340
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	57	52	7	1132	456	440	150
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja	60	18	42	532	102	124	26
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	33	-	33	530	497	185	124
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6	3	6	141	64	49	38
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11	1	11	1046	367	382	74
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	24	-	24	797	484	829	670
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ...	262	16	256	743	724	424	420
Public administration and defence; compulso- ry social security							
Edukacja	23	2	23	3220	2153	998	862
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	240	28	190	1280	889	564	463
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	-	7	514	254	87	55
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa	110	33	11	260	18	39	6
Other service activities							

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani	142263	123514	90972	82933	Registered unemployed persons
w tym kobiety	73359	63579	48619	45024	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	38115	24411	15097	13062	previously not employed
absolwenci ^a	10522	7329	4172	3785	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	28708	32662	23981	22182	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących					
zakładu pracy	3645	5327	3534	3039	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	77259	74688	54543	47197	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	20569	14417	12270	12451	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko					with at least one child under 6 years
do 6 roku życia	.	19273	17383	16771	of age
niepełnosprawni	5217	5652	4018	3890	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	15,4	13,2	9,6	8,7	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	961	1479	1823	1694	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 133.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During an unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. c See general notes, item 2 on page 133.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (87). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	174505	158025	133227	117364	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	80784	73575	63745	56386	women
dotychczas niepracujący	54878	33718	23697	18562	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2786	7011	4499	3592	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	174186	172443	149822	125403	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	78583	80301	71510	59981	women
z tytułu podjęcia pracy	71738	85469	80012	69942	received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2017		2018	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	142263	73359	123514	63579	90972	48619	82933	45024
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	34837	17613	21884	10785	12756	6683	11412	6109
25—34	43916	24800	37275	21805	27676	17510	25075	16207
35—44	27860	15510	26159	14669	20642	11911	19263	11339
45—54	25959	12689	22287	11117	16689	8372	14871	7501
55 lat i więcej and more	9691	2747	15909	5203	13209	4143	12312	3868
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	16608	11271	17588	12239	13756	9718	12829	9196
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	35979	20815	31542	18448	23223	14165	21614	13348
Średnie ogólnokształcące General secondary	14737	9774	12875	8332	9713	6510	9254	6214
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	43892	18961	36625	15170	26062	11126	23071	9927
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	31047	12538	24884	9390	18218	7100	16165	6339

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL,
DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2017		2018	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	41715	18389	32765	14029	24396	10736	22621	9920
3— 6	23438	12338	18058	9321	12474	6343	11149	5921
6—12	23916	12146	17935	8948	12125	6289	11500	6117
12—24	26250	13798	19090	10279	14143	8120	12191	7150
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	26944	16688	35666	21002	27834	17131	25472	15916
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	38115	21906	24411	14312	15097	9432	13062	8258
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	20908	11866	23095	12960	18514	10798	16838	9945
1— 5	31173	15299	27463	14181	21437	11853	20335	11421
5—10	17757	8969	17023	8688	13293	7073	12386	6743
10—20	19591	10049	17334	8609	12984	6352	11865	5903
20—30	11736	4471	10465	3869	7207	2552	6293	2229
powyżej 30 lat more than 30 years	2983	799	3723	960	2440	559	2154	525

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. wśród bezrobotnych było 19822 osoby (w tym 7618 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31st December among the unemployed were 19822 persons (of which 7618 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4064	4378	4198	3611	Undertaking employment in inter- vention works
w tym kobiety	2270	2459	2266	2078	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4745	2389	2657	1950	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	1691	1110	1392	1058	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	29946	20106	14405	10046	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	17597	12123	9078	6334	of which women
Rozpoczęli prace społecznie uży- teczne	2255	1240	1042	820	Started a social useful works
w tym kobiety	1089	734	549	409	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	57481	61276	75836	61438	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
a During the year.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (90). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
LABOUR FUND EXPENDITURES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w od- setkach in per- cent	
OGÓŁEM	615,7	490,4	524,7	442,2	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	197,6	168,3	142,1	132,4	29,9	Unemployment benefits
Szkolenia	17,7	11,7	6,2	4,9	1,1	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	154,2	119,1	106,0	91,1	20,6	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	35,1	20,2	27,3	20,2	4,6	Public works
Prace interwencyjne	22,6	23,4	22,9	23,0	5,2	Intervention works
Stypendia za okres stażu	143,3	102,0	85,6	67,3	15,2	Scholarships for intership period

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 134.
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
a See general notes, item 3 on page 134.
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – nie- zdolni do pracy ^b Of total number – per- sons incapable for work ^b			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM 2010	3539	9	29	3501	47	1016	2197	TOTAL
..... 2015	3409	18	31	3360	49	1103	2055	
..... 2017	3559	9	33	3517	47	1130	2265	
2018	3465	8	18	3439	45	1246	1951	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	44	-	2	42	-	11	33	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł górnictwo i wydobywanie	1325 22	2 -	10 -	1313 22	13 -	445 5	821 17	Industry mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1167 51	2 -	9 -	1156 51	12 -	397 14	715 35	manufacturing electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ	85	-	1	84	1	29	54	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	222	2	2	218	5	50	164	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	463	-	2	461	5	181	250	Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ
Transport i gospodarka ma- gazytnowa	200	2	1	197	3	81	108	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ	52	-	-	52	2	24	25	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	20	-	-	20	-	4	16	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	25	-	-	25	3	11	10	Financial and insurance acti- vities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19	-	-	19	-	4	15	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	33	-	1	32	1	9	22	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	81	1	-	80	4	22	53	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	158	-	-	158	2	77	78	Public administration and de- fence; compulsory social security
Edukacja	217	-	-	217	4	110	102	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	545	1	-	544	3	193	219	Human health and social work activities
Działalność związana z kultu- rą, rozrywką i rekreacją	33	-	-	33	-	15	17	Arts, entertainment and re- creation
Pozostała działalność usłu- gowa	28	-	-	28	-	9	18	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – nie- zdolni do pracy ^b Of total number – per- sons incapable for work ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	innych other	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
NA 1000 PRACUJĄCYCH ^c (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS ^c (incidence rate)									
OGÓŁEM	2010	7,07	0,02	0,06	6,99	0,09	2,03	4,39	TOTAL
	2015	6,17	0,03	0,06	6,08	0,09	1,99	3,72	
	2017	6,05	0,02	0,06	5,97	0,08	1,92	3,85	
	2018	5,72	0,01	0,03	5,68	0,07	2,06	3,22	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo		7,62	-	0,35	7,27	-	1,90	5,71	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		7,47	0,01	0,06	7,40	0,07	2,51	4,63	Industry
górnictwo i wydobywanie		6,88	-	-	6,88	-	1,56	5,32	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe .		7,25	0,01	0,06	7,18	0,07	2,47	4,44	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		8,60	-	-	8,60	-	2,36	5,90	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ		11,54	-	0,14	11,40	0,14	3,94	7,33	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		5,26	0,05	0,05	5,16	0,12	1,18	3,88	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,44	-	0,02	4,42	0,05	1,74	2,40	Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ
Transport i gospodarka ma- gazynowa		6,26	0,06	0,03	6,17	0,09	2,54	3,38	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastrono- mia ^Δ		4,83	-	-	4,83	0,19	2,23	2,32	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		2,19	-	-	2,19	-	0,44	1,75	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		2,60	-	-	2,60	0,31	1,15	1,04	Financial and insurance acti- vities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2,87	-	-	2,87	-	0,60	2,27	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,74	-	0,05	1,69	0,05	0,47	1,16	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3,47	0,04	-	3,43	0,17	0,94	2,27	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		4,80	-	-	4,80	0,06	2,34	2,37	Public administration and de- fence; compulsory social security
Edukacja		3,60	-	-	3,60	0,07	1,82	1,69	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		10,70	0,02	-	10,68	0,06	3,79	4,30	Human health and social work activities
		-	-	-	-	-	-	-	
Działalność związana z kultu- rą, rozrywką i rekreacją		4,71	-	-	4,71	-	2,14	2,43	Arts, entertainment and re- creation
Pozostała działalność usłu- gowa		1,96	-	-	1,96	-	0,63	1,26	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Z wyłączeniem wypadków śmiertelnych. c W liczbie pracujących nie uwzględniono pracowników cywilnych jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

a Registered in a given year. b Excluding fatal accidents. c The number of employed persons does not include the civilian employees of the budgetary units conducting activity within the national defence and public safety.

TABL. 17 (92). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODES OF INJURIES AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transpo- ration and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społe- czna human health and social work activi- ties	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODES OF INJURIES									
OGÓŁEM	2010	3539	59	1333	1176	385	436	113	460
TOTAL	2015	3409	44	1209	1055	261	451	163	567
	2017	3559	39	1269	1111	265	436	185	574
	2018	3465	44	1325	1167	222	463	200	545
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		132	-	67	62	5	13	3	18
Persons contacting with electrical current, temperature, hazardous substances and chemical prepara- tions									
Zderzenie z/uderzenie w nierucho- my obiekt		1066	15	325	265	73	126	57	190
Horizontal or vertical impact with or against a stationary object									
Uderzenie przez obiekt w ruchu		660	10	317	286	64	91	43	50
Struck by object in motion									
w tym przez spadający obiekt		271	8	146	138	27	40	15	14
of which by a falling object									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		728	9	322	305	38	143	8	140
Persons contacting with a sharp, rough, coarse object									
Uwięzienie, zmiżdżenie		226	2	135	124	16	21	14	17
Trapped, crushed, etc.									
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Persons under physical or mental stress		521	5	146	117	23	65	39	93
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		123	2	8	3	2	4	36	37
Persons suffering aggression from person or animal									

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (92). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transpo- ration and storage	opieka zdrowot- na i po- moc społe- czna human health and social work activi- ties
			razem total	w tym przetwó- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
OGÓŁEM 2010 TOTAL	6945	127	2932	2636	844	822	221	759
2015	6873	84	2796	2467	541	933	299	971
2017	7371	67	3084	2720	582	936	379	931
2018	6878	72	2985	2635	469	986	376	839
w tym: of which:								
Niewłaściwy stan czynnika material- nego Inappropriate condition of material objects/agents	581	4	320	278	43	60	25	56
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organisation of:								
pracy work	291	3	165	156	24	45	6	29
stanowiska pracy work station	325	-	171	158	27	52	10	28
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika Absence or inappropriate use of material objects/agents	513	1	273	239	38	97	16	44
Nieużywanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment	106	-	70	66	4	17	4	2
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika Employee's inappropriate wilful ac- tion	391	8	219	193	22	77	14	22
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b Employee's inappropriate mental and physical condition ^b	119	2	44	36	13	21	3	15
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika Incorrect employee's action	4248	43	1663	1470	286	585	226	608

a Zgłoszone w danym roku. b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

a Registered in a given year. b Caused by, e.g.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1235	996	919	803	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	1	1	4	5	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Contact-modes of injuries:
upadek osób	685	534	509	454	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	81	67	65	52	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	15	8	7	11	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	165	146	131	107	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	67	50	40	38	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur	15	6	10	6	impact of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych	1	1	-	1	impact of harmful materials
inne wydarzenia	206	184	157	134	other contact-modes

a Z tytułu których przyznano jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a For which one-off compensations were granted.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (94). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a

As of 31st December

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynniki mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi mechanical factors associated with particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous work				
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 employees in units covered by the survey								
OGÓŁEM	2010	99	77	60	46	25	21	14	10
TOTAL	2015	91	68	56	40	23	19	13	9
	2017	78	57	48	33	17	15	13	9
	2018	81	57	50	35	18	13	14	9
sektor publiczny		54	49	27	25	21	19	6	5
public sector									
sektor prywatny		87	59	55	37	17	12	15	10
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		80	36	42	10	14	9	24	17
Agriculture, forestry and fishing									

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136.

a Employees listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workstation; data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity, item 7 on page 136.

TABL. 19 (94). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami me- chanicznymi zwią- zanymi z maszy- nami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous condi- tions			
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed							
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	67	67	33	33	34	34	-	-
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	128	87	82	56	24	17	22	14
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	46	26	30	10	8	8	9	9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities	76	60	24	20	31	25	22	14
Budownictwo Construction	45	30	19	8	12	10	13	11
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	15	12	10	8	2	1	3	3
Transport i gospodarka magazy- nowa Transporation and storage	74	68	11	7	61	61	3	1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	28	28	12	12	6	6	11	11
Edukacja Education	6	6	6	6	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activ- ities	30	30	28	28	1	1	1	1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 136.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities, item 7 on page 136.

TABL. 20 (95). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2018 R.**
EMPLOYEES AT WORKSTATIONS ASSESSED FOR OCCUPATIONAL RISK^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowego Assessment of occupati- onal risk	Wyeliminow- anie lub ogra- niczenie ryzyka zawodowego Elimination or limitation of occupa- tional risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Measures taken to eliminate or reduce the occupational risk		
			techniczne technical	organizacyjne organisational	ochrony indywidualnej personal protection
	na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem per 1000 employees in units covered by the survey				
OGÓŁEM	321	160	57	71	115
TOTAL					
sektor publiczny	201	129	27	53	107
public sector					
sektor prywatny	347	167	64	75	116
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	268	248	38	30	227
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	375	197	71	88	136
Industry					
górnictwo i wydobywanie	298	19	6	6	7
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	390	207	74	93	143
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	105	58	35	21	37
electricity, gas, steam and air con- ditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	285	147	62	59	110
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	316	141	61	76	120
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	272	111	54	41	74
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazy- nowa	221	74	18	57	23
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja	549	14	3	11	6
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	773	553	171	233	430
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	30	3	3	3	-
Administrative and support service activities					
Edukacja	134	26	-	19	10
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activ- ities	183	138	30	60	132

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity, item 7 on page 136.

TABL. 21 (96). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY		Liczba przypadków Number of cases		DISEASES
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnio- nych per 100 thousand employees	
OGÓŁEM	2010	51	12,1	TOTAL
	2015	60	13,9	
	2017	43	9,5	
	2018	30	6,5	
Pylice płuc		3	0,6	Pneumoconioses
Astma oskrzelowa		1	0,2	Bronchial asthma
Alergiczny nieżyt nosa		1	0,2	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodo- wane nadmiernym wysiłkiem głosowym		2	0,4	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w śro- dowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		1	0,2	Malignant neoplasms induced by human car- cinogens present in work environment
Choroby skóry		2	0,4	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,4	Chronic diseases of locomotor system relat- ed to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykony- wania pracy		2	0,4	Chronic diseases of peripheral nervous sys- tem related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślima- kowego spowodowany hałasem		2	0,4	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny		3	0,6	Vibration syndrome
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		11	2,4	Infectious and parasitic diseases or their se- quels

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (97). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 grudnia
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR EXPOSURE TO PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS AT WORK^a
As of 15th December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne Preven- tive food	Napoje Drinks	Inne środki odżywc- ze Other nutrition	Dodatki pieniężne Allowan- ces	Skrócony czas pracy Short time work	Dodat- kowe urlopy Extra leaves	Uprawnie- nia wynika- jące z pra- cy w szcze- gólnych warunkach ^b Entitlements arising from work in special conditions ^b
OGÓŁEM	2010	23429	56977	1881	18436	1606	3304	284
TOTAL	2015	18333	27450	1350	11857	1503	1488	288
	2017	18603	27198	1114	10410	1053	1476	367
	2018	19003	22892	1150	7595	839	1339	333
sektor publiczny		4701	4046	231	2570	156	1168	204
public sector								
sektor prywatny		14302	18846	919	5025	683	171	129
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1078	844	60	61	3	-	-
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14492	16200	937	5993	773	167	144
Industry								
górnictwo i wydobywanie		1142	663	-	-	-	-	-
mining and quarrying								
przetwórstwo przemysłowe		10576	13820	743	4073	760	98	74
manufacturing								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1122	105	36	1278	4	67	62
electricity, gas, steam and air con- ditioning supply								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ		1652	1612	158	642	9	2	8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities								
Budownictwo		1903	2745	74	156	2	1	1
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		399	1355	52	206	8	4	-
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa		1044	572	27	1099	6	904	111
Transportation and storage								
Informacja i komunikacja		35	7	-	-	-	25	-
Information and communication								
Edukacja		-	100	-	-	-	-	4
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		46	988	-	80	41	238	70
Human health and social work activities								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności, ust. 7 na str. 136. b Lub w szczególnym charakterze.

a Data concern entities employing more than 9 persons and refer to selected kinds of activity, item 7 on page 136.

b Or particular character.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy. Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed. Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job occupational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2018 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2018. Data concern paid employees who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społeczne

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. — w przypadku emerytur — ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE;

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to nonagricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period from 1st January 2009 to 30th June 2014 — in case of retirement pensions — from the sources gathered in the open pension funds (OFE);

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others, the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;

4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;

5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym prowadzący działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

6) duchowni;

7) rolnicy indywidualni;

8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombataneci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

1) emerytury;

2) renty z tytułu niezdolności do pracy;

3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono, dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Karta Dużej Rodziny na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1390) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

1) poniżej 18 lat,

2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,

3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

9. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „Rodzina 500+” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jednolity tekst Dz. U. 2016 poz. 195).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;

5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);

6) clergy;

7) farmers;

8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

1) retirement pensions;

2) disability pensions;

3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not include payments of retirement and other pensions carried out under international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Large Family Card is based on the law dated 5th December 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2019 item 1390). The card can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

1) up to the age of 18,

2) up to the age of 25 in the case when the child learns at school or higher education institution,

3) without age limits in the case of the child with a certificate of disability.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card receive discounts, especially when purchasing consumer goods and services.

9. Data on benefits and supplements under “Family 500+” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11th February 2016 (Journal of Law 2016 item 195).

Benefit is financed from the state budget.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (98). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities employ- ing more than 9 persons	
w zł in PLN						
OGÓŁEM	2753,12	3371,47	3684,71	3933,60	4089,81	TOTAL
sektor publiczny	3293,21	4010,70	4292,98	4571,96	4571,96	public sector
sektor prywatny	2454,01	3057,85	3404,54	3649,83	3823,07	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3440,84	4703,24	4827,68	5154,31	5977,43	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2742,92	3402,24	3810,30	4084,92	4165,54	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2646,62	3342,75	3765,27	4047,02	4131,10	of which manufacturing
Budownictwo	2295,34	2665,26	2922,27	3132,30	3387,50	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	2042,42	2579,44	2930,09	3178,28	3293,06	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	2092,06	2566,71	2872,79	3055,99	3174,36	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1667,23	2171,27	2481,45	2597,38	2715,38	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	6297,80	6076,43	6774,07	7221,26	7700,61	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	3799,10	4553,59	4767,51	4849,98	5084,26	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ...	2795,75	3578,05	3915,78	4032,46	4071,52	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	2971,88	3563,34	3886,39	4163,04	4649,50	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1523,79	2104,11	2488,37	2627,66	2584,64	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	3775,35	4427,72	4803,73	5080,06	5080,06	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3310,81	4096,01	4182,70	4382,83	4393,34	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	2797,91	3336,02	3729,34	4159,35	4209,44	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2548,36	2994,37	3355,02	3528,63	3549,05	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa...	2274,14	2635,55	2873,26	3141,36	2866,00	Other service activities

TABL. 2 (99). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹ-DZIERNIK² 2018 R.**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER² 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
a – w tys. osób in thousand persons		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
b – w odsetkach in percent										
O G Ó Ł E M	a	422,6	234,9	187,8	121,9	39,4	82,4	300,8	195,4	105,3
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ³ : ranges of wages and salaries ³ :										
Do 2100,00 zł	Do 2100,00 zł	a	45,8	25,5	20,3	1,1	0,2	0,9	44,7	25,3
PLN and less	PLN and less	b	10,8	10,9	10,8	0,9	0,4	1,1	14,8	13,0
2100,01–2501,89	2100,01 zł–50% PW	a	55,7	29,8	25,9	7,5	1,5	6,0	48,2	28,3
		b	13,2	12,7	13,8	6,1	3,8	7,3	16,0	14,5
2501,90–3352,53	50–67% PW	a	92,0	44,2	47,9	26,6	8,4	18,2	65,4	35,8
		b	21,8	18,8	25,5	21,9	21,3	22,1	21,7	18,3
3352,54–3752,84	67–75% PW	a	38,7	22,1	16,6	11,4	4,0	7,3	27,3	18,1
		b	9,2	9,4	8,8	9,3	10,2	8,9	9,1	9,2
3752,85–5003,78	75–100% PW	a	96,9	56,3	40,7	36,1	11,2	24,9	60,8	45,1
		b	22,9	24,0	21,7	29,6	28,4	30,2	20,2	23,1
5003,79–6254,73	100–125% PW	a	50,0	27,6	22,4	23,2	6,5	16,7	26,8	21,1
		b	11,8	11,8	11,9	19,0	16,4	20,3	8,9	10,8
6254,74–7505,67	125–150% PW	a	19,9	12,6	7,3	7,9	2,9	5,0	12,0	9,7
		b	4,7	5,4	3,9	6,5	7,4	6,1	4,0	5,0
7505,68–8756,62	150–175% PW	a	9,2	6,4	2,8	3,1	1,7	1,4	6,1	4,7
		b	2,2	2,7	1,5	2,5	4,2	1,7	2,0	2,4
8756,63–10007,56	175–200% PW	a	4,5	3,2	1,3	1,6	1,0	0,5	2,9	2,2
		b	1,1	1,4	0,7	1,3	2,6	0,7	1,0	1,1
10007,57–11258,51	200–225% PW	a	2,8	1,9	0,9	1,0	0,6	0,4	1,7	1,3
		b	0,7	0,8	0,5	0,9	1,6	0,5	0,6	0,7
11258,52–12509,45	225–250% PW	a	1,9	1,4	0,5	0,7	0,5	0,3	1,2	0,9
		b	0,4	0,6	0,3	0,6	1,2	0,3	0,4	0,5
12509,46–13760,40	250–275% PW	a	1,3	0,9	0,4	0,5	0,3	0,2	0,8	0,6
		b	0,3	0,4	0,2	0,4	0,7	0,3	0,3	0,3
13760,41–15011,34	275–300% PW	a	1,2	0,9	0,3	0,3	0,2	0,2	0,8	0,7
		b	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5	0,2	0,3	0,4
15011,35–20000,00	300% PW–20000,00	a	1,9	1,4	0,5	0,7	0,4	0,3	1,3	1,0
		b	0,5	0,6	0,3	0,6	1,1	0,3	0,4	0,5
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,0	0,8	0,2	0,2	0,2	0,1	0,7	0,6
PLN and more	PLN and more	b	0,2	0,3	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia”, ust. 4. ³ Ustalono na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 5003,78 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2018 roku.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the chapter “Wages”, item 4. ³ Established on the basis of product of gross wages and salaries (PW = 5003,78 PLN) for national economy in October 2018.

TABL. 2 (99). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹ-DZIERNIK 2018 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thousand persons											
b – w odsetkach in percent											
O G Ó Ł E M..... TOTAL		a b	422,6 100,0	234,9 100,0	187,8 100,0	121,9 100,0	39,4 100,0	82,4 100,0	300,8 100,0	195,4 100,0	105,3 100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :											
Do 2100,00 zł	Do 2100,00 zł	a	45,8	25,5	20,3	1,1	0,2	0,9	44,7	25,3	19,3
PLN and less	PLN and less	b	10,8	10,9	10,8	0,9	0,4	1,1	14,8	13,0	18,3
2100,01–2042,35	2100,01 zł–50% PW	a	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		b	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2042,36–2736,74	50–67% PW	a	126,4	66,5	59,9	16,1	3,4	12,6	110,4	63,1	47,3
		b	29,9	28,3	31,9	13,2	8,7	15,3	36,7	32,3	44,9
2736,75–3063,52	67–75% PW	a	36,3	16,5	19,8	10,8	3,5	7,3	25,5	13,0	12,5
		b	8,6	7,0	10,6	8,9	8,8	8,9	8,5	6,7	11,9
3063,53–4084,69	75–100% PW	a	97,4	55,6	41,8	28,9	10,6	18,3	68,4	45,0	23,4
		b	23,0	23,7	22,2	23,7	26,8	22,3	22,8	23,0	22,2
4084,70–5105,86	100–125% PW	a	74,4	42,3	32,1	29,7	8,7	21,1	44,7	33,7	11,1
		b	17,6	18,0	17,1	24,4	21,9	25,6	14,9	17,2	10,5
5105,87–6127,04	125–150% PW	a	40,7	22,3	18,3	18,7	5,1	13,7	21,9	17,3	4,7
		b	9,6	9,5	9,8	15,4	12,8	16,6	7,3	8,8	4,4
6127,05–7148,21	150–175% PW	a	19,3	11,9	7,3	8,0	2,9	5,1	11,3	9,0	2,2
		b	4,6	5,1	3,9	6,6	7,3	6,2	3,7	4,6	2,1
7148,22–8169,38	175–200% PW	a	9,4	6,4	3,0	3,2	1,5	1,7	6,2	5,0	1,2
		b	2,2	2,7	1,6	2,6	3,8	2,1	2,1	2,5	1,2
8169,39–9190,55	200–225% PW	a	5,5	3,8	1,7	1,9	1,1	0,8	3,5	2,6	0,9
		b	1,3	1,6	0,9	1,6	2,9	1,0	1,2	1,3	0,9
9190,56–10211,73	225–250% PW	a	3,2	2,4	0,8	1,1	0,8	0,3	2,1	1,6	0,5
		b	0,8	1,0	0,4	0,9	1,9	0,4	0,7	0,8	0,5
10211,74–11232,90	250–275% PW	a	2,2	1,5	0,7	0,9	0,5	0,4	1,3	1,0	0,3
		b	0,5	0,6	0,4	0,7	1,3	0,4	0,4	0,5	0,3
11232,91–12254,07	275–300% PW	a	1,7	1,2	0,5	0,6	0,4	0,2	1,0	0,8	0,3
		b	0,4	0,5	0,3	0,5	1,0	0,3	0,3	0,4	0,2
12254,08–20000,00	300% PW–20000,00	a	4,6	3,4	1,2	1,6	0,9	0,7	3,0	2,5	0,5
		b	1,1	1,5	0,6	1,3	2,4	0,8	1,0	1,3	0,5
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	1,0	0,8	0,2	0,2	0,2	0,1	0,7	0,6	0,1
PLN and more	PLN and more	b	0,2	0,3	0,1	0,2	0,4	0,1	0,2	0,3	0,1

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalane na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4084,69 zł) w województwie podkarpackim za październik 2018 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2042,36–2736,74 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (4084,69 PLN) in the Podkarpackie voivodship for October 2018; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2042,36–2736,74 PLN range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (100). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2018 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2018

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in PLN			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	4084,69	4272,82	3849,39	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,9	7,2	6,6	7198,35	8022,02	6078,90	Managers
Specjaliści	23,0	14,2	34,0	5077,92	5643,30	4782,01	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,5	4,8	1,9	5516,50	5868,01	4438,52	science and engineering professionals
specjaliści do spraw zdrowia	4,1	0,9	8,0	5559,26	7584,15	5273,03	health professionals
specjaliści nauczania i wychowania	8,6	3,8	14,6	4630,42	4783,77	4581,13	teaching professionals
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,9	2,7	7,6	4807,08	5246,28	4611,76	business and administration professionals
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	1,1	1,7	0,4	6079,11	6162,45	5594,33	information and communications technology professionals
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,9	0,4	1,4	5750,32	7098,66	5254,33	legal, social and cultural professionals
Technicy i inny średni personel	11,3	10,0	13,0	4234,70	4659,81	3828,50	Technicians and associate professionals
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,1	5,7	2,1	4638,72	4850,45	3913,81	science and engineering associate professionals
średni personel do spraw zdrowia	1,5	0,9	2,3	3485,05	3933,85	3265,52	health associate professionals
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,5	2,6	6,8	4284,96	4714,64	4077,58	business and administration associate professionals
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,0	0,4	1,8	3542,88	3707,25	3499,53	legal, social, cultural and related associate professionals
technicy informatycy	0,2	0,4	0,0	4137,89	4115,88	5219,08	information and communications technicians
Pracownicy biurowi	6,9	5,7	8,3	3528,63	3622,01	3448,05	Clerks
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	1,9	0,6	3,4	3415,63	3546,59	3384,85	general and keyboard clerks
pracownicy obsługi klienta	0,7	0,2	1,3	3654,78	4572,50	3470,72	customer services clerks
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,7	4,6	2,4	3526,40	3563,17	3438,84	numerical and material recording clerks
pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,2	1,2	3725,75	4100,92	3625,53	other clerical support workers

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 3 (100). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2018 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2018 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in PLN			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
Pracownicy usług i sprzedawcy	10,7	7,1	15,3	2671,50	2823,33	2583,88	Service and sales workers
pracownicy usług osobistych	2,1	1,9	2,4	2690,59	2794,28	2589,15	personal service workers
sprzedawcy i pokrewni	6,3	2,4	11,2	2693,79	3121,13	2580,93	sales workers
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,7	0,2	1,3	2718,72	2969,04	2671,43	personal care workers
pracownicy usług ochrony	1,7	2,6	0,5	2544,15	2566,86	2379,21	protective services workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,3	0,4	0,0	2591,44	2589,67	2614,21	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	18,4	28,1	6,2	3615,73	3751,53	2847,61	Craft and related trades workers
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	3,2	5,8	0,1	3331,75	3328,96	3562,63	building and related trades workers, excluding electricians
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,5	14,5	0,9	4025,15	4054,63	3398,29	metal, machinery and related trades workers
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,9	1,2	0,6	3144,70	3370,91	2555,56	handicraft and printing workers
elektrycy i elektronicy	1,8	3,0	0,3	4055,08	4157,65	2927,72	electrical and electronic trades workers
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,0	3,7	4,4	2883,59	3003,83	2757,51	food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,8	21,8	6,0	3584,10	3652,53	3274,48	Plant and machine operators and assemblers
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	6,7	9,4	3,4	3701,84	3875,74	3110,06	stationary plant and machine operators
monterzy	2,2	2,1	2,4	3728,95	3963,01	3467,09	assemblers
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,8	10,3	0,2	3392,46	3385,74	3792,13	drivers and mobile plant operators
Pracownicy wykonujący prace proste	7,6	5,4	10,4	2680,71	2908,07	2531,83	Elementary occupations
w tym:							of which:
pomoce domowe i sprzątaczk	3,2	0,4	6,7	2497,34	2553,92	2493,08	house keepers and cleaning persons
robotnicy wykonujący prace proste w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,3	2,8	1,6	3000,48	3133,93	2705,78	labourers in mining, construction, manufacturing and transport

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1 on page 29.

TABL. 4 (101). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA¹ BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2018 R.
AVERAGE GROSS WAGES¹ AND SALARIES FOR OCTOBER 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł
in PLN
b – ogółem = 100
total = 100

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	a	4084,69	4272,82	3849,39	4643,86	5069,51	4440,23	3858,10	4112,04	3386,96
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent	a	5237,56	6029,49	4762,34	5226,48	5977,95	4929,88	5252,45	6068,77	4440,59
	b	128,2	141,1	123,7	112,5	117,9	111,0	136,1	147,6	131,1
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym Tertiary with engineer degree, licentiate (bechelor), economist with diploma or equivalent	a	4807,24	5393,77	4165,81	4655,31	5461,70	4340,02	4866,17	5381,75	4039,35
	b	117,7	126,2	108,2	100,2	107,7	97,7	126,1	130,9	119,3
Policealne	a	3704,86	3933,87	3561,00	3952,34	3966,47	3948,57	3576,63	3926,38	3258,46
Post-secondary	b	90,7	92,1	92,5	85,1	78,2	88,9	92,7	95,5	96,2
Średnie zawodowe	a	3709,42	3953,08	3279,37	4163,13	4482,43	3981,92	3614,86	3895,69	2972,17
Vocational secondary	b	90,8	92,5	85,2	89,6	88,4	89,7	93,7	94,7	87,8
Średnie ogólnokształcące	a	3394,07	3770,09	3018,83	3296,27	3850,38	3082,63	3413,67	3761,86	2998,61
General secondary	b	83,1	88,2	78,4	71,0	76,0	69,4	88,5	91,5	88,5
Zasadnicze zawodowe	a	3273,86	3493,08	2748,81	3219,76	3594,18	2744,12	3281,26	3482,41	2749,84
Basic vocational	b	80,1	81,8	71,4	69,3	70,9	61,8	85,0	84,7	81,2
Gimnazjalne	a	3395,78	3467,93	2443,00	2957,57	2957,57	-	3404,10	3478,36	2443,00
Lower secondary	b	83,1	81,2	63,5	63,7	58,3	-	88,2	84,6	72,1
Podstawowe i niepełne podstawowe	a	3215,64	3364,04	2747,37	3176,97	3664,04	2666,22	3222,79	3328,76	2784,97
Primary and incomplete primary	b	78,7	78,7	71,4	68,4	72,3	60,0	83,5	81,0	82,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons.

TABL. 4 (101). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA¹ BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2018 R. (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES¹ AND SALARIES FOR OCTOBER 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
a – w zł in PLN									
b – ogółem = 100 total = 100									
WEDŁUG WIEKU BY AGE									
24 lata i mniej and less	a 3157,99 b 77,3	3311,42 77,5	2776,91 72,1	3136,84 67,5	3000,18 59,2	3194,96 72,0	3159,49 81,9	3320,29 80,7	2696,11 79,6
25-34	a 3753,32 b 91,9	3963,81 92,8	3414,93 88,7	3771,82 81,2	4109,88 81,1	3602,88 81,1	3749,19 97,2	3947,79 96,0	3327,33 98,2
35-44	a 4209,54 b 103,1	4498,46 105,3	3896,71 101,2	4571,43 98,4	5015,22 98,9	4393,18 98,9	4070,51 105,5	4405,12 107,1	3548,25 104,8
45-54	a 4239,65 b 103,8	4518,16 105,7	3980,99 103,4	4892,47 105,4	5386,80 106,3	4682,26 105,5	3877,53 100,5	4271,62 103,9	3326,28 98,2
55-59	a 4223,78 b 103,4	4291,78 100,4	4145,14 107,7	4780,03 102,9	5059,67 99,8	4643,45 104,6	3838,16 99,5	4035,10 98,1	3418,57 100,9
60-64	a 4474,51 b 109,5	4369,18 102,3	4870,33 126,5	5284,32 113,8	5490,79 108,3	5011,64 112,9	3982,26 103,2	3949,27 96,0	4383,27 129,4
65 lat i więcej and more	a 6468,53 b 158,4	6521,94 152,6	6133,46 159,3	7234,91 155,8	7592,70 149,8	6019,45 135,6	5626,09 145,8	5576,07 135,6	6871,82 202,9
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
Do 1,9 roku and less	a 2982,97 b 73,0	3079,20 72,1	2845,90 73,9	3175,76 68,4	3329,46 65,7	3116,06 70,2	2945,18 76,3	3058,02 74,4	2737,58 80,8
2,0-4,9	a 3536,68 b 86,6	3777,41 88,4	3152,84 81,9	3656,49 78,7	4263,24 84,1	3382,37 76,2	3514,77 91,1	3736,14 90,9	3065,17 90,5
5,0-9,9	a 3814,71 b 93,4	4058,89 95,0	3442,52 89,4	3884,99 83,7	4194,39 82,7	3739,45 84,2	3799,39 98,5	4044,70 98,4	3310,81 97,8
10,0-14,9	a 4045,08 b 99,0	4283,96 100,3	3741,77 97,2	4428,81 95,4	4836,83 95,4	4230,14 95,3	3935,95 102,0	4201,63 102,2	3492,44 103,1
15,0-19,9	a 4338,81 b 106,2	4654,72 108,9	3987,23 103,6	4813,99 103,7	5155,07 101,7	4665,27 105,1	4159,98 107,8	4561,09 110,9	3530,84 104,2
20 lat i więcej and more	a 4544,77 b 111,3	4733,85 110,8	4338,25 112,7	5007,53 107,8	5442,78 107,4	4790,48 107,9	4200,30 108,9	4468,98 108,7	3671,82 108,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (102). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH² ZA PAŹDZIERNIK 2018 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)
PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)								
	pier- wszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (medi- ana) fifth (medi- an)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dziwi- ątej ninth
	w zł in PLN								
a – ogółem total									
b – mężczyźni men									
c – kobiety women									
OGÓŁEM TOTAL	a 2100,00	2392,00	2733,40	3113,73	3523,34	4000,00	4517,94	5159,61	6313,80
	b 2100,00	2389,90	2800,00	3247,09	3670,10	4126,16	4642,49	5364,10	6778,68
	c 2100,00	2393,00	2675,99	2977,20	3350,00	3807,08	4371,66	4973,96	5885,45
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy Public government representatives senior officials and managers	a 2850,00	3609,35	4450,00	5175,91	5967,49	6743,81	7850,20	9300,00	12337,94
	b 3000,00	3922,36	4900,00	5645,86	6488,67	7380,00	8754,67	10800,00	14004,00
	c 2766,13	3408,24	4000,00	4782,31	5387,02	6005,17	6743,81	7916,67	10000,00
Specjaliści	a 2877,32	3490,47	3939,88	4300,00	4671,31	5022,00	5433,00	6045,50	7365,50
Professionals	b 2974,68	3607,52	4097,31	4453,49	4921,00	5407,00	6059,66	7150,54	8872,46
	c 2845,65	3420,08	3855,96	4241,00	4581,72	4907,05	5232,46	5701,91	6500,00
Technicy i inny średni personel	a 2345,92	2815,17	3200,00	3550,76	3924,00	4313,49	4766,50	5337,64	6401,55
Technicians and associate profes- sionals	b 2311,31	3036,75	3549,65	3973,34	4400,71	4838,96	5316,50	6000,00	7075,16
	c 2350,00	2716,04	3023,24	3300,00	3575,00	3903,91	4246,50	4730,77	5447,50
Pracownicy biurowi	a 2100,00	2441,00	2704,00	2970,49	3272,64	3600,00	4000,00	4445,33	5102,94
Clerks	b 2100,00	2486,39	2764,50	3067,68	3400,00	3713,33	4138,33	4658,28	5321,95
	c 2100,00	2400,00	2675,60	2898,68	3200,00	3500,00	3900,02	4316,92	4978,79
Pracownicy usług i sprzedawcy	a 2100,00	2100,00	2173,31	2283,00	2416,26	2566,67	2777,12	3023,51	3500,00
Service and sales workers	b 2100,00	2112,75	2193,37	2251,70	2400,00	2600,00	2940,00	3310,16	4031,67
	c 2100,00	2100,00	2136,52	2300,00	2427,12	2545,55	2715,50	2906,35	3273,66
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a 2100,00	2100,00	2100,00	2109,17	2170,83	2304,12	2614,71	3000,00	3804,81
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b 2100,00	2100,00	2100,00	2106,14	2165,61	2281,92	2585,00	3000,00	3804,81
	c 2099,36	2100,00	2100,00	2516,93	2566,09	2744,23	2758,64	2999,49	3614,79
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a 2100,00	2268,00	2576,00	2950,00	3308,62	3654,79	4077,22	4572,58	5385,92
Craft and related trades workers	b 2100,00	2324,14	2699,33	3128,00	3475,00	3827,20	4224,08	4732,45	5556,43
	c 2100,00	2100,70	2245,92	2393,00	2620,00	2903,52	3106,63	3408,25	3979,36
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a 2100,00	2300,00	2700,00	3081,67	3371,32	3674,88	4050,00	4513,29	5300,61
Plant and machine operators and assemblers	b 2100,00	2250,00	2600,00	3093,24	3449,14	3841,50	4171,29	4670,80	5509,00
	c 2150,00	2614,67	2886,69	3064,69	3224,05	3377,76	3524,26	3781,72	4321,49
Pracownicy wykonujący prace proste	a 2100,00	2100,00	2201,04	2330,84	2476,16	2596,27	2768,28	3027,50	3500,00
Elementary occupations	b 2100,00	2146,67	2246,09	2387,00	2568,37	2769,05	3092,58	3467,80	4097,75
	c 2100,00	2100,00	2139,90	2306,15	2419,04	2539,47	2681,20	2821,80	3113,37

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1 na str. 29.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1 on page 29.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (103). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	472174	451736	451304	462754	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	380787	376401	380359	393874	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	242893	255098	265898	285070	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	73229	56375	50002	44833	disability pensions
renty rodzinne	64665	64928	64458	63972	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	91387	75335	70945	68880	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (104). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	7187,9	8813,2	9272,0	9972,6	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	6173,4	7773,1	8269,7	8977,9	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1351,01	1720,93	1811,81	1899,49	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	4291,1	5642,9	6 149,5	6867,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1472,22	1843,37	1927,28	2007,56	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	914,8	908,7	854,7	805,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1041,04	1343,22	1424,40	1496,50	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	967,5	1221,6	1265,4	1305,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1246,74	1567,82	1635,99	1700,33	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	1014,5	1040,1	1002,4	994,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	925,13	1150,49	1177,41	1203,35	Average monthly retirement and other pension in PLN

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 163.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 163.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (105). **ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU „RODZINA 500+”**
BENEFITS FROM "FAMILY 500+" PROGRAMME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:			Child-raising benefit
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	146830	137155	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	235377	220471	average monthly numer of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w mln zł	1437,3	1374,6	benefit payments in million PLN
Dodatek wychowawczy:			Child-rising supplement
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1451	1458	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	8720,7	8455,0	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty:			Lump sum supplement
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	17	12	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	98,6	68,9	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	31108	35260	Family Large Family Card holder

DZIAŁ VIII GOSPODARSTWA DOMOWE. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Gospodarstwa domowe

Przez **gospodarstwo domowe** rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącznie swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów go-

CHAPTER VIII HOUSEHOLDS. DWELLINGS

General notes

Households

Household is a group of related or unrelated persons, living together and jointly maintaining themselves. Persons who independently maintain themselves, constitute one-person households.

The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

Household budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, durable goods at households as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. The survey includes all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation

spodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

1) do osób pracujących zalicza się:

- a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
- b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
- c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;

2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;

between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

1) employed persons include:

- a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.),
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), of which rental of buildings connected with conducting economic activity as well as persons practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives;
- 2) persons receiving retirement pension or other pension for whom the main source of maintenance is the retirement or other pension;

- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” — od II kwartału 2016 r., renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości — budynków, gruntów — niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego. Do grupy tej nie zalicza się dzieci w wieku 15—18 lat otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” (od II kwartału 2016 r.).

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
 - 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem
- 3) persons maintained from non-earned sources other than retirement or other pension for whom the main source of maintenance are: social security allowances or other social benefits (i. a. family allowances, supplements to family allowances, nursing allowances and benefits, *child-raising benefit* "Family 500+" — since the second quarter of 2016, social pension, permanent and temporary benefits, and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);
 - 4) dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household. This group excludes children aged 15—18 receiving *child-raising benefit* "Family 500+" (since the second quarter of 2016).

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it

naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;

- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości — budynków, gruntów — niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (tj. przychody minus nakłady);
- 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych oraz świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” — od II kwartału 2016 r.;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących

(i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;

- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practicing a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from property (interest, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in cooperatives) and income from rental of real estate not connected with the conducted economic activity (i.e. revenues minus investments);
- 5) income from social benefits which includes i.a.: retirement pay; pensions, social security benefits and other social benefits as well as child-raising benefit "Family 500+" — since the second quarter of 2016;
- 6) other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from

się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a dla 4-osobowych (2 osoby dorosłe z dwójką dzieci w wieku poniżej 14 lat) - 1802 zł, a w IV kwartale 2015 r. było to 734 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1982 zł dla gospodarstw 4-osobowych, w IV kwartale 2017 r. progi te wyniosły odpowiednio: 779 zł oraz 2157 zł, a w IV kwartale 2018 - 810 zł oraz 2187 zł.

home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, also with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children at the age under 14 is 2.7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 PLN for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14) - 1802 PLN, in the fourth quarter of 2015 the threshold was 734 PLN for 1-person households and 1982 PLN for 4-person households, in the fourth quarter of 2017: 779 PLN and 2157 PLN respectively, and in the fourth quarter of 2018: 810 PLN and 2187 PLN.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1508) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. W 2010 r. obowiązywały następujące kwoty progowe - 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. W 2017 r. oraz od I do III kwartału 2018 r. kwoty te wynosiły 634 zł dla gospodarstw 1-osobowych i 514 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast w IV kwartale 2018 r. obowiązywały kwoty odpowiednio: 701 zł i 528 zł.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe z 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat) — 1257 zł, w IV kwartale 2017 r. było to 582 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1571 zł dla gospodarstw 4-osobowych, natomiast w IV kwartale 2018 r. odpowiednio: 595 zł oraz 1606 zł.

Mieszkania. Infrastruktura

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkalnych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim

„Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. In 2010 the poverty threshold amounted to PLN 477 for 1-person households and PLN 351 per 1 person for multi-person households. In 2017 and from the first to the third quarter 2018 the poverty line remained at the level of PLN 634 for 1-person households and PLN 514 per 1 person for multi-person households. However, in the fourth quarter of 2018, the following amounts are applicable: PLN 701 and PLN 528, respectively.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of satisfaction of needs below which a biological threat to life and psychophysical human development occurs. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was PLN 466 for 1-person households and PLN 1257 for 4-person households (2 adults with 2 children at the age under 14), in the fourth quarter of 2017 the threshold was PLN 582 for 1-person households and PLN 1571 for 4-person households, while in the fourth quarter of 2018: PLN 595 and PLN 1606 respectively.

Dwellings. Infrastructure

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an

oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia.

5. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości ze środków gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów;

external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks as of 31st December.

3. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census (for the years 2002—2009 the basis assumed were the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

4. In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31st December was used.

5. Data regarding **dwellings in which construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a results of enlarging buildings (the enlarged portion), created as a results of adapting non-residential spaces.

6. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina funds (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and pri-

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku;
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora.

7. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o mieszkaniach, powierzchni użytkowej oraz izbach oddanych do użytkowania przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010–2017 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

8. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

9. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe**

vate sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies;

- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit;
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the state bank BGK;
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor.

7. Due to the methodological change, from 2018 data regarding effects of „private construction” carried out for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on dwellings, useful floor area and rooms completed are recalculated according to the new methodology. Data on dwellings in which construction has begun, due to the impossibility of recalculating data back according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010–2017 are presented according to methodology valid until 2017

8. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominate kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

9. Information on the **length of the water supply and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 providing gas.

Data on the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools,

prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

10. Źródle uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o **zużyciu wody z wodociągów** w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

11. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

12. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorowych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

13. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 220).

Dane w tabl. 18 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy,

social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system, with the main drainage system.

10. As street spring we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data on **consumption of water from water supply system** in households include quantity of water collected from water supply systems by facilities installed in a building.

11. Data on the users of water supply systems and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewage — sewage inlets.

Data on the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data on the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

12. Since 2005 data on the number of consumers and the consumption of electricity include households in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data on the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Data on the **consumption of gas from gas supply** concern all the households.

The consumption of electricity and gas from gas supply system in households is established on the basis of an estimated system of payments.

13. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10th April 1997 Energetic law (uniform text Journal of Laws 2017 item 220).

Data in table 18 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by

niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Dane z zakresu sprzedaży energii cieplnej, liczby kotłowni i kubatury budynków ogrzewanych centralnie od 2014 r. uwzględniają zmianę zakresu podmiotowego badania.

housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

Data on the sale of heating energy, the number of boiler rooms and the cubature of buildings with central heating from 2014 take into account the changes in the subjective scope of the survey.

Gospodarstwa domowe
Households

TABL. 1. (106). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousand								
O G Ó Ł E M	713,0	748,0	770,9	747,9	712,9	690,7	674,6	TOTAL
Miasta	348,3	365,3	370,7	353,8	326,0	308,3	298,4	Urban areas
Wieś	364,7	382,7	400,2	394,1	386,9	382,4	376,1	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,9	2,8	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	TOTAL
Miasta	2,4	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	Urban areas
Wieś	3,4	3,3	3,1	3,1	3,2	3,1	3,1	Rural areas

Budżety Gospodarstw domowych
Household budget

TABL. 2 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1956	1865	1907	1896	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,31	3,05	2,92	2,87	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,19	1,12	1,10	1,01	employed
pobierających świadczenia społeczne	1,04	0,93	1,36	1,33	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,88	0,79	0,78	0,82	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	1,03	0,95	0,43	0,48	dependents

TABL. 3 (108). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	907,31	1081,64	1254,30	1347,26	Available income
w tym dochód do dyspozycji	865,69	1033,66	1217,38	1312,99	of which disposable income
w tym dochody:					of which income:
z pracy najemnej	470,34	604,09	666,72	716,28	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	15,42	2,70	14,21	15,79	From a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek ...	56,44	68,72 ^a	79,92	75,60 ^b	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	282,23	316,63	335,26	374,77	from social security benefits
z pozostałych świadczeń społecznych	45,72	47,09	126,99	123,72	from other social benefits

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,74%, b – 19,30%.

a, b The relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 10.74%, b – 19.30%.

TABL. 4 (109). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	818,61	922,32	941,91	960,22	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	776,99	874,34	904,99	925,94	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	228,48	244,02	266,72	276,83	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,21	19,11	19,20	20,77	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	43,93	56,89	56,66	50,07	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	143,48	170,27	164,20	162,99	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	45,87	48,34	53,48	59,64	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	41,87	48,18	52,45	46,77	health
w tym artykuły farmaceutyczne	28,69	30,28	32,21	33,59	of which pharmaceutical products
transport	84,41	86,34	81,68	98,31	transport
łączność ^c	32,19	43,70	42,42	38,87	communication ^c
rekreacja i kultura	54,70	48,55	56,27	51,71	recreation and culture
edukacja	8,42	6,09 ^d	6,28 ^e	6,25 ^f	education
restauracje i hotele	11,74	26,84	30,27	32,26	restaurants and hotels
Pozostałe towary i usługi	43,67	53,09	55,48	57,09	Miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	22,61	26,58	28,60	30,82	of which personal care

a Od 2013 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c Od 2013 r. łącznie z wydatkami za usługi internetowe. d, e, f Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: d – 14,25%, e – 21,78%, f – 18,82%.

a Since 2013 including expenditures on life insurance. b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. c Since 2013 including expenditures for Internet services. d, e, f The relative error of estimates exceeds 10% and is: d – 14.25%, e – 21.78%, f – 18.82%.

TABL. 5 (110). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,71	6,94	6,34	6,18	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo ^a	4,90	4,25	3,67	3,51	of which bread ^a
Mięso w kg ^b	4,83	4,80	4,89	4,94	Meat in kg ^b
w tym:					of which:
mięso surowe	2,60	2,69	2,70	2,76	raw meat
w tym drób	1,45	1,48	1,50	1,54	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^c	2,16	1,92	1,98	1,97	processed meat and other meat preparations ^c
Ryby i owoce morza ^d w kg	0,35	0,23	0,21	0,20	Fish and seafood ^d in kg
Mleko ^e w l	4,46	3,91	3,58	3,50	Milk ^e in l
Jogurty w kg	0,43	0,39	0,46	0,44	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^f w kg	0,97	0,91	0,90	0,93	Cheese and curd ^f in kg
Jaja w szt.	14,07	12,99	12,18	11,03	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^g w kg	1,41	1,19	1,15	1,15	Oils and fats ^g in kg
w tym masło	0,31	0,30	0,27	0,28	of which butter
Owoce w kg	3,29	3,24	3,27	3,58	Fruit in kg
Warzywa w kg	10,81	9,25	8,57	8,65	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	5,38	4,25	3,51	3,57	of which potatoes
Cukier w kg	1,60	1,38	1,21	1,24	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,24	0,21	0,22	0,22	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,67	4,54	5,24	5,59	Mineral and spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,06	0,81	0,92	0,92	Fruit and vegetable juices in l

a Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i pieczywa cukierniczego. b Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym. c Od 2013 r. łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. d Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, od 2013 r. bez konserw rybnych. e Bez zagęszczonego i w proszku. f, g Od 2013 r. bez: f słodkich serków, g boczku surowego.

a Since 2013 excluding crisp bread, toast bread and confectionery bread. b Since 2013 including raw bacon. c Since 2013 including ready-to-serve foods, excluding offal preparations. d Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food, since 2013 excluding canned fish. e Excluding condensed and powdered milk. f, g Since 2013 excluding: f sweet cottage cheese, g excluding raw bacon.

TABL. 6 (111). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	84,3	92,5	96,7	96,7	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	8,6	19,4	23,3	22,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	47,7	58,9	59,8	62,7	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	4,5	5,9	6,9	Electric cooker with ceramic, induction hob
Samochód osobowy	66,9	72,2	72,8	70,3	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	10,5	7,4	7,1	6,7	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	67,5	72,4	70,8	68,7	Bicycle (excluding children's)
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	39,9	87,2	81,0	83,8	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	98,3	98,4	98,4	97,8	Television set
Telefon komórkowy	85,2	93,4	94,5	95,2	Mobile phone
w tym smartfon	x	54,0	68,6	70,8	of which smartphone
Telefon stacjonarny	61,6	43,9	34,7	31,9	Landline phone
Zestaw kina domowego	11,2	7,5	6,0	8,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	62,2	67,7	63,9	61,1	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	65,4	75,0	76,1	73,4	Personal computer
w tym laptop, tablet	23,9	59,0	64,5	64,3	of which laptop, tablet
Drukarka	42,3	35,6	31,3	28,1	Printer
w tym wielofunkcyjna	x	29,6	24,8	21,1	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje : radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, cassette player, radio with compact disc player or cassette player with compact disc player, stereo.

TABL. 7 (112). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	19,8	21,0	21,7	20,8	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	6,9	17,1	17,4	16,1	“legal” poverty threshold
granica ubóstwa skrajnego	5,7	9,3	6,2	9,0	extreme poverty threshold

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 179.

a See general notes, item 7 on page 179.

Mieszkania. Infrastruktura

Dwellings. Infrastructure

TABL. 8 (113). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCK^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	619,5	648,5	663,1	670,3	322,9	347,4	Dwellings in thousand
Izby w mieszkaniach w tys. ...	2508,5	2649,7	2717,9	2751,2	1240,3	1510,9	Rooms in dwellings in thousand
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	49322,5	52615,6	54178,6	54946,8	22656,3	32290,5	Useful floor area of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks average:
liczba izb w mieszkaniu	4,05	4,09	4,10	4,10	3,84	4,35	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	79,6	81,1	81,7	82,0	70,2	93,0	per dwelling
na 1 osobę	23,2	24,7	25,4	25,8	25,9	25,7	per person
liczba osób ^b na:							number of persons ^b :
1 mieszkanie	3,43	3,28	3,21	3,18	2,71	3,61	per dwelling
1 izbę	0,85	0,80	0,78	0,77	0,71	0,83	per room

a Na podstawie bilansów. b Do przeliczeń przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

a Based on balances. b Calculations are based on the total number of population as of 31 XII.

TABL. 9 (114). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLINGS IN DWELLING STOCK^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	centralne ogrzewanie central heating	gaz z sieci gas from gas supply system
OGÓŁEM	2010	94,2	91,0	88,7	76,2	74,5
	2015	94,5	91,5	89,3	77,3	73,7
	2017	94,6	91,7	89,6	77,9	73,5
	2018	94,7	91,8	89,7	78,2	73,8
Miasta	2010	98,4	97,4	96,4	89,0	89,9
	2015	98,5	97,5	96,5	89,5	88,6
	2017	98,5	97,6	96,6	89,8	88,3
	2018	98,6	97,7	96,7	90,0	88,4
Wieś	2010	90,4	85,2	81,8	64,5	60,6
	2015	90,8	85,9	82,6	66,1	59,9
	2017	91,0	86,2	83,0	66,8	59,8
	2018	91,1	86,3	83,2	67,2	60,2

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of dwelling stock.

TABL. 10 (115). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2018 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – liczba wypłaconych dodat- ków number of allowances paid b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thousand PLN c – przeciętna wysokość dodat- ku w zł average value of allowances in PLN	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywatnych private	towarzystw budowni- ctwa społecz- nego public building society	innych others

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM TOTAL	a	108919	37063	45101	13589	7569	1587	4010
	b	20419,5	7395,7	8064,6	2244,2	1585,3	292,6	837,0
	c	187,5	199,5	178,8	165,1	209,5	184,4	208,7
Miasta Urban areas	a	102348	35594	43832	12780	5243	1573	3326
	b	19321,2	7131,4	7855,0	2105,5	1240,6	290,0	698,8
	c	188,8	200,4	179,2	164,7	236,6	184,3	210,1
Wieś Rural areas	a	6571	1469	1269	809	2326	14	684
	b	1098,3	264,3	209,7	138,7	344,7	2,6	138,3
	c	167,1	179,9	165,2	171,5	148,2	187,8	202,1

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM TOTAL	a	100,0	34,0	41,4	12,5	6,9	1,5	3,7
	b	100,0	36,2	39,5	11,0	7,8	1,4	4,1
Miasta Urban areas	a	100,0	34,8	42,8	12,5	5,1	1,5	3,2
	b	100,0	36,9	40,7	10,9	6,4	1,5	3,6
Wieś Rural areas	a	100,0	22,4	19,3	12,3	35,4	0,2	10,4
	b	100,0	24,1	19,1	12,6	31,4	0,2	12,6

TABL. 11 (116). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdziel- cze coopera- tives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
		w ha		in ha				
O G Ó Ł E M TOTAL	2010	84,8	0,3	79,4	284,8	136,2	1331,3	722,1
	2015	51,3	1,4	43,9	79,0	35,9	1279,2	733,9
	2017	52,0	-	43,9	79,0	30,8	1210,9	672,6
	2018	52,8	-	44,8	78,5	30,3	1183,4	666,5
Miasta Urban areas	2010	23,9	0,2	21,2	211,3	62,8	361,9	133,4
	2015	16,5	1,4	13,0	77,9	34,8	313,1	122,1
	2017	15,9	-	11,5	77,9	29,7	300,3	104,2
	2018	16,0	-	11,7	77,4	29,2	291,7	102,9
Wieś Rural areas	2010	60,9	0,1	58,2	73,5	73,4	969,4	588,7
	2015	34,8	-	30,9	1,1	1,1	966,1	611,8
	2017	36,1	-	32,4	1,1	1,1	910,6	568,4
	2018	36,8	-	33,1	1,1	1,1	891,7	563,6

TABL. 12 (117). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	7615	7159	9457	9245	TOTAL
Spółdzielcze	495	249	378	457	Cooperatives
Komunalne (gminne)	114	26	40	2	Municipal (gminas)
Zakładowe	2	-	-	25	Company
Indywidualne	6116	5066	6553	5696 ^a	Private
Spółeczne czynszowe	-	-	104	-	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	888	1818	2382	3065 ^b	For sale or rent

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 181.

a intended for the own use of the investor. b including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 181.

TABL. 13 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Mieszkania	4965	7640	8131	7773	Dwellings
miasta	2296	4062	4295	4003	urban areas
wieś	2669	3578	3836	3770	rural areas
Spółdzielcze	365	375	356	338	Co-operative
Komunalne (gminne)	102	70	15	55	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	62	-	5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	843*	2192*	2772*	2676	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	63	36	84	-	Public building society
Indywidualne	3590*	4905*	4904*	4699	Private
miasta	1096*	1376*	1266*	1208	urban areas
wieś	2494*	3529*	3638*	3491	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	376	704	740	715	Dwellings per 1000 marriages contracted
miasta	411	921	994	928	urban areas
wieś	350	556	576	575	rural areas
Izby	25213	35682	37623	36321	Rooms
miasta	10170	15122	15973	15350	urban areas
wieś	15043	20560	21650	20971	rural areas
Spółdzielcze	1190	1055	934	1140	Co-operative
Komunalne (gminne)	219	149	33	95	Municipal (gmina)
Zakładowe	17	212	-	30	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2586*	5847*	8217*	8222	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	158	72	177	-	Public building society
Indywidualne	21043*	28347*	28262*	26834	Private
miasta	6562*	7941*	7313*	6939	urban areas
wieś	14481*	20406*	20949*	19895	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	588569	828271	866184	840331	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	231310	339971	352839	333976	urban areas
wieś	357259	488300	513345	506355	rural areas
Spółdzielcze	20995	20444	19152	19253	Co-operative
Komunalne (gminne)	4200	3504	544	2021	Municipal (gmina)
Zakładowe	550	3493	-	733	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	51801*	118878*	163640*	158912	For sale or rent

TABL. 13 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² (dok.)					Usable floor space of dwellings in m² (cont.)
Spoleczne czynszowe.....	3183	1724	4150	-	Public building society
Indywidualne	507840*	680228*	678698*	659412	Private
miasta	160780*	194715*	178884*	173378	urban areas
wieś	347060*	485513*	499814*	486034	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m².....	118,5	108,4	106,5	108,1	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	100,7	83,7	82,2	83,4	urban areas
wieś	133,9	136,5	133,8	134,3	rural areas
Spółdzielcze	57,5	54,5	53,8	57,0	Co-operative
Komunalne (gminne).....	41,2	50,1	36,3	36,7	Municipal (gmina)
Zakładowe	275,0	56,3	-	146,6	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	61,4*	54,2*	59,0*	59,4	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	50,5	47,9	49,4	-	Public building society
Indywidualne	141,5*	138,7*	138,4*	140,3	Private
miasta	146,7*	141,5*	141,3*	143,5	urban areas
wieś	139,2*	137,6*	137,4*	139,2	rural areas

TABL. 14 (119). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS													
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms					
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more		
OGÓŁEM.....	2010	4965	3590*	0,1*	0,9*	1,7*	97,3*	1375*	4,0*	28,1*	41,7*	26,3*	
TOTAL	2015	7640	4905*	0,1*	0,6*	2,1*	97,2*	2735*	6,9*	39,2*	36,7*	17,1*	
	2017	8131	4904*	0,0*	0,5*	1,9*	97,6*	3227*	6,4*	32,4*	37,2*	24,1*	
	2018	7773	4699	0,0	0,2	2,0	97,8	3074	4,0	28,8	37,8	29,5	
Miasta.....	2010	2296	1096*	0,1*	1,0*	1,0*	97,9*	1200*	3,9*	29,3*	42,7*	24,1*	
Urban areas	2015	4062	1376*	0,1*	1,1*	2,2*	96,7*	2686*	7,1*	39,3*	36,6*	17,0*	
	2017	4295	1266*	0,1*	0,2*	2,1*	97,6*	3029*	6,7*	32,4*	38,1*	22,7*	
	2018	4003	1208	-	0,2	1,7	98,0	2795	4,3	29,4	39,5	26,9	
Wieś	2010	2669	2494	0,1	0,8	2,0	97,0	175*	4,6	19,4*	34,9*	41,1*	
Rural areas	2015	3578	3529	0,1	0,4*	2,1*	97,4*	49*	x	32,7*	42,9*	24,5*	
	2017	3836	3638	0,0	0,6*	1,8*	97,6*	198*	1,5*	31,8*	22,2*	44,4*	
	2018	3770	3491	0,0	0,2	2,1	97,7	279	0,7	22,6	20,8	55,9	

TABL. 15 (120). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	13181,2	14765,1	15088,2	15454,0	Water supply
miasta	2715,3	3137,6	3293,1	3392,9	urban areas
wieś	10465,9	11627,5	11795,1	12061,1	rural areas
Kanalizacyjna ^a	12414,9	16238,4	16672,0	17114,2	Sewage ^a
miasta	3027,1	3730,0	3866,0	3912,2	urban areas
wieś	9387,8	12508,4	12806,0	13202,0	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.					Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	294351	328760	329469	338386	Water supply system
miasta	88897	101487	103009	107181	urban areas
wieś	205454	227273	226460	231205	rural areas
Kanalizacyjne	209470	272644	280993	291934	Sewage system
miasta	75714	94358	96931	102328	urban areas
wieś	133756	178286	184062	189606	rural areas
Zdroje uliczne	152	148	142	140	Street outlets
miasta	111	105	102	101	urban areas
wieś	41	43	40	39	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	46,9	49,3	48,7	49,7	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas
w hm ³	26,8	27,0	26,5	27,0	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	30,5	30,7	30,2	30,8	per capita in m ³
Wieś w hm ³	20,1	22,3	22,2	22,7	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	53,6	57,3	55,6	56,5	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	53,6	57,3	55,6	56,5	of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 16 (121). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	678,7	689,5	705,2	725,6	Consumers (as of 31 XII) in thousand
miasta	325,3	332,2	346,4*	349,8	urban areas
wieś	353,4	357,3	363,8	375,8	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW·h	1196,4	1210,3	1232,6	1269,8	In GW·h
miasta	532,1	523,0	538,0*	536,6	urban areas
wieś	664,3	687,4	705,4	733,2	rural areas
W kW·h:					In kW·h:
miasta:					urban areas:
na 1 mieszkańca	605,3	595,0	613,7*	612,7	per capita
na 1 odbiorcę ^a	1635,9	1574,1	1553,1*	1533,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1879,7	1924,0	1938,9	1951,3	rural areas per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 17 (122). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	18524,7	19153,5	19975,0	20147,6	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	1894,2	1915,6	1877,3	1877,0	of which transmission
miasta	342,5	363,6	366,1	366,1	urban areas
wieś	1551,7	1552,0	1511,2	1510,9	rural areas
Miasta	3682,1	3964,0	4578,2	4632,0	Urban areas
Wieś	14842,6	15189,6	15396,8	15515,6	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	340406	356239	358651	363617	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	106511	114774	114020	115855	Urban areas
Wieś	233895	241465	244631	247762	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	455,1	469,8	479,3	484,8	Consumers of gas from gas supply system ^a in thousand
Miasta	260,1	269,3	274,6	278,4	Urban areas
Wieś	195,0	200,6	204,7	206,4	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GW·h ^b	249,8	2465,4	2742,4	2821,2	In GW·h ^b
miasta	150,4	1452,5	1583,8	1618,1	urban areas
wieś	99,4	1012,9	1158,6	1203,1	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	117,4	1158,9	1288,9	1325,3	Per capita in kWh ^c
miasta	171,1	1652,6	1806,7	1847,6	urban areas
wieś	79,6	811,3	926,1	960,2	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W roku 2010 w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meters. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 18 (123). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	1132,0	973,3	1075,4	1076,3	1009,8	66,5	Heating network in km
w tym przesyłowa	783,9	580,4	643,2	654,3	609,2	45,1	of which transmission
Kotłownie	931	1606	1575	1573	1023	550	Boiler rooms (houses)
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	8250,6	5374,7	6144,6	5101,1	4971,1	130,0	Sale of heating energy (during a year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	72269	78043	86269	84319	78767	5552	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	45057	39180	42489	41634	41193	441	of which residential buildings

TABL. 19 (124). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population – in thous. – using ^a :
wodociągu	1604,9*	1710,9*	1718,5*	1723,7	water supply system
miasta	806,5	826,9	826,3	826,0	urban areas
wieś	798,4*	884,0*	892,1*	897,7	rural areas
kanalizacji	1210,1	1474,3	1485,8	1498,6	sewage system
miasta	745,6	783,2	783,4	786,8	urban areas
wieś	464,4	691,1	702,4	711,9	rural areas
gazu	1530,3	1537,9	1538,2	1542,1	gas supply system
miasta	782,0	778,6	775,7	775,4	urban areas
wieś	748,3	759,3	762,5	766,6	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b – – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – – using ^a :
wodociągu	75,4*	80,4*	80,7*	81,0	water supply system
miasta	91,8	94,2	94,3	94,4	urban areas
wieś	63,9*	70,7*	71,2*	71,6	rural areas
kanalizacji	56,9	69,3	69,8	70,4	sewage system
miasta	84,9	89,2	89,4	89,9	urban areas
wieś	37,2	55,3	56,1	56,8	rural areas
gazu	71,9	72,3	72,2	72,4	gas supply system
miasta	89,0	88,7	88,5	88,6	urban areas
wieś	59,9	60,7	60,9	61,1	rural areas

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

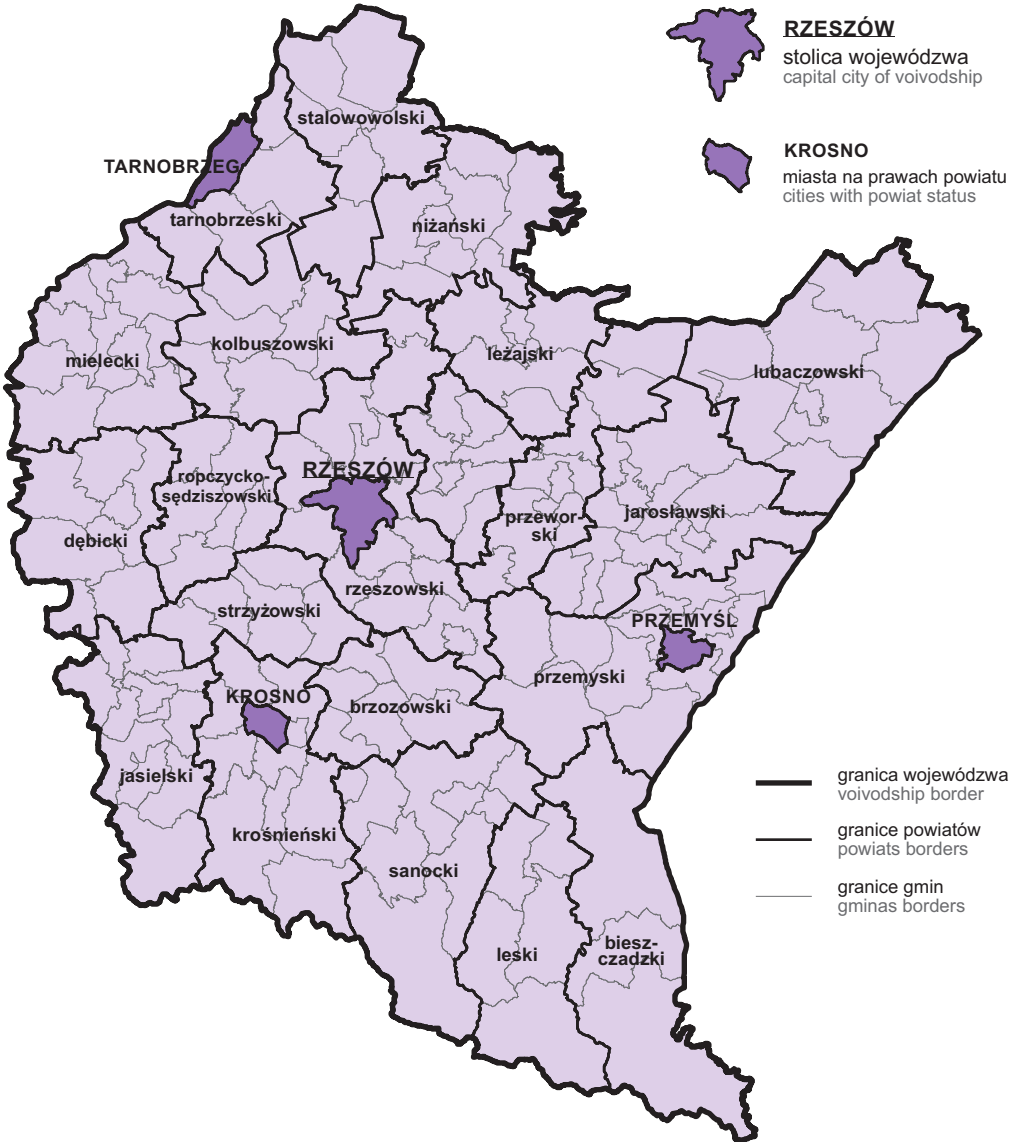
a Estimated data. b Based on balances.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO W 2018 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP IN 2018

As of 31 XII

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 R.**

Stan w dniu 1 I

DIVISION OF PODKARPACKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NUTS) IN 2019

As of 1 I

Podregiony (NUTS 3):

Subregions (NUTS 3):

33 — krośnieński

Powiaty Powiats

bieszczadzki	(3)
brzozowski	(6)
jasielski	(10)
krośnieński	(10)
leski	(5)
sanocki	(8)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Krosno	(1)
--------	-----

34 — przemyski

Powiaty Powiats

jarosławski	(11)
lubaczowski	(8)
przemyski	(10)
przeworski	(9)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Przemyśl	(1)
----------	-----

35 — rzeszowski

Powiaty Powiats

kolbuszowski	(6)
łańcucki	(7)
ropczycko- sędziszowski	(5)
rzeszowski	(14)
strzyżowski	(5)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Rzeszów	(1)
---------	-----

36 — tarnobrzeski

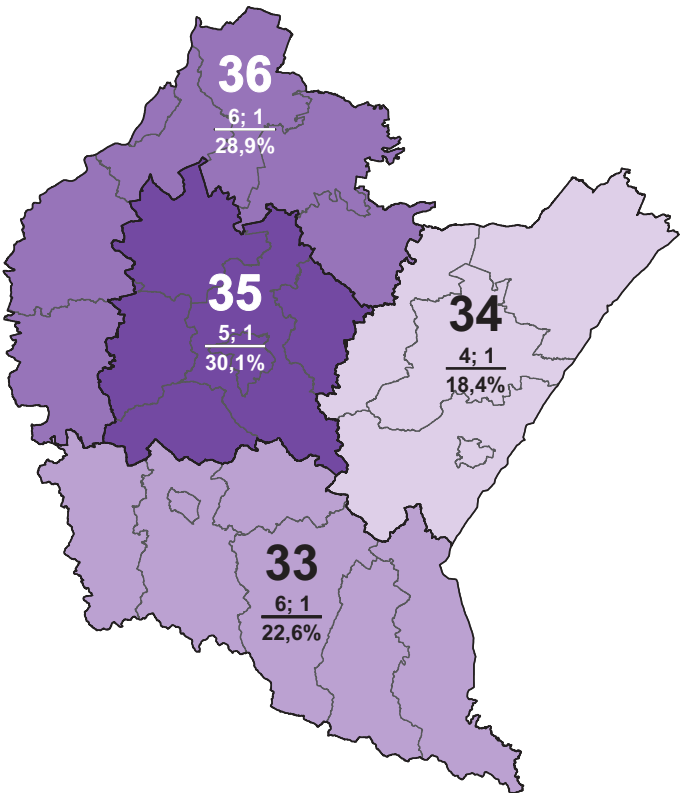
Powiaty Powiats

dębicki	(7)
leżajski	(5)
mielecki	(10)
niżański	(7)
stalowowolski	(6)
tarnobrzeski	(4)

Miasto na prawach powiatu

City with powiat status

Tarnobrzeg	(1)
------------	-----

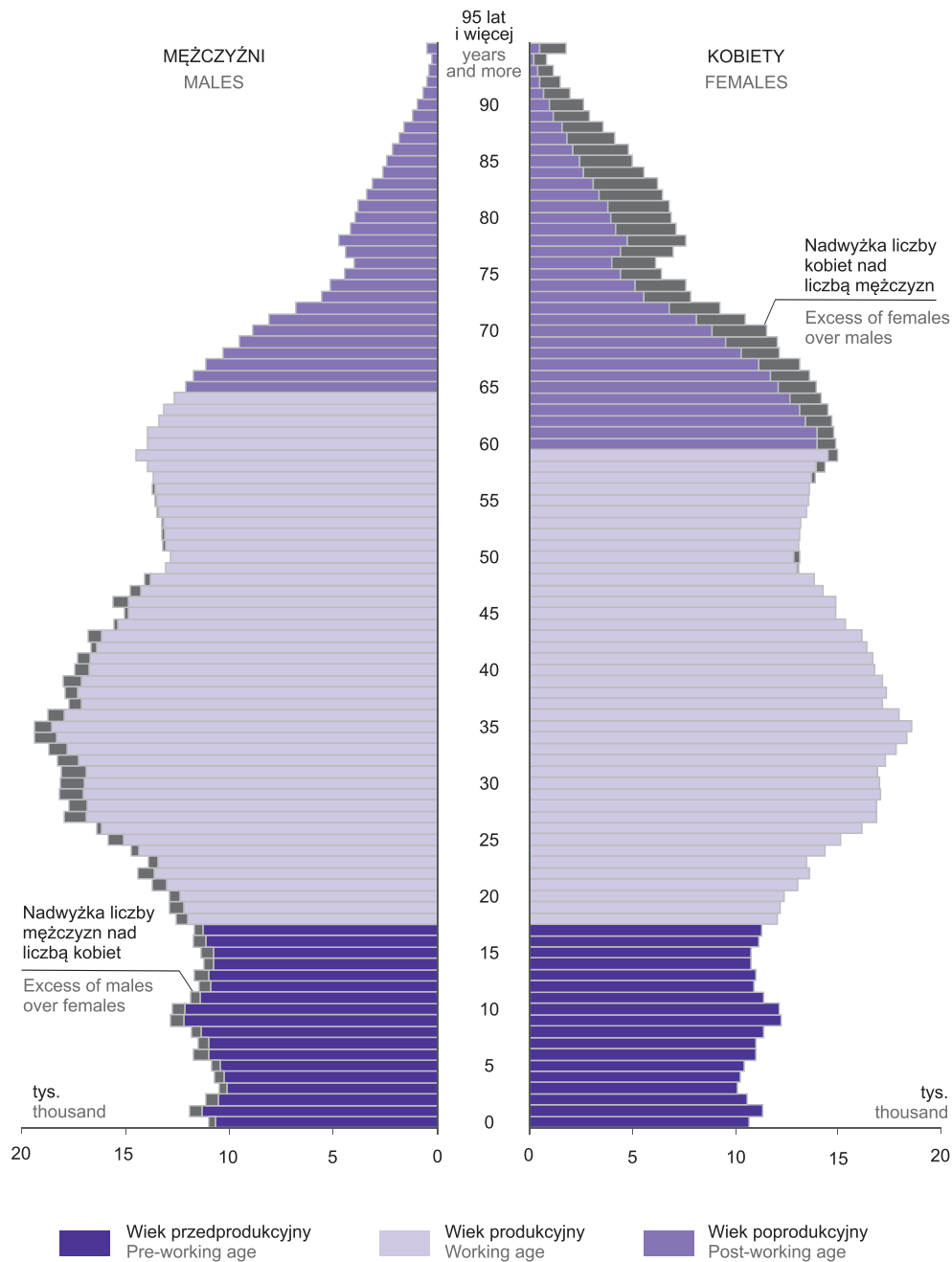
W nawiasach podano liczbę gmin.

Number gminas is given in brackets.

a Stan w dniu 31 XII 2018 r.; odpowiednio dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.

a As of 31 XII 2018 r.; respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share in voivodship.

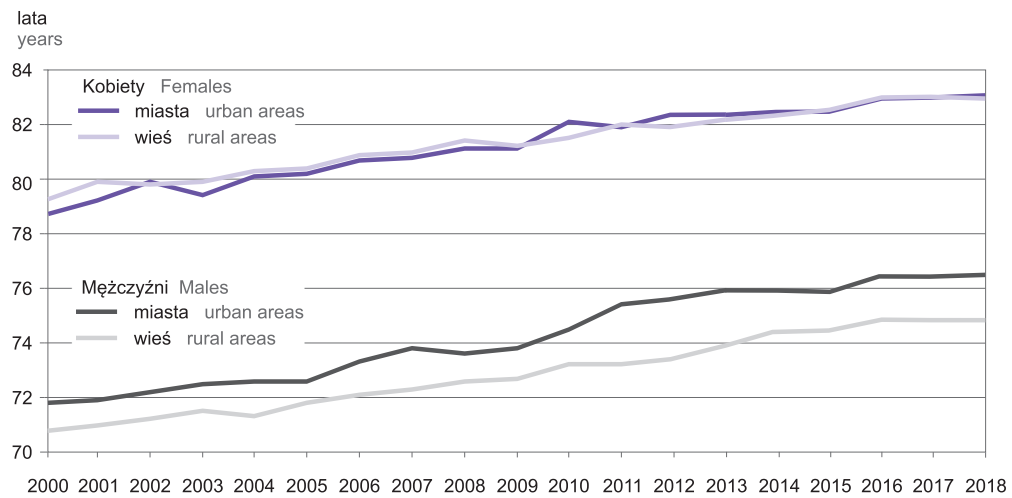
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2018 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2018
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI **VITAL STATISTICS**

PRZECĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT **LIFE EXPECTANCY AT THE AGE OF 0**

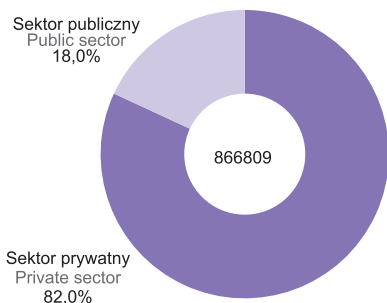
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2018 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2018

As of 31 XII

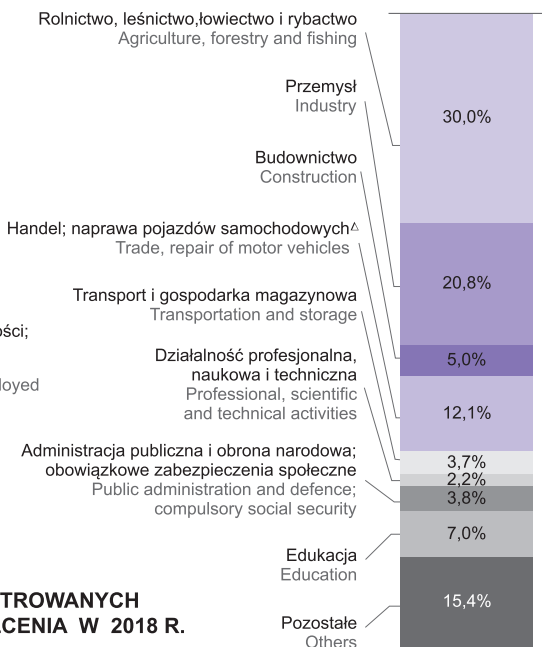
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie - dane szacunkowe.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

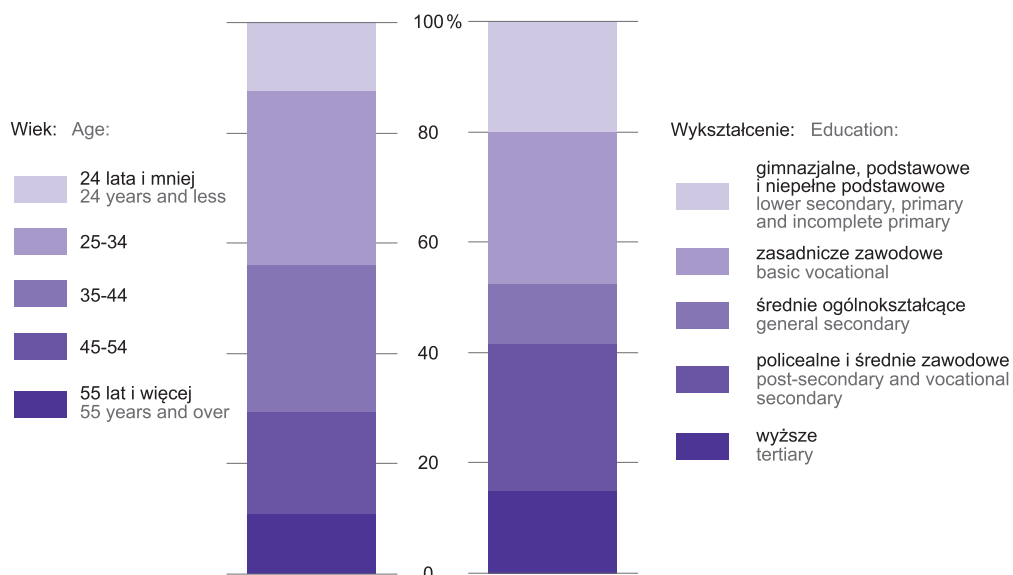

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2018 R.

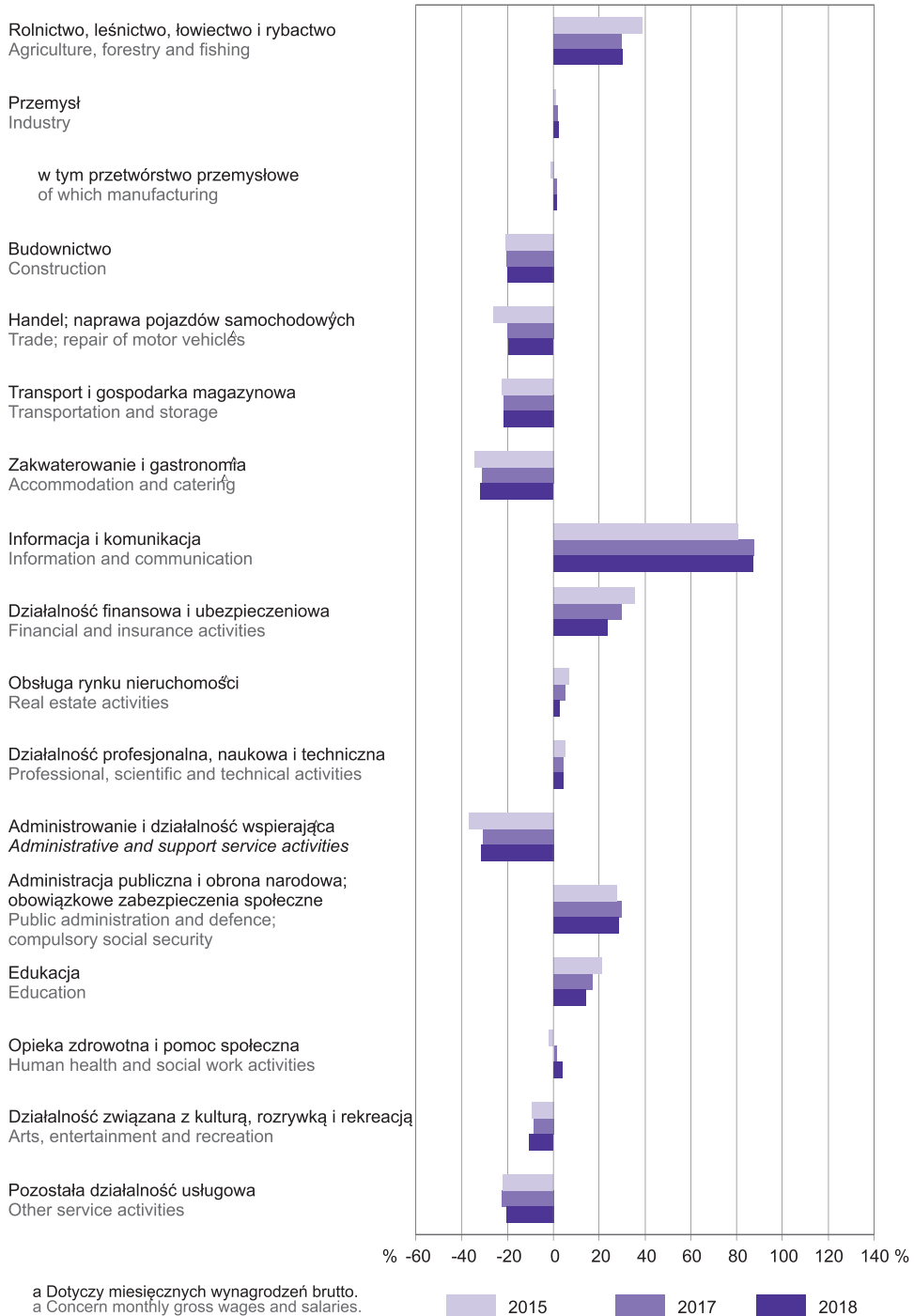
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2018

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W GOSPODARCE NARODOWEJ^a
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE NATIONAL ECONOMY^a

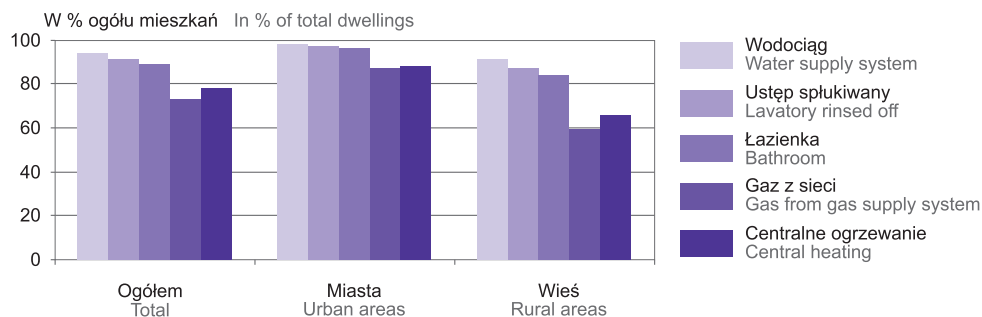

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2018 R.

Stan w dniu 31 XII

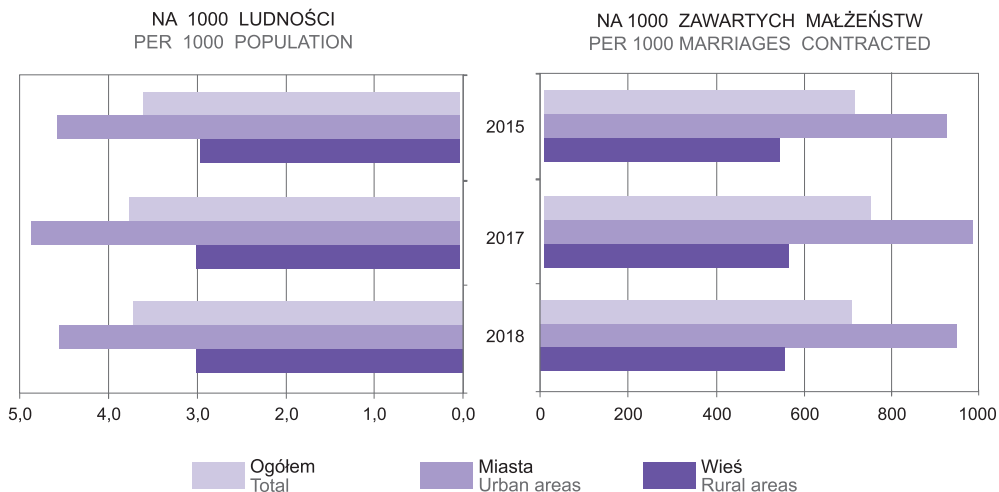
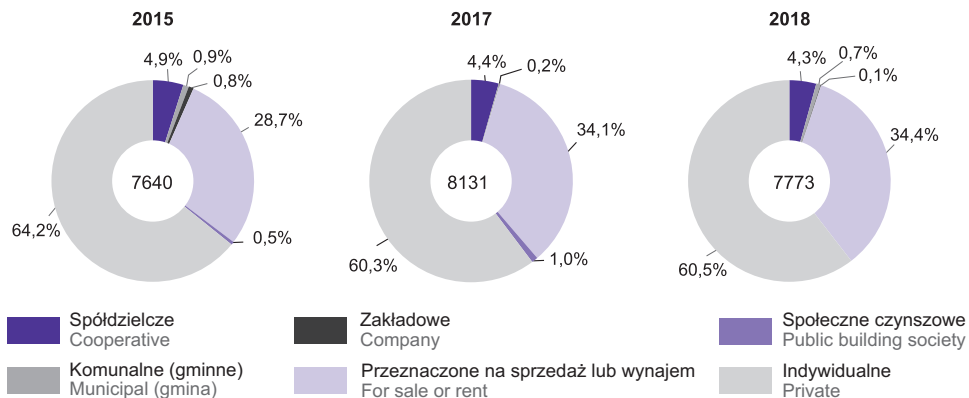
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2018

As of 31 XII

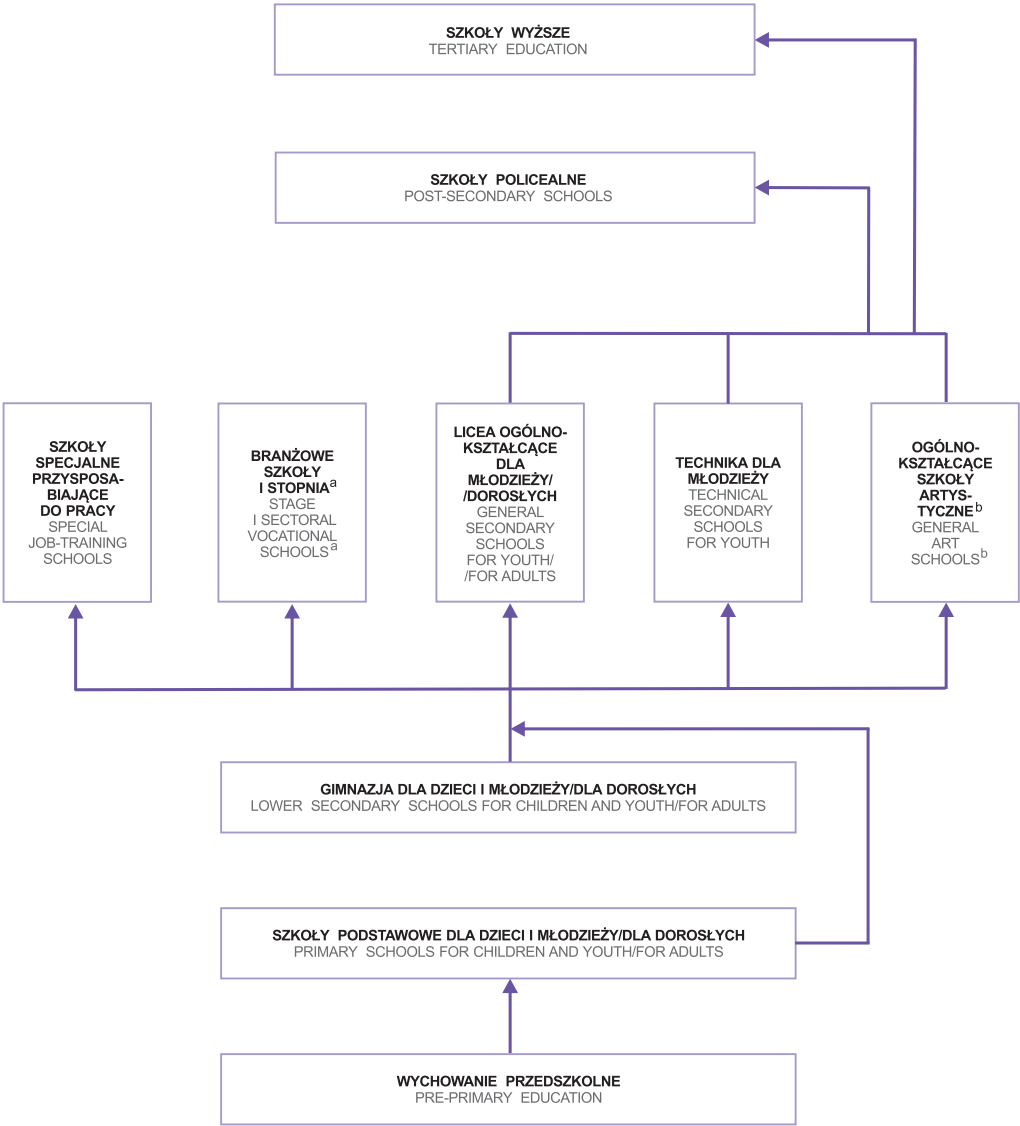

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2018/2019
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2018/2019 SCHOOL YEAR

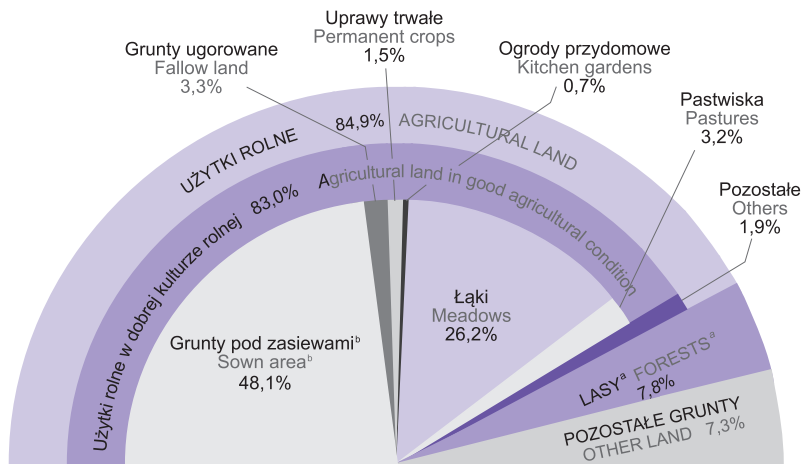
a Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Dające uprawnienia zawodowe.
a Including basic vocational schools sections. b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2018 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2018

As of June

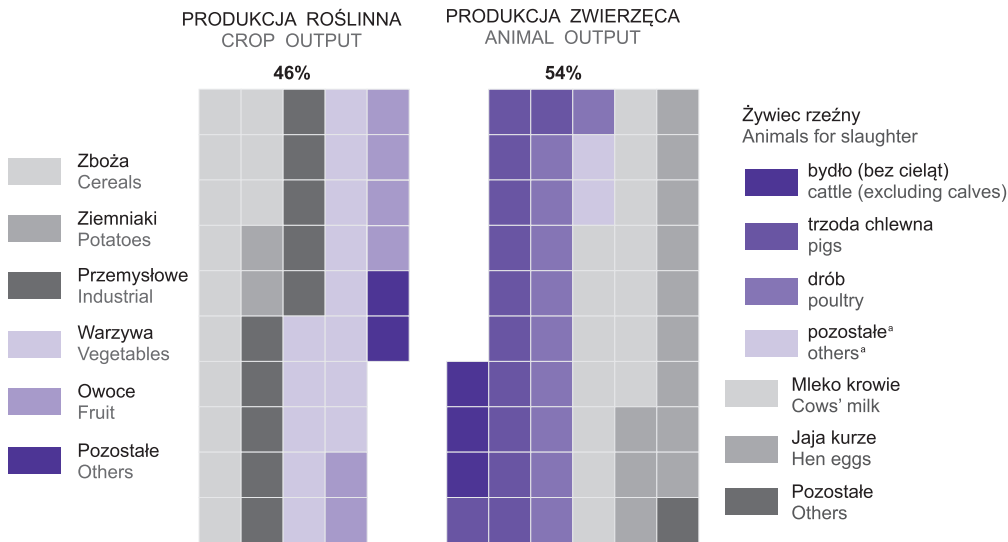

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

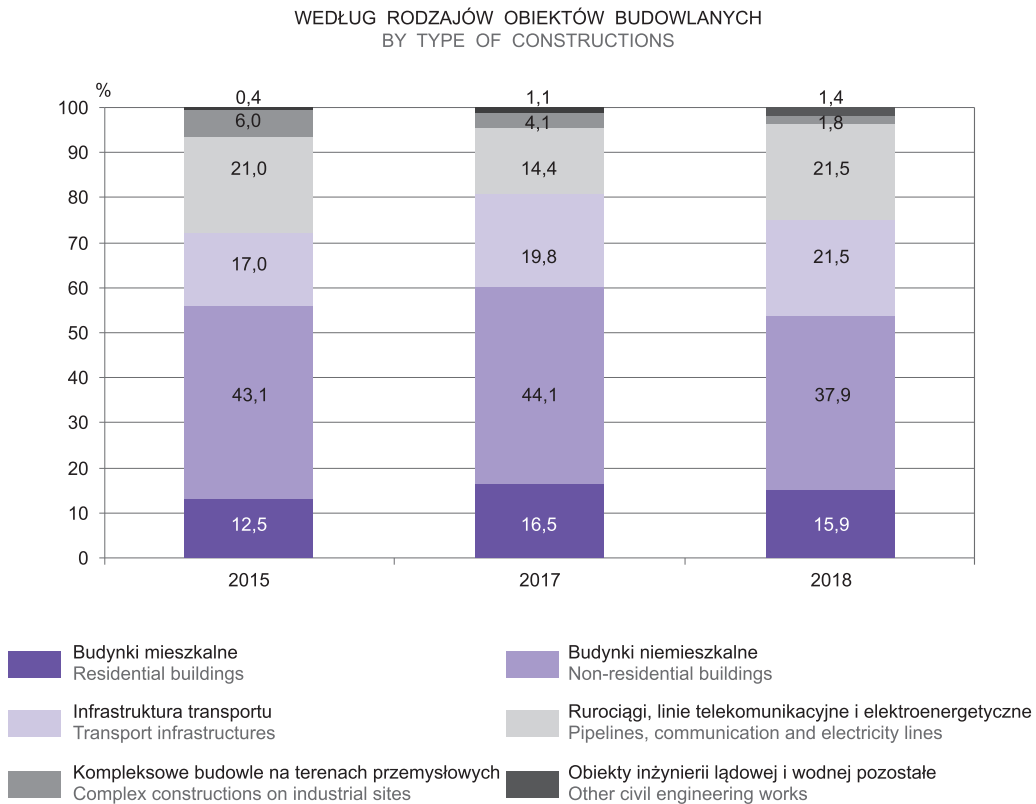
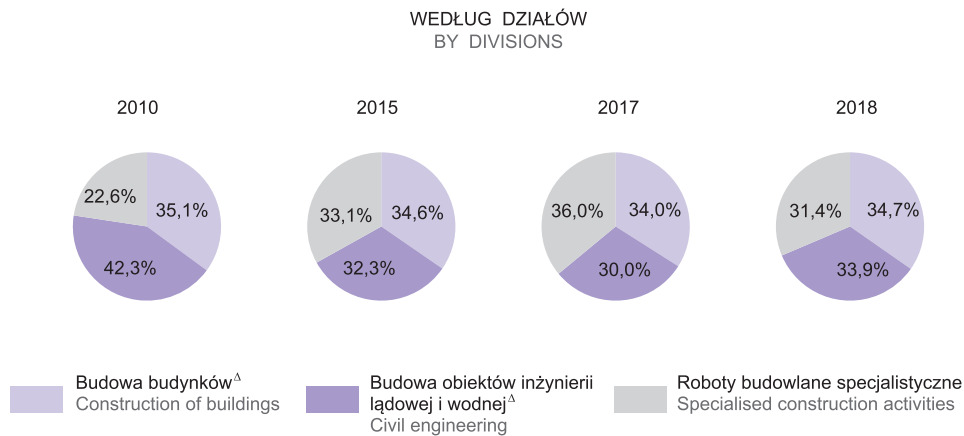
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2017 R. (ceny stałe)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2017 (constant prices)

a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.
a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

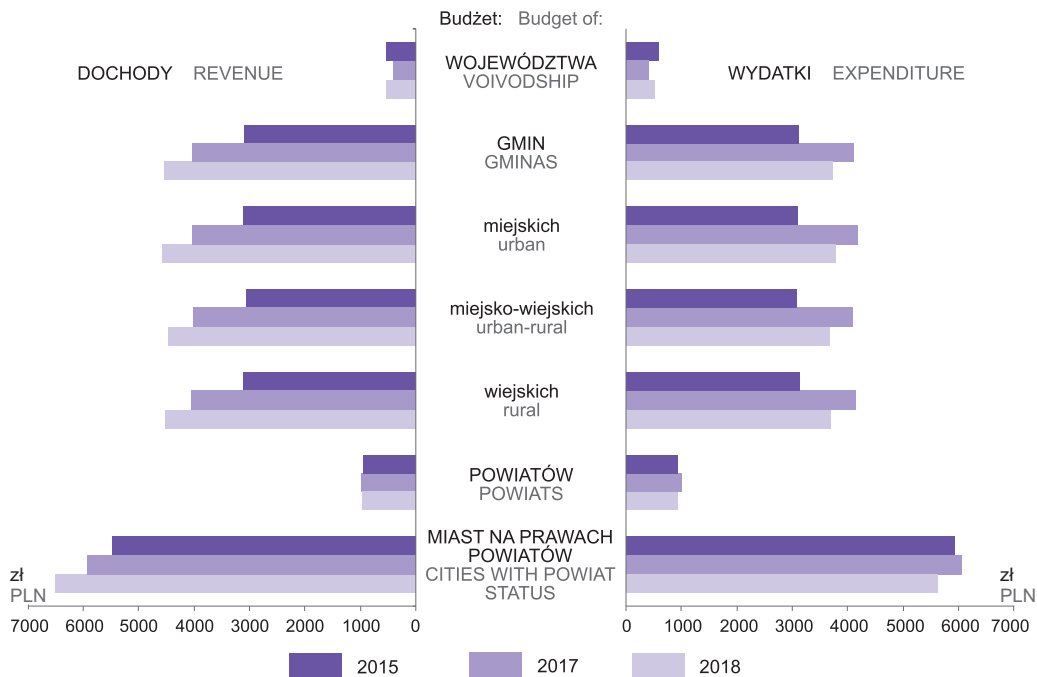
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób .
^a Realized by enterprises which have a seat of board in Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

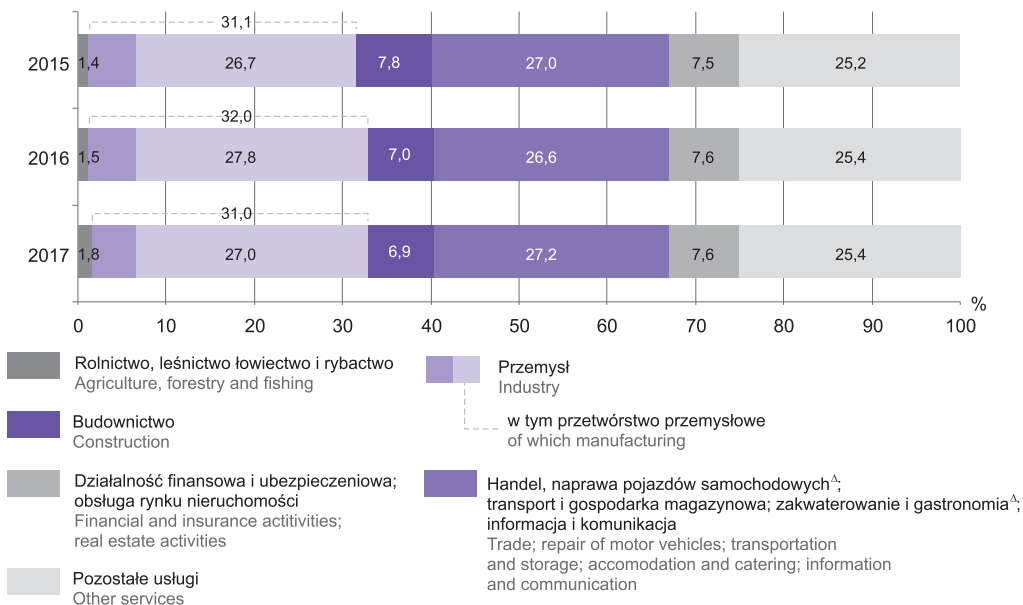
DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
PER CAPITA

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW
DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

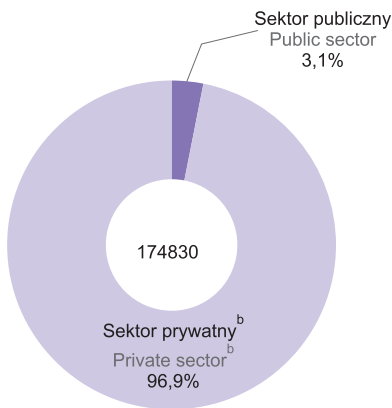
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2018 R.

Stan w dniu 31 XII

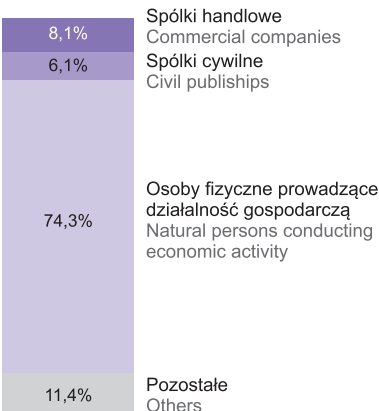
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2018

As of 31 XII

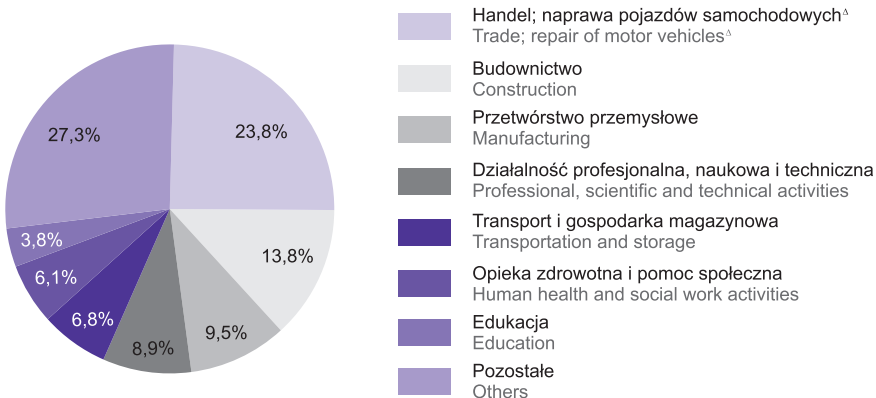
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W tym podmioty, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Of which entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 996, z późniejszymi zmianami), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1457) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1668, z późniejszymi zmianami).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2018/19:

- 1) w szkołach podstawowych kształcą się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy ósmej, co skutkuje brakiem absolwentów z lat szkolnych 2016/17 i 2017/18 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową),
- 2) nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają likwidacji,
- 3) w branżowych szkołach I stopnia pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) gimnazja,
 - c) ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6) placówki pozaszkolne.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem uczelni) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Law on School Education of 14th December 2016 (uniform text Journal of Laws 2018 item 996, with later amendments), the Education System Law of 7th September 1991 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1457) and the Higher Education Law and Science Law of 20th July 2018 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

The reform of the education system began on 1st September 2017, eventually implementing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school, lower secondary schools are being phased out.

As a result of the reform of the education system introduced in the 2018/19 school year:

- 1) the first cohort of pupils following the eighth grade curriculum attends primary schools, which results in the lack of graduates from the 2016/17 and 2017/18 school years (transition from a 6-year to 8-year primary school),
- 2) there was no recruitment to the first grade of lower secondary schools which are being phased out,
- 3) the remaining students enrolled in basic vocational school sections are pursuing their education in stage I sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary education establishments;
- 2) schools for children, youth and adults:
 - a) primary schools,
 - b) lower secondary schools,
 - c) upper secondary and post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation and education centres;
- 6) extracurricular institutions.

3. Data comprise schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodship), as well as by other legal and natural persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competences of a public school. A non-public school

publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Uczelnie mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja**;
- 3) 3-letnie **szkoły specjalne przysposabiające do pracy**;
- 4) 3-letnie **branżowe szkoły I stopnia** (do roku szkolnego 2016/17 2-, 3-letnie **zasadnicze szkoły zawodowe**);
- 5) 3-letnie **licea ogólnokształcące**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie **technika**;
- 7) **ogólnokształcące szkoły artystyczne** dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2013/14 – 3-letnie licea profilowane,
 - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące,
 - 2004/05-2013/14 – 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie);
- 3) funkcjonujące do roku szkolnego 2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) i kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

7. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 podawano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano się tytuł licencjata;

can obtain the competences of a public school, if it implements the minimum curriculum and applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary and lower secondary schools can only be public or non-public schools with the competences of public schools.

Higher education institutions can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) comprise:

- 1) **primary schools**, including sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school curriculum;
- 2) **lower secondary schools**;
- 3) 3-year **special job-training schools**;
- 4) 3-year **stage I sectoral vocational schools** (until the 2016/17 school year 2-, 3-year **basic vocational schools**);
- 5) 3-year **general secondary schools**, including sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year **technical secondary schools**;
- 7) **general art schools** leading to professional certification (excluding special schools), with the exception of schools providing art education only;
- 8) schools operating in the school years:
 - 2002/03-2013/14 – 3-year specialised secondary schools,
 - 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools,
 - 2004/05-2013/14 – 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

6. Post-secondary schools – educating in day, evening, extramural and full-time mode – comprise:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year);
- 3) foreign language teacher training colleges (3-year) and teacher training colleges (3-year) operating until the 2015/16 school year, in which graduates did not obtain the Bachelor's degree.

7. Higher education institutions provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) until the 2015/16 academic year, included foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates obtained the title of Bachelor;

- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 4) do roku akademickiego 2012/13 nie obejmują szkół wyższych resortu obrony narodowej. Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi.

8. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
 - 2002/03-2013/14 – 2-, 3-letnie zasadnicze szkoły dla dorosłych oraz 4-letnie technika dla dorosłych,
 - 2004/05-2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
 - 2004/05-2014/15 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
 - 2002/03-2012/13 – 3-letnie licea profilowane dla dorosłych.

9. Prezentowane dane o nauczaniu języka mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego obejmują samodzielne szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

- 2) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 4) until the 2012/13 academic year, do not include higher schools of the Ministry of National Defence.

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

8. Schools for adults – educating in full-time and extramural form – comprise:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) schools operating in the school years:
 - 2002/03-2013/14 – 2-, 3-year basic vocational schools for adults and 4-year technical secondary schools for adults,
 - 2004/05-2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,
 - 2004/05-2014/15 – 3-year supplementary technical schools for adults based on the curriculum of basic vocational school,
 - 2002/03-2012/13 – 3-year specialised secondary schools for adults.

9. Data on teaching a language of national and ethnic minorities as well as a **regional language** include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and inter-school groups in which additional language classes are organised.

10. Special schools are organised for children and youth with special educational needs, including youth with disabilities. Education may be conducted within the school system or individually. Education is provided in mainstream schools (in which special or integrated and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special education and care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

11. Special education care centres are facilities for disabled children and youth aged 3 and years and more who cannot, due to their disability, attend a regular pre-school or a school.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

13. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, między-szkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

16. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursza to między-szkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

17. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

18. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

19. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

13. Youth social therapy centres are facilities intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

14. Rehabilitation and education centres are facilities enabling children and youth with a profound intellectual retardation to fulfil their schooling obligation through participating in rehabilitation and education classes.

15. The aim of **extracurricular education** is offering young people favourable conditions to develop interests and aptitudes, as well as rest and recreation in their leisure time.

Extracurricular education establishments include: youth centres, cultural establishments for youth, extracurricular interest groups, interschool sport centres and other public and non-public establishments.

16. Boarding school is a care and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.

17. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement obligatory teaching programmes, i.e. excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** are presented by actual seat of higher education institutions and their branch units and concern the positions of: professor, associate professor, assistant professor and assistant lecturer, as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, foreign language teacher, instructor, certified librarian and certified personnel dealing with scientific documentation.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full time equivalent units.

18. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of first cycle degree and provided by a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, research institute or the Centre for Postgraduate Medical Studies, leading to the award of postgraduate qualifications.

19. Doctoral studies (third-cycle programmes), open to holders of the second cycle qualification and lead upon successful completion to the award of a third cycle qualification conferred by an authorised academic unit of a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, a research institute or an international scientific institute established under separate legislation and active on the territory of the Republic of Poland.

20. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada); studenci są wykazywani tyle razy na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. (do roku akademickiego 2017/18 absolwenci wykazywani byli z danego roku akademickiego).

21. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadającej temu poziomowi nauczania;

2) **netto** jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadającej temu poziomowi nauczania.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni teologicznych opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

24. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

20. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as special education and care centres, youth educational centres, youth sociotherapy centres and rehabilitation and education centres, extracurricular education, as well as boarding schools and dormitories are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31st December (until the 2017/18 academic year – as of 30th November); students are listed as many times as many courses they are enrolled in; data regarding graduates concern the number of issued university diplomas; data regarding graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018 (until the 2017/18 academic year, graduates were shown as of a given academic year).

21. Enrolment rate:

1) **gross** – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (regardless of age) to the population (as of 31st December) in the age group defined as corresponding to this level of education;

2) **net** – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (in a given age group) to the population (as of 31st December) in the age group defined as corresponding to this level of education.

22. The presented information, excluding the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, excluding the data on some higher schools of theology, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

24. Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

Dane zbiorcze

Aggregated data

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1144	1087	1109	1110	primary
gimnazja	568	577	107	97	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	24	25	26	26	special job-training
branżowe I stopnia ^a	98	91	75	81	stage I sectoral vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	163	121	122	120	general secondary ^b
technika ^c	124	107	106	106	technical secondary ^c
artystyczne ogólnokształcące ^d	9	9	9	9	general art ^d
policealne	116	108	98	96	post-secondary
dla dorosłych	155 ^e	80	78	66	for adults
podstawowe	-	-	6	6	primary
gimnazja	6	5	2	1	lower secondary
licea ogólnokształcące ^b	109	75	70	59	general secondary ^b
technika ^c	37	x	x	x	technical secondary ^c
Uczelnie	15 ^f	14	14	14	Higher education institutions
NAUCZYCIELE ^g TEACHERS ^g					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^h	11545	11354	13200	15393	primary ^h
gimnazja ^h	6772	6086	4007	2003	lower secondary ^h
branżowe I stopnia ^{ai}	1163	1040	965	918	stage I sectoral vocational ^{ai}
licea ogólnokształcące ^{bh}	3107	2429	2142	2089	general secondary ^{bh}
technika ^{ckh}	3211	3055	3101	3110	technical secondary ^{ckh}
policealne	449	433	396	318	post-secondary
Uczelnie ⁱ	3087	3028	3072	2987	Higher education institutions ⁱ

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. bc W roku szkolnym 2010/11 łącznie ze szkołami: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, c – technikami uzupełniającymi. d Dające uprawnienia zawodowe; ponadto funkcjonowały szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne – w roku szkolnym: 2010/11 – 15 szkół, 2015/16 – 16, 2017/18 – 17, 2018/19 – 15. e Łącznie z zasadniczymi szkołami zawodowymi nieuwzględnionymi w dalszym podziale, odpowiednio 3 szkoły. f Bez uczelni resortu obrony narodowej. g Patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 200. hi Łącznie ze szkołami: h – dla dorosłych, i – specjalnymi przysposabiającymi do pracy. k Łącznie ze szkołami ogólnokształcącymi i szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. l Nauczyciele akademicy.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year including basic vocational school sections. bc In the 2010/11 school year including: b – supplementary general secondary schools and specialised secondary schools, c – supplementary technical secondary schools. d Leading to professional certification; there were also art schools providing only art education, in the school year: 2010/11 – 15 schools, 2015/16 – 16, 2017/18 – 17, 2018/19 – 15. e Including basic vocational schools not included in further division, 3 schools, respectively. f Excluding higher schools of the Ministry of National Defence. g See general notes, item 17 on page 200. hi Including: h – schools for adults, i – special job-training schools. k Including general secondary art schools leading to professional certification. l Academic teachers.

TABL. 1 (125). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	17851	21226	20079	20369	Pre-primary education ^a
Szkoły:					Schools:
podstawowe	130939	133895	144054	165082	primary
gimnazja	76180	63960	40913	20211	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	646	701	647	669	special upper secondary job-training
branżowe I stopnia ^b	14018	10295	8862	8187	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^c	40147	31030	28620	27803	general secondary ^c
technika ^d	39893	34609	34589	34701	technical secondary ^d
artystyczne ogólnokształcące ^e	998	873	849	810	general art ^e
policealne	12452	12291	11801	10351	post-secondary
dla dorosłych	12053 ^f	7669	6497	5726	for adults
podstawowe	-	-	48	98	primary
gimnazja	650	348	304	192	lower secondary
licea ogólnokształcące ^c	9231	7321	6145	5436	general secondary ^c
technika ^d	1998	x	x	x	technical secondary ^d
Uczelnie	68963 ^g	54086	48361	46060	Higher education institutions
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	23127	20179	20970	.	primary
gimnazja	25169	21843	20393	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	101	166	117	.	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	4971	3602	2867	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^c	14704	10526	9571	.	general secondary ^c
technika ^d	9442	8042	7742	.	technical secondary ^d
artystyczne ogólnokształcące ^e	217	170	161	.	general art ^e
policealne	4030	4265	4132	.	post-secondary
dla dorosłych	3656 ^f	2537	1915	.	for adults
podstawowe	x	x	x	.	primary
gimnazja	219	130	126	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^c	2857	2407	1789	.	general secondary ^c
technika ^d	510	x	x	x	technical secondary ^d
Uczelnie	20313 ^g	17257	14390	.	Higher education institutions

a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 – w wieku 5–6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 31 (155) na str. 224. b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. cd W roku szkolnym 2010/11 łącznie ze szkołami: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, d – technikami uzupełniającymi. e Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: 2010/11 – 870 uczniów i 119 absolwentów, 2015/16 – 863 uczniów i 119 absolwentów, 2017/18 – 935 uczniów i 130 absolwentów, 2018/19 – 865 uczniów. f łącznie z zasadniczymi szkołami zawodowymi nieuwzględnionymi w dalszym podziale, odpowiednio 174 uczniów i 35 absolwentów. g Bez uczelni resortu obrony narodowej. h Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Concerns children aged 6, in the 2014/15 school year – aged 5–6, in the 2015/16 school year – aged 5, attending pre-primary establishments, shown also in table 31 (155) on page 224. b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year including basic vocational school sections. cd In the 2010/11 school year including: c – supplementary general secondary schools and specialised secondary schools, d – supplementary technical secondary schools. e Leading to professional certification; also in art schools providing only art education in the school year: 2010/11 – 870 students and 119 graduates, 2015/16 – 863 students and 119 graduates, 2017/18 – 935 students and 130 graduates, 2018/19 – 865 students. f Including basic vocational schools not included in further division, respectively: 174 students and 135 graduates. g Excluding higher schools of the Ministry of National Defence. h Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

Source: data of the Ministry of National Education and of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
Szkoły podstawowe	1144	1087	1109	1110	130939	133895	144054	165082	23127	20179	-
Primary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	2	2	254	312	290	300	26	43	-
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	1113	986	995	989	129162	129360	138176	157864	22820	19527	-
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	23	80	83	89	899	2994	3492	4173	155	457	-
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	3	5	10	9	515	630	1027	1394	102	93	-
Religious organisations											
Pozostałe	3	14	19	21	109	599	1069	1351	24	59	-
Other											
Gimnazja	568	577	107	97	76180	63960	40913	20211	25169	21843	20393
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	x	x	x	x	x	x	x	x	8	x	x
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	542	526	84	78	73994	60537	38583	19030	24432	20709	19232
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	16	38	15	14	968	1675	1171	598	353	556	588
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	7	10	5	2	1038	1511	972	465	328	487	504
Religious organisations											
Pozostałe	3	3	3	3	180	237	187	118	48	91	69
Others											
Branżowe szkoły I stopnia ^{ab}	122	116	101	107	14664	10996	9509	8856	5072	3768	2984
Stage I sectoral vocational schools ^{ab}											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	1	1	2	41	62	52	63	x	23	15
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	116	104	89	94	14075	10185	8692	8087	4933	3529	2761
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2	5	6	6	340	429	458	454	102	109	111
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	1	1	x	x	42	21	17	9	17	x	7
Religious organisations											
Pozostałe	2	5	5	5	166	299	290	243	20	107	90
Others											

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b Łącznie z specjalnymi przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b Including special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	163	121	122	120	42025	31030	28620	27803	13967	10526	9571
Jednostki samorządu terytorialnego	147	102	97	95	40610	29161	26421	25634	13555	9872	8866
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	7	9	13	14	347	516	730	782	119	196	250
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	6	7	7	7	923	960	981	984	244	331	318
Religious organisations											
Pozostałe	3	3	5	4	145	393	488	403	49	127	137
Others											
Technika ^b Technical secondary schools ^b	133	116	115	115	39013	35482	35438	35511	9659	8212	7903
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	8	8	8	8	1068	1074	1106	1053	232	207	227
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	118	102	99	99	37262	33792	33621	33687	9243	7849	7543
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1	2	3	3	368	399	411	402	97	118	87
Social organizations and associations											
Organizacje wyznaniowe	3	4	4	4	232	217	285	326	67	38	46
Religious organisations											
Pozostałe	3	-	1	1	83	-	15	43	20	-	-
Others											
Szkoły policealne Post-secondary schools	116	108	98	96	12452	12291	11801	10351	4030	4265	4132
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	3	1	1	131	62	12	51	32	42	12
Central (government) administration entities											
Jednostki samorządu terytorialnego	36	29	24	22	4554	2970	2410	2229	1628	1082	1057
Local self-government entities											
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	5	10	9	9	233	1023	1219	946	72	543	617
Social organizations and associations											
Pozostałe	72	66	64	64	7534	8236	8160	7125	2298	2598	2446
Others											

a-b Łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), b – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a-b Including: a – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), b – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art school leading to professional certification.

TABL. 2 (126). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools				Uczniowie i studenci Pupils and students				Absolwenci Graduates		
	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
Uczelnie Higher education institutions	15^a	14	14	14	68963^a	54086	48361	46060	20313	17257	14390^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	7	7	7	49192	42730	38517	36390	13844	13206	11360
Central (government) admin- istration entities											
Pozostałe	8	7	7	7	19771	11356	9844	9670	6469	4051	3030
Others											
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	155	80	78	66	12053	7669	6497	5726	3621	2537	1915
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	-	-	-	103	-	-	-	12	-	-
Central (government) admin- istration entities											
Jednostki samorządu terytorial- nego	61	30	28	25	4977	2750	2029	1689	1297	890	692
Local self-government entities											
Organizacje społeczne i stowa- rzyszenia	16	10	9	5	765	600	694	594	372	211	225
Social organizations and asso- ciations											
Pozostałe	75	40	41	36	6208	4319	3774	3443	1940	1436	998
Others											

a Bez szkół uczelni resortu obrony narodowej. b Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Excluding higher schools of the Ministry of National Defence. b Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education and of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 3 (127). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–14 ^a lat years.....	96,2	86,6	92,4	93,2
15 ^b	96,1	93,4	93,0	93,1
16–18	94,7	93,1	93,3*	93,2
19–21 lat years.....	24,9	23,7	21,9	21,1

a W roku szkolnym 2010/11 – grupa wieku 7–12 lat, w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6–12 lat, w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 7–13 lat. b W roku szkolnym 2010/11 i 2015/16 – grupa wieku 13–15 lat, w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 14–15 lat.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year – age group 7–12, in the 2015/16 school year – age group 6–12, in the 2017/18 school year – age group 7–13. b In the 2010/11 and 2015/16 school year – age group 13–15, in the 2017/18 school year – age group 14–15.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (128). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2015/16			2017/18			2018/19			SPECIFICATION
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	
		w % in %									
BRUTTO GROSS											
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	7–14	86,7	86,2	87,1	92,5	92,9	92,0	93,1	93,5	92,6	primary ^a
gimnazja ^b	15	95,4	96,1	94,6	96,9	96,8	96,9	97,6	97,5	97,7	lower sec- ondary ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16–18	14,9	21,1	8,4	13,7	19,4	7,6	13,2	18,9	7,1	stage I sec- toral voca- tional ^{cd}
licea ogóln- kształcące ^e	16–18	52,0	40,3	64,3	50,0	37,9	62,6	49,4	36,7	62,7	general sec- ondary ^e
technika ^f	16–18	48,1	56,9	38,8	51,0	60,8	40,6	52,8	63,0	42,0	technical secondary ^f
policealne	19–21	15,1	8,0	22,5	15,5	8,6	22,9	14,1	8,0	20,5	post- secondary
NETTO NET											
Wychowanie przedszkolne ^g	6	95,3	95,8	94,8	93,1	93,5	92,7	95,7	95,6	95,9	Pre-primary education ^g
Szkoły:											Schools:
podstawowe ^a	7–14 ^a	86,2	85,7	86,8	91,5	91,8	91,2	92,1	92,6	92,0	primary ^a
gimnazja ^b	15 ^b	91,8	91,8	91,8	90,2	89,7	90,7	85,6	85,4	85,8	lower sec- ondar ^b
branżowe szkoły I stopnia ^{cd}	16–18	12,5	17,9	6,8	11,5	16,5	6,2	10,9	15,9	5,6	stage I sec- toral voca- tional ^{cd}
licea ogóln- kształcące ^e	16–18	42,3	28,9	56,4	47,3*	27,9	55,3*	41,0	27,2	55,5	general sec- ondary ^e
technika ^f	16–18	36,0	42,9	28,7	38,5	45,9	30,6	39,3	47,4	30,8	technical secondary ^f
policealne	19–21	5,2	2,3	8,3	4,9	2,3	7,7	4,0	1,9	6,2	post- secondary

a W roku szkolnym 2010/11 – grupa wieku 7–12 lat, w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6–12 lat, w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 7–13 lat. b W roku szkolnym 2010/11 i 2015/16 – grupa wieku 13–15 lat, w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 7–14 lat. c Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d–f Łącznie: d – ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, e – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), f – z technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. g Dotyczy dzieci objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, za wyjątkiem roku szkolnego 2015/16 – dotyczy dzieci w wieku 5 lat.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (z wyjątkiem danych o części uczelni teologicznych).

a In the 2010/11 school year - age group 7–12, in the 2015/16 school year – age group 6–12, in the 2017/18 school year – age group 7–13. b In the 2010/11 and 2015/16 school year – age group 13–15, in the 2017/18 school year – age group 7–14. c Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. d–f Including: d – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, e – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), f – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. g Concerns children attending obligatory pre-primary establishments, excluding the 2015/16 school year – concerns children aged 5.

Source: data of the Ministry of National Education and of the Ministry of Science and Higher Education (excluding the data on the part of higher schools of theology).

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In distribution by foreign languages, one person may be indicated more than once.

TABL. 5 (129). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

L A T A YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach				In % of total students at school			
			podstawowych		primary	gimnaz- jach lower secondary	branżo- wych I stopnia ^{ab} stage I sectoral vocation- al ^{ab}	liceach ogólnokształ- cących ^c general seconda- ry ^c	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas					
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION										
Angielski English	2010/11	282178	95,0	95,1	94,9	93,8	54,3	98,9	94,9	5,3
	2015/16	269420	98,4	98,1	98,7	98,8	61,7	99,8	99,7	56,2
	2017/18	252366	98,7	98,7	98,7	98,4	63,4	99,9	98,9	57,0
	2018/19	251907	98,5	98,1	98,9	98,4	65,5	99,9	99,5	53,3
Francuski French	2010/11	8364	0,2	0,3	0,1	1,7	0,6	12,1	4,1	-
	2015/16	7968	0,1	0,2	-	3,0	-	14,4	4,1	-
	2017/18	6490	0,3	0,6	0,1	2,7	-	13,2	3,1	-
	2018/19	6231	0,5	0,7	0,3	2,7	-	13,3	3,4	-
Niemiecki German	2010/11	110889	4,8	4,6	4,9	57,1	29,3	66,3	74,9	-
	2015/16	103525	2,1	3,0	1,4	76,5	27,6	62,2	83,0	0,8
	2017/18	94488	11,0	10,6	11,3	77,4	24,5	57,1	79,7	8,6
	2018/19	96924	20,6	18,5	22,3	78,0	24,3	57,1	81,8	7,2
Rosyjski ... Russian	2010/11	9014	0,1	-	0,2	1,8	13,0	7,5	6,4	-
	2015/16	5755	0,0	-	0,0	1,9	3,5	7,1	5,4	-
	2017/18	4822	0,1	0,1	0,1	1,6	2,4	7,2	4,9	-
	2018/19	4739	0,1	0,1	0,2	1,4	1,5	8,3	5,1	-
Hiszpań- ski Spanish	2010/11	1826	-	-	-	0,8	-	2,9	-	-
	2015/16	5414	0,1	0,3	-	3,6	-	9,0	0,4	-
	2017/18	6705	0,7	1,5	0,0	4,3	-	13,1	0,6	-
	2018/19	8531	1,4	2,9	0,1	5,3	-	17,7	0,9	-

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b–d Łącznie: b – ze specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06 i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, c – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (do roku szkolnego 2012/13), d – z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b–d Including: b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, c – supplementary general secondary schools and specialised secondary schools (until the 2012/13 school year), d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. e Data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (129). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (cont.)

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach					In % of total students at school			
		podstawowych		primary		gimnaz- zjach lower secondary	branżo- wych I stopnia ^{ab} stage I sectoral voca- tional ^{ab}	liceach ogólno- kształca- cych ^c general seconda- ry ^c	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- secondary ^e
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas						
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)										
Włoski 2010/11	393	-	-	-	0,1	-	0,6	0,2	-	
Italian 2015/16	989	-	-	-	0,4	0,4	1,3	0,9	-	
2017/18	1073	0,0	0,1	-	0,5	-	1,5	1,0	-	
2018/19	1162	0,0	0,1	-	0,6	-	2,1	1,1	-	
Inne 2010/11	2359	0,0	-	0,0	-	0,3	5,4	-	1,0	
Others 2015/16	1315	0,1	-	0,1	-	0,3	3,8	-	2,8	
2017/18	1226	-	-	-	0,2	-	4,0	-	-	
2018/19	1234	-	-	-	-	-	4,4	-	-	
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f										
Angielski 2010/11	7226	2,8	2,7	2,8	3,6	-	0,6	1,0	8,4	
English 2015/16	650	0,2	0,3	0,2	0,3	-	0,2	-	3,4	
2017/18	484	0,1	0,1	0,2	0,3	-	0,0	0,4	-	
2018/19	547	0,1	0,1	0,2	0,3	-	0,5	0,4	-	
Francuski 2010/11	1502	0,1	0,2	0,1	1,1	-	0,7	0,5	-	
French 2015/16	950	0,3	0,5	0,1	0,5	-	0,8	0,0	-	
2017/18	896	0,3	0,6	0,1	0,2	-	0,8	0,4	-	
2018/19	565	0,3	0,6	0,1	0,0	-	0,2	-	-	
Niemiecki 2010/11	30407	8,9	8,7	9,0	18,8	-	4,1	6,7	4,6	
German 2015/16	16549	5,9	8,1	4,2	10,3	-	2,6	3,3	4,2	
2017/18	16631	7,0	9,7	4,7	8,2	-	3,6	6,2	-	
2018/19	15830	7,6	9,7	5,9	8,1	-	1,3	3,7	-	
Inne 2010/11	4725	0,8	0,1	1,2	1,6	-	4,2	1,6	3,0	
Others 2015/16	2626	0,6	0,9	0,4	1,1	-	3,5	0,1	-	
2017/18	3411	1,4	2,6	0,4	0,9	-	3,6	0,1	-	
2018/19	3203	1,6	3,4	0,2	0,2	-	1,4	0,1	-	

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b–d łącznie: b – ze specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06 i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, c – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (do roku szkolnego 2012/13), d – z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b–d Including: b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, c – supplementary general secondary schools and specialised secondary schools (until the 2012/13 school year), d – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. e Data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of a headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (130). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students at school		In % of total students at school	
		gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^b stage I sectoral vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d
Angielski 2010/11	15246	72,2	78,7	84,7	62,8
English 2015/16	12352	100,0	x	95,0	x
..... 2017/18	11790	98,3	x	91,3	x
..... 2018/19	10172	16,7	x	92,4	x
Niemiecki 2010/11	2101	27,8	21,3	9,0	29,7
German 2015/16	457	-	x	3,4	x
..... 2017/18	274	-	x	3,2	x
..... 2018/19	385	-	x	2,9	x
Rosyjski 2010/11	493	-	-	3,4	7,6
Russian 2015/16	148	-	x	0,3	x
..... 2017/18	68	-	x	-	x
..... 2018/19	57	-	x	-	x

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. cd Łącznie z: c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (do roku szkolnego 2012/13), d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2014/15).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education. b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. cd Including: c – supplementary general secondary schools and specialised secondary schools (until the 2012/13 school year), d – supplementary technical secondary schools (until the 2014/15 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (131). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11				2015/16				2017/18				2018/19				2015/16				2016/17				2017/18				SPECIFICATION
	uczniowie								absolwenci																				
	pupils and students								graduates																				
Szkoły podstawowe	2764	3236	4574	5737	654	-	-	-	Primary schools																				
w tym specjalne	955	855	1065	1317	154	-	-	-	of which special																				
Gimnazja	2357	2377	1750	973	834	810	810	810	Lower secondary schools																				
w tym specjalne	1076	929	646	359	289	261	284	284	of which special																				
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	646	701	647	669	166	194	117	117	Special job-training schools																				
Branżowe szkoły I stopnia ^b ..	852	837	796	772	183 ^c	177 ^c	178 ^c	178 ^c	Stage I sectoral vocational schools ^b																				
w tym specjalne	693	566	466	419	154	140	138	138	of which special																				
Licea ogólnokształcące ^d	331	247	271	286	88	79	86	86	General schools ^d																				
w tym specjalne	226	37	35	34	12	8	9	9	of which special																				
Technika ^e	81	240	294	367	45 ^c	29 ^c	35 ^c	35 ^c	Technical schools ^e																				
w tym specjalne	-	53	51	60	23	6	8	8	of which special																				
Szkoły policealne	34	26	31	14	16 ^c	7 ^c	19 ^c	19 ^c	Post-secondary schools																				
w tym specjalne	33	26	31	14	16	7	19	19	of which special																				

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 199. b Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. c W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. de Łącznie z: d – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2012/13), e – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 10 on page 199. b Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. c Data for mainstream schools concern graduates with statement of special education needs who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new care curriculum for vocational education). de Including: d – supplementary general secondary schools (until the 2012/13 school year), e – supplementary technical secondary schools (until the 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (132). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES					
Ośrodki	23	22	20	20	Centres
Miejsca	1419	1294	1083	1032	Places
Wychowankowie	1055	718	576	535	Residents
w tym:					of which:
niesłyszący i słabo słyszący	67	61	47	47	deaf and hard of hearing
z niepełnosprawnością ruchową ^a ...	37	26	16	14	with impaired motor skills ^a
niepełnosprawni intelektualnie ^b	835	518	392	327	with intellectual disability ^b
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	9	1	3	3	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	1	2	2	2	Centres
Miejsca	80	150	152	152	Places
Wychowankowie	80	105	130	125	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	-	2	2	2	Centres
Miejsca	-	74	77	77	Places
Wychowankowie	-	59	64	60	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	11	14	15	15	Centres
Miejsca	652	685	683	686	Places
Wychowankowie	597	641	613	613	Residents
w tym:					of which:
niepełnosprawni intelektualnie w stopniu głębokim ^b	342	410	401	393	with a profound intellectual disability ^b
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	255	231	212	220	with multiple disability

a Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją. b Do 2015 r. wykazywani jako wychowankowie z upośledzeniem umysłowym.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Since 2013, data have concerned residents with impaired motor skills and with aphasia. b Until 2015, indicated as residents with mental impairment.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL.9 (133). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institu tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants in permanent and temporary forms of pursuits activities ^a							
		ogółem total	infor- maty- cznych computer science	technicz- nych technical	przed- mioto- wych ^b subject ^b	arty- stycz- nych art	sporto- wych sports	tury- styczno- krajow- nych tourist and touring	innych others
OGÓŁEM 2010	15	22868	151	209	934	14748	2594	187	4045
TOTAL 2015	12	59722	84	-	223	16038	31811	414	11152
..... 2017	12	37524	19	-	200	23340	5056	516	8393
2018	10	39669	39	-	138	29003	4851	545	5093
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	3	36184	31	-	138	28815	2150	533	4517
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	4	2167	8	-	-	188	1920	12	39
Pozostałe placówki ^c Other institutions ^c	3	1318	-	-	-	-	781	-	537

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 października roku poprzedzającego rok badany do 30 września roku badanego. b Do 2007 r. nazywane naukowymi. c Placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Systematic participation in extracurricular activities in period 1st October of the year preceding the surveyed year to 30st September of the surveyed year. b Until 2007, called scientific. c Specialised institutions and non-public facilities.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (134). **INTERNATY I BURSZY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

SZKOŁY	2018/19		2010/11	2015/16	2017/18	2018/19		SCHOOLS
	placówki estab- lishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			na 100 miejsc per 100 beds		
OGÓŁEM	45	4702	3339	3210	3443	3641	77,4	TOTAL
Internaty	33	3398	2081	2358	2616	2672	78,6	Boarding-schools
szkoły podstawowe i gimnazja	3	115	-	5	48	59	51,3	primary and lower secondary
branżowe szkoły I stopnia ^a i technika ^b	17	2475	1749	1832	1957	2002	80,9	stage I sectoral voca- tional schools ^a and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące	13	808	332	521	611	611	75,6	general secondary
Bursy	12	1304	1258	852	827	969	74,3	Dormitories

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadni-
czych szkół zawodowych. b Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi, szkołami policealnymi oraz kolegiami
pracowników służb społecznych.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational
school sections. b Including general art schools, post-secondary schools and colleges of social work.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (135). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11 ^a	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	22	21	20	18	Dormitories
Miejsca	5547	5716	4909	4936	Beds
Korzystający:					Boarding
studenci	5291	4417	3418	3171	students
w % ogółu studentów	7,8	8,2	7,1	6,9	in % of total students
uczestnicy studiów dokto- ranckich ^a	23	35	20	12	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników ...	6,2	6,2	3,8	2,4	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	1	1	-	-	Canteens
Miejsca	50	60	-	-	Places

^a Bez uczelni resortu obrony narodowej.

^a Excluding higher schools of the Ministry of National Defence.

TABL. 12 (136). **STUDENCI UCZELNI OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS AND GRANTS ^a

SZKOŁY	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which recipients of		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholar- ship recipients in % of total students of a given group of schools	
					socjalne social grant	rektora dla naj- lepszych stu- dentów scholar- ship for outstan- ding students awarded by the rectors		
O G Ó Ł E M	23014	18247	15922	14134	8684	2933	30,7	TOTAL
Uniwersytety	7534	5231	5279	4996	2975	1141	30,6	Universities
Wyższe szkoły techniczne	5377	6141	5189	4241	2779	875	32,9	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomicz- ne	282	47	12	13	5	2	22,4	Academies of economics
Pozostałe szkoły	9821	6828	5442	4884	2925	915	29,1	Other schools

^a Bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b One person may be indicated more than once under the item scholarships.

Szkoły dla dzieci i młodzieży
Schools for children and youth

TABL. 13 (137). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11		2015/16		2017/18		2018/19	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Szkoły	1115	176	1060	184	1079	210	1078	213
Schools								
w tym: of which:								
sportowe i mistrzostwa spor- towego	3	3	2	2	7	7	9	8
sports and athletic								
filialne	71	1	37	-	39	-	36	-
branch								
artystyczne ^a	4	4	4	4	4	4	4	4
arts ^a								
Oddziały	7980	2406	8095	2718	9040	3086	10402	3577
Sections								
Uczniowie	129984	51795	133040	57550	142989	63221	163765	73062
Pupils								
w tym kobiety	63421	25312	65230	28329	69544	30731	79707	35596
of which females								
w tym I klasa	20337	8457	26888	12090	19651	8764	20552	9373
of which grade 1								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towego	1022	1022	652	652	2171	2171	2803	2597
sports and athletic								
filialne	1232	22	755	-	579	-	531	-
branch								
artystyczne ^a	501	501	577	577	535	535	557	557
arts ^a								
Absolwenci	22918	9003	20025	8538	x	x	x	x
Graduates								
w tym kobiety	11214	4431	9823	4221	x	x	x	x
of which females								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towego	120	120	233	233	x	x	x	x
sports and athletic								
filialne	54	-	-	-	x	x	x	x
branch								
artystyczne ^a	63	63	86	86	x	x	x	x
arts ^a								
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	116,6	294,3	125,5	312,8	132,5	301,1	151,9	343,0
school								
1 oddział	16,3	21,5	16,4	21,2	15,8	20,5	15,7	20,4
section								

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (138). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
 LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding
 special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11		2015/16		2017/18		2018/19	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
Gimnazja	536	122	545	132	89	35	81	29
Lower secondary								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe 2	2	2	5	5	-	-	-	-
sports and athletic								
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a 1	1	1	-	-	-	-	-	-
with job-training sections ^a								
Oddziały	3465	1388	3009	1234	1963	825	977	414
Sections								
Uczniowie	75104	33343	63031	29658	40267	19513	19852	9798
Pupils								
w tym kobiety 36433	36433	16217	30672	14454	19688	9597	9715	4865
of which females								
w tym I klasa 24538	24538	10939	20636	9868	-	-	-	-
of which grade 1								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe 240	240	240	1166	1166	-	-	-	-
sports and athletic								
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a 46	46	46	-	-	-	-	-	-
with job-training sections ^a								
Absolwenci	24874	10933	21554	9948	20109	9527	.	.
Graduates								
w tym kobiety 12293	12293	5487	10555	4843	9863	4689	.	.
of which females								
w tym szkoły: of which schools:								
sportowe i mistrzostwa spor- towe 76	76	76	386	386	.	.	.	.
sports and athletic								
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a -	-	-	-	-	.	.	.	.
with job-training sections ^a								
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę 140,1	140,1	273,3	115,7	224,7	452,4	557,5	245,1	337,9
school								
1 oddział 21,7	21,7	24,0	20,9	24,0	20,5	23,6	20,3	23,7
section								

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on the curriculum of grade 6 of primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (139). **BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS^a
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19
Szkoły	81	76	64	68
Schools				
Oddziały	460	375	333	321
Sections				
Uczniowie	13325	9729	8396	7768
Students				
w tym kobiety	3266	2482	2119	1901
of which females				
w tym I klasa	4867	3212	2613	2564
of which grade 1				
Absolwenci	4730	3448	2729	.
Graduates				
w tym kobiety	1267	893	692	.
of which females				

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (140). **UCZNIOWIE BRANŻOWYCH SZKÓŁ I STOPNIA^a I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS OF STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS^a AND GRADUATES
OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY
NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b	2015/16	2017/18	2018/19	2017/18 ^c
	uczniowie students			absolwenci graduates
O G Ó Ł E M TOTAL	9729	8396	7768	1767
w tym of which				
Biznesu i administracji	419	298	259	85
Business and administration				
Inżynieryjno-techniczna	4353	3995	3763	863
Engineering and engineering trades				
Produkcji i przetwórstwa	842	719	617	166
Manufacturing and processing				
Architektury i budownictwa	1863	1476	1384	291
Architecture and construction				
Usług dla ludności	2200	1871	1698	349
Personal services				

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). c In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

TABL. 17 (141). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły	129	118	119	117	Schools
Oddziały	1359	1098	1032	1011	Sections
Uczniowie	39921	30993	28585	27769	Students
w tym kobiety	25840	20172	18731	18396	of which females
w tym I klasa	13296	9883	9279	9114	of which grade 1
Absolwenci	13869	10514	9562	.	Graduates
w tym kobiety	8977	6877	6193	.	of which females

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (142). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły	124	106	104	104	Schools
Oddziały	1456	1284	1283	1300	Sections
Uczniowie	38015	34556	34538	34641	Students
w tym kobiety	14342	13283	13127	13170	of which females
w tym I klasa	9884	9382	9207	9292	of which grade 1
Absolwenci	9442	8019	7734	.	Graduates
w tym kobiety	3658	3138	2925	.	of which females

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2017/18
	uczniowie students			absolwenci ^b graduates ^b
O G Ó Ł E M	34556	34538	34641	5590
T O T A L				
w tym of which				
Spółeczna	2644	2625	2666	483
Social and behavioural sciences				
Biznesu i administracji	3018	3497	3656	607
Business and administration				
Technologii teleinformatycznych	5004	5758	6276	760
Information and communication technologies				
Inżynierjno-techniczna	9812	10187	10032	1801
Engineering and engineering trades				

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

TABL. 19 (143). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2017/18
	uczniowie students			absolwenci ^b graduates ^b
Produkcji i przetwórstwa	757	494	439	85
Manufacturing and processing				
Architektury i budownictwa	3733	3130	2990	478
Architecture and construction				
Leśna	276	229	211	50
Forestry				
Usług dla ludności	7701	6878	6519	1118
Personal services				
Usług transportowych	921	970	996	130
Transport services				

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (144). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

Szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych
Art schools not leading to professional certification

Szkoły	36	45	46	43	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	36	41	42	39	of which educating only in art subjects
Uczniowie	2932	3615	5774	5574	Pupils
w tym kobiety	1834	2354	3688	3529	of which females
Absolwenci	392	456	931	.	Graduates
w tym kobiety	245	287	606	.	of which females

Szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe
Art schools leading to professional certification

Szkoły	24	25	26	24	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych	15	16	17	15	of which educating only in art subjects
Uczniowie	1868	1736	1784	1675	Students
w tym kobiety	1177	1083	1183	1133	of which females
Absolwenci	336	289	254	.	Graduates
w tym kobiety	230	178	168	.	of which females

W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne
Of which general art. schools

Szkoły	9	9	9	9	Schools
Uczniowie	998	873	849	810	Students
w tym kobiety	736	639	628	615	of which females
Absolwenci	195	170	161	.	Graduates
w tym kobiety	146	126	124	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

Szkoły policealne

Post-secondary schools

TABL. 21 (145). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły	114	106	96	94	Schools
Oddziały	551	532	551	501	Sections
Uczniowie	12419	12265	11770	10337	Students
w tym kobiety	8543	8939	8440	7333	of which females
Absolwenci	4021	4249	4113	.	Graduates
w tym kobiety	2980	3197	3129	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (146). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2017/18 ^b
	uczniowie students			absolwenci graduates
OGÓŁEM TOTAL	12265	11770	10337	4113
w tym of which				
Artystyczna	375	399	455	160
Arts				
Spoleczna	417	383	683	95
Social and behavioural sciences				
Biznesu i administracji	1818	1891	1596	168
Business and administration				
Technologii teleinformacyjnych	417	414	412	17
Information and communication technologies				
Architektury i budownictwa	91	32	42	6
Architecture and construction				
Medyczna	3105	2954	3060	1075
Health				
Opieki społecznej	475	337	345	99
Welfare				
Usług dla ludności	2114	2032	1731	506
Personal services				
Higieny i bezpieczeństwa pracy	1666	1824	1154	140
Hygiene and occupational health services				
Ochrony i bezpieczeństwa	611	505	346	97
Security services				
Usług transportowych	418	358	244	65
Transport services				

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uczelnie
Tertiary education (university level)

TABL. 23 (147). UCZELNIE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademiccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2010/11 ^c	15	3087	68963	20313	TOTAL
	2015/16	14	3028	54086	17257	
	2017/18	14	3072	48361	14390	
	2018/19	14	2987	46060	.	
Uniwersytety		1	1254	16314	4859	Universities
Wyższe szkoły techniczne		1	863	12883	4335	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne		1	3	58	24	Higher schools of economics
Pozostałe szkoły		11	867	16805	5172	Other higher education institutions

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 200. b W podziale według typów uczelni – osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. c Bez uczelni resortu obrony narodowej.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowało 5 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni (852 studentów i 427 absolwentów), mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem podkarpackim.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 200. b According to type of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018. c Excluding higher schools of the Ministry of National Defence.

N o t e. In Podkarpackie Voivodship, there were 5 branches and branch basic organisational units of higher education institutions (852 students and 427 graduates) seated outside Podkarpackie Voivodship.

TABL. 24 (148). STUDENCI UCZELNI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPES OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M 2010/11 ^a	68963	39414	38058	21750	30905	17664	T O T A L
2015/16	54086	29987	38443	21799	15643	8188	
2017/18	48361	26864	35061	19923	13300	6941	
2018/19	46060	25677	33209	18958	12851	6719	
Uniwersytety	16314	11251	13086	8924	3228	2327	Universities
Wyższe szkoły techniczne	12883	5024	9955	4099	2928	925	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne	58	37	-	-	58	37	Higher schools of economics
Pozostałe szkoły	16805	9365	10168	5935	6637	3430	Other higher education institutions

a Bez uczelni resortu obrony narodowej.

a Excluding higher schools of the ministry of national defence.

TABL. 25 (149). **ABSOLWENCI UCZELNI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total number, in				TYPES OF SCHOOLS
			stacjonarnych full-time pro- grammes		niestacjonarnych part-time pro- grammes		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2010/11 ^a	20313	12923	10171	6213	10142	6710	TOTAL
2015/16	17257	10715	11511	7315	5746	3400	
2016/17	16142	9862	11150	6923	4992	2939	
2017/18^b	14390	8869	10211	6392	4179	2477	
Uniwersytety	4859	3640	3945	2929	914	711	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4335	2057	3533	1749	802	308	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne	24	19	-	-	24	19	Higher schools of economics
Pozostałe szkoły	5172	3153	2733	1714	2439	1439	Other higher education institutions

a Bez szkół uczelni resortu obrony narodowej. b Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

a Excluding higher schools of the ministry of national defence. b Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

TABL. 26 (150). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a NA UCZELNIACH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓL- NIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	3087	3028	3072	2987	1291	1265	1338	1335	TOTAL
Profesorowie	694	772	768	723	118	167	188	195	Professors
w tym z tytułem na- ukowym profesora	471	553	569	541	96	133	155	161	of which with academic title of professor
Docenci	24	22	16	12	11	11	11	9	Associate profes- sors (docents)
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	-	1	-	-	-	of which with degree of habili- tated doctor ^b
Adiunkci	1052	949	889	804	463	440	407	376	Assistant profes- sors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	19	21	21	-	11	12	10	of which with degree of habili- tated doctor ^b
Asystenci	474	443	484	440	252	216	244	224	Assistant lecturers
Pozostali	843	842	915	1009	447	431	488	532	Others

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 200.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 17 on page 200. b The habilitated doctor's degree (second doctorate), which is higher than a doctorate, is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 27 (151). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY MODE OF STUDY AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2010/11 ^c	1128	627	227	151	TOTAL
2015/16	2884	1400	612	380	
2017/18	2742	1299	664	379	
2018/19	2661	1240	.	.	
studia: stacjonarne	2460	1138	638	365	full-time programmes
niestacjonarne	201	102	26	14	part-time programmes
Uniwersytety	217	136	34	22	Universities
Wyższe szkoły techniczne	162	47	19	5	Higher schools of technology
Pozostałe szkoły wyższe	2282	1057	611	352	Other higher education institutions

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów uczelni – osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. c Bez uczelni resortu obrony narodowej.

a Also shown in other tables regarding students and graduates. b According to mode of study and type of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018. c Excluding higher schools of the Ministry of National Defence.

TABL. 28 (152). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL PROGRAMMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015/16	2017/18	2018/19	2015/16	2016/17	2017/18	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a postgraduate students ^a			wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies			uczestnicy studiów doktoranckich doctoral students			
OGÓŁEM	3620	3448	2820	2504	2930	2895	565	528	506	TOTAL
w tym kobiety	2780	2494	2038	1815	2154	2068	281	270	265	of which females
Uniwersytety	1333	834	675	679	673	584	392	372	332	Universities
Wyższe szkoły techniczne	407	421	383	381	365	397	173	156	174	Higher schools of technology
Wyższe szkoły ekonomiczne	47	18	20	44	29	20	-	-	-	Higher schools of economics
Pozostałe szkoły wyższe	1833	2175	1742	1400	1863	1894	-	-	-	Other higher education institutions

a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 grudnia.

a Until the 2011/12 academic year, for studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31st December.

TABL. 29 (153). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2018/19**
POSTGRADUATE PROGRAMMES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION
IN THE 2018/19 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Śluchacze Students	Wydane świadectwa ^b Certificates issued ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
O G Ó Ł E M	2820	2895	TOTAL
w tym:			of which
Pedagogiczna	987	1049	Education
Artystyczna	33	71	Arts
Językowa	22	31	Languages
Dziennikarstwa i informacji	65	106	Journalism and information
Biznesu i administracji	881	761	Business and administration
Prawna	138	133	Law
Technologii teleinformacyjnych	89	121	Information and Communication Technologies (ICTs)
Inżynieryjno-techniczna	144	171	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	-	29	Manufacturing and processing
Rolnicza	41	20	Agriculture
Medyczna	103	91	Health
Higieny i bezpieczeństwa			Hygiene and occupational
pracy	182	232	health services
Ochrony i bezpieczeństwa	58	-	Security services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Z poprzedniego roku akademickiego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b From the previous academic year.

Szkoły dla dorosłych

Schools for adults

TABL. 30 (154). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates	
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Podstawowe 2017/18	6	6	48	9	.	.
Primary schools 2018/19	6	9	98	26	.	.
Gimnazja 2010/11	6	27	650	126	219	47
Lower secondary						
schools 2015/16	5	20	348	73	130	31
2017/18	2	20	304	73	126	41
2018/19	1	11	192	52	.	.
Zasadnicze szkoły						
zawodowe 2010/11	3	11	174	21	35	8
Basic vocational						
schools						
Licea ogólnokształ-						
cące ^a 2010/11	109	334	9231	4158	2857	1366
2015/16	75	278	7321	2896	2407	950
General secondary						
schools ^a 2017/18	70	238	6145	2503	1789	774
2018/19	59	200	5436	2175	.	.
Technika ^a 2010/11	37	90	1998	358	510	65
Technical second-						
ary schools ^a						

a Łącznie ze szkołami uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami (do roku szkolnego 2013/14).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary schools: general secondary schools and technical secondary schools, respectively.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education (until the 2013/14 school year).

Wychowanie przedszkolne
Pre-primary education

TABL. 31 (155). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Placówki	1364	1505	1529	1527	Establishments
miasta	336	412	457	467	urban areas
wieś	1028	1093	1072	1060	rural areas
Przedszkola	445	619	679	707	Nursery schools
w tym specjalne	3	13	19	21	of which special
miasta	239	328	362	379	urban areas
wieś	206	291	317	328	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	837	749	727	708	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	8	8	7	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	74	129	116	106	Pre-primary
Miejsca:					Places:
Przedszkola	37806	48583	56848	59915	Nursery schools
w tym specjalne	22	151	245	289	of which special
miasta	25863	31239	36004	37792	urban areas
wieś	11943	17344	20844	22123	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	178	174	149	140	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1555	3445	3389	3280	Pre-primary
Dzieci	54630	61504	72288	73914	Children
miasta	28398	30901	36400	37214	urban areas
wieś	26232	30603	35888	36700	rural areas
w tym w wieku 6 lat	17851	7999	20079	20369	of which aged: 6 years
5 lat	15616	21226	19659	19316	5 years
Przedszkola	37289	44048	52614	54244	Nursery schools
w tym specjalne	15	113	188	237	of which special
miasta	25696	28838	33757	34524	urban areas
wieś	11593	15210	18857	19720	rural areas
w tym w wieku 6 lat	8453	3501 ^a	11733	12236	of which aged: 6 years
5 lat	10371	13068	14219	13959	5 years
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	15847	15009	16919	17107	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	9398	.	7997	7772	of which aged: 6 years
Zespoły wychowania przedszkolnego	136	93	90	87	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	1358	2354	2665	2476	Pre-primary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	617	.	845	877	3—6
3—5	543	793	815	849	3—5
6 lat	845	.	931	957	6
5 lat	731	953	925	946	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat	419	.	613	642	3—6
3—5 lat	425	585	637	665	3—5
1 przedszkole	84	71	77	77	1 nursery school
100 miejsc	99	91	93	91	100 places

^a Dotyczy dzieci, którym odroczone spełnianie obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii psychologiczno-pedagogicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns children obliged to attend the primary school who received an opinion of the psychological and educational clinic about lack of school readiness.

S o u r c e : data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ X OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2190), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania podmiotów leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe oraz ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) - lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarzek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami) i fizjoterapeutów;

2) ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251);

3) ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 125);

4) ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (Dz. U. 2015 poz. 1994);

5) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1793, z późniejszymi zmianami), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

CHAPTER X HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15th April 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2190), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) inpatient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts as well as detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 regulated by separate laws) and physiotherapists;

2) the Law on the Nursing and Midwifing Professions, dated 15th July 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5th December 1996 (uniform text Journal of Laws 2017 item 125);

4) the Law on the Physiotherapist Profession, dated 25th September 2015 (Journal of Laws 2015 item 1994);

5) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27th August 2004 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1793, with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

6) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1056);

7) ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 993), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu „Państwowe Ratownictwo Medyczne”;

8) ustawa z dnia 6 września 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 2211, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. 2019, poz. 602, z późniejszymi zmianami).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej (dotyczy szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 5) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. 2019 poz. 173 z późniejszymi zmianami).

6) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1056);

7) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8th September 2006 (uniform text Journal of Laws 2019 item 993), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services;

8) the Pharmaceutical Law, dated 6th September 2001 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2211, with later amendments).

3. Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies, social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is a university, a unit of the state or local self-government administration, or the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people are counted once regardless of their working hours.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29th March 2019 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws 2019, item 602, with later amendments).

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

6. Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data concerning in-patient health care do not include day-care (concerns hospitals, beds and inpatients).

Data regarding beds in **in-patient health care** units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 5), are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17th May 2012 (Journal of Laws 2012 item 594, with later amendments).

Dane o łózkach na oddziałach: **chirurgicznych** obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; **zakaźnych** – obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych, **gruźlicy i chorób płuc** – obejmują łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

9. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. **Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze** udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. **Lecznictwo uzdrowiskowe** obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowskiej, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

- szpitalne oddziały ratunkowe,
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego..

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na wsi.

14. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

15. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 409, z późniejszymi zmianami), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

16. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia

Data regarding beds in hospitals wards: **surgical wards** are given together with general surgery, paediatric surgery, maxilla-facial, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology and other surgical wards; **infectious disease wards** are given beds in observation and communicable diseases wards, **tubercular and pulmonary wards** are given beds in pulmonology wards.

9. Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. **Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. **Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards,
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

13. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

14. Data regarding disease incidence are presented according to the Law of 5th December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Man (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

15. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4th February 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 409, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

16. Data concerning **family support and foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law on Family Support and Foster

9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 998, z późniejszymi zmianami).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), wśród których funkcjonują również:
 - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 969), małoletnie matki z dziećmi,

Care System, dated 9th June 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 998, with later amendments).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

17. Day-support centre — supports the family in its care and education functions.

It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day- rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** — organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) **in a combination of the forms**, i.e., combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religion.

The forms of family foster care are the following:

1) foster families:

- a) related,
- b) non-professional — not more than 3 children (except for numerous siblings) can be placed in it at the same time,
- c) professional — not more than 3 children (except for numerous siblings) can be placed in it at the same time, including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th Octo-

— zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390),

2) **rodzinny dom dziecka** — w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) **interwencyjnego** — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) **rodzinnego** — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu, współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) **socjalizacyjny** — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) **specjalistyczno-terapeutycznego** — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** — umieszczane są w niej dzieci,

ber 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969), underage mothers with children,

— professional that performs the function of a family emergency house shall receive children on the basis of a court ruling when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2015, item 1390),

2) **foster home** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre** shall be run as:

a) **an intervention** — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

b) **a family** — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,

c) **a socialization** — provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to his/her age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

d) **a specialist therapy** — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regional care and therapy centre** — a centre where children shall be placed, due to

które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1508).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

— **zasiłek stały** — wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,

— **zasiłek okresowy** — przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,

— **zasiłek celowy** — przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prezentowane dane nie obejmują świadczeń w formie odpłatności gmin za pobyt ich mieszkańców w domach pomocy społecznej.

their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12th March 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508).

21. Data on social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12th March 2004 following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

— a person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

— a person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

— **appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

Presented data do not include benefits in form of payments of gminas for residence of their inhabitants in social welfare homes.

TABL. 1 (156). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
Lekarze	4467	4654	4624	Doctors
w tym kobiety	2390	2495	2518	of which women
Lekarze dentyści	1006	966	982	Dentists
w tym kobiety	693	641	693	of which women
Farmaceuci	1290	1370	1325	Pharmacists
w tym kobiety	1044	1098	1059	of which women
Pielęgniarki	12400	12354 ^b	12654	Nurses
Położne	1574	1586 ^c	1532	Midwives
Fizjoterapeuci	2358	2401	2615	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^d	708	762	719	Laboratory diagnosticians ^d

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 226; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. b–c W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 2416, c – położnictwa – 382, d Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 3 on page 226; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. b–d Of which masters: b – of nursing – 2416, c – of midwifery – 382, d Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (157). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
O G Ó Ł E M	3132	3135	3308	T O T A L
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	168	135	185	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	428	424	505	Surgery ^b
Chorób płuc	87	72	86	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	284	296	292	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	58	56	54	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	132	141	161	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	452	461	477	General practitioners

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 226. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 3 and 4 on page 226. b General, pediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic and maxillofacial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (157). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
Neurologii ^{bc}	170	178	193	Neurology ^{bc}
Okulistyki	89	81	76	Ophthalmology
Onkologii ^d	26	34	28	Oncology ^d
Otolaryngologii ^{be}	61	58	65	Otolaryngology ^{be}
Pediatrici	204	188	207	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	200	208	195	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^b	113	116	122	Psychiatry ^b
Radiodiagnostyki ^f	111	118	111	Radiodiagnostics ^f
Lekarze specjaliści w % ogółu lekarzy	70,1	67,4	71,5	Specialists in % of total doctors
Lekarze dentyści ogółem	139	134	127	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				of which dentists with specialization
Chirurgii stomatologicznej	22	20	16	Oral surgery
Ortodoncji	29	24	27	Orthodontics
Protetyki stomatologicznej	35	31	27	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	14	15	12	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	22	33	29	Restorative dentistry
Lekarze dentyści ze specjalizacją				Dental specialists in % of total
w % ogółu lekarzy dentystów	13,8	13,9	12,9	dentists

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 226. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. c–f Także: c – neuropatologii, d – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, e – otorynaryngologii, f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 3 and 4 on page 226. b Including children's specialists. c–f Also: c – neuropathology, d – oncological pathology, children's oncology and haematology, e – otorynaryngology, f – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (158). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1137	1242	1229	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	676	763	756	urban areas
wieś	461	479	473	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	539	497	492	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	365	338	327	urban areas
wieś	174	159	165	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	16340,9	16512,9	16424,2	Consultations provided ^c in thousand
miasta	12215,5	12432,7	12380,2	urban areas
wieś	4125,4	4080,2	4044,0	rural areas
lekarskie	14537,3	14671,6	14519,9	doctors
w tym specjalistyczne	5289,4	5461,6	5315,5	of which specialized
stomatologiczne	1803,6	1841,3	1904,3	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 225 i ust. 5 na str. 226. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). Od 2017 r. porady nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej regulowane są ustawą z dnia 25 maja 2017 (Dz.U. 2017 poz. 1200). Do 30.09.2017 r. porady wykazywane są w Podstawowej Opiece Zdrowotnej (POZ), a od 01.10.2017 r. w Nocnej i Świątecznej Opiece Zdrowotnej łącznie z poradami w ramach podkontraktów ze szpitalem na wykonywanie tych porad.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 2 on page 225 and item 5 on page 226. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds). From 2017, Holiday and Nighttime Medical Services are regulated by the Act of 25 May 2017 (Journal of Laws 2017, item 1200). Till 30/09/2017, consultations is shown in Primary Health Care (POZ), and from 01/10/2017 Holiday and Nighttime Medical Services including consultations under subcontracts with the hospital.

Source: data of the Ministry, of Health Ministry of Interior and the Central Statistical Office of Poland.

TABL. 4 (159). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total			SPECIFICATION
	2015	2017	2018	
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII FACILITIES – as of 31 XII				
Szpital ogólnie ^b	41	41	42	General hospitals ^b
Szpital psychiatryczne	2	2	2	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	2	2	2	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1	-	-	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	24	25	29	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	14	14	15	Nursing homes
Hospicja	9	11	11	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	2	4	1	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	22	22	23	sanatoria
szpitale	3	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII				
Szpital ogólnie	10249	10219	9935	General hospitals
Szpital psychiatryczne	710	754	750	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	70	70	70	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	20	-	-	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1393	1400	1554	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	650	635	720	Nursing homes
Hospicja	161	202	236	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	29	80	30	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	3213	3115	3205	sanatoria
szpitale	814	796	776	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS				
Szpital ogólnie ^d	431250	428459	413368	General hospitals ^d
Szpital psychiatryczne	5325	5350	5479	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	648	616	638	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	40	-	-	Addiction recovery centres
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2525	2492	2641	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1179	1111	1213	Nursing homes
Hospicja	1395	1282	1466	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej	725	1711	469	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^e :				Health resort treatment patients ^e :
w sanatoriach	47584	45710	50750	in sanatoria
w szpitalach	10834	10434	10394	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 225. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 226. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Ponadto 3205 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych oraz zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 2 on page 225. b See general notes, item 6 on page 226. c Including psychiatric types facilities. d Excluding inter-ward patient transfer. e Moreover 3205 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals and to long-term facilities – data of the ministry of health and the ministry of interior, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (160). **SZPITALE OGÓLNE**^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Szpital ogólny (stan w dniu 31 XII)	41	41	42	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	10249	10219	9935	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	48,2	48,0	46,7	per 10 thousand population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1302	1212	1116	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	497	558	551	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	2217	2145	2073	Surgical
Pediatrycznych	685	682	641	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1064	1114	1028	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	298	263	255	Oncological
Intensywnej terapii	184	183	191	Intensive therapy
Zakaźnych	195	196	196	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	355	355	355	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	148	127	127	Dermatological
Neurologicznych	643	672	630	Neurological
Psychiatrycznych	439	439	401	Psychiatric
Leczeni w tys.	473,0	484,2	472,8	In-patients in thousand
w tym na oddziałach :				of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	53,7	49,5	46,9	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	32,6	34,9	34,2	of which cardiological ^b
chirurgicznych	110,9	110,2	111,5	surgical
pediatrycznych	28,9	29,8	28,9	paediatric
ginekologiczno-położniczych	64,7	65,7	62,4	gynaecological-obstetric
onkologicznych	17,1	16,3	15,1	oncological
intensywnej terapii	3,5	3,9	4,8	intensive therapy
zakaźnych	7,9	7,4	7,6	communicable
gruźlicy i chorób płuc	9,8	10,1	10,0	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	4,4	4,3	4,6	dermatological
neurologicznych	29,0	29,5	28,9	neurological
psychiatrycznych	5,6	5,6	5,2	psychiatric
Wypisani w tys.	417,1	414,4	399,4	Discharges in thousand
Zmarli w tys.	9,4	9,2	9,3	Deaths in thousand
Leczeni na:				In-patients per:
10 tys. ludności	2223,2	2275,9	2221,1	10 thousand population
1 łóżko ^c	48,2	48,0	46,7	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,0	5,1	Average patient stay in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 226. b Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej. c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło : dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 6 on page 226. b Including intensive cardiological care wards. c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source : data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (161). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 grudnia
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	84	85	86	90	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	51	52	56	68	basic
specjalistyczne	33	33	30	22	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	13	13	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	10	13	10	10	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d					Calls to the occurrence places ^d
w tysiącach	115,4	141,3	143,2	141,0	in thousands
na 1000 ludności	54,3	66,4	67,3	66,2	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	126,0	143,6	145,9	143,9	in thousands
w tym:					of which
dzieci i młodzież do 18 lat	8,7	10,9	10,2	9,7	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	49,5	63,0	62,6	54,4	aged 65 and more
na 1000 ludności	59,2	67,5	68,6	67,6	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 227. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 227. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (162). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Apteki	570	655	714	687	Pharmacies
w tym prywatne	565	654	713	687	of which private
w tym na wsi	131	156	165	162	of which in rural areas
Punkty apteczne	120	134	128	124	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	117	131	126	122	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3084	2697	2529	2625	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5038	4355	4305	4416	of which in rural areas
1 aptekę	3733	3248	2982	3099	pharmacy
w tym na wsi	9509	8013	7593	7742	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1040	1196	1261	1215	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 227.

a See general notes, item 13 on page 227.

TABL. 8 (163). **KRWIODAWSTWO ^a**
 BLOOD DONATION ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	8	8	8	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	21,7	27,9	28,6	29,2	Blood donors in thousand
w tym honorowi	21,7	27,9	28,6	29,2	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	43,4	56,9	60,5	64,1	Number of collected donations ^b of whole blood in thousand
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	44,4	62,8	64,7	67,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thousand

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło : Dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source : Data of the National Blood Center.

TABL. 9 (164). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
 INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
Gruźlica	302	348	257	263	14,2	16,4	12,1	12,4	Tuberculosis
Tężec	2	-	2	1	0,1	-	0,1	0,0	Tetanus
Krztusiec	28	88	61	23	1,3	4,1	2,9	1,1	Whooping cough
Odra	-	1	-	45	-	0,0	-	2,1	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby	113	195	201	151	5,3	9,2	9,4	7,1	Viral hepatitis
typ A	6	4	61	34	0,3	0,2	2,9	1,6	type A
typ B	67	75	53	47	3,1	3,5	2,5	2,2	type B
typ C	40	116	87	70	1,9	5,5	4,1	3,3	type C

TABL. 9 (164). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thousand population				
Różyczka	201	80	60	60	9,4	3,8	2,8	2,8	Rubella
AIDS ^a	4	1	2	4	0,2	0,0	0,1	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	805	615	775	898	37,8	28,9	36,4	42,2	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	2	-	-	89	0,1	-	-	4,2	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	4	25	18	53	0,2	1,2	0,8	2,5	Other bacterial food borne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1989	1907	2148	1725	423,1	321,0	352,5	274,4	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	457	640	621	575	21,5	30,1	29,2	27,0	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu...	37	31	41	45	1,7	1,5	1,9	2,1	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	99	56	38	48	4,7	2,6	1,8	2,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu .	26	10	18	10	1,2	0,5	0,8	0,5	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusz- nicy nagminne)	107	70	93	71	5,0	3,3	4,4	3,3	Mumps
Grypa ^c	15936	56889	84077	80004	749,2	2674,2	3951,6	3758,3	Influenza ^c
Choroby weneryczne	7	15	20	29	0,3	0,7	0,9	1,4	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wście- kliźnie	588	807	795	742	27,6	37,9	37,4	34,9	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Hygiene – PZH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (165). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Żłobki	15	77	112	148	Nurseries
w tym publiczne	15	33	40	62	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ...	9	1	2	-	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	-	11	19	25	Children's clubs
Miejsca	1571	3590	5113	6664	Places in thousand
w żłobkach	1571	3424	4632	6133	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	141	423	531	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku)	2715	5162	7110	9405	Children staying (during the year) in thousand
w żłobkach	2715	4912	6598	8609	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	199	432	796	in children's clubs
Odsetek dzieci do lat 3 objętych różnymi formami opieki instytucjonalnej	2,3	5,7	7,6	9,7	Percentage of children up to the age of 3 covered by different forms of institutional care
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	22,6	57,1	76,4	97,5	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	100,9	94,5	92,5	93,2	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi.
a Places and children staying in nurseries including nursery wards.

TABL. 11 (166). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
OGÓŁEM	54	106	121	147	2136	3371	3369	3600	TOTAL
Opiekuńcze	51	77	83	84	2008	2566	2256	2145	General care
Specjalistyczne	3	15	24	26	128	396	696	686	Specialized
Praca podwórkowa	-	-	1	24	-	-	20	309	Backyard work
W połączonych formach	-	14	13	13	-	409	397	460	In a combination of the forms

TABL. 12 (167). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

FAMILY FOSTER CARE^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1287	1342	1272	1224	Foster families
Spokrewnione	1036	783	732	699	Related
dzieci ^b	1364	1044	973	928	children ^b
Niezawodowe	226	473	452	431	Non-professional
dzieci ^b	362	652	622	599	children ^b
Zawodowe ^c	25	63	64	72	Professional ^c
dzieci ^b	80	200	202	213	children ^b
Rodzinne domy dziecka	-	4	5	5	Foster homes
dzieci ^d	-	22	24	27	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional foster families not related to the child. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (168). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	36	39	40	40	937	749	676	666	89	66	44	49	Care and education centres
interwencyjne	1	2	1	1	12	17	4	2	-	-	2	-	intervention
rodzinne	7	6	6	6	54	40	32	29	3	-	-	-	family
socjalizacyjne	23	28	28	29	640	636	561	571	65	66	42	49	socialization
specjalistyczno-terapeutyczne	-	1	1	1	-	13	13	11	-	-	-	-	specialist the rapy
łączące zadania placówek ^c	5	2	4	3	231	43	66	53	21	-	-	-	combining tasks of the centres ^c
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	-	-	2	2	-	-	10	29	-	-	6	7	Regional care and therapy centres

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 229. b W tym 35 wychowanków w wieku 0–3 lata i 51 w wieku 4–6 lat oraz 23 sieroty i 131 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 229. b Of which 35 residents aged 0–3 and 51 aged 4–6 as well as 23 orphans and 131 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2010 – multifunctional centres.

TABL. 14 (169). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA ^a**

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE ^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	67	77	80	84	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b					Places ^b
ogółem	5283	5644	5625	5913	total
na 10 tys. ludności	24,8	26,5	26,4	27,8	per 10 thousand population
Mieszkańcy ^b					Residents ^b
ogółem	5266	5218	5247	5587	total
w tym kobiety	2136	2250	2184	2389	of which women
w tym do lat 18	115	120	81	56	of which up to age18
w tym umieszczeni w ciągu roku	885	1249	1374	1653	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,7	24,5	24,6	26,2	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	222	71	133	147	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (170). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES ^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b	67	77	80	84	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be
osoby w podeszłym wieku	20	22	24	27	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy dorośli niepełnosprawni intelektualnie	15	15	15	16	chronically ill with somatic disorders
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	7	9	8	9	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	6	5	6	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	13	12	13	13	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	5	6	6	6	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	2	2	2	2	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	10	16	17	17	homeless
inne osoby	5	9	10	10	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

a Including community self-help homes. b In further division facilities may be shown several times because one facility may be designed for several groups of residents.

TABL. 15 (170). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach^b	5266	5218	5247	5587	Residents in homes and facilities^b
dla:					for:
osoby w podeszłym wieku	1026	1028	1134	1275	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	732	674	684	701	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	545	519	517	618	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	398	362	292	293	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1722	1681	1735	1854	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	75	111	118	120	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	16	27	35	10	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	644	709	669	676	homeless
inne osoby	108	107	63	40	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 16 (171). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS			
WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous and PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2010	142288	195409,7	TOTAL
2015	120942	218474,1	
2017	96651	210705,5	
2018	86937	203532,7	
Pomoc pieniężna 65609		131930,4	Monetary assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały 9600		48712,3	Permanent benefit
Zasilek okresowy 18297		38354,2	Temporary benefit
Zasilek celowe 36943		42156,5	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki 92		368,1	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna 46242		71602,4	Non-monetary care
w tym:			of which:
Schronienie 559		3164,9	Shelter
Posilek 39034		20323,0	Meals
Ubranie 74		12,9	Clothing
Sprawienie pogrzebu 105		258,4	Burial
Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze 6395		47800,6	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie 68		41,8	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 230. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 21 on page 230. b Under the item benefits, recipients may be shown several times
Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XI KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o działalności centrów kultury, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo,

CHAPTER XI CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**,
- **entertainment activities**.

6. Information regarding the activity of centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres was compiled on the basis of yearly reporting.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic

nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal i multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hostele, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes – equipped with 3 to 7 screens and multiplexes – equipped with 8 screens and more.

8. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities. the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, hostels, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

5. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 15) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 16) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled „Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of „Rural Sports Teams”) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled „Start” — rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 15) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports clubs (table 16) one person may be indicated more than once, depending on the number of sports practised or taught.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Kultura

Culture

TABL. 1 (172). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
OGÓŁEM	706	824	904	857	TOTAL
Wydawnictwa naukowe	254	346	313	298	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	56	50	35	39	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	67	34	34	19	Professional publications
Podręczniki szkolne	5	1	17	13	School textbooks
Wydawnictwa popularne	201	217	224	281	Popular science
Literatura piękna	108	152	215	188	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	15	24	66	19	of which for children and youth

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source data of the National Library.

TABL. 2 (173). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	liczba tytułów		number of titles		
OGÓŁEM	231	197	248	238	TOTAL
ukazujące się:					published as specified
w tygodniu					weekly
6—2 razy	3	2	2	1	6—2 times
1 raz.....	13	12	14	14	once
w miesiącu					monthly
3—2 razy	6	2	3	2	3—2 times
1 raz	45	36	42	40	once:
1 raz:					once:
na 2 miesiące	23	13	18	19	bimonthly
w kwartale	60	67	73	76	quarterly
w półroczu	10	4	7	8	half-yearly
w roku	34	34	49	43	yearly
nieregularnie	37	27	40	35	irregularly

a Według miejsca wydania.
Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
a According to published place.
Source data of the National Library.

TABL. 3 (174). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	690	679	674	674	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	565	557	551	551	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII) ...	59	53	42	41	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	42	31	25	24	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	8812,3	8617,6	8517,7	8482,1	Collection (as of 31 XII) in thous. vol.
w tym na wsi	5118,7	4998,5	4929,0	4909,5	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	357,6	339,2	321,1	319,5	Borrowers ^a in thous.
w tym na wsi	150,0	139,0	129,7	128,7	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tysiącach wol.	6905,9	6689,7	6236,6	5931,6	in thousands vol.
w tym na wsi	2995,7	2757,8	2472,3	2397,8	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19	20	19	19	per borrower in vol.
w tym na wsi	20	20	19	19	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; od 2015 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.
a Including library service points; since 2015 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. b Since 2015 including interlibrary lending.

TABL. 4 (175). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	44	54	57	54	Museums with branches ^a
Muzealia ^{ab} w tys. sztuk.....	850,6	1006,9	708,7	732,5	Museum exhibits ^{ab} in thous.
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^c	190	167	198	221	own ^c
obce ^d	96	95	71	76	exterior ^d
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	894,2	1459,6	1297,1	1260,9	Museum and exhibition visitors in thous.
w tym młodzież szkolna ^e	288,4	305,6	282,5	278,0	of which primary and secondary school students ^e

a Stan w dniu 31 grudnia. b Do 2017 r. dane podawano w jednostkach inwentarzowych c W kraju. d Krajowe i z zagranicy. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31st December. b Until 2017 data were given in inventory units. c In Poland. d Domestic and foreign. e Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (176). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	7	7	7	7	6	1	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	139	125	110	117	115	2	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	9	21	4	7	7	-	of which foreign
Ekspozycje ^a	161	139	115	125	123	2	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	132,5	101,6	77,4	80,1	79,8	0,3	Visitors in thous.

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 6 (177). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seating in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Perform- ances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institutions
2010	3	1354	1458	223,9	
2015	3	1520	1689	188,1	
2017	3	1516	1743	204,0	
2018	3	1566	1654	208,6	
Teatry	2	715	628	102,0	Theatres
dramatyczne	1	429	336	52,2	dramatic
lalkowe	1	286	292	49,8	puppet
Teatry muzyczne	-	-	13	3,7	Music theatres
Filharmonie	1	851	997	90,5	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kame- ralne, chóry	-	-	11	6,8	Symphonic and chamber orchestras choirs
Zespoły pieśni i tańca	-	-	5	5,5	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2010	3	-	172	282,3	
2015	2	-	123	100,9	
2017	2	-	113	212,0	
2018	2	-	152	260,1	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31st December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 7 (178). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 grudnia

CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS,
CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	324	352	370	379	94	285	Institutions
centra kultury	-	25	30	30	14	16	centres of culture
domy kultury	83	81	88	91	45	46	cultural establishments
ośrodki kultury	127	133	127	129	25	104	cultural centres
kluby	16	23	27	27	8	19	clubs
świetlice	98	90	98	102	2	100	community centres
Pracownie specjalistyczne	300	597	657	707	315	392	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	17051	12710	12793	13065	6 242	6823	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	2377,6	2423,2	2541,8	2538,8	1528,8	1010,0	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku)	340	566	542	566	205	361	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	6176	7752	7057	7 174	2 739	4435	Course graduates (during the year)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	2532	5381	4616	4604	1749	2855	of which primary and secondary school students ^b
Grupy (zespoły) artystyczne	1363	1633	1705	1 712	768	944	Artistic groups (ensembles)
Członkowie grup (zespółów) artystycznych	23477	29059	30259	30341	14357	15984	Members of artistic groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	12471	20698	21729	21521	11119	10402	of which primary and secondary school students ^b
Koła (kluby/sekcje)	513	1615	1802	1 874	885	989	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/sekcji)	14975	31150	38134	42675	15731	26944	Members of groups (clubs/sections)
w tym dzieci i młodzież szkolna ^b	4446	12946	19658	22360	7256	15104	of which primary and secondary school students ^b

^a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. ^b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat.

^a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. ^b Until 2013 children and youth below the age of 15.

TABL. 8 (179). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	30	27	31 ^a	27 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	30	27	31	27	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	1	1	1	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	34	45	62	59	Audience (as of 31 XII)
w tym miasta	34	45	62	59	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	9	9	9	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	10383	11969	14866	13722	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	10383	11969	14866	13722	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	1578	1540	1540	of which multiplexes
Seanse	20042	59188	73261	87296	Screenings
w tym miasta	20042	59188	73261	87296	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	13248	15229	15243	of which multiplexes
na 1 kino	668	2192	2363	3233	per cinema
Widzowie	901504	1511728	2010195	2204887	Audience
w tym miasta	901504	1511728	2010195	2204887	of which in urban areas
w tym multiplexy	-	271969	323974	334198	of which multiplexes
na 1 kino	30050	55990	64845	81662	per cinema
na 1 seans	45	26	27	25	per screening

^a W tym 6 miniplexsów.

^a Of which 6 miniplexes.

TABL. 9 (180). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 grudnia
CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	139221	150637	124571	98091	TOTAL
Na 1000 ludności	65	71	59	46	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 10 (181). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 grudnia
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31st December

AS OF 31st December									
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	211,6	213,2	214,6	212,0	99	100	101	100	Radio subscribers
miasta	119,6	120,2	120,5	118,5	136	137	138	135	urban areas
wieś	91,9	93,0	94,1	93,5	74	74	75	75	rural areas
Abonenci telewizyjni	202,9	203,8	205,3	202,7	95	96	96	95	Television subscribers
miasta	114,5	114,2	114,5	112,6	130	130	131	129	urban areas
wieś	88,4	89,6	90,8	90,1	71	72	72	72	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.
Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 11 (182). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2017 ^a	2018 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	379^b	527	582	642	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	296	400	440	497	of which open all year
Obiekty hotelowe	171	208	227	232	Hotels and similar facilities
hotele	84	135	148	149	hotels
motele	6	6	6	6	motels
pensjonaty	10	17	16	16	boarding houses
inne obiekty hotelowe	71	50	57	61	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	208 ^b	319	355	410	Other facilities
domy wycieczkowe	6	8	8	7	excursion hostels
schroniska	3	4	4	3	shelters
schroniska młodzieżowe	41	48	42	42	youth hostels
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	38	44	38	38	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	16	11	12	12	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	22	18	27	27	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	20	17	21	24	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ...	29	39	60	80	public tourist cottages
pokoje gościnne	.	47	62	90	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	67	60	63	agrotourism lodgings
inne obiekty	71	60	59	62	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	22577^b	28711	32968	34743	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	17309	23738	25375	27722	of which open all year
Obiekty hotelowe	8021	12015	13345	13950	Hotels and similar facilities
hotele	4863	9368	10224	10520	hotels
motele	177	221	208	213	motels
pensjonaty	541	652	546	557	boarding houses
inne obiekty hotelowe	2440	1774	2367	2660	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	14556 ^b	16696	19623	20793	Other facilities
domy wycieczkowe	465	533	538	523	excursion hostels
schroniska	70	133	132	97	shelters
schroniska młodzieżowe	2112	2821	2430	2441	youth hostels
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	1977	2641	2250	2261	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	1072	854	1264	1264	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	2454	2157	2641	2668	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	2261	1800	2242	2403	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	1088	1760	2216	2736	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	901	1381	2027	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	1089	998	1046	agrotourism lodgings
inne obiekty	5034	4648	5781	5588	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 or more bed places. Since 2016 data have been compiled including imputation for units which refused to participate in the survey. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. c Including camping sites if located in the complex.

TABL. 11 (182). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2017 ^a	2018 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	697000^b	957687	1226038	1263445	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	68030	120427	162691	151037	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	440151	671925	850621	870871	Hotels and similar facilities
hotele	294756	575470	734466	751139	hotels
motele	11434	10681	9672	9670	motels
pensjonaty	14910	21826	22941	23747	boarding houses
inne obiekty hotelowe	119051	63948	83542	86315	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	256849 ^b	285762	375417	392574	Other facilities
domy wycieczkowe	17880	14071	22631	24754	excursion hostels
schroniska	5537	6010	4101	5210	shelters
schroniska młodzieżowe	30171	28869	34540	35035	youth hostels
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	24774	24313	27611	28348	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	6176	4872	13545	10585	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	39900	44392	59608	66275	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	54727	40841	65939	62430	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	12660	22308	25094	32272	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	14804	22962	33390	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	10323	14205	14500	agrotourism lodgings
inne obiekty	89798	99272	112792	108123	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	2059123^b	2772613	3384948	3540363	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	153762	213379	303657	291635	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	776926	1204761	1509244	1538573	Hotels and similar facilities
hotele	516413	1003387	1268584	1281378	hotels
motele	15580	13355	12841	14140	motels
pensjonaty	42219	59867	59770	63293	boarding houses
inne obiekty hotelowe	202714	128152	168049	179762	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1282197 ^b	1567852	1875704	2001790	Other facilities
domy wycieczkowe	37513	29681	41531	44003	excursion hostels
schroniska	7850	7570	5657	6461	shelters
schroniska młodzieżowe	96255	98752	105553	113518	youth hostels
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	84885	91153	95464	103218	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	14246	15501	38306	27728	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	195970	177692	259147	273860	holidaycentres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	198225	133644	195912	189362	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ...	45854	84957	104416	128650	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	49316	74448	107880	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	37119	44610	47258	agrotourism lodgings
inne obiekty	686284	933620	1006124	1063070	miscellaneousfacilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 or more bed places. Since 2016 data have been compiled including imputation for units which refused to participate in the survey. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. c Including camping sites if located in the complex.

TABL. 12 (183). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015 ^a	2017 ^a	2018 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	68030^b	120427	162691	151037	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	60524	106670	139406	129370	Hotels and similar facilities
hotele	49712	96048	126320	119856	hotels
motele	1503	3885	2918	2245	motels
pensjonaty	341	587	680	703	boarding houses
inne obiekty hotelowe	8968	6150	9488	6566	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	7506 ^b	13757	23285	21667	Other facilities
domy wycieczkowe	687	494	1327	1660	excursion hostels
schroniska	153	203	92	185	shelters
schroniska młodzieżowe	2168	2301	3857	4933	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	1686	1051	1367	1953	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	103	198	95	144	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	210	2674	1206	294	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	1066	1175	1934	1823	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	157	161	108	411	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	634	753	1742	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	597	1269	1537	agrotourism lodgings
inne obiekty	2962	5320	12644	8938	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	153762^b	213379	303657	291635	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	127422	163413	221107	208263	Hotels and similar facilities
hotele	97965	147854	201538	193566	hotels
motele	1773	4124	3327	2744	motels
pensjonaty	826	1282	1398	1286	boarding houses
inne obiekty hotelowe	26858	10153	14844	10667	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	26340 ^b	49966	82550	83372	Other facilities
domy wycieczkowe	934	642	1706	3189	excursion hostels
schroniska	170	228	100	190	shelters
schroniska młodzieżowe	3648	5612	8625	15924	youth hostels
w tym szkolne schroniska mł- dzieżowe	2738	3836	5104	11320	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	195	347	271	396	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	458	20150	3828	928	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynko- we	5066	3849	5337	4812	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	533	627	528	7491	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	.	929	1769	3367	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	856	1732	2200	agrotourism lodgings
inne obiekty	15336	16726	58654	44875	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 or more bed places. Since 2016 data have been compiled including imputation for units which refused to participate in the survey. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. c Including camping sites if located in the complex.

TABL. 13 (184). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS									
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017 ^b	2018 ^b	2010	2015	2017 ^b	2018 ^b	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancyrate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	28,0	28,3	31,5	31,6	34,0	34,7	39,1	39,3	Hotels and similar faci- lities
hotele	29,8	30,1	34,1	33,9	36,4	37,1	42,4	42,5	hotels
motele	27,8	16,6	16,5	18,4	30,1	20,5	18,8	20,4	motels
pensjonaty	23,9	26,0	31,5	34,3	24,7	27,4	33,3	37,8	boardinghouses
inne obiekty hotelowe	25,1	20,8	21,1	21,6	30,5	25,7	24,8	24,6	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	33,8	34,6	37,6	37,8	x	x	x	x	Other facilities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 243. b Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a See general notes, item 4 on page 243. b Data for 2016 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 14 (187). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 lipca
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31st July

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2010 ^a	154	100	56	29	TOTAL
..... 2015 ^b	208	103	56	22	
..... 2017 ^b	204	115	62	25	
..... 2018^b	215	106	68	28	
Obiekty hotelowe	185	82	5	8	Hotels and similar facilities
hotele	140	67	2	5	hotels
motele	5	-	-	-	motels
pensjonaty	8	4	1	-	boarding houses
inne obiekty hotelowe	32	11	2	3	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	30	24	63	20	Other facilities
domy wycieczkowe	2	1	3	-	excursion hostels
schroniska	-	1	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	-	-	6	-	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	6	-	of which school youth hostels
kempingi, pola biwakowe	1	1	1	2	camping sites, tent camp sites
ośrodki wczasowe	5	5	8	2	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6	1	13	6	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	1	4	6	3	public tourist cottages ^c
pokoje gościnne	7	1	4	2	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	-	-	3	-	agrotourism lodgings
inne obiekty	8	10	19	5	miscellaneous facilities

a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. b Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. b Concern establishments possessing 10 or more bed places. c Including camping sites if located in the complex.

Sport
Sport

TABL. 15 (186). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	40	42	11	Organizational entities
Członkowie	5057	4663	1366	Members
Ćwiczący ^a	4217	3640	1448	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	1270	1324	1345	Organizational entities
Członkowie	83006	71218	71242	Members
Ćwiczący	74249	77368	76443	Persons practising sports
mężczyźni	57042	60002	59354	males
kobiety	17207	17366	17089	females
w tym do 18 lat	51642	52832	52695	aged up to 18
Sekcje sportowe	2510	2350	2248	Sports sections
Trenerzy	723	1610	3425	Coaches
Instruktorzy sportowi	2014	1720	1513	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1139	787	614	Other persons conducting sports activities

a Dane szacunkowe.
U w a g a: Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.
a Estimated data.
N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 16 (187). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018

As of 31st December

RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sport			Trenerzy Coaches	Instruk- torzy sportowi Sports instruc- tors	TYPES OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	13	666	556	536	14	10	Acrobatics ^a
Badminton	47	978	439	707	18	52	Badminton
Biathlon ^a	10	251	104	235	4	11	Biathlon ^a
Boks	13	280	37	186	8	18	Boxing
Brydż sportowy	3	44	13	1	-	1	Bridge
Gimnastyka artystyczna	4	37	37	37	-	3	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa ...	13	405	297	369	4	9	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	3	323	53	302	10	-	Ice hockey
Jeździectwo ^a	23	498	355	235	11	38	Equestrian sports ^a
Judo	11	836	320	808	9	12	Judo
Kajakarstwo klasyczne	2	65	37	35	4	-	Classic canoeing
Karate ^a	50	2909	1038	2284	42	94	Karate ^a
Kick-boxing	16	461	106	271	6	21	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	9	130	37	60	2	7	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	11	317	108	189	5	8	Road cycling
Koszykówka	106	2485	1104	2190	56	68	Basketball
Lekkoatletyka	90	2752	1345	2348	47	80	Athletics
Łucznictwo	11	220	104	156	14	3	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	1	45	40	45	-	3	Figure skating
Łyżwiarstwo szybkie ^a	3	127	77	113	4	3	Speed skating ^a
Narciarstwo alpejskie	16	504	223	406	5	36	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne ...	16	358	155	328	14	7	Classic skiing
Piłka nożna	880	42022	2259	27616	1292	343	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	42	1035	144	611	31	13	Indoor football
Piłka ręczna	104	2705	1155	2431	45	56	Handball
Piłka siatkowa	262	6502	3517	5460	124	208	Volleyball
Pływanie	51	3616	1749	3394	35	106	Swimming
Podnoszenie ciężarów ...	4	81	18	53	4	3	Weight lifting
Sport lotniczy ^a	16	685	129	164	3	38	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	11	429	63	21	8	17	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	15	233	73	108	3	26	Sports shooting ^a
Szachy	55	1669	513	1107	7	69	Chess
Szermierka	3	66	32	61	4	-	Fencing
Tenis	18	729	257	509	12	26	Tennis
Tenis stołowy	125	2382	776	1742	29	110	Table tennis
Wioślarstwo	1	12	8	-	-	1	Rowing
Zapasy styl klasyczny ...	3	100	6	55	7	1	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	2	55	4	15	1	1	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	7	143	43	77	-	7	Yachting ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).^a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

DZIAŁ XII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁE- CZENSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej. Działalność ta obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy zorientowanej przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmieniomych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1183),
 - b) **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1350),
 - c) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668

CHAPTER XII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge. It includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and experimental development (R&D) are presented in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.

1. Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:
 - a) **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1183),
 - b) **research institutes**, operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1350),
 - c) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2018 item 1668,

z późniejszymi zmianami); w prezentowanych statystykach B+R termin „uczelnie” obejmuje wszystkie uniwersytety, uczelnie techniczne itp., ale nie obejmuje innych instytucji szkolnictwa wyższego, uniwersyteckich instytutów lub ośrodków badawczych, szpitali i klinik uniwersyteckich oraz organizacji badawczych, których działalność B+R jest kontrolowana przez sektor szkolnictwa wyższego;

- d) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **pracujących — personelu wewnętrznym** — obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac

with later amendments); in presented R&D statistics the term "higher education institutions" comprises all universities, colleges of technology etc., but it does not include other tertiary level education institutions, university research institutes or centres, university hospitals or clinics and research organisations, the R&D of which is controlled by the higher education sector;

- d) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" as well as other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";

- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. **Employed persons** in R&D include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff, participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons — internal personnel** — cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (table 2) and in full-time equivalents (tables 1).

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity

badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania. Natomiast dane o nakładach na B+R w przypadku działalności innowacyjnej w przemyśle uwzględniają również **nakłady zewnętrzne**, które określane są jako wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. Od 2016 r. obejmują one także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe wykorzystywane w działalności B+R przez okres dłuższy niż 1 rok, które do 2015 r. zaliczano do nakładów bieżących.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową prezentuje się w układzie **sektorów instytucjonalnych**, według kryteriów zbieżnych ze stosowanymi w systemie rachunków narodowych. Dodatkowo wyodrębniono sektor szkolnictwa wyższego. Sektory instytucjonalne występują zarówno jako **sektory wykonawcze**, obejmujące krajowe grupy podmiotów prowadzące B+R i wydające środki na tę działalność, jak i **sektory finansujące**, z których środki te pochodzą. Wyróżnia się następujące sektory instytucjonalne:

- 1) **sektor rządowy** — podmioty sektora instytucji rządowych i samorządowych w systemie rachunków narodowych z wyłączeniem publicznych instytucji wchodzących w skład sektora szkolnictwa wyższego;
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze, klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektorów przedsiębiorstw niefinansowych, instytucji finansowych oraz gospodarstw domowych, z wyłączeniem prywatnych instytucji wchodzących w skład sektora szkolnictwa wyższego;
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe uczelnie: publiczne i prywatne (w tym organizacji wyznaniowych) oraz podległe im instytuty, centra badawcze i kliniki. Od 2016 r. do tego sektora zaliczane są również instytuty naukowe PAN oraz instytuty badawcze prowadzące studia doktoranckie;
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe podmioty klasyfikowane w systemie rachunków narodowych do sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, z wyłączeniem tych, które w statystyce B+R są zaliczane do sektora szkolnictwa wyższego (np. uczelnie organizacji wyznaniowych);
- 5) **zagranica** — wyróżniana wyłącznie wśród sektorów finansujących; obejmuje jednostki będące nierzysydentami, które dokonują transakcji z jednostkami instytucjonalnymi będącymi re-

carried out by its own research facilities, regardless of their sources of financing. However, data on R&D expenditures in case of innovation activities in industry include also **extramural expenditures** which are defined as the value of research and development works of a given entity purchased from other (domestic and foreign) entities.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. Since 2016 they have included also i.a. expenditures on intangible fixed assets and computer software used in the performance of R&D for more than one year, which up to 2015 were included in current expenditures.

5. Data on expenditures on research and development are presented in a breakdown by **institutional sectors**, on the basis of criteria coinciding with the ones used in the system of national accounts. Additionally, higher education sector was distinguished. Institutional sectors are distinguished as **performance sectors** covering domestic groups of entities conducting R&D and spending funds on this activity and **financing sectors** which provide outlays on R&D. The following institutional sectors are distinguished:

- 1) **government sector** — entities of general government sector in the system of national accounts; excluding public institutions included in higher education sector;
- 2) **business enterprise sector** — domestic economic entities classified in the system of national accounts into non-financial corporations, financial corporations or households sector; excluding private institutions included in higher education sector;
- 3) **higher education sector** — domestic universities and other institutions providing formal tertiary education programmes: public and private (including the ones of religious organisations) and institutes, research centres or clinics supervised by them. Since 2016 this sector has included also scientific institutes of the Polish Academy of Sciences and research institutes running doctoral studies;
- 4) **private non-profit sector** — domestic entities classified in the system of national accounts into non-profit institutions serving households sector; excluding those classified in R&D statistics into the higher education sector (e.g. higher education institutions of religious organisations);
- 5) **rest of the world** — only distinguished among financing sectors; covers non-resident units carrying out transactions with resident institutional units or units which have other economic connections with residents; also European

zydentami lub mającymi inne powiązania gospodarcze z rezydentami; włączone są tu instytucje i organy Unii Europejskiej oraz organizacje międzynarodowe i ponadnarodowe.

6. W tablicach działu wyodrębniono sześć podstawowych dziedzin B+R, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, tj. nauki: przyrodnicze, inżynierskie i techniczne, medyczne i nauki o zdrowiu, rolnicze i weterynaryjne, społeczne oraz humanistyczne łącznie ze sztuką.

7. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytrobów, usług) — **innowacja produktowa** oraz wprowadzania nowych lub ulepszenia procesów biznesowych — **innowacja procesów biznesowych**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wytrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja procesów biznesowych to wprowadzenie nowych lub ulepszenie procesów biznesowych w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, które znacząco zmieniają dotychczas stosowane procesy biznesowe.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

8. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. **Wzór użytkowy podlegający ochronie** jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Union institutions and bodies as well as international and transnational organisations are included in this sector.

6. Six main fields of R&D were listed in the chapter tables according to the fields of research and development classification of OECD, i.e. natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities including the arts.

7. **Innovation activity** includes all developmental, financial and commercial activities undertaken intentionally by the enterprise to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) — **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business processes — **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

8. A **patentable invention** — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. A **utility model eligible for protection** — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji.

3. Sprzedaż prowadzona przez przedsiębiorstwa w ramach **handlu elektronicznego** dotyczy zamówień przyjmowanych za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych za pośrednictwem zwykłej poczty elektronicznej.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalised results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonised methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing 10 persons or more included in the selected sections, according to the NACE Rev. 2.

3. Sale conducted by enterprises within the frames of **e-commerce** concerns orders received by the enterprise via web shop, web forms on an enterprise's website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML, with structure allowing for their automatic processing). Orders received by e-mail messages typed manually are not taken into account.

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (188). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	67	314	305	338	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane					of which R&D dedicated entities
badawczo	#	18	20	22	higher education institutions ^b
uczelnie ^b	8	8	6	6	others
pozostałe	#	10	14	16	of which:
w tym:					
Przemysł	48	#	174	203	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	48	172	169	198	of which manufacturing
Usługi ^c	16	122	116	119	Services ^c

B. PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^d
INTERNAL PERSONNEL^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pra- cownicy równor- zędni techni- cians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other sup- porting staff	
O G Ó Ł E M	5361,4	5702,7	4167,7	1114,7	420,3	T O T A L
w tym podmioty wyspecja- lizowane badawczo	1569,8	1944,4	1704,2	173,4	66,8	of which R&D dedicated entities
w tym:						of which:
uczelnie ^b	1487,9	1852,1	1647,0	158,9	46,2	higher education institutions ^b
w tym:						of which:
Przemysł	2467,3	2434,4	1565,5	601,9	267,0	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2457,9	2412,8	#	596,5	#	of which manufacturing
Budownictwo	#	#	#	#	18,2	Construction
Usługi ^c	2824,0	3190,6	2577,4	478,1	135,1	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U). d Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3; w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC)

a As of 31st December. b See general notes to the chapter, item 1. c Other kinds of activity (sections G-U). d See general notes to the chapter, item 3; in full-time equivalents (FTE).

TABL. 2 (189). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny) ^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
INTERNAL PERSONNEL ^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					
		wyższym higher					pozo- stałym other
		z ty- tułem nauko- wym profe- sora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others		
			doktora habilito- wanego habili- tated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM 2017 TOTAL	7617	209	426	1289	4575	1118	
2018	7826	197	445	1272	4681	1231	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo of which R&D dedicated entities	2659	183	436	1154	825	61	
w tym: of which:							
uczelnie ^c higher education institutions ^c	2538	183	432	1135	761	27	
w tym: of which:							
Przemysł Industry	3321	10	2	#	2397	#	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	3295	10	2	68	2373	842	
Budownictwo Construction	#	-	-	-	#	46	
Usługi ^d Services ^d	4391	187	443	1201	2240	320	

^a W osobach; w 2017 r. — stan na 31 grudnia; w 2018 r. — wszystkie osoby, które przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. ^c Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. ^d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

^a In persons; in 2017 — as of 31st December; in 2018 — all persons who allocated a minimum 10% of their total working to R&D or their contribution to the R&D was very significant. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c See general notes to the chapter, item 1. ^d Other sections of activity (sections G-U).

TABL. 3 (190). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018				
	ogółem grand total				nakłady bieżące current expenditures		nakłady inwestycyjne ^b capital expenditures ^b	
					razem total	w tym oso- bowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny i wyposażenie ^c of which machinery, technical equipment ^c
	w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM TOTAL	508,3	908,9	790,5	916,6	664,8	402,6	251,8	204,4
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo of which R&D dedicated entities	#	230,1	123,0	168,7	148,0	111,8	20,7	14,6
w tym: of which:								
uczelnie ^d higher education institutions ^d	230,0	215,9	113,3	151,6	137,9	105,6	13,7	#
w tym: of which:								
Przemysł Industry	144,0	436,9	516,3	552,6	#	#	#	#
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	144,0	436,7	515,9	547,0	353,8	186,6	193,2	161,2
Usługi ^e Services ^e	363,1	469,1	269,4	358,1	302,4	210,5	55,7	40,3

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4. c Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3-8 KŚT). d Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. e Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Intramural, excluding depreciation of fixed assets. b See general notes to the chapter, item 4. c Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3—8 according to Classification of Fixed Assets). d See general notes to the chapter, item 1. e Other kinds of activity (sections G-U).

TABL. 4 (191). **NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D

DZIEDZINY B+R FIELDS OF R&D	2010	2015	2017	2018
	nakłady w mln zł expenditures in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	508,3	908,9	790,5	916,6
Nauki przyrodnicze	68,1	63,5	51,5	54,5
Natural sciences				
Nauki inżynieryjne i techniczne	354,9	632,2	662,4	733,7
Engineering and technology				
Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	#	116,5	34,1	52,5
Medical and health sciences				
Nauki rolnicze i weterynaryjne	#	18,3	9,1	23,0
Agricultural and veterinary sciences				
Nauki społeczne	18,0	50,8	22,7	#
Social sciences				
Nauki humanistyczne i sztuki	#	27,5	10,7	#
Humanities and the arts				

a Wewnętrzne, w cenach bieżących, bez amortyzacji środków trwałych.
a Intramural, in current prices, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (192). **NAKŁADY ^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG SEKTORÓW INSTYTUCJONALNYCH (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY INSTITUTIONAL SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	508,3	908,9	790,5	916,6	TOTAL
sektor:					sector:
Rządowy	128,3	207,2	183,3	225,8	Government
Przedsiębiorstw	244,1	579,5	561,6	630,4	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	4,3	#	4,1	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	0,8	#	0,2	Private non-profit
Zagranica	132,2	117,0	43,9	56,2	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Intramural, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (193). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwo- jowe Experi- mental develop- ment	SPECIFICATION
		podsta- wowe basic	stoso- wane applied		
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M 2010	508,3	.	.	.	T O T A L of which R&D dedicated entities of which: higher education institutions ^b of which: Industry of which manufacturing Construction Services ^c
2015	908,9	255,0	168,8	485,1	
2017	790,5	103,7,6	162,6	524,2	
2018	916,6	204,0	133,6	579,0	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	168,7	142,7	12,6	13,4	
w tym:					
uczelnie ^b	151,6	#	#	5,5	
w tym:					
Przemysł	552,6	#	#	419,7	
w tym przetwórstwo przemysłowe	547,0	51,9	78,8	416,2	
Budownictwo	#	2,1	#	#	
Usługi ^c	358,1	148,5	52,1	157,6	

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b See general notes to the chapter, item 1. c Other sections of activity (sections G-U).

TABL. 7 (194). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ
W DZIAŁALNOŚCI B+R**
Stan w dniu 31 grudnia
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT
IN R&D
As of 31st December

AS of 31st December					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	55,5	64,0	76,0	72,3	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	44,1	71,8	93,8	96,3	of which R&D dedicated entities
w tym:					of which:
uczelnie ^a	#	79,0	94,3	97,3	higher education institutions ^a
w tym:					of which:
Przemysł	58,8	40,4	36,7	33,6	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	58,8	40,4	36,7	33,7	of which manufacturing
Usługi ^b	54,8	71,5	90,9	94,2	Services ^b

a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1. b Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G-U).

a See general notes to the chapter, item 1. b Other kinds of activity (sections G-U).

TABL. 8 (195). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE^a W 2018 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2016-2018 Products – in % – introduced into the market during 2016-2018			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub ulepszone of which new or improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM TOTAL	9,7	5,3	4,4	62,1
sektor publiczny public sector	31,1	30,6	0,5	0,9
sektor prywatny private sector	8,8	4,2	4,6	71,8
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	12,4	6,7	5,6	62,1
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	4,2	0,6	3,6	49,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of woods, cork, straw and wicker ^Δ	2,4	0,3	2,1	6,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ... Manufacture of chemicals and chemical products	12,9	9,4	3,5	22,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	10,3	8,9	1,4	77,3
Produkcja metali Manufacture of basic metals	15,5	0,7	14,8	59,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	21,1	17,0	4,1	17,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	15,4	9,2	6,2	86,3
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	11,1	2,0	9,1	94,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ... Manufacture of other transport equipment	15,7	4,6	11,1	85,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2016-2018.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market during 2016-2018.

TABL. 9 (196). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYŚLE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2016-2018**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2016-2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesy biznesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2016-2018 Industrial enterprises, which introduced product or business process innovation in % of total enterprises during 2016-2018			
	ogółem grand total	nowe lub ulepszone produkty new or improved products		nowe lub ulepszone procesy biznesowe new or improved business processes
		razem total	w tym nowe dla rynku of which new to the market	
OGÓŁEM	51,0	36,7	19,4	46,7
TOTAL				
sektor publiczny	35,7	11,9	4,8	33,3
public sector				
sektor prywatny	52,5	39,2	20,9	48,0
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	53,0	40,3	21,6	48,2
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	46,3	41,5	22,0	36,6
Manufacture of food products				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	34,3	22,9	8,6	34,3
Manufacture of products of woods, cork, straw and wicker ^Δ				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	84,2	73,7	52,6	78,9
Manufacture of chemicals and chemical products				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	61,9	50,0	38,1	57,1
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	54,8	38,7	9,7	54,8
Manufacture of other non-metallic mineral products				
Produkcja metali	46,2	38,5	23,1	46,2
Manufacture of basic metals				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	52,6	35,5	18,4	47,4
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	71,9	46,9	28,1	65,6
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	53,8	46,2	15,4	53,8
Manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers				
Produkcja mebli	43,5	21,7	8,7	43,5
Manufacture of furniture				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (197). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady na Of which expenditures on			
		działalność badawczą i rozwojową ^b research and development activity ^b	inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ^c capital on tangible and intangible assets ^c	własny personel pracujący nad innowacjami own personnel working on innovation	materiały i usługi obce na potrzeby działalności innowacyjnej services, materials and supplies for innovation
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M 2010	871402	203604	.	.	.
T O T A L 2015	1415467	379000	.	.	.
..... 2017	1297803	555745	.	.	.
2018	1834726	583759	1091676	40751	112187
W tym przetwórstwo prze- mysłowe 1829921	581140	1091177	40751	#	
Of which manufacturing w tym: of which:					
Produkcja chemikaliów i wyro- bów chemicznych 96238	93527	1401	#	837	
Manufacture of chemicals and chemical products					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych 216307	19548	123338	14361	#	
Manufacture of rubber and plastic product					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych 65210	9604	45194	835	#	
Manufacture of other non- metallic mineral products					
Produkcja metali 93348	32089	60069	#	#	
Manufacture of basics metals					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ 186172	88298	84721	#	1559	
Manufacture of metal products ^Δ					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ 88174	31794	50202	2565	2134	
Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ					
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego 277340	142010	129341	#	1754	
Manufacture of other transport equipment					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne.
c Na środki trwałe (grupy 0-8 KŚT), oprogramowanie, ochronę własności intelektualnej oraz zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych.

a Data concern entities employing more than 49 persons. b Intramural and extramural expenditures. c On fixed Assets (groups 0-8 according to Classification of Fixed Assets), software, intellectual property rights and aquisition of external knowledge.

TABL. 11 (198). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYŚLE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym środki		Of which funds	
			własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe od instytucji finansowych credits, loans and other financial liabilities from financial institutions	krajowe od instytucji dysponujących środkami publicznymi domestic from institutions disposing of public funds
w tys. zł in thousand PLN						
O G Ó Ł E M	2010	871403	732895	43054	.	.
T O T A L	2015	1415467	925619	168838	.	.
	2017	1297803	1108274	79070	.	.
	2018	1834726	1482279	76916	132358	25229
W tym przetwórstwo prze- mysłowe		1829921	1477475	76916	132358	25229
Of which manufacturing						
w tym:						
of which:						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....		96238	41058	#	#	#
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....		216307	200950	#	#	#
Manufacture of rubber and plastic product						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		65210	34356	#	#	-
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja metali		93348	59708	#	#	#
Manufacture of basics metals						
Produkcja wyrobów z metali ^A		186172	119332	#	42954	#
Manufacture of metal products ^A						

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 11 (198). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym środki		Of which funds	
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty, pożyczki i inne zobowiązania finansowe od instytucji finansowych credits, loans and other financial liabilities from financial institutions	krajowe od instytucji dysponujących środkami publicznymi domestic from institutions disposing of public funds
	w tys. zł in thousand PLN				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	88174	63468	7400	#	#
Produkcja mebli Manufacture of furniture	23729	20856	#	#	-
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego Manufacture of other transport equipment	277340	212455	#	#	9378

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Data concern entities employing more than 49 persons.

TABL. 12 (199). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Wynalazki:					Inventions:
zgłoszone	82	193	198	202	patent applications
udzielone patenty	32	69	94	135	patents granted
Wzory użytkowe:					Utility models:
zgłoszone	49	24	39	42	utility model applications
udzielone prawa ochronne	19	25	21	29	rights of protection granted

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (200). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO – TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

AS of January					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery ^b	97,6	95,2	95,9	95,9	Computers ^b
Dostęp do Internetu	96,5	94,0	94,8	94,3	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	64,1	93,9	94,1	90,4	Internet access via broad- band connection ^c
w tym mobilne łącze szero- kopasmowe	14,3	50,9	63,6	61,7	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	64,3	56,5	62,7	57,3	Own Website

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej. b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2015 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych z innymi urządzeniami na jednej płycie montażowej oraz komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych. c Obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing 10 persons or more. b Desktop and portable computers, e.g. laptops (notebooks); since 2015 also smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board and computers used for the control and regulation of technological processes. c Includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (201). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	89,5	93,9	94,2	96,1	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	7,1	12,1	11,6	14,7	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa korzystające z mediów społecznościowych ^b	.	17.5	22.2	22.7	Enterprises using social media ^b

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej. b Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing 10 persons or more. b Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenia na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. - COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług - VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach na terenie całego kraju w tym na 22 targowiskach w województwie podkarpackim.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is observation of prices of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption according to Purpose (COICOP, until 2013 COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of some products, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax - VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces throughout the country, of which 22 marketplaces in Podkarpackie voivodship.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (202). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
O G Ó Ł E M	103,2	98,9	102,1	101,6	T O T A L
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,8	98,6	104,7	102,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tyto- niowe	105,2	101,5	101,0	101,5	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	100,7	96,7	95,5	97,2	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,6	100,0	101,0	101,8	Dwelling
Zdrowie	101,9	101,6	100,6	102,3	Health
Transport	107,5	90,5	105,0	105,4	Transport
Rekreacja i kultura	101,6	100,1	101,3	101,0	Recreation and culture
Edukacja	102,5	100,7	101,6	102,4	Education

TABL. 2 (203). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ryż — za 1 kg	4,26	4,00	3,98	3,93	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg	1,81	2,04	2,06	2,17	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,22	3,57	3,61	3,66	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	2,00	2,31	2,45	2,52	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbief) — za 1 kg	20,45	24,66	25,92	26,75	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe bez kości — schab środkowy — za 1 kg (do 2016 r. z kością)	14,38	14,23	17,54	17,02	Pork meat, boneless — centre loin — per kg (until 2016 bone in)
Kurczęta patroszone — za 1 kg	6,49	7,04	6,91	7,30	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	18,71	22,57	22,97	23,22	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa wędzona — za 1 kg	12,98	15,03	16,38	16,56	Smoked sausage — per kg
Filety z morskiczka mrożone — za 1 kg	17,12	21,13	24,74	23,72	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	13,92	14,27	15,25	15,34	Fresh carp — per kg
Śledź solony ogłowiony — za 1 kg	9,42	12,55	12,94	13,05	Salted herring, headless — per kg

TABL. 2 (203). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l	2,65	3,07	2,90	2,83	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per litre
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 g ^a	1,45	1,62	1,73	1,84	Sour cream, fat content 18% — per 200 g ^a
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	11,95	13,18	13,79	13,86	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający — za 1 kg	15,89	17,56	19,99	19,62	Ripening cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,42	0,45	0,52	0,63	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	4,00	4,17	5,99	6,31	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	5,81	5,94	6,37	6,38	Rape-oil, domestic production — per litre
Pomarańcze — za 1 kg	5,17	4,93	5,76	5,52	Oranges — per kg
Jabłka ^b — za 1 kg	2,25	2,30	2,84	3,23	Apples ^b — per kg
Buraki ^b — za 1 kg	1,48	1,40	1,60	1,68	Beetroots ^b — per kg
Marchew ^b — za 1 kg	1,71	2,20	1,63	2,63	Carrots ^b — per kg
Ziemniaki ^b — za 1 kg	1,32	1,07	1,17	1,32	Potatoes ^b — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,63	2,19	3,01	1,99	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona — za 250 g	6,08	7,05	6,93	7,35	Natural coffee, ground — per 250 g
Herbata czarna, liściasta — za 100 g	3,44	4,62	4,96	5,30	Black tea, leaf — per 100 g
Wódka czysta 40% — za 0,5 l	19,01	25,17 ^c	24,18	24,02	Vodka pure 40% — per 0,5 litre
Papierosy — za 20 szt.	9,41	12,77	13,73	14,06	Cigarettes — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny — za 1 kpl.	571,13	877,64 ^c	866,80	656,62	Men's suit, fabric of wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	147,19	181,61	182,27	182,90	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	154,54	171,85	180,85	188,53	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	32,65	43,25	44,41	44,19	Resoling men's shoes — per pair

a W 2010 r. za 200 ml. b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. c Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata poprzednie nie są porównywalne.

a In 2010 per 200 ml. b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. c Due to the change of the representative item covered by the price survey, data for previous years are not comparable.

TABL. 2 (203). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m³	3,24	4,03	4,06	4,12	Cold water by municipal water-system — per 1 m³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a — za 1 kWh	0,59	0,65	0,66	0,66	Electricity for households (all-day tariff) ^a — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^{ab} — za 1 kWh	2,48	0,24	0,21	0,21	Natural net-gas, high-methanated for households — per kWh ^{ab}
Węgiel kamienny — za 1 t.....	703,31	785,25	837,04	916,10	Hard coal — per tonne
Ciepła woda — za 1 m³	17,75	21,94	22,26	22,26	Hot water — per 1 m³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m² p u.....	2,89	3,48	3,34	3,36	Heating of dwellings – per m² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 340 l ^c	1215,54	1069,84	1627,74	1633,93	Fridge-freezer, capacity about 340 litre ^c
Pralka automatyczna typu domowego, na 5–7 kg suchej bielizny ^d	1124,03	1286,57	1334,13	1372,98	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5-7kg ^d
Odkurzacz typu domowego	318,33	330,85	323,59	364,89	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	179,33	195,70	212,85	212,32	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 300 g ^e	4,22	5,23	5,55	5,57	Washing powder – per 300 g ^e
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa — za 1 l	4,67	4,65	4,65	4,95	Unleaded 95 octane motor petrol — per litre
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,02	2,41	2,36	2,39	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km.....	13,89	15,07	15,61	15,63	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet do kina	13,15	14,62	15,34	15,27	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	57,38	67,00	70,09	70,91	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	78583	176000	180204	181466	Farm tractor
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	33,36	41,81	38,12	37,20	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	19,12	23,51	23,88	25,73	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	29,18	34,28	37,04	39,65	Cow's clinical examination

a Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. b W 2010 r. — za 1m³. c W 2010 r. - pojemność ok. 300 l. d W 2010 r. — na 5 kg suchej bielizny. e W 2010 r. — za 400 g, w 2015 — za 280 g.

a Including standing and variable charges. b In 2010 — per 1m³. c In 2010 — capacity about 300 l. d In 2005 and 2010 — per dry-lined capacity not exceeding 5 kg. e In 2010 — per 400 g, in 2015 — per 280 g.

TABL. 3 (204). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds — per dt:
pszenicy	54,07	60,37	62,89	68,44	wheat
żyta	35,23	46,11	52,59	56,88	rye
jęczmienia	46,63	52,64	57,31	65,04	barley
owsa i mieszanek zbożowych	29,67	44,39	47,66	51,49	oats and mixed cereal
pszenżyta	47,48	48,57	55,18	58,71	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	44,45	43,38	43,26	46,53	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	43,48	43,13	42,15	47,92	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	10,12	10,68	7,28	7,51	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	123,94	146,43	152,01	152,22	Industrial rape and agrimony — per dt
Liście tytoniu — za 1 dt	843,92	892,00	857,97	982,08	Raw tobacco — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	4,55	5,87	6,37	7,05	cattle (excluding calves)
cielęta	9,99	12,42	13,83	13,74	calves
trzoda chlewna	3,86	4,23	5,08	4,47	pigs
Mleko krowie — za 1 l	0,90	1,08	1,34	1,33	Cows' milk — per litre
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt	0,26	0,33	0,37	0,32	Consumer hen eggs — per piece

TABL. 4 (205). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					Cereal grain of — per dt:
pszenicy	71,27	76,95	82,22	86,20	wheat
żyta	52,12	59,63	69,04	73,31	rye
jęczmienia	66,42	73,26	77,17	81,92	barley
owsa	55,81	59,87	64,31	70,14	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	108,76	81,49	91,13	96,44	Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					Livestock – per head:
prosię na chów	129,65	165,81	156,67	.	Piglet
Jaja kurze – za 1 szt.	0,56	0,70	0,78	0,81	Hen eggs – per piece

DZIAŁ XIV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działające specjalnie produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności

CHAPTER XIV AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming

1. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 2 in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than

rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1312 z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Grunty ugorowane to grunty orne niewykonywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokojenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcą rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślin-

1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law of 5th February 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2018 item 1312 with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does

nych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni wszystkich upraw zaszczepionych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki zbożowo-strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i len oleisty),

not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data on sown area concern the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 has been included in permanent crops as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

7. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. cereal-pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and oil-flax), fibrous plants (flax,

włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych

8. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

12. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

14. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.).

15. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. Production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

8. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

10. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, results of agricultural censuses and estimations.

12. Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30th June.

13. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

14. Farming years cover to the period since 1st July to 30th June (e.g. the 2017/18 farming year covers the period from 1st July 2017 to 30th June 2018).

15. Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczyście przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (do 31 sierpnia 2017 r. — Agencja Nieruchomości Rolnych),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

c) innych jednostek publicznych, np. szkół wyższych, instytucji naukowych itp.;

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. — 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat (do 2008 r. — 2 lata) oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrze-

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organisational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the National Support Centre for Agriculture (until 31st August 2017 — the Agricultural Property Agency),

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land **connected with silviculture** includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 — 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years (until 2008 — 2 years) as well as crops and greenwoods in the age I category (1—20 years), with plantings at

wienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (206). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	140,5	.	.	.	Agricultural holdings ^b in thousand
w tym gospodarstwa indywidualne	140,3	.	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	609,6	574,2	568,4	548,5	Agricultural land area (as of June) ^b in thousand ha
w tym gospodarstwa indywidualne	575,9	545,7	541,5	523,0	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	57,2	58,2	56,2	54,6	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	57,4	58,6	56,5	54,8	of which private farms
ziemniaków ^c	10,0	6,4	8,3	8,5	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	10,5	6,7	8,6	8,7	of which private farms
roślin przemysłowych	7,8	9,6	9,8	11,3	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	7,6	9,3	9,4	11,0	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	32,9	32,5	35,4	33,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	33,2	32,0	35,0	33,0	of which private farms
ziemniaków ^c	217	225	265	243	of potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	217	225	265	243	of which private farms
rzepaku i rzepiku	22,0	24,0	24,2	26,0	of rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	21,9	23,6	23,8	25,7	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bd} na 100 ha użytków rolnych	25,2	19,9	18,9	17,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bd} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	25,7	20,1	19,1	18,0	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	63,4	57,5	53,3	55,4	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	64,5	58,1	54,1	55,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^b w %	9,3	10,3	10,3	10,0	Share of sows in pig stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,2	10,3	10,3	10,2	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	146,9	131,9	125,6	151,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	446,0	401,2	362,1	328,2	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	459,1	407,3	363,4	326,6	of which private farms
na 1 krowę	3581	4302	4640	4099	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3580	4278	4577	4032	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	15,8	.	.	.	Agricultural tractors (as of 31 IV) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	16,6	.	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) na przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	65,1	70,6	82,2	85,0	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	65,3	71,1	82,8	85,6	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Bez ogrodów przydomowych. d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 292. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2014/15, 2016/17, 2017/18.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3. b In 2010 data of the Agricultural Census. c No kitchen gardens. d See note to the table 11 on page 292. e Concerns meat: veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f Concerns respectively the: 2009/10, 2014/15, 2016/17 and 2017/18 farming years.

TABL. 2 (207). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Grand total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
	w ha	in ha	
O G Ó Ł E M 2010 ^a	609565	575912	T O T A L
..... 2015	574233	545731	
..... 2017	568421	541512	
2018	548548	522950	
W dobrej kulturze rolnej	536474	514525	In good agricultural condition
Pod zasiewami	310257	300848	Sown area
Grunty ugorowane	21496	21029	Fallow land
Uprawy trwałe	9978	9685	Permanent crops
w tym sady	8172	7935	of which orchards
Ogrody przydomowe	4511	4506	Kitchen gardens
Łąki trwałe	169314	161914	Meadows
Pastwiska trwałe	20918	16542	Pastures
Pozostale	12075	8425	Others

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (208). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH** ^a
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS ^a
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodar- stwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thou- sand	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricul- tural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
		OGÓŁEM TOTAL									
2010	140,5	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,5	5,15	4,34
2013	132,8	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	5,17	4,40
2016	132,9	2,4	35,5	44,5	12,4	2,2	0,8	1,5	0,7	5,17	4,43
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	140,3	1,8	35,2	44,9	13,6	2,3	0,8	1,0	0,4	4,87	4,11
2013	132,7	2,2	36,8	42,8	13,1	2,4	0,8	1,3	0,6	4,96	4,21
2016	132,6	2,4	35,5	44,5	12,4	2,2	0,8	1,5	0,6	4,95	4,23

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 2; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 2; in 2010 data of the Agricultural Census.
N o t e. Since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 4 (209). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a
 (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	(constant prices)								SPECIFICATION
	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	83,1	94,6	108,3	99,9	83,0	94,1	108,8	99,5	Gross output
roślinna	78,9	87,4	112,0	103,6	78,9	86,4	113,2	102,4	crop
zwierzęca	87,8	105,7	103,4	94,5	87,8	105,9	103,1	95,3	animal
Produkcja końcowa	83,0	94,1	111,6	98,7	82,9	93,3	112,7	97,8	Final output
roślinna	74,2	81,7	121,0	102,9	73,7	79,7	124,4	100,3	crop
zwierzęca	88,1	106,0	104,2	94,8	88,1	106,2	103,8	95,6	animal
Produkcja towarowa	81,1	102,3	107,4	96,1	81,0	101,2	108,8	94,4	Market output
roślinna	76,2	96,7	107,7	100,3	75,9	94,0	111,2	95,5	crop
zwierzęca	83,7	106,9	107,2	92,8	83,5	107,1	107,0	93,6	animal

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5.

TABL. 5 (210). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (ceny stałe)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a
 (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,6	55,9	59,2	61,6	Crop output
Zboża	14,5	20,5	20,2	19,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,5	15,9	13,8	14,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	8,1	10,1	8,7	8,8	of which: wheat
żyto	0,6	0,5	0,4	0,6	rye
jęczmień	1,1	1,8	1,7	1,7	barley
Ziemniaki	10,6	8,0	9,9	14,2	Potatoes
Przemysłowe	4,2	5,8	6,2	6,9	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,0	1,0	1,4	1,4	of which sugar beets
Warzywa	7,1	9,9	9,7	9,0	Vegetables
Owoce	3,8	4,0	5,8	4,2	Fruit
Siano łąkowe	5,2	2,9	3,4	3,2	Meadow hay
Pozostałe	5,3	4,8	4,1	4,4	Other
Produkcja zwierzęca	49,4	44,1	40,8	38,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	26,1	20,1	20,7	17,3	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,3	2,0	2,5	2,0	cattle (excluding calves)
cielęta	1,9	0,3	0,3	0,3	calves
trzoda chlewna	11,4	9,1	8,2	7,8	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	8,4	7,7	8,8	6,3	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,9	0,1	-0,9	0,1	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	15,7	15,3	12,1	11,0	Cows' milk
Jaja kurze	6,1	5,3	6,4	8,8	Hen eggs
Obornik	1,1	0,7	0,6	0,0	Manure
Pozostałe	1,2	2,6	1,8	1,2	Other

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (210). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ^a (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA TOWAROWA			MARKET OUTPUT		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	31,6	42,9	44,2	45,5	Crop output
Zboża	7,4	15,0	14,2	13,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,7	10,3	8,0	7,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	4,8	9,0	6,9	6,6	of which: wheat
żyto	0,4	0,4	0,3	0,2	rye
jęczmień	0,2	0,3	0,4	0,4	barley
Ziemniaki	1,2	1,2	1,4	2,1	Potatoes
Przemysłowe	6,7	6,8	6,7	10,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,7	1,9	2,2	2,2	of which sugar beets
Warzywa	8,7	13,0	13,1	12,4	Vegetables
Owoce	5,5	5,1	7,7	5,8	Fruit
Pozostałe	2,1	1,7	1,1	1,6	Other
Produkcja zwierzęca	68,4	57,1	55,8	54,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	39,0	29,5	30,7	26,7	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,2	3,1	3,7	3,3	cattle (excluding calves)
cielęta	2,5	0,5	0,4	0,4	calves
trzoda chlewna	16,7	13,1	11,8	11,7	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	0,0	sheep
drób	12,8	11,3	13,2	9,7	poultry
Mleko krowie	20,9	19,0	15,5	14,4	Cows' milk
Jaja kurze	7,5	6,6	8,0	12,0	Hen eggs
Pozostałe	1,0	2,1	1,6	1,3	Other

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 5. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 5. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (211). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2017	2018		CROPS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywidualne of which private farms	
w ha in ha						
OGÓŁEM	296266	320216	314786	310257	300848	TOTAL
Zboża	219277	233675	229459	226307	220288	Cereals
zboża podstawowe	169551	186496	176836	169471	164780	basic cereals
pszenica	88879	100057	97260	90799	88368	wheat
żyto	15340	8742	9884	9839	9225	rye
jęczmień	18750	22408	22730	24368	23630	barley
owies	28770	23986	22390	22091	21504	oats
pszenżyto	17813	31303	24572	22374	22053	triticale
mieszkanki zbożowe	32871	17720	22690	24815	24809	cereal mixed
gryka, proso i pozostale zbożowe	4364	3502	2676	5377	5359	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno ...	12491	25958	27257	26644	25340	maize for grain
Strączkowe	3259	9830	8387	5503	5324	Pulses
konsumpcyjne	852	1572	1893	1217	1138	edible
pastewne ^b	2407	8258	6495	4286	4186	feed ^b
Ziemniaki	29760	20614	26188	26223	26210	Potatoes
Przemysłowe	23127	30807	30864	35101	33186	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	4529	3680	4520	4331	4102	sugar beets
oleiste	17644	26195	25242	29070	27384	oil-bearing
w tym rzepak i rzepik	16094	23414	22516	26560	25000	of which rape and agrimony
Pastewne	13842	19966	14020	11748	10624	Feed
w tym:						of which:
okopowe	1588	729	493	507	507	root plants
kukurydza na paszę ...	2527	3945	3046	2310	1829	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	7001	5324	5868	5375	5215	Other crops ^c

a Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a No permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (212). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011–2015 ^a	2015	2017	2018		CROPS
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	798515	809350	897224	882596	850483	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	576454	605813	625123	564419	543488	basic cereals
pszenica	350265	354780	374171	338306	324864	wheat
żyto	30767	22705	27679	24902	23524	rye
jęczmień	63432	71709	80406	75834	72074	barley
owies	66955	63859	64737	57370	56125	oats
pszenżyto	65035	92759	78130	68007	66901	triticale
mieszanki zbożowe	75153	52955	72185	70622	70607	cereal mixed
Ziemniaki	572194	463781	693898	637203	636903	Potatoes
Buraki cukrowe	211188	194763	305950	278493	262482	Sugar beets
Rzepak i rzepik	48329	56202	54594	69048	64263	Rape and agrimony
Siano łąkowe	617651	523896	613697	735743	721265	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	34,6	34,6	39,1	39,0	38,6	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	32,2	32,5	35,4	33,3	33,0	basic cereals
pszenica	34,9	35,5	38,5	37,3	36,8	wheat
żyto	25,6	26,0	28,0	25,3	25,5	rye
jęczmień	31,7	32,0	35,4	31,1	30,5	barley
owies	26,9	26,6	28,9	26,0	26,1	oats
pszenżyto	29,6	29,6	31,8	30,4	30,3	triticale
mieszanki zbożowe	29,1	29,9	31,8	28,5	28,5	cereal mixed
Ziemniaki	223	225	265	243	243	Potatoes
Buraki cukrowe	580	529	677	643	640	Sugar beets
Rzepak i rzepik	23,5	24,0	24,2	26,0	25,7	Rape and agrimony
Siano łąkowe	35,3	28,2	33,5	43,5	44,5	Meadow hay

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8 (213). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2015	2017	2018		VEGETABLES
			ogółem total	w tym gospo- darstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	4820	4779	4871	4765	TOTAL
Kapusta	610	531	533	533	Cabbages
Kalafiory	229	231	236	236	Cauliflowers
Cebula	521	520	521	520	Onions
Marchew jadalna	811	840	861	860	Carrots
Buraki ćwikłowe	410	366	368	368	Beetroots
Ogórki	451	353	363	352	Cucumbers
Pomidory	301	273	277	277	Tomatoes
Pozostałe ^b	1487	1665	1711	1619	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	81729	92416	88640	87877	TOTAL
Kapusta	19289	23608	21301	21300	Cabbages
Kalafiory	2879	3277	3212	3212	Cauliflowers
Cebula	9060	9454	9313	9312	Onions
Marchew jadalna	16710	19104	18935	18927	Carrots
Buraki ćwikłowe	8208	8778	7731	7724	Beetroots
Ogórki	5955	4955	4836	4753	Cucumbers
Pomidory	4817	5870	5817	5813	Tomatoes
Pozostałe ^b	14811	17371	17495	16837	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	316	445	400	400	Cabbages
Kalafiory	126	142	136	136	Cauliflowers
Cebula	174	182	179	179	Onions
Marchew jadalna	206	227	220	220	Carrots
Buraki ćwikłowe	200	240	210	210	Beetroots
Ogórki	132	140	133	135	Cucumbers
Pomidory	160	215	210	210	Tomatoes
Pozostałe ^b	100	104	102	104	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens; see general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (214). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW W SADACH^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT IN ORCHARDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	6457	6322	6259	6230	TOTAL
Jabłonie	3956	3866	3839	3814	Apples
Grusze	215	208	202	199	Pears
Śliwy	303	303	301	301	Plums
Wiśnie	626	588	559	559	Cherries
Czereśnie	136	136	136	136	Sweet cherries
Pozostałe ^b	1222	1222	1222	1221	Others ^b

ZBIORY^c w t
PRODUCTION^c in t

OGÓŁEM	39692	26479	66601	66558	TOTAL
Jabłka	31411	23820	58863	58822	Apples
Gruszki	994	427	960	960	Pears
Śliwki	1558	579	1508	1508	Plums
Wiśnie	1722	777	1588	1588	Cherries
Czereśnie	1102	336	683	683	Sweet cherries
Pozostałe ^b	2905	540	2998	2998	Others ^b

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. c W 2015 r. owoce zebrane w sadach i poza sadami.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. b Peaches, apricots, walnuts. c In 2015 fruit harvested in orchards and outside.

TABL. 10 (215). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH W SADACH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FIELDS IN ORCHARDS^a

OWOCE	2015	2017	2018		FRUIT
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

Truskawki ^b	1401	1401	1402	1402	Strawberries ^b
Maliny ^c	822	924	923	923	Raspberries ^c
Porzeczki	1649	1872	1853	1843	Currants
Agrest	105	107	105	105	Gooseberries
Pozostałe ^d	564	913	987	791	Others ^d

ZBIORY ^e w t
 PRODUCTION ^e in t

OGÓŁEM	14278	14312	20905	20188	TOTAL
Truskawki ^b	4160	3746	4315	4315	Strawberries ^b
Maliny ^c	2011	3098	3960	3960	Raspberries ^c
Porzeczki	4495	3665	7214	7210	Currants
Agrest	548	377	441	441	Gooseberries
Pozostałe ^d	3065	3427	4975	4261	Others ^d

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 6. b Łącznie z poziomkami; łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. c Łącznie z jeżyną bezkolcową. d Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. e W 2015 r. owoce zebrane w sadach i poza sadami.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 6. b Including wild strawberries; including kitchen gardens. c Including thornless blackberry. d Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. e In 2015 fruit harvested in orchards and outside.

TABL. 11 (216). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE ^a**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS AND SHEEP ^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	113779	95515	89228	80353	108318	91654	85011	77013	Cattle
w tym krowy	72128	54935	47581	44500	69889	53272	46017	42912	of which cows
Trzoda chlewna	296279	166886	170884	150083	290443	162086	166749	146879	Pigs
w tym lochy	27451	17187	17518	15043	26780	16700	17244	14932	of which sows
Owce	18961	17193	18765	18809	17964	16778	18328	18385	Sheep
w tym maciorki	11305	8739	10653	10297	10919	8516	10382	10072	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	153749	114062 ^b	107591 ^c	97374 ^c	147901	109833 ^b	103256 ^c	93880 ^c	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	18,7	16,6	15,7	14,6	18,8	16,8	15,7	14,7	Cattle
w tym krowy	11,8	9,6	8,4	8,1	12,1	9,8	8,5	8,2	of which cows
Trzoda chlewna	48,6	29,1	30,1	27,4	50,4	29,7	30,8	28,1	Pigs
w tym lochy	4,5	3,0	3,1	2,7	4,7	3,1	3,2	2,9	of which sows
Owce	3,1	3,0	3,3	3,4	3,1	3,1	3,4	3,5	Sheep
w tym maciorki	1,9	1,5	1,9	1,9	1,9	1,6	1,9	1,9	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	25,2	19,9 ^b	18,9 ^c	17,8 ^c	25,7	20,1 ^b	19,1 ^c	18,0 ^c	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. c Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3; in 2010 data of the Agricultural Census. b For the calculation we use the horse stocks of 2013. c For the calculation we use the horse stocks of 2016.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (217). **DRÓB**^a
Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	4044,4	4922,4	5438,3	4530,3	4346,2	Hens in thousand heads
w tym nioski	1922,6	1784,8	2099,0	1705,4	1661,3	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	15,6	17,6	13,9	5,2	5,2	Geese in thousand heads
Indyki w tys. szt.	50,2	55,4	105,0	207,4	207,4	Turkeys in thousand heads
Kaczki ^b w tys. szt.	222,1	167,0	139,1	158,2	158,1	Ducks ^b in thousand heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	663,5	857,2	956,7	825,9	831,1	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski	315,4	310,8	369,3	310,9	317,7	of which laying hens

a W latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

a In 2010 and 2015 more than 2 weeks. b Including other poultry. c See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 13 (218). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	27,4	13,5	14,9	14,9	14,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	42,4	5,3	1,2	-0,7	-0,7	Calves
Trzoda chlewna	406,7	293,6	262,2	268,6	260,5	Pigs
Owce	4,3	3,7	2,5	3,0	2,9	Sheep
Konie	5,4	5,6	5,6	6,2	6,2	Horses

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	14,7	8,1	8,5	8,6	8,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	4,4	0,6	0,1	-0,2	-0,2	Calves
Trzoda chlewna	50,8	44,9	41,6	45,5	44,6	Pigs
Owce	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	Sheep
Konie	3,0	2,8	2,9	3,8	3,8	Horses
Drób	45,7	42,5	40,4	47,2	45,3	Poultry
Kozy i króliki	0,9	0,2	0,1	0,3	0,3	Goats and rabbits

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (219). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018 ^b	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łą- cznie z tłuszczami i podrobami)	89,6	75,7	71,4	83,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	84,7	72,1	68,0	79,3	meat and fats
wołowe	7,7	4,1	4,3	4,4	beef
cielęce	2,7	0,3	0,1	-0,1	veal
wieprzowe	39,6	35,0	32,4	35,5	pork
baranie	0,1	0,1	0,0	0,0	mutton
końskie	1,6	1,5	1,5	2,3	horseflesh
drobiowe	32,0	29,7	28,3	35,6	poultry
kozy i królicze ^c	1,0	1,4	1,3	1,6	goat and rabbit ^c
podroby	4,8	3,6	3,4	3,9	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg					
OGÓŁEM	146,9	131,9	125,6	151,8	TOTAL

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Od 2018 r. zmieniono współczynniki przeliczeniowe żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą (wbc); dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. c Łącznie z dziczyzną. d Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Since 2018 the conversion rates in post-slaughter warm weight have been changed; data are not incomparable with data for previous years. c Including game. d See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 15 (220). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	271,9	230,4	205,8	180,0	170,8	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	44,6	40,1	36,2	32,8	32,7	per 100 ha agricultural land ^a in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3581	4302	4640	4099	4032	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	321,7	265,8	467,6	375,5	368,7	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	169	158	226	192	192	Average annual number of eggs per laying-hen in units

a Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.
a See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 16 (221). CIĄGNIKI ROLNICZE
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodar- stwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach 2010 ^a	96023	95423	In units
2013	95547	95057	
2016	98718	98243	
Powierzchnia użytków rolnych ^b 2010 ^a	6,3	6,0	Agricultural land area ^b
na 1 ciągnik w ha 2013	6,1	5,9	per tractor in ha
2016	6,0	5,7	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.
U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.
N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

**TABL. 17 (222). ŻUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ
WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
**CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009/10 ^a	2014/15	2016/17	2017/2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	

**W TONACH
IN TONNES**

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	39670	40550	46742	46612	44770	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	21123	20132	23580	23339	22386	nitrogenous
fosforowe	8743	7987	8879	9066	8685	phosphatic
potasowe	9804	12431	14283	14207	13698	potassic
Nawozy wapniowe ^c	10341	11305	17513	22127	21096	Lime fertilizers ^c

**NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg**

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	65,1	70,6	82,2	85,0	85,6	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	34,7	35,1	41,5	42,5	42,8	nitrogenous
fosforowe	14,3	13,9	15,6	16,5	16,6	phosphatic
potasowe	16,1	21,6	25,1	25,9	26,2	potassic
Nawozy wapniowe ^c	17,0	19,7	30,8	40,3	40,3	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna
palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime;
including defecated lime. d See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 18 (223). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH^a (ceny bieżące)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidual- nych of which from private farms	
W TYSIĄCACH ZŁ IN THOUSAND PLN						
O G Ó Ł E M	676563,3	893891,5	995946,3	1025878,5	972444,1	T O T A L
Produkty roślinne	225873,7	385530,5	426624,8	448516,3	421707,1	Products crop
w tym:						of which:
Zboża	74229,3	173470,7	178486,1	195534,6	180404,6	Cereals
w tym zboża pod- stawowe	48764,6	104050,6	98108,5	103300,7	92792,9	of which basic cereals
pszenica	42089,1	92734,3	86325,3	86599,1	78923,1	wheat
żyto	3123,8	3020,5	2128,0	2687,3	2411,7	rye
jęczmień	2581,2	3643,8	5734,2	7944,6	6762,6	barley
owies i mieszanki zbożowe	330,6	1575,3	1968,1	3232,1	2283,4	oats and cereal mixed
pszenżyto	640,0	3076,7	1952,9	2837,5	2412,1	triticale
w tym zboża kon- sumpcyjne i pa- szowe	74212,4	173330,4	177920,6	195299,0	180168,9	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża pod- stawowe	48747,7	103910,2	97545,5	103065,0	92557,3	of which basic cereals
pszenica	42084,7	92593,9	85886,8	86570,0	78894,0	wheat
żyto	3123,8	3020,5	2117,6	2651,5	2375,9	rye
jęczmień	2581,2	3643,8	5669,2	7847,9	6665,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	318,0	1575,3	1940,6	3190,5	2241,8	oats and cereal mixed
pszenżyto	640,0	3076,7	1931,3	2805,1	2379,8	triticale
Strączkowe konsump- cyjne ^b	1275,5	4269,1	2603,3	2286,3	2286,3	Edible pulses ^b
Ziemniaki	6190,8	13664,4	16902,2	21797,1	21562,8	Potatoes
Buraki cukrowe	17466,3	24482,1	20684,7	22165,7	20992,5	Sugar beets
Rzepak i rzepik	43413,8	50690,1	80262,1	61730,6	54593,3	Rape and agrimony
w tym przemysłowy	43413,8	50690,1	80262,1	61729,9	54592,6	of which industrial
Warzywa	19114,3	26048,2	33379,1	34418,1	32121,2	Vegetables
Owoce	37348,2	69667,9	69800,3	83988,9	83385,3	Fruit
Produkty zwierzęce	450689,7	508361,0	569321,5	577362,2	550737,0	Products animal
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	350395,1	363862,5	390820,6	390021,5	375791,7	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	56825,4	43828,5	53628,5	56654,4	54299,0	cattle (excluding calves)
cielęta	12349,8	10715,4	9103,4	8145,9	8145,9	calves
trzoda chlewna	148859,4	162959,8	179372,6	166457,2	161979,8	pigs
owce	381,3	853,0	430,1	715,9	710,1	sheep
konie	7910,6	13715,1	15248,8	27054,4	27054,4	horses
drób	124068,5	131790,7	133037,2	130993,7	123602,4	poultry
Mleko krowie	91179,1	124263,9	157134,6	162491,9	150153,6	Cow milk
Jaja kurze konsump- cyjne	530,1	233,1	264,8	312,1	255,0	Consumer hen's eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w zł
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in zł

O G Ó Ł E M	1110	1557	1752	1870	1860	T O T A L
Produkty: roślinne	371	671	751	818	806	Products: crop
zwierzęce	739	885	1002	1053	1053	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo”, ust. 3.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes to the chapter „Agriculture”, item 3.

TABL. 19 (224). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2017	2018		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywi- dualnych of which from private farms	
Zboża w t	137624	308030	317941	318867	294706	Cereals in tonne
w tym zboża pod- stawowe	94692	176917	159095	154500	139162	of which basic cereals
pszenica	77842	153561	137333	126522	115855	wheat
żyto	8867	6551	4056	4714	4266	rye
jęczmień	5536	6922	10005	12191	10328	barley
owies i mieszanki zbożowe	1099	3549	4135	6251	4629	oats and cereal mixed
pszenżyto	1348	6334	3566	4822	4084	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	137588	307837	316902	318554	294393	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża pod- stawowe	94656	176724	158058	154187	138849	of which basic cereals
pszenica	77833	153368	136567	126484	115817	wheat
żyto	8867	6551	4027	4662	4214	rye
jęczmień	5536	6922	9892	12067	10204	barley
owies i mieszanki zbożowe	1072	3549	4072	6196	4574	oats and cereal mixed
pszenżyto	1348	6334	3500	4778	4040	triticale
Strączkowe konsump- cyjne ^a w t	382	881	565	467	467	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	13929	31502	39071	46850	46564	Potatoes in tonne
Buraki cukrowe w t	172658	229217	284221	295043	279032	Sugar beets in tonne
Rzepak i rzepik w t	35028	34618	52801	40554	35967	Rape and agrimony in t
w tym przemysłowy	35028	34618	52801	40554	35967	of which industrial
Warzywa w t	20851	29044	27276	31075	29612	Vegetables in t
Owoce w t	25146	32193	20212	44270	43526	Fruit in tonne
Żywiec rzeźny ^b w t	91909	83129	79869	81587	78520	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	12487	7466	8415	8038	7691	cattle (excluding calves)
cielęta	1236	863	658	593	593	calves
trzoda chlewna	38603	38548	35295	37213	36360	pigs
owce	74	131	67	112	111	sheep
konie	1427	2012	1854	2988	2988	horses
drób	38082	34109	33580	32643	30777	poultry
Żywiec rzeźny w przeli- czeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	64937	59443	58777	60049	57800	Animals for slaughter in terms of meat (includ- ing fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	101206	115560	117354	121775	112809	Cow milk in thousand l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	2052	697	713	971	781	Consumer hen's eggs in thousand units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (225). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010	1620	24867,7	471	6999,8
2015	1131	14491,1	130	2164,5
2017	912	12525,3	282	2824,4
2018	927	11434,6	204	2194,8

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo
Hunting

TABL. 21 (226). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE**^a
Stan w dniu 10 marca
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10th March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010	2015	2017	2018	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	192	466	588	611	Morse
Daniele	284	624	679	683	Fallow deer
Muflony	34	21	7	2	Mouflon
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	8,4	12,7	18,2	17,4	Deer
Sarny	40,3	42,6	51,2	50,9	Roe deer
Dziki	8,5	11,8	8,3	2,9	Wild boars
Lisy	11,7	11,1	11,3	11,1	Foxes
Zajęce	17,6	20,1	22,1	21,4	Hares
Bażanty	28,5	33,3	35,1	33,3	Pheasants
Kuropatwy	19,5	13,2	12,8	11,6	Partridges

^a Dane szacunkowe; dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego; do 2011 r.; nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.
Źródło: Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.
^a Estimated data; concern the hunting economic year defined from 1st April of a given year to 31st March of the following year; until 2011; excluding centres of game breeding managed by the State Forests.
Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 22 (227). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/2011 ^b	2015/2016	2017/2018	2018/2019	GAME SPECIES
Jelenie	2591	4875	5501	5467	Deer
Daniele	20	100	97	106	Fallow deer
Sarny	8730	10471	11991	11416	Roe deer
Dziki	6572	12774	14771	7950	Wild boars
Lisy	7830	7994	8156	7667	Foxes
Zające	171	128	100	190	Hares
Bażanty	3567	6212	5055	5690	Pheasants
Kuropatwy	94	-	-	-	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.
b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Data concern the hunting economic year defined from 1st April of a given year to 31st March of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 23 (228). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE^a**

Stan w dniu 10 marca

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS^a

As of 10th March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010	2015	2017	2018	GAME SPECIES
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	114	118	118	118	number ^b
członkowie ^c	6105	7193	7619	7768	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	206	206	206	206	number
powierzchnia w tys. ha	1219,4	1210,3	1210,2	1207,6	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	491,3	491,5	496,1	496,2	of which on forest land

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego. b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a In hunting economic year defined from 1st April of a given year to 31st March of the following year. b Data grouped according to the seat of hunting club. c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo
Forestry

TABL. 24 (229). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	677825	689704	692499	693295	TOTAL in ha
Lasy	666836	679568	682613	683546	Forests
Publiczne	558064	559691	560556	560985	Public
zalesione	550958	552059	552816	553581	wooded
niezalesione	7105	7632	7740	7404	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	529727	531311	532291	532594	owned by the State Treasury
zalesione	523669	524696	525411	525613	wooded
niezalesione	6058	6615	6880	6981	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	486738	487937	488677	489031	managed by the State Forests
zalesione	482266	482492	483114	483380	wooded
niezalesione	4473	5445	5563	5651	non-wooded
parki narodowe	40062	40902	40903	40910	national parks
zalesione	38682	39836	39837	39844	wooded
niezalesione	1380	1066	1066	1066	non-wooded
własność gmin ^a	28337	28342	28226	28351	owned by gmina ^a
zalesione	27289	27325	27365	27928	wooded
niezalesione	1048	1017	860	423	non-wooded
Prywatne	108772	119877	122057	122561	Private
zalesione	107666	118697	120767	120949	wooded
niezalesione	1106	1180	1290	1612	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	10989	10136	9885	9750	Land connected with silvicul- ture
LESISTOŚĆ w %	37,4	38,1	38,3	38,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUN- TÓW LEŚNYCH W POWIERZ- CHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓ- DZTWA w %	38,4	39,1	39,3	39,3	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających status miasta na prawach powiatu.
a It is also concerning gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2014–2018 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2014–2018 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (230). POWIERZCHNIA LASÓW
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓL- NIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowie- nia ^a i o bu- dowie przerę- bowej in renewal class ^a with a troug- fell con- struction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL	682615	95,5	7,4	11,0	20,4	20,7	15,4	10,1	10,5	
w tym: of which: W zarządzie Lasów Państwowych	488677	96,2	6,7	9,8	18,4	21,1	16,8	10,0	13,4	
Managed by the State Forests	122057	94,4	12,1	18,2	26,5	21,9	9,8	3,2	2,7	
Lasy prywatne										
Private forests										

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwo- wych managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	682615	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	386517	56,6	59,7	57,6	Coniferous trees
w tym: of which:					of which:
sosna	237988	34,9	35,2	44,4	pine and larch
świerk	20776	3,0	3,6	0,8	spruce
jodła	117532	17,2	19,4	10,7	fir and Douglas spruce
Drzewa liściaste	296098	43,4	40,3	42,4	Broadleaved trees
w tym: of which:					of which:
buk	141293	20,7	20,2	7,8	beech
dąb	32697	4,8	5,4	3,2	oak
grab	22080	3,2	2,6	7,3	hornbeam
brzoza	25864	3,8	3,3	7,0	birch
olsza	34876	5,1	4,1	9,8	alder
osika	6528	1,0	0,5	2,1	aspen

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Including regeneration class.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (231). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thousand m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							Przestoje ^b hold-overtrees ^b
			w klasie wieku in age group						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej in renewal class ^c with a through-fell construction	
			I (1–20 lat) years	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM TOTAL w tym: of which:	223667	99,8	0,8	5,7	18,9	24,5	20,6	17,5	11,0	0,8
W zarządzie Lasów Państwowych Managed by the State Forests	161561	99,8	0,4	4,8	16,4	24,5	22,6	16,8	13,5	0,8
Lasy prywatne Private forests	33251	99,7	3,0	12,4	30,4	29,3	13,7	7,4	3,2	0,3

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a grand total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	las prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thousand m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	223667	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	133679	59,8	63,2	63,9	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	80207	35,9	37,2	46,2	pine and larch
świerk	4505	2,0	2,2	0,8	spruce
jodła	45863	20,5	22,1	16,2	fir and Douglas spruce
Drzewa liściaste	89988	40,2	36,8	36,1	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	54392	24,3	22,6	9,0	beech
dąb	7176	3,2	3,3	2,4	oak
grab	5429	2,4	2,1	5,9	hornbeam
brzoza	5432	2,4	2,4	4,0	birch
olsza	7013	3,1	2,3	8,4	alder
osika	1777	0,8	0,3	1,6	aspen

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. c Łącznie z klasą do odnowienia.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.
a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.
S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (232). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	182	139	131	124	124	124	-	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	3441	4103	3156	3571	3310	3203	261	Renewals and afforestations
odnowienia	3001	3835	3049	3502	3309	3203	193	renewals
sztuczne	2293	2485	2454	2666	2584	2498	83	artificial
zrębów ^b	2192	2454	2423	2638	2572	2493	67	felling sites ^b
halizn i płazowin	101	31	31	28	12	5	16	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	708	1349	595	836	726	705	110	natural
zalesienia ^c	440	269	106	69	1	0	68	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	521	455	475	632	531	275	101	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	23528	22537	21527	21642	20850	20299	792	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	17922	17429	15583	15896	15104	14653	792	crops ^f
młodników	5366	4990	5278	5646	5646	5646	.	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^g	15	9	-	-	-	-	.	introduction of undergrowth ^g
Melioracje leśne	2523	3156	3143	3095	3095	3095	.	Forest drainage

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f W lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f In private forests including greenwood tending. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (233). POZYSKANIE DREWNA ^a
REMOVALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests		las prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
OGÓŁEM w dam ³	2237,3	2532,3	2644,6	2692,0	2591,8	2524,6	100,2	TOTAL in dam ³
Grubizna	2189,5	2480,1	2602,3	2651,5	2551,3	2484,1	100,2	Timber
Grubizna iglasta	1213,7	1464,6	1568,9	1583,9	1513,5	1467,5	70,4	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe ...	834,2	994,4	1056,6	1047,6	988,9	960,1	58,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	313,7	374,6	413,1	439,6	432,6	422,3	7,0	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	975,8	1015,5	1033,4	1067,6	1037,8	1016,5	29,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe ...	418,8	414,2	421,9	438,1	422,0	410,7	16,0	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu prze- mysłowego	478,8	485,0	491,7	514,2	508,2	503,8	6,0	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymia- rowe ^b	47,8	52,2	42,3	40,5	40,5	40,5	-	Slash ^b
Do przerobu przemy- słowego	1,2	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2	-	Slash for industrial uses
Opałowe	46,6	51,7	42,2	40,3	40,3	40,3	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	328,3	365,0	381,2	387,9	454,8	466,4	81,8	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding logging (timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

TABL. 29 (234). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew	53837	26135	22340	14569	6977	Plantings in units of: trees
krzewów	16668	28218	40331	22771	2965	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m³	57007	56668	42458	60450	44491	Removals (timber) ^a in m³
grubizna iglasta	22335	17584	12308	21610	14289	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	10882	8058	6215	9780	7859	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	34672	39084	30150	38840	30202	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	11913	14507	10724	13535	10571	of which large-size general purpose wood

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (235). **POŻARY W LASACH**^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pożary	173	457	232	281	Number of fires
w tym: podpalenia	47	164	100	90	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	79	143	49	87	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	81,5	698,4	122,2	122,2	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	24,4	137,1	56,1	42,9	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	29,6	107,1	21,7	31,4	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,5	1,5	0,5	0,4	Average forest areas burned by fire in ha

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw** z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 29.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która jest zharmonizowana z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji w PKWiU/ PRODPOL.

Prezentowane dane obejmują całkowitą produkcję wyrobów przemysłowych wytworzonych w roku sprawozdawczym, przeznaczonych do sprzedaży na zewnątrz przedsiębiorstwa, przekazanych do innych zakładów tego samego przedsiębiorstwa oraz zużywanych wewnątrz zakładu na cele produkcyjne (tj. na potrzeby własne).

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 29.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature, used in surveys of manufacturing industrial products, which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/ PRODPOL positions.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Presented data include total production of goods which are manufactured during the reference year, irrespective of whether production is intended for sale outside the reporting unit or to other plants of the same undertaking, or used for further processing.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;

- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9.

Jako **cenę stałą** w 2018 r. przyjęto ceny stałe 2015 (średnie ceny bieżące 2015 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie budownictwa dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji „Budownictwo” (z wyjątkiem danych, o których mowa w ust. 6).

2. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju wykonywanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego. Obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

3. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 29.

4. Dane o produkcji budowlano-montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego, wprowadzenie cen bazowych w miejsce cen producenta nie miało by wpływu na mierniki produkcji.

- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9.

2015 constant prices (2015 average current prices) were adopted as **constant prices** in 2018.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, converted to full-time employees.

Construction

1. Information within the scope of construction concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction” (excluding data discussed in item 6).

2. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie voivodship. It includes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (for outside clients).

3. Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 29.

4. Data concerning construction-assembly production are presented in **producer's prices**, due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax, the use of basic prices, in place of producer's prices, has no influence on the measure of this production.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowe, oddane do użytkowania w całości lub jako część pierwsza;
- w zakresie kubatury budynków, jeśli nieznaczono inaczej, obejmują zarówno budynki nowe, jak i budynki rozbudowane (tylko w części powstałej w wyniku rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Information regarding **buildings completed**

(by all types of investors):

- within the scope of the number of buildings includes only new buildings, completed in full or in the first part;
- within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes both new and expanded buildings (only the part formed as a result of expansion).

7. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, converted to full-time employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (236). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				w od- setkach	2017=100 (ceny stałe)	
	ceny bieżące current prices				in %	(constant prices)	
O G Ó Ł E M	28554,6	36534,9	43345,9	46689,1	100,0	108,1	T O T A L
sektor publiczny	2517,3	1414,6	1833,2	2176,0	4,7	x	public sector
sektor prywatny	26037,3	35120,3	41512,6	44513,1	95,3	x	private sector
Górnictwo i wydobywanie ...	410,9	268,8	267,0	336,4	0,7	113,1	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	26437,7	34651,6	41395,4	44396,4	95,1	107,9	Manufacturing
w tym:							of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2377,4	2510,9	3391,2	3395,6	7,3	99,7	Manufacture of food products
Produkcja napojów	107,6	110,0	36,2	49,1	0,1	133,9	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	62,8	103,4	118,4	131,3	0,3	109,7	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	154,3	174,3	189,8	202,1	0,4	108,2	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	22,4	21,4	18,7	23,3	0,0	111,8	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1999,5	2526,3	3024,7	3338,6	7,2	105,1	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	214,4	258,3	330,3	420,9	0,9	122,2	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	154,8	221,6	252,7	267,1	0,6	101,6	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2058,3	2703,3	2652,8	2869,2	6,1	101,3	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	#	#	223,4	244,9	0,5	108,9	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4244,9	4824,3	5562,8	5770,6	12,4	106,8	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1391,6	1419,7	1654,6	1859,0	4,0	112,2	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	1416,2	1937,6	1970,0	2173,2	4,7	113,1	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2327,9	3668,8	5026,6	5297,7	11,3	105,1	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	#	480,8	867,3	971,3	2,1	117,2	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	661,0	574,3	498,5	548,6	1,2	106,9	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1334,5	1679,7	1830,4	3292,1	7,1	180,1	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczepe ^Δ	2726,6	4713,5	5597,1	4716,1	10,1	87,2	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (236). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				w od- setkach in %	2017=100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)							Manufacturing (cont.)
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1882,2	3638,7	4995,7	5441,3	11,7	114,6	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1365,6	1476,5	1733,7	1822,4	3,9	102,9	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	267,8	476,8	636,5	693,8	1,5	109,4	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urzą- dzeń	398,5	615,5	492,8	575,5	1,2	118,2	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1028,3	779,6	665,9	794,8	1,7	116,1	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja^Δ	677,6	834,9	1017,6	1161,5	2,5	110,5	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:							of which:
Pobór, uzdatnianie i dostar- czanie wody	165,0	289,5	314,6	349,1	0,7	105,8	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	292,8	380,8	480,6	570,3	1,2	117,2	Waste collection, treatment and disposal activities; mate- rials recovery

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (237). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	28554,6	36534,9	43345,9	46689,1	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnio- nych:					entities with following num- ber of paid employees
49 osób i mniej	3964,5	5302,6	5807,2	6487,4	49 persons and less
50-249	7294,6	8411,2	10658,1	11428,6	50-249
250-499	5955,3	7492,0	9223,5	8769,4	250-499
500-999	4801,9	5938,9	6932,8	8458,8	500-999
1000 osób i więcej	6538,4	9390,1	10724,3	11544,9	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (238). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in t:
bydła i cieląt	4801	876	825	1003	0,5	cattle and calves
trzody chlewnej	10119	7055	7032	7085	0,5	pigs
Wędliny ^c (w tym kielbasy) w t	33680	23912	23184	24503	3,0	Cured meats products and sausages ^c in t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	221,0	226,4	66,6	179,8	1,6	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Wody mineralne i wody gazowane, niesłodzone i niearomatyzowane w tys. hl	.	428,8	291,0	283,1	0,6	Mineral waters and aerated waters, not sweetened nor flavoured in thousand hectolitres
Tarcica w dam ³	147,1	187,0	210,3	228,3	4,6	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta w dam ³	114,3	144,8	145,3	167,2	3,8	of which coniferous sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	2544,6	3084,5	2025,7	2337,6	11,6	Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thousand square metres
Tworzywa sztuczne ^d w tys. t	218,7*	294,5	347,8	366,8	10,6	Plastics ^d in thousand tonnes

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych. d W formach podstawowych.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat. d In basic forms.

TABL. 4 (239). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	120372	119972	127636	132015	TOTAL
sektor publiczny	14899	8348	8480	8641	public sector
sektor prywatny	105473	111624	119155	123374	private sector
Górnictwo i wydobywanie	1721	1101	1071	1088	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	108340	109474	116938	120902	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	12180	10351	10880	10916	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	723	415	202	202	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	800	604	673	777	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	3039	2808	2816	2653	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	350	271	240	264	Manufacture of leather and relat- ed products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	6404	6427	6618	6987	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1149	949	1104	1211	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisa- nych nośników informacji	736	1034	1141	1240	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	4416	4858	5120	5278	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceu- tycznych ^Δ	1365	#	704	723	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (239). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	12515	13778	15147	15975	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	7819	7342	7645	7531	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3765	4612	4254	4401	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	11279	15009	16764	16522	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1165	1593	3035	3285	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3293	2604	1491	1552	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..	8198	6361	6764	8817	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	7715	8172	9656	8691	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	8299	9536	9532	10327	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	8958	7616	8559	8841	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1193	1515	1526	1653	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2196	2739	2772	2688	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4185	3378	3357	3377	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6127	6020	6270	6648	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2131	2467	2456	2520	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2244	2278	2130	2410	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (240). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
O G Ó Ł E M	2801,87	3471,08	3888,57	4165,54	T O T A L
sektor publiczny	3040,90	3750,20	4143,85	4338,44	public sector
sektor prywatny	2768,10	3450,21	3870,44	4153,43	private sector
Górnictwo i wydobywanie	4466,18	3703,72	4280,82	5005,44	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	2704,56	3413,07	3847,30	4131,10	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2076,68	2610,89	3047,26	3334,01	Manufacture of food products
Produkcja napojów.....	2157,30	2685,00	3120,67	3187,42	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	1943,78	2655,71	3129,71	3027,67	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1628,97	2144,02	2449,53	2610,71	Manufacture of wearing apparel
Produkcja skór i wyrobów skórza- nych ^Δ	1613,33	2109,16	2578,06	2536,74	Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2043,50	2592,56	2899,23	3117,88	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2041,25	2673,28	3023,04	3141,82	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2043,56	2491,12	2828,61	2929,60	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3296,59	4005,54	4301,24	4417,39	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów farmaceutycz- nych ^Δ	5288,02	#	5834,78	6020,89	Manufacture of pharmaceutical products ^Δ

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (240). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

AVERAGE MONTHLY GROSS WALES AND SALARIES IN INDUSTRY (cont.)					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2864,06	3488,65	3993,14	4296,61	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2664,85	3147,86	3454,20	3731,95	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	3392,78	4161,67	4527,27	4793,74	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2636,39	3262,49	3683,30	4056,09	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	2727,47	3540,33	3375,65	3742,42	Manufacture of computers, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2793,87	3228,94	3132,60	3310,88	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2991,05	3671,90	4236,82	4596,46	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3056,43	4148,73	4875,99	5091,45	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3470,94	4596,76	5350,72	5531,84	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2324,95	2931,77	3277,88	3578,19	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1684,74	2450,94	2912,21	3172,57	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2767,05	3904,06	4040,71	4793,71	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...	4490,69	5316,64	5539,28	5733,23	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2900,91	3447,30	3707,44	3858,10	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:					of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3121,93	3810,75	4144,10	4359,87	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2640,01	3062,06	3272,93	3326,20	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo
Construction

TABL. 6 (241). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	5265,4	6422,4	7895,3	8633,4	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	3390,7	3408,2	3367,8	4198,5	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^Δ	1190,5	1177,9	1144,1	1457,7	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1432,8	1101,1	1011,4	1422,7	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	767,4	1129,3	1212,2	1318,2	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charak- terze remon- towym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM 2010	3390,7	2441,8	948,9	TOTAL
2015	3408,2	2523,2	885,1	
2017	3367,8	2657,3	710,5	
2018	4198,5	3542,4	656,2	
Budynki	2257,2	1912,4	344,7	Buildings
Budynki mieszkalne	666,6	579,6	87,0	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne	146,1	107,7	38,4	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	481,0	442,6	38,4	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania	39,4	29,3	10,2	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (242). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charak- terze remon- towym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1590,6	1332,9	257,7	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	53,9	49,9	4,0	hotels and similar buildings
budynki biurowe	159,5	140,0	19,5	office buildings
budynki handlowo-usługowe	376,7	326,1	50,5	wholesale and retail trade build- ings
budynki transportu i łączności	12,5	#	#	traffic and communication build- ings
budynki przemysłowe i magazyno- we	649,2	527,8	121,4	industrial buildings and warehou- ses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyj- nym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	307,6	262,0	45,6	public entertainment, education, hospital or institutional care buildings
pozostałe budynki niemieszkalne	31,4	#	#	other non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1941,4	1629,9	311,4	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	901,7	#	#	Transport infrastructures
w tym:				of which:
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	760,1	586,7	173,4	highways, streets and roads
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	904,1	814,0	90,1	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	354,7	305,2	49,6	long-distance pipelines, commu- nication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	549,4	508,9	40,5	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	75,8	#	#	Complex constructions on industri- al sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	59,8	#	#	Other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podkarpackiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Podkarpackie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (243). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Budynki ^a	4711	6478	6609	6551	Buildings ^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3639	5007	5210	5117	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
miasta	1590	1954	1961	2041	urban areas
wieś	3121	4524	4648	4510	rural areas
W tym budynki indywidualne ^c	4413	6039	6097	5680	Of which private buildings ^c
miasta	1402	1693	1572	1429	urban areas
wieś	3011	4346	4525	4251	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	3545	4873	4903	4598	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
niemieszkalne	760	1093	1134	1028	non-residential
w tym gospodarstw rolnych ...	338	353	186	249	of which farm buildings
Kubatura ^d w dam³	6063,0	8784,8	9280,6	8669,9	Cubic volume ^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2752,1	3938,9	4317,7	4194,4	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
miasta	3350,6	3721,9	4169,9	4549,2	urban areas
wieś	2712,3	5062,9	5110,7	4120,7	rural areas
W tym budynki indywidualne ^c	3374,3	5342,7	5008,2	4459,6	Of which private buildings ^c
miasta	1315,2	1668,5	1517,2	1371,2	urban areas
wieś	2059,1	3674,2	3491,0	3088,4	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	2379,8	3302,1	3418,0	3195,8	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^b
niemieszkalne	962,6	2015,4	1557,1	1236,7	non-residential
w tym gospodarstw rolnych ...	159,5	298,6	228,6	199,4	of which farm buildings

a Nowo wybudowane. b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). c Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). c Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (244). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Budynki ^a	4711	6478	6609	6551	Buildings ^a
Budynki mieszkalne	3748	5082	5271	5173	Residential buildings
jednorodzinne ^b	3584	4923	5127	5046	single-family ^b
wielorodzinne ^c	55	84	83	71	multi-family ^c
domy letnie, domki wypoczynkowe i rezydencje wiejskie ^d	106	73	57	54	summer homes, holiday cottages and rural residences ^d
budynki zbiorowego zamieszkania	3	2	4	2	residences for communities
Budynki niemieszkalne	963	1396	1338	1378	Non-residential buildings
budynki hoteli	15	12	8	7	hotel buildings
budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe	1	87	103	89	other short-stay accommodation buildings
budynki biurowe	20	38	21	29	office buildings
budynki handlowo-usługowe	188	230	152	156	wholesale and retail trade buildings
budynki łączności, dworców i terminali	1	4	-	1	terminals and associated buildings
budynki garaży	182	375	583	394	garage buildings
budynki przemysłowe	51	74	75	101	industrial buildings
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	58	128	124	117	reservoirs, silos and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne	10	18	7	9	public entertainment buildings
budynki muzeów i bibliotek	3	2	-	-	museums and libraries
budynki szkół i instytucji badawczych	18	9	14	22	school, university and research buildings
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	21	6	9	11	hospital or institutional care buildings
budynki kultury fizycznej	34	20	5	4	sports halls
budynki gospodarstw rolnych	342	360	187	254	non-residential farm buildings
budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych ...	6	18	15	11	buildings used as places of worship and for religious activities
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione	13	15	35	173	other non-residential buildings not elsewhere classified

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach, bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach. d. Nieprzystosowane do stałego zamieszkania (budynki te są zaliczane do mieszkalnych, jednak nie ma w nich mieszkań).

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings. d Not adapted for permanent residence (these buildings are classified as residential, however there are no dwellings in them).

TABL. 9 (244). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Kubatura ^a w dm³	6063,0	8784,8	9280,6	8669,9	Cubic volume ^a in decametre
Budynki mieszkalne	2817,8	3981,3	4353,1	4234,9	Residential buildings
jednorodzinne ^b	2389,3	3240,9	3458,9	3464,0	single-family ^b
wielorodzinne ^c	362,8	698,0	858,8	730,5	multi-family ^c
domy letnie, domki wypoczynkowe i rezydencje wiejskie ^d	21,8	24,4	18,0	18,9	summer homes holiday cottages and rural residences ^d
budynki zbiorowego zamieszkania	44,0	18,1	17,5	21,6	residences for communities
Budynki niemieszkalne	3245,1	4803,4	4927,4	4435,0	Non-residential buildings
budynki hoteli	97,4	109,6	18,3	74,0	hotel buildings
budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe	2,2	20,3	18,4	15,4	other short-stay accommodation buildings
budynki biurowe	163,9	90,2	49,2	68,2	office buildings
budynki handlowo-usługowe ...	1170,0	1038,4	908,7	525,2	wholesale and retail trade buildings
budynki łączności, dworców i terminali	1,8	24,2	-	13,1	terminals and associated buildings
budynki garaży	47,7	81,6	145,4	163,5	garage buildings
budynki przemysłowe	584,0	1372,3	1778,5	1770,4	industrial buildings
ziorniki, silosy i budynki magazynowe	339,4	1273,1	1409,7	1096,9	reservoirs, silos and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne	54,2	43,6	29,8	30,4	public entertainment buildings
budynki muzeów i bibliotek	3,2	5,1	-	0,6	museums and libraries
budynki szkół i instytucji badawczych	308,1	213,4	182,1	218,7	school, university and research buildings
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	90,5	22,3	81,9	87,0	hospital or institutional care buildings
budynki kultury fizycznej	202,5	130,2	40,0	46,2	sports halls
budynki gospodarstw rolnych	163,7	301,9	229,3	206,6	non-residential farm buildings
budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	10,2	66,1	20,5	21,1	buildings used as places of worship and for religious activities
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione	6,3	11,0	15,9	97,5	other non-residential buildings not elsewhere classified

a Budynków nowych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach. d Nieprzystosowane do stałego zamieszkania (budynki te są zaliczane do mieszkalnych, jednak nie ma w nich mieszkań).

a Of new and expanded buildings (only concerning the expanded part). b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings. d Not adapted for permanent residence (these buildings are classified as residential, however there are no dwellings in them).

TABL. 10 (245). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	21199	17179	17440	18093	Average paid employment
sektor publiczny	1024	1188	902	778	public sector
sektor prywatny	20174	15991	16538	17315	private sector
Budowa budynków ^Δ	7977	5884	6256	6808	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	7030	4871	4368	4364	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	6192	6424	6816	6921	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2510,71	2913,24	3146,22	3387,50	Average monthly gross wages and salaries in PLN
sektor publiczny	2910,21	3090,94	3340,23	3411,11	public sector
sektor prywatny	2490,56	2899,85	3135,63	3386,44	private sector
Budowa budynków ^Δ	2263,14	2779,18	3039,24	3220,01	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2932,85	3228,59	3407,18	3807,16	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2350,38	2796,91	3077,16	3287,63	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1440) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31st December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in the road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21st March 1985 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1440), into the following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 grudnia prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 XI 2016 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych oraz w 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw oraz zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. Dane obejmują również autobusy pośpieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Data on **road motor vehicles and tractors** registered as of 31st December are presented according to the central vehicle register (CEPiK) maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 26 XI 2016 – Ministry of Interior). Data do not include deregistered vehicles and in 2010 – also vehicles with a temporary permit issued at the end of a given year.

A **temporary permit** is issued for a period of about 30 days in order to complete all the formalities related to the registration of the vehicle and necessary to obtain the final registration book.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, with respect to transport of passengers it includes also services for remuneration carried out by entities which carry out basic economic activity other than road transport.

6. Information regarding **urban transport** concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. Data include also express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The

przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płaconego.

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób. Każdy wypadek drogowy jest wynikiem najczęściej kilku przyczyn (przyjęto maksymalnie 5), w związku z czym suma przyczyn może być większa od liczby wypadków.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on regular routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

8. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred. Every traffic accident usually has several causes (a maximum of 5 was adopted) in connection with which the sum of causes can be greater than the number of accidents.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Telekomunikacja

1. Liczba łączy abonenckich, do których tytuł prawny posiada przedsiębiorca telekomunikacyjny (niedzierżawionych od innego przedsiębiorcy, ani niebędących własnością abonenta), za pomocą których świadczy abonentom usługi telefoniczne w stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej.

2. Odbiorcami usług telekomunikacyjnych są:

- konsumenci – osoby fizyczne wnioskuje o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów nie związanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu;
- biznes – użytkownicy końcowi z wyłączeniem konsumentów.

Telecommunications

1. The number of subscriber lines to which the telecommunications undertaking have legal title (not leased from another undertaking, or not owned by the subscriber), through which it provides subscribers with telephone services in the fixed public telecommunications network.

2. Telecommunication receivers of services are:

- consumers – natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economical activities or profession;
- business – final users, excluded consumers.

Transport

Transport

TABL. 1 (246). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 grudnia

RAILWAY LINES OPERATED ^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w km		in km		
O G Ó Ł E M	1027	978	895	978	TOTAL
Normalnotorowe ^b	981	978	895	978	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	355	367	369	370	of which electrified
jednotorowe	749	746	663	745	single track
dwu- i więcej torowe	232	232	232	233	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,8	5,5	5,0	5,5	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. b Łącznie z szerokotorowymi.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network. b Including wide gauge.

TABL. 2 (247). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 grudnia

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
O G Ó Ł E M	15008,2	16455,6	16807,9	17087,0	16186,4	T O T A L
miejskie	2565,5	2780,7	2769,6	3138,3	3060,5	urban
zamiejskie	12442,7	13674,9	14038,3	13948,7	13125,9	out-of-town
Krajowe	771,7	878,4	926,6	927,1	927,1	Domestic
miejskie	215,6	213,5	220,2	220,7	220,7	urban
zamiejskie	556,1	664,9	706,4	706,4	706,4	out-of-town
Wojewódzkie	1667,2	1696,0	1708,3	1721,6	1721,6	Voivodship
miejskie	208,1	210,2	224,4	231,0	231,0	urban
zamiejskie	1459,1	1485,8	1483,9	1490,6	1490,6	out-of-town
Powiatowe	6368,6	6420,0	6434,3	6464,5	6383,4	Powiat
miejskie	662,7	695,7	679,8	936,3	929,4	urban
zamiejskie	5705,9	5724,3	5754,5	5528,2	5454,0	out-of-town
Gminne	6200,7	7461,2	7738,7	7973,8	7154,3	Gmina
miejskie	1479,1	1661,3	1645,2	1750,3	1679,4	urban
zamiejskie	4721,6	5799,9	6093,5	6223,5	5474,9	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (248). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1174565	1412586	1549742	1613722	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	841186	1024748	1133396	1181876	Passenger cars
Autobusy	5105	5574	5736	5858	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	134506	157512	168597	175016	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	102924	115410	120301	122501	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	82138	99533	111115	117230	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 324. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
a See general notes, item 3 on page 324. b Including vans.

TABL. 4 (249). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1130	724	868	848	National: number
długość w km	52753	33824	38944	37794	length in km
dalekobieżne: liczba	39	24	35	32	long distance: number
długość w km	13000	9509	12268	9886	length in km
regionalne: liczba	141	81	88	99	regional: number
długość w km	10846	6137	6251	7147	length in km
podmiejskie: liczba	949	614	745	717	suburban: number
długość w km	28900	18118	20425	20761	length in km
miejskie: liczba	1	5	-	-	urban: number
długość w km	7	60	-	-	length in km
Międzynarodowe: liczba	17	4	7	6	International: number
długość w km	20007	11456	21790	16740	length in km

a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (250). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	2230,0	7289,8	6541,5	x	Transport of goods in thousand tonnes
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	121,2	142,6	172,8	x	Average transport distance per 1 tonne in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	42710,1	35040,7	33537,6	33725,8	Transport of passengers in thousand
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	20,2	19,8	29,3	34,6	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	1698,8	3355,4	4253,9	x	Transport of goods in thousand tonnes
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1303,8	1016,8	1021,4	x	Average transport distance per 1 tonne in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	120,0	148,1	165,0	165,1	Transport of passengers in thousand
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1258,7	2617,4	2253,7	2233,7	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (251). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2793	2965	2913	2961	Transportation network – lines in km
Tabor autobusowy w szt.	484	444	439	470	Bus fleet in units
liczba miejsc w tys.	44,3	37,5	37,3	40,4	number of seats in thousand
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	58,2	52,6	59,6	63,3	Transport of passengers ^b (during the year) in million

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7 (252). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM RZESZÓW**
PASSENGER TRAFFIC^a IN RZESZÓW AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów	223917	321080	346832	384937	Passenger arrivals ^b from airports
krajowych	44674	77115	97739	108993	domestic
zagranicznych	179243	243965	249093	275944	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów	230320	324134	346710	386360	Passenger departures ^c to airports
krajowych	46220	79354	101490	111387	domestic
zagranicznych	184100	244780	245220	274973	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port lotniczy Rzeszów jest: b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom Rzeszów airport is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (253). **PRZELADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tonach		in tonnes		
Ładunki przybyłe z portów	230	212	20	136	Freight arrivals from airports
krajowych	217	159	16	112	domestic
zagranicznych	13	53	4	24	foreign
Ładunki odpawione do portów	236	3941	373	202	Freight deapartures to airports
krajowych	217	149	2	67	domestic
zagranicznych	19	3792	371	135	foreign

a W lotach komunikacyjnych. Łącznie z pocztą.
a In transport flights. Including mail.

TABL. 9 (254). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Wypadki	1968	1703	1710	1481	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	16,8	12,1	11,0	9,2	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2780	2256	2157	1900	Road traffic casualties
Śmiertelne	202	136	124	125	Fatalities
na 100 tys. ludności	9,5	6,4	5,8	5,9	per 100 thousand population
Ranni	2578	2120	2033	1775	Injured
na 100 tys. ludności	121,2	99,6	95,5	83,4	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (255). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Wypadki	1703	1710	1481	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1445	1501	1322	Guilt of drivers
w tym:				of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	351	343	300	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	393	395	379	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie	77	54	70	incorrect overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	157	160	166	incorrect behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	180	225	140	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych	139	106	91	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	103	79	62	of which careless entrance to the roadway
Pozostałe ^b	119	103	68	Others ^b
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1445	1501	1322	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	1131	1139	947	Passenger cars
Motocykle	50	52	59	Motorcycles
Rowery	112	120	107	Bicycles
Motorowery	43	30	32	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	69	105	100	Lorries
Inne pojazdy ^c	40	55	77	Other vehicles ^c
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	118	112	88	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:				of which caused by intoxicated:
Kierujących	80	82	66	Drivers
samochodami osobowymi	53	45	35	of passenger cars
motocyklami	7	5	4	of motorcycles
rowerami	9	17	18	of bicycles
motorowery	5	8	5	of motor-bicycles
samochodami ciężarowymi	2	3	-	of lorries
innymi pojazdami	4	4	4	of other vehicles
Pieszych	38	30	22	Pedestrians

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Telekomunikacja
Telecommunications

TABL. 11 (256). **ŁĄCZA ABONENCKIE ^a, DOSTĘP DO SIECI INTERNET ^b**
Stan w dniu 31 grudnia
SUBSCRIBER LINES ^a, ACCESS TO INTERNET NETWORK ^b
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Łączy abonenci:					Subscriber lines:
w tysiącach	375,0	260,3	222,1	200,1	in thousand
z tego:					of which:
konsumenci	282,4	199,4	164,4	146,1	consumers
biznes	92,6	61,0	57,7	54,0	business
na 1000 ludności	176,2	122,4	104,3	94,0	per 1000 population
Dostęp do sieci Internet w tys. km					Access to Internet network in thousand
poprzez linie:					km by lines:
światłowodowe	x	14,2	23,1	22,5	fiber optic
kablowe ^c	x	21,8	27,1	19,8	cable ^c

a Własne; dane częściowo szacunkowe. b Na podstawie Systemu Informacyjnego Internetu Szerokopasmowego (SIIS). c Dane częściowo szacunkowe.
Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
a Own; partly estimated data. b Based on the Broadband Internet Information System. c Partly estimated data.
Source: data of the Office of Electronic Communication.

DZIAŁ XVII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów;
- 2) sprzedaż towarów handlowych oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędowi, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo. Grupa „towary nieżywnościowe” obejmuje towary, które w poprzednich latach klasyfikowane były jako towary konsumpcyjne nieżywnościowe i towary niekonsumpcyjne.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt

CHAPTER XVII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in the chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser at:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers;
- 2) the sales of trade commodities as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of consumer goods into food, and non-alcoholic beverages, non-foodstuffs was made by estimation. The group “non-foodstuffs” includes goods which in previous years were classified as consumer goods -non-foodstuffs and non-consumer goods.

4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from own or used warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consist-

rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmu-

jących w transferze towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy, omijając magazyny, które realizują dostawę.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and shopping centres are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for shopping centres.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turno-

jących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information regarding shops and petrol stations, are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (257). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	17610,4	22774,5	23793,0	27080,2	T O T A L in milion PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	5471,0	7348,1	6624,0	6786,4	in milion PLN
w %	31,1	32,3	27,8	25,1	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8279	10706	11183	12721	PER CAPITA in PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (258). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

O G Ó Ł E M	10144,2	13415,9	13276,4	14229,6	T O T A L
--------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

W ODSETKACH
IN PERCENT

O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Żywność i napoje bezalkoholowe	28,1	27,5	30,4	30,8	food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,2	4,7	4,5	4,9	alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe	66,7	67,8	65,1	64,3	non-foodstuffs

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (259). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	17224,1	30469,4	42628,8	46381,4	TOTAL
---------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	--------------

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	18,0	9,0	7,9	7,0	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,4	1,4	0,5	0,4	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	78,6	89,6	91,6	92,6	Non-foodstuffs goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
 a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (260). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORMS AND PETROL STATIONS^a
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
SKLEPY	17027	17735	16809	15784	SHOPS
Domy towarowe	7	8	9	9	Department stores
Domy handlowe	18	15	14	14	Trade stores
Supermarkety	233	331	335	349	Supermarkets
Hipermarkety	21	23	23	23	Hipermarkets
Sklepy powszechne	504	613	618	613	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	1347	1696	1873	1832	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	14897	15049	13937	12944	Other shops ^b
STACJE PALIW	481	463	412	421	PETROL STATIONS

a Według lokalizacji sklepu/stacji paliw; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 332. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 332. b Data concern economic entities employing more than 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (261) **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	511	715	699	582	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	183	248	245	234	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	321275	482137	628999	670197	Revenues from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	250436	396960	533583	560185	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	40675	49731	60002	70768	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (262) **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2015	2018	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	1473	1270	1031	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	921,9	1070,4	986,6	storage area in thousand m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	152	183	205	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	59,7	119,8	100,7	storage area in thousand m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	240	257	249	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	435,0	572,4	566,7	storage area in thousand m ²
Silosy i zbiorniki:				Siloes and reservoirs:
liczba	270	386	243	number
pojemność w dam ³	120,9	490,2	325,2	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielnice detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.
a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.
N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (263). TARGOWISKA
Stan w dniu 31 grudnia
MARKETPLACES
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	126	132	131	131	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	115	122	122	122	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	457,0	665,6	687,5	695,7	area in thousand m ²
w tym sprzedażowa	325,3	419,3	421,2	417,7	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobno- detalicznej	3045	4096	4194	4210	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2265	2979	3096	3082	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	144	116	112	112	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10356,4	10097,3	9005,0	8705,9	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 351, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których **liczba pracujących przekracza 9 osób**.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne (związane pośrednio z podstawową działalnością podmiotu), do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi od 2016 r.;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

General notes

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019, item 351, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers **employing more than 9 persons**.

Data do not include banks, brokerage houses and insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from the sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues (indirectly related to the entity's main activity): profit on disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge (including donations), damages, provision reversal, revaluation of non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets or from investments in real estate and rights, revenues from extraordinary events since 2016;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by the entity: amounts due from dividends and profit shares, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investments, decrease in revaluation write-offs of the investment value in view of total or partial cessation of reasons causing permanent impairment, net foreign exchange gains.

3. Koszty uzyskania przychodów z całkowitego kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne (związane pośrednio z działalnością podmiotu), do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi od 2016 r.;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych do 2015 r. (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

W 2016 r. wszelkie skutki zdarzeń, które do tej pory wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs (indirectly related to the entity's main activity): loss on disposal of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (losses from business transactions in progress), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or fixed assets received free of charge, from extraordinary events since 2016;
- 4) financial costs, in particular, interest on contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, write-offs updating the value of investment, net foreign exchange.

4. Revenues and costs of revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events until 2015 (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of the entity, and not connected with general risk of activity, in particular, the result of coincidental events.

In 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

11. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by the result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include corporate income tax and personal income tax and other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted.

It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between gross financial result and taxable base resulting from differences in the time of recognition of revenue and cost according to accounting and tax regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

9. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities (excluding special funds),
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities (excluding special funds).

11. Current assets include stocks and short-term receivables: investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve (fund), other capital reserves (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it also included share capital (fund) not paid up and the entity's shares (stock). Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital — in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in cooperatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies, limited liability companies and in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is reduced by the declared but not transferred capital contribution.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is no longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

14. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended their activity or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (264). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody z całokształtu działalności	79715,4	106359,9	118256,9	123749,0	Revenues from total activity
sektor publiczny	6392,7	2911,3	3215,3	4070,5	public sector
sektor prywatny	73322,7	103448,5	115041,7	119678,5	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	37470,4	47568,8	51263,0	57418,4	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	39987,6	56466,5	63860,8	63837,1	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	1062,1	879,6	1718,2	772,9	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	76249,9	101832,8	112630,1	118918,4	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	6334,2	2856,2	3148,6	3971,4	public sector
sektor prywatny	69915,7	98976,5	109481,5	114947,0	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	39276,8	50986,1	54817,1	60329,9	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	34676,8	48385,5	55364,4	55494,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1439,3	1231,3	1346,9	1175,9	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	3465,5	4527,1	5626,8	4830,6	Financial result on economic activity
sektor publiczny	58,5	55,1	66,6	99,1	public sector
sektor prywatny	3407,0	4472,0	5560,2	4731,5	private sector
Wynik finansowy brutto	3459,5	4528,3	5626,8	4830,6	Gross financial result
sektor publiczny	41,6	56,3	66,6	99,1	public sector
sektor prywatny	3417,9	4472,0	5560,2	4731,5	private sector
Zysk brutto	3945,1	5474,1	5943,7	6021,3	Gross profit
Strata brutto	485,6	945,8	316,9	1190,8	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	446,7^a	549,4	647,2	650,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny	26,3	18,6	22,4	26,0	public sector
sektor prywatny	420,4	530,8	624,8	624,1	private sector
W tym podatek dochodowy	446,7	549,4	647,2	650,2	Of which income tax
Wynik finansowy netto	3012,8	3978,9	4979,6	4180,4	Net financial result
sektor publiczny	15,2	37,7	44,2	73,1	public sector
sektor prywatny	2997,5	3941,2	4935,3	4107,3	private sector
Zysk netto	3501,4	4882,1	5296,7	5383,7	Net profit
Strata netto	488,6	903,2	317,2	1203,3	Net loss

a Obejmują tylko podatek dochodowy.

a Include only income tax.

TABL. 2 (265). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2010	79715,4	76249,9	3459,5	446,7 ^a	3012,8
TOTAL	2015	106359,9	101832,8	4528,3	549,4	3978,9
	2017	118256,9	112630,1	5626,8	647,2	4979,6
	2018	123749,0	118918,4	4830,6	650,2	4180,4
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		632,5	595,9	36,6	0,6	36,0
Przemysł		57100,2	54354,0	2746,1	354,7	2391,5
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		45091,7	41832,5	3259,2	288,2	2971,0
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1110,1	1092,7	17,4	6,1	11,3
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		5421,4	5092,6	328,8	39,4	289,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		47071,1	46015,0	1056,2	161,2	895,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		3796,4	3708,9	87,5	19,0	68,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		360,3	347,9	12,4	-	12,3
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		1432,6	1199,2	233,5	48,3	185,1
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1029,1	975,4	53,7	6,3	47,4
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1058,9	876,6	182,3	9,8	172,5
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		811,2	766,9	44,4	5,4	39,0
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		618,8	581,5	37,3	2,8	34,5
Human health and social work activities						

a Obejmują tylko podatek dochodowy.

a Include only income tax.

TABL. 3 (266). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2010 TOTAL	2265	81,2	18,5	0,3	80,6	18,8	0,6
2015	2422	85,3	14,6	0,1	85,0	14,9	0,2
2017	2261	85,5	14,4	0,1	85,1	14,8	0,0
2018	2301	85,2	14,6	0,1	84,8	15,0	0,2
sektor publiczny public sector	160	74,4	25,6	-	74,4	25,6	-
sektor prywatny private sector	2141	86,0	13,8	0,1	85,6	14,2	0,2
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	55	94,5	5,5	-	94,5	5,5	-
Przemysł Industry	806	83,9	16,0	0,1	83,7	16,3	-
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	690	85,9	13,9	0,1	85,8	14,2	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	78	69,2	30,8	-	69,2	30,8	-
Budownictwo Construction	234	93,2	6,8	-	92,7	6,8	0,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	695	87,5	12,4	0,1	87,2	12,5	0,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	127	72,4	27,6	-	70,9	29,1	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	37	67,6	29,7	2,7	67,6	32,4	-
Informacja i komunikacja Information and communication	53	77,4	22,6	-	77,4	22,6	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	70	94,3	5,7	-	92,9	7,1	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	70	77,1	22,9	-	77,1	22,9	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	67	85,1	14,9	-	82,1	17,9	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	58	86,2	13,8	-	84,5	13,8	1,7

TABL. 4 (267). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
		w %		in %		
O G Ó Ł E M 2010	95,7	4,3	3,8	30,0	104,8	153,3
TOTAL 2015	95,7	4,3	3,7	32,4	112,5	170,6
..... 2017	95,2	4,8	4,2	32,5	110,7	167,4
2018	96,1	3,9	3,4	32,6	104,2	159,2
sektor publiczny public sector	97,6	2,4	1,8	65,1	95,7	138,5
sektor prywatny private sector	96,0	4,0	3,4	29,9	104,9	160,9
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	94,2	5,8	5,7	99,6	147,5	175,9
Przemysł Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	92,8	7,2	6,6	32,3	95,3	160,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	98,4	1,6	1,0	65,7	142,9	157,3
Budownictwo Construction	93,9	6,1	5,3	37,3	104,7	155,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	97,8	2,2	1,9	23,4	97,8	160,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	97,7	2,3	1,8	22,0	116,1	125,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	96,6	3,4	3,4	23,3	48,9	65,3
Informacja i komunikacja Information and communication	83,7	16,3	12,9	139,6	294,3	308,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	94,8	5,2	4,6	93,0	134,3	167,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	82,8	17,2	16,3	61,5	119,4	130,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	94,5	5,5	4,8	68,1	162,5	185,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	94,0	6,0	5,6	50,0	128,4	140,1

TABL. 5 (268). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories					Należności krótko-terminowe Short-term dues		Inwestycje krótko-terminowe Short-term investments	Krótko-terminowe rozliczenia między-okresowe Short-term inter-period settlements
		razem total	w tym of which			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a			
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	produkty gotowe finished products			towary goods		
	w mln zł in million PLN									
OGÓŁEM .. 2010 TOTAL	23011,1	6782,8	1931,5	1082,0	1165,8	2483,8	11226,3	9832,4	4505,5	496,5
2015	32224,2	10299,8	2646,1	2076,7	1569,6	3707,9	15116,9	13399,7	6124,1	683,3
2017	36397,2	11203,3	3088,5	2187,3	1572,8	3975,3	16992,3	14926,2	7073,6	1127,9
2018	39837,8	12557,3	3623,3	2313,1	1746,4	4433,7	17929,3	15393,1	8153,3	1197,9
sektor publiczny ... public sector	2658,5	517,0	215,0	23,9	38,7	6,1	588,1	451,9	1248,9	304,5
sektor prywatny private sector	37179,3	12040,3	3408,4	2289,2	1707,7	4427,6	17341,2	14941,2	6904,4	893,4
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	278,4	41,7	6,9	3,9	29,4	1,5	75,8	29,0	157,6	3,3
Przemysł Industry	23729,3	8092,8	3320,7	1947,5	1582,4	928,2	10622,6	8999,7	4294,8	719,1
w tym: of which:										
przetwórstwo przemy- słowe..... manufacturing	20120,3	7502,4	3256,2	1947,3	1579,4	412,8	7891,2	6620,5	4044,6	682,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewe- rage, waste mana- gement and reme- diation activities	296,9	19,7	13,8	0,2	1,2	3,4	145,8	104,5	123,9	7,5

a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 11.

a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 11.

TABL. 5 (268). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Inventories						Należności krótko-terminowe Short-term dues		Inwestycje krótko-terminowe Short-term investments	Krótko-terminowe rozliczenia między-okresowe Short-term inter-period settlements
		razem total	w tym of which				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług ^a of which from deliveries and services ^a			
			materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	produkty gotowe finished products	towary goods					
w mln zł in million PLN											
Budownictwo Construction	2398,3	597,9	99,8	280,8	61,4	113,8	1043,2	894,7	576,8	180,5	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	9629,3	3645,7	153,4	39,8	60,0	3318,3	4465,2	4066,8	1403,2	115,3	
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	764,7	37,0	13,6	0,1	0,8	18,9	573,3	496,2	134,2	20,2	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	51,3	8,6	2,0	3,0	-	3,6	20,1	15,6	18,3	4,4	
Informacja i komunikacja Information and communication	786,5	13,7	3,0	1,2	-	7,7	394	359,6	355,4	23,4	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	709,7	50,4	2,5	29,5	1,1	16,0	175	76,1	394,7	89,7	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	498,4	17,3	4,7	6,9	0,2	2,4	221,7	175,5	235,4	24,0	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	321,0	28,7	8,6	0,3	9,4	10,2	163,2	130,7	117,6	11,5	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	116,6	7,5	6,5	-	0,3	0,6	65,2	59,3	41,6	2,3	

a Patrz uwagi ogólne do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 11.

a See general notes to the chapter „Finances of enterprises”, item. 11.

TABL. 6 (269). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia
 SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
 As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niedoz- liczony (nieroz- liczony) wy- nik finanso- wy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2010	33362,5	12417,4	16541,2	-1659,2	3008,2
TOTAL	2015	43538,3	16298,1	19773,5	-959,6	3813,2
	2017	45716,6	13194,4	22273,0	182,8	4918,4
	2018	47392,8	13924,4	22877,2	1069,3	4159,9
sektor publiczny		4221,0	3557,5	593,7	-453,0	82,4
public sector						
sektor prywatny		43171,9	10366,9	22283,6	1522,3	4077,5
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		821,2	654,9	23,6	-9,7	36,0
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		27422,3	7296,6	13834,2	393,2	2371,2
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		25142,4	5130,3	13323,4	491,9	2950,5
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1482,6	1193,3	201,6	-18,9	11,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		1525,4	639,7	680,3	-186,4	289,4
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6211,9	1555,1	2495,8	461,5	894,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		1061,7	782,9	326,9	-138,9	68,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		382,2	274,5	28,7	-10,4	12,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		5146,3	111,3	4301,2	510,5	185,1
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1936,2	1473,5	308,0	12,5	47,4
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1910,8	691,7	491,9	21,2	172,2
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		297,3	71,8	126,6	4,2	39,7
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		270,9	179,0	74,1	-7,2	34,5
Human health and social work activities						

TABL. 7 (270). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł	in million PLN		
OGÓŁEM	2010	10155,5	657,5	1662,2	2704,8	1867,3
TOTAL	2015	13590,6	100,7	936,7	2418,5	5200,3
	2017	10728,1	109,6	910,7	2523,3	2432,4
	2018	10978,4	117,3	911,8	2574,1	2706,0
sektor publiczny		2958,2	111,6	909,5	1,0	-
public sector						
sektor prywatny		8020,2	5,7	2,3	2573,0	2706,0
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		59,7	-	31,1	3,7	-
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		6780,0	71,3	356,7	1066,4	2108,9
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		4667,8	18,4	302,6	1056,8	2107,4
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1191,5	39,8	-	4,8	1,5
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		519,9	4,6	273,2	216,2	3,1
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1136,6	-	1,4	718,9	66,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		700,9	1,0	221,6	111,3	2,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		246,0	-	-	232,3	7,0
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		101,5	0,7	-	20,5	0,6
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		364,5	4,6	9,7	69,2	146,4
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		657,1	35,0	0,1	34,7	349,7
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		52,8	-	-	21,4	0,1
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		178,6	-	18,0	58,1	-
Human health and social work activities						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (271). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
	w mln zł in million PLN					
OGÓŁEM 2010	20314,5	5039,2	2972,4	15275,3	2907,8	8430,5
TOTAL 2015	29326,9	10234,2	6696,6	19092,7	5443,6	9639,0
..... 2017	30045,8	8059,7	5881,2	21986,1	5386,5	11626,1
2018	33979,7	8708,1	6875,8	25271,6	6425,8	12656,8
sektor publiczny public sector	2310,1	368,2	300,3	1941,8	226,7	316,2
sektor prywatny private sector	31669,6	8339,9	6575,5	23329,7	6199,1	12340,6
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	171,7	7,8	3,5	163,9	3,5	60,0
Przemysł Industry	19880,3	4868,8	4061,1	15011,4	4331,8	6568,0
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	15854,9	3261,3	2834,7	12593,6	3738,5	5180,5
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities	335,6	140,7	132,9	195,0	35,8	77,5
Budownictwo Construction	1735,1	179,5	117,7	1555,6	347,3	674,9
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	7303,4	1286,1	676,7	6017,2	1010,5	4285,9
Transport i gospodarka magazynowa Transporation and storage	944,8	331,0	171,3	613,8	111,0	350,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	321,1	242,3	240,8	78,8	38,8	17,6
Informacja i komunikacja Information and communication	365,7	109,9	60,1	255,8	32,9	142,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1480,5	954,8	871,9	525,7	79,3	270,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	750,9	366,0	359,5	384,9	145,3	118,6
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service activities	257,6	73,7	51,6	184,0	51,7	37,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	209,1	124,0	113,9	85,1	16,8	29,5

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 2077) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym, województwa (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 994, 995, 913) oraz ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1530).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes provided the Law on Public Finances, dated 27 August 2009 (uniform text Journal of Laws 2017 item 2077) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina, Powiat and Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2018 items 994, 995 and 913, with later amendments), and the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 November 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1530).

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure of local government units budgets as well as revenue and costs of self-government budgetary establishments.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of

powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Prezentowane dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych),
 - c) otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
 - d) pozostałe dotacje, w tym dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym

cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The presented data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources.

5. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
 - d) funds from other sources for the additional financing of own tasks;
- 2) targeted grants:
 - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources),
 - c) received from appropriated funds (since 2011 state appropriated funds),
 - d) other grants, of which targeted grants for tasks realized on the basis of agreements between local government units;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

6. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (includ-

inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m. in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Od 2010 r. w sektorze finansów publicznych funkcjonują **samorządowe zakłady budżetowe**, które odpłatnie wykonują zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji celowych na zadania bieżące i z dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

ing investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organizational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditures on public debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

7. Since 2010 in the sector of public finance are functioning **self-government budgetary establishments** which perform tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective grants, as well as from targeted grants for current tasks and targeted grants for financing or co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local government units.

8. Information concerning local government units budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

TABL. 1 (272). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM 2010	9118165,0	5157084,3	1471656,1	1602409,5	887015,1
TOTAL 2015	10289164,6	5601762,5	1855941,7	1587839,0	1243621,4
..... 2017	12165257,1	7395706,9	2062246,5	1764680,6	942623,2
2018	13749796,6	8293936,9	2324167,9	1934412,4	1197279,4
Dochody własne 4811880,7		2853532,6	1046676,0	555111,3	356560,8
Own revenue					
w tym:of which:					
Udziały w podatku dochodowym 2177185,3		1134245,2	487959,4	302739,5	252241,2
Share in income tax					
od osób prawnych 297751,0		54081,6	40548,8	11226,4	191894,1
corporate income tax					
od osób fizycznych 1879434,3		1080163,6	447410,6	291513,0	60347,1
personal income tax					
Podatek od nieruchomości 900345,0		690064,2	210280,8	-	-
Tax on real estate					
Podatek rolny 81392,7		78812,4	2580,3	-	-
Agricultural tax					
Podatek od środków transportowych 46029,9		38558,4	7471,4	-	-
Tax on means of transport					
Podatek od czynności cywilnoprawnych 68532,8		46185,9	22346,9	-	-
Tax on civil law transactions					
Opłata skarbową 16241,3		9292,5	6948,8	-	-
Stamp duty					
Dochody z majątku 281570,7		191102,7	51165,4	28708,4	10594,1
Revenue from property					
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze 108216,5		68438,8	24554,0	7118,7	8105,0
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character					
Środki na dofinansowanie własnych zadań po - zyskane z innych źródeł 107678,5		85892,7	11740,6	9795,2	250,0
Funds for additional financing of own tasks from other sources					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (272). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thousand PLN				
Dotacje ogółem Total grants	5023162,8	3169625,8	676592,0	578193,9	598751,1
Dotacje celowe	3587032,5	2603079,6	448724,3	425107,1	110121,5
Targeted grants					
z budżetu państwa					
from the state budget					
na zadania:					
for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	2771306,3	2148330,3	366513,3	196532,9	59929,8
for government administration tasks					
własne	580362,3	366668,9	62227,2	132966,5	18499,7
for own tasks					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	4773,2	1762,6	916,6	1786,3	307,7
realized on the basis of agreements with government administration entities					
realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	67748,2	24018,9	14323,8	23953,0	5452,4
received for tasks realized on the basis of self-government agreements					
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	83934,7	56674,0	4703,3	8787,0	13770,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	78907,8	5624,9	40,0	61081,4	12161,5
for financial assistance between local self- government entities for additional financing of own tasks					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	203141,7	106996,2	169,9	11060,9	84914,7
Grants from paragraphs 200 and 620 ^b					
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from state budget	3914753,1	2270778,4	600899,9	801107,2	241967,6
w tym część oświatowa	2594883,3	1479088,8	548089,1	534558,7	33146,7
of which educational part					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (273). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2018 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	13749796,6	8293936,9	2324167,9	1934412,4	1197279,4
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	139490,6	78696,5	282,5	29640,0	30871,6
Agriculture and hunting					
Przetwórstwo przemysłowe	739,8	-	-	-	-
Manufacturing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę	21576,3	18048,2	3528,1	-	-
Electricity, gas and water supply					
Transport i łączność	886340,3	248081,7	210417,1	192260,6	235580,9
Transport and communication					
Gospodarka mieszkaniowa	271662,7	196154,6	50293,7	22640,2	2574,2
Dwelling economy					
Działalność usługowa	74161,1	4234,1	9278,1	59725,1	923,7
Service activity					
Administracja publiczna	87302,0	49272,1	7811,7	20657,1	9561,1
Public administration					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa	158646,6	12862,5	48293,5	97490,4	0,1
Public safety and fire care					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobo- wości prawnej oraz wydatki związane z ich pobo- rem	3471611,3	2096995,2	776461,3	340912,8	257242,0
Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake					
Różne rozliczenia	4386701,7	2327489,7	626388,2	806523,3	626300,4
Miscellaneous settlements					
Oświata i wychowanie	399980,5	262197,9	69845,0	65203,8	2733,9
Education					
Ochrona zdrowia	68566,5	293,6	7115,9	57143,5	4013,4
Health care					
Pomoc społeczna	446609,5	231274,4	69661,0	141745,7	3928,5
Social assistance					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	52283,4	6324,1	5747,6	32597,7	7613,9
Other tasks in sphere of social policy					
Edukacyjna opieka wychowawcza	33710,3	21804,7	3220,7	8684,9	0,0
Educational care					
Rodzina	2385623,3	2043469,1	303359,1	33734,1	5061,0
Family					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	590380,0	501838,1	84648,0	3893,9	-
Municipal economy and environmental protection					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	87582,2	60946,5	16869,1	5232,3	4534,4
Culture and national heritage					
Kultura fizyczna	105674,9	79667,1	20239,1	5742,9	25,8
Physical education					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (274). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM 2010	9865856,8	5659683,2	1571777,9	1654700,1	979695,6
TOTAL 2015	10351671,4	5421068,5	2031757,7	1572357,0	1326488,1
..... 2017	12306012,2	7507280,2	2116969,8	1765166,2	916595,9
2018	14146823,9	8665487,6	2393775,8	1944511,5	1143048,9
Wydatki bieżące 10713551,5	6723037,9	1913203,7	1490160,9	587149,0	
Current expenditure					
w tym:					
of which:					
Dotacje 1057515,4	466432,0	205982,7	120567,7	264533,1	
Grants					
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych 29050,2	24743,2	3581,3	725,8	-	
of which for self-government budgetary establishments					
Świadczenia na rzecz osób fizycznych 2613414,8	2217787,8	337435,2	51384,5	6807,3	
Benefits for natural persons					
Wydatki bieżące jednostek budżetowych 6939700,4	3990369,4	1337590,7	1307676,7	304063,6	
Current expenditure of budgetary units					
w tym:					
of which:					
wynagrodzenia 3873756,6	2201584,7	736490,0	782239,0	153443,0	
wages and salaries					
w tym osobowe 3526493,6	2003963,3	674463,0	707357,0	140710,3	
of which personal					
pochodne od wynagrodzeń ^b 726219,1	439547,9	129365,3	129481,5	27824,4	
derivatives of wages and salaries ^b					
zakup materiałów i usług 1944010,2	1135140,3	406572,9	301712,9	100584,2	
purchase of materials and services					
Wydatki na obsługę długu 83891,7	41430,5	26898,8	9321,6	6240,8	
Expenditures on debt servicing					
Wydatki majątkowe 3433272,4	1942449,8	480572,1	454350,7	555899,9	
Property expenditure					
W tym inwestycyjne ^c 3397271,0	1931478,6	472928,4	453550,7	539313,3	
Of which investment expenditure ^c					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund and contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (275). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG DZIAŁÓW W 2018 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	14146823,9	8665487,6	2393775,8	1944511,5	1143048,9
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	196705,7	144534,2	784,4	15277,1	36110,0
Agriculture and hunting					
Przetwórstwo przemysłowe	11895,4	205,6	-	-	11689,8
Manufacturing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę	59002,8	52146,2	6826,6	30,0	-
Electricity, gas and water supply					
Transport i łączność	2281183,1	796431,4	424662,9	417301,7	642787,1
Transport and communication					
Gospodarka mieszkaniowa	193967,3	131894,9	44184,1	17248,3	639,9
Dwelling economy					
Działalność usługowa	130997,1	24459,7	15782,7	60748,6	30006,1
Service activity					
Administracja publiczna	1124957,6	668749,9	134092,2	182967,8	139147,6
Public administration					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa	244685,1	83151,7	60871,7	99406,5	1255,2
Public safety and fire care					
Obsługa długu publicznego	84047,0	41585,8	26898,8	9321,6	6240,8
Public debt servicing					
Różne rozliczenia	14647,5	6543,9	6861,5	939,7	302,3
Miscellaneous settlements					
Oświata i wychowanie	3840842,4	2469754,0	745359,8	554843,3	70885,3
Education					
Ochrona zdrowia	208901,3	30984,0	31157,6	101170,3	45589,3
Health care					
Pomoc społeczna	776143,8	444734,3	145904,8	161027,4	24477,3
Social assistance					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	144303,4	6975,7	13836,3	86333,4	37157,9
Other tasks in sphere of social policy					
Edukacyjna opieka wychowawcza	274437,1	74444,0	77746,3	117366,0	4880,7
Educational care					
Rodzina	2504909,2	2087298,8	340701,6	71609,7	5299,0
Family					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1092276,0	903061,0	186542,1	1661,0	1011,8
Municipal economy and environmental protection					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	503052,0	357973,0	54780,0	19504,3	70794,7
Culture and national heritage					
Kultura fizyczna	358139,5	282948,0	59753,3	12272,3	3165,8
Physical education					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (276). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
Przychody	2015	206154,6	194470,1	8885,6	2798,9	-
Revenue						
	2017	187733,9	172906,3	9726,8	5100,8	-
	2018	201207,4	189224,9	8978,9	3003,6	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		127646,9	122555,7	4332,2	759,0	-
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu teryto- rialnego ^b		27450,2	23143,1	3581,3	725,8	-
Grants from local self-government units budgets ^b						
Koszty	2015	209502,6	197978,7	8803,4	2720,6	-
Costs						
	2017	191194,9	176773,3	9319,4	5102,2	-
	2018	202093,6	189864,9	9311,8	2917,0	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi		70509,8	66782,0	3016,9	710,9	-
Materials and services						
Podatek dochodowy od osób prawnych		565,7	565,7	-	-	-
Corporate income tax						
Wpłaty nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego		648,8	648,8	-	-	-
Surplus payments to local government units budgets						

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XX INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Investments

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne (wyrażone wyłącznie w cenach bieżących) dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmując budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono

CHAPTER XX INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays (expressed in current prices only) are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and other equipment),
- transport equipment,
- others, i.e., irrigation and drainage, improvements to land as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that apply International Accounting Standards (IAS) implemented since 1st January 2005.

In the case of foreign exchange losses of currencies sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections and divisions of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections and divi-

do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Wartość nakładów inwestycyjnych od 1999 r. poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – niezależnie od liczby pracujących) oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – powyżej 5 osób) – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób (do 1998 r. – do 5 osób), gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczeniami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Mini-

sions according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares has been included in the section “Transportation and storage”.

3. The value of investment outlays since 1999 incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons (until 1998 – regardless of the number of employees) as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons (until 1998 – more than 5 persons), was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons (until 1998 – up to 5 persons), private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include assets components and other objects completed and ready with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised since 1st January 1991 as a fixed asset, in accordance with the decree of

strów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 351, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych — ustalono szacunkowo.
- 4. Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

the Council of Ministers, dated 12th December 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual usufruct of land regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with the Act on Accounting, dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019, item 351, with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31st December 2016 is understood as:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
- before 1st January 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
- after 1st January 1995 – the purchase of manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1st January 2005 – also revaluation according to fair value.

3. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.
- 4. The value of public roads, streets and squares was included in the section “Transportation and storage”.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (277). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	10288,7	11001,6	10928,1	13638,7
sektor publiczny	5524,9	4531,0	3604,8	5237,7
public sector				
sektor prywatny	4763,7	6470,6	7323,2	8401,0
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	181,4	235,8	206,4	264,2
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	3065,5	4075,9	4719,1	6161,1
Industry				
górnictwo i wydobywanie	34,6	14,4	19,2	19,8
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	1539,1	2708,6	3511,9	4281,1
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	788,5	915,2	945,4	1184,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	703,4	437,8	242,6	676,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities				
Budownictwo	220,7	310,5	193,5	229,8
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	721,5	646,7	728,6	818,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa ^b	2757,6	2469,4	1742,8	2449,8
Transportation and storage ^b				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	172,7	126,7	55,8	87,1
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	87,5	129,0	77,0	134,4
Information and communication				

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 1 (277). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (dok.)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł in million PLN			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	60,8	86,3	43,6	65,5
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1246,4	1569,9	1619,2	1519,3
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	121,7	134,5	78,7	82,6
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42,3	45,4	73,8	116,1
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	351,4	353,4	280,3	366,9
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja	574,1	280,3	477,0	376,2
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	300,8	243,3	386,8	528,5
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	353,6	248,8	206,6	407,2
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	30,8	45,6	38,9	31,0
Other service activities				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (278). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł		in million PLN	
O G Ó Ł E M	4133,0	5829,3	6217,6	7888,4
TOTAL				
sektor publiczny	1315,7	1545,2	1260,4	1803,2
public sector				
sektor prywatny	2817,1	4284,1	4957,2	6085,2
private sector				
w tym:				
of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	52,6	79,4	52,3	102,5
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	2329,0	3754,3	4305,6	5408,2
Industry				
górnictwo i wydobywanie	31,2	11,2	17,8	18,8
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	1416,9	2656,6	3358,5	4078,6
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	778,9	888,0	821,6	1052,8
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	102,0	198,5	107,7	258,0
water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities				
Budownictwo	170,4	163,8	115,7	110,9
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	563,0	554,7	616,8	623,8
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	295,3	696,0	514,3	742,0
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68,4	63,5	33,8	31,1
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	61,2	85,4	70,9	114,8
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57,5	45,6	36,2	62,5
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	128,3	94,0	106,4	116,5
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	78,8	67,1	32,9	20,8
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17,1	34,3	60,2	93,7
Administrative and support service activities				
Edukacja	20,1	3,7	11,0	9,9
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	210,3	149,1	239,2	391,2
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	72,1	34,2	19,1	54,0
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	8,9	4,4	3,2	6,3
Other service activities				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (279). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł		in million PLN	
O G Ó Ł E M	2010	2891,9	1151,5	1441,5	287,0
T O T A L	2015	4352,4	1569,8	2404,9	324,5
	2017	4540,4	1320,4	2812,0	391,9
	2018	5744,7	1785,9	3431,1	432,5
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		101,0	88,1	9,8	2,9
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		4143,1	1081,8	2851,2	119,4
Industry					
górnictwo i wydobywanie		18,5	2,7	9,1	6,7
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		3633,3	862,2	2651,9	98,1
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		240,8	69,8	99,5	2,6
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		250,5	147,1	90,7	12,0
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		97,6	10,8	57,3	29,4
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		429,2	174,7	164,0	88,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		172,4	26,1	16,8	128,5
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		23,4	17,1	5,4	0,9
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		70,1	9,4	51,7	9,0
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		44,5	7,9	34,3	2,2
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		115,8	107,5	7,0	1,2
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		46,2	6,2	34,7	5,1
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		65,6	14,7	14,3	36,5
Administrative and support service activities					
Edukacja		9,9	2,8	6,7	0,4
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		371,1	195,5	167,2	8,0
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		48,6	37,4	10,5	0,7
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		6,3	6,0	0,3	-
Other service activities					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (280). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł		in million PLN	
OGÓŁEM TOTAL	109173,1	152880,4	169194,2	180976,9
sektor publiczny	45224,8	66200,0	73830,3	77496,0
public sector				
sektor prywatny	63948,3	86680,4	95363,9	103480,9
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6314,0	7179,7	7362,8	7572,2
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	36122,5	48792,6	53317,1	59313,5
Industry				
górnictwo i wydobywanie	3411,4	4353,4	4917,4	5183,2
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	21291,3	29761,3	32724,4	37250,9
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6498,9	7418,9	8230,9	8952,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4920,9	7259,0	7444,4	7927
water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities				
Budownictwo	1819,2	2462,3	2647,6	2898,7
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5021,3	6722,3	7575,0	8014,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa ^b	18961,8	33202,9	38249,7	39690,1
Transportation and storage ^b				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	570,4	1247,3	1330,6	1404,6
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	2412,5	2056,8	2393,0	2693,2
Information and communication				

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 4 (280). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł in million PLN			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	582,8	898,0	768,0	1096,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	22982,9	29456,6	32992,9	34048,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	915,6	1505,5	1124,3	1203,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	299,7	602,8	649,9	799,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social secu- rity	4528,4	5070,3	5680,5	6061,9
Edukacja Education	4000,8	6242,1	6850,5	7183,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2794,2	4274,2	4762,8	5169,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1629,4	2847,7	3143,4	3451,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	217,5	319,6	346,2	377,3

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działal-
ności.
^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (281). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018
	w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM..... TOTAL	48532,5	64727,5	70765,2	77733,9
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	883,6	1323,0	1292,2	1372,4
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	32242,1	43223,3	47451,6	52970,0
Industry				
górnictwo i wydobywanie	3383,8	4278,1	4812,2	5069,8
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	20531,4	28656,8	31540,1	35994,9
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	6332,8	7092,0	7782,5	8432,4
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1994,1	3196,4	3316,8	3472,8
water supply; sewerage, waste management and remediation activities				
Budownictwo	1311,8	1547,6	1578,9	1771,2
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3523,2	4645,9	5303,7	5625,7
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	1275,0	1887,9	2092,9	2098,9
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	377,5	949,3	997,3	1041,7
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	2260,6	1810,5	2113,0	2393,2
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	526,7	815,1	676,8	1003,7
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2575,5	2994,6	3896,4	3661,7
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	538,0	892,8	443,1	470,9
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	180,2	349,7	320,3	426,8
Administrative and support service activities				
Edukacja	185,0	288,4	288,3	286,8
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2103,6	3178,5	3445,3	3681,2
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	508,3	770,8	813,1	875,9
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	40,2	49,6	51,8	53,1
Other service activities				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXI RACHUNKI REGIONALNE

CHAPTER XXI REGIONAL ACCOUNTS

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego regionu/województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each region/voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju regionów/województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według regionów/województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju regionów/województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social security benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by regions/voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by regions/voivodships.

10. Grouping regional accounts data by regions/voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying

Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności

the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units, which according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into the financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into the sector, Information concerning regional accounts are placed in the publication "Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych".
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts.

nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2015-2017 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych. Zmiany wynikają z wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2019), dotyczących traktowania składek podlegających zwrotowi. Ponadto do sektora instytucji rządowych i samorządowych przeklasyfikowane zostały jednostki z sektora przedsiębiorstw niefinansowych, sektora instytucji finansowych oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do tego sektora. Zmienione zostały również dane o dochodach w sektorze gospodarstw domowych z tytułu włączenia danych o wynagrodzeniach pracowników instytucji ekstraterytorialnych.

14. Opis wprowadzonych do rachunków narodowych zmian został zawarty w informacji sygnalnej „Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie skorygowanego szacunku produktu krajowego brutto za 2018 rok” z dnia 4 października 2019 r., dostępnej na stronie

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-pkb-za-2018-rok,9,5.html>.

15. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

Hidden economy covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes.

13. Data from regional accounts for the years 2015-2017 were changed in relation to those previously published, following revision in annual national accounts. The changes result from guidelines included in the latest edition of the "Manual on Government Deficit and Debt" (MGDD, 2019 edition) concerning the treatment of refundable contributions. Moreover, units were reclassified into the general government sector from the non-financial corporations sector, the financial corporations sector and the non-profit institutions serving households sector, which according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into this sector. Data on income in the households sector were also changed due to inclusion of data on wages and salaries of extraterritorial institutions' employees.

14. Description of introduced in national accounts changes was included in the Statistics Poland news release "Revised estimate of gross domestic product for the year 2018" of 4 October 2019, available at website <https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2018,7,5.html>.

15. Information concerning regional accounts are placed in the publication "Kompedium wiedzy o rachunkach regionalnych".

TABL. 1 (282). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2015	2016	2017
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M TOTAL	70579	72567	76784	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	62616	64098	67433	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	31835	32627	34038	50,8	50,9	50,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	11481	11838	12457	18,3	18,5	18,5
gospodarstw domowych households	17649	17956	18974	28,2	28,0	28,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ryba- ctwo Agriculture, forestry and fishing	869	989	1211	1,4	1,5	1,8
Przemysł Industry	19464	20490	20924	31,1	32,0	31,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	16700	17824	18204	26,7	27,8	27,0
Budownictwo Construction	4901	4494	4673	7,8	7,0	6,9
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ ; transport i gospodarka magazy- nowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja ^a Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accomoda- tion and catering ^Δ ; information and communication ^a	16916	17032	18354	27,0	26,6	27,2
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	4711	4841	5120	7,5	7,6	7,6
Pozostałe usługi ^a Others activities ^a	15754	16251	17151	25,2	25,4	25,4
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in PLN	33177	34120	36088	x	x	x

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 28.

a See general notes, item 2 on page 28.

TABL. 2 (283). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	134075	138885	147863	Gross output
Zużycie pośrednie	71459	74787	80430	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	62616	64098	67433	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	26882	28596	30833	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	35667	35585	36627	Gross operating surplus

TABL. 3 (284). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	46765	48957	52041	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	21983	23019	24459	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	46273	49165	51949	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	21752	23116	24416	per capita in PLN

DZIAŁ XXII PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2019 poz. 649 z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009 z późniejszymi zmianami).

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XXII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29th June 1995 (uniform text Journal of Laws 2019 item 649 with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30th November 2015 on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens (Journal of Laws item 2009, with later amendments).

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (285). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	152618	165155^b	171070^b	174830^b	TOTAL
sektor publiczny	6086	5994	5360	5345	public sector
sektor prywatny	146532	158141	164199	167672	private sector
Według wybranych form prawnych:					By selected legal forms:
przedsiębiorstwa państwowe	2	2	1	1	state owned enterprises
spółki	17082	22789	25620	25131	companies
w tym:					of which:
handlowe	7452	11846	14719	14229	commercial
cywilne	9495	10798	10741	10738	civil
spółdzielnie	731	800	784	585	cooperatives
fundacje	256	460	575	625	foundations
stowarzyszenia i organizacje społeczne	5610	6846	7277	6941	associations and social organizations
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	118618	122549	125533	129853	natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b By ownership sectors – excluding entities for which the information on the form of ownership does not occur in the REGON register.

TABL. 2 (286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31st December

As of 31st December										
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity	
		razem total	w tym of which							
			przed- siębio- stwa pań- stwowe state owned enter- prises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives		
				razem total	w tym of which					
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury	z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation				
O G Ó Ł E M	2010	152618	34000	2	7452	20	974	9495	731	118618
TOTAL	2015	165155	42606	2	11846	10	1687	10798	800	122549
	2017	171070	45537	1	14719	11	2205	10741	784	125533
	2018	174830	44977	1	14229	8	2055	10738	585	129853

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON
REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing eco- nomic activity	
		razem total	przed- siębior- stwa pań- stwowe state owned enter- prises	w tym of which						
				spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives			
				razem total	w tym of which					
					jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury			z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital partici- pation		
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	3075	577	-	143	1	20	127	65	2498	
Przemysł..... Industry	17947	4275	1	2699	2	331	1408	47	13672	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	16696	3404	-	2017	1	307	1335	46	13292	
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	502	304	-	166	-	7	23	-	198	
Budownictwo Construction	24105	2457	-	1528	-	239	873	34	21648	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ Trade; repair of motor vehicles Δ	41613	8253	-	3722	1	768	4351	163	33360	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	11861	1396	-	916	1	233	451	4	10465	
Zakwaterowanie i gastro- nomia Δ Accommodation and cater- ing Δ	4780	1140	-	377	-	50	639	30	3640	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (286). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons conduct- ing econ- omic activity	
		razem total	przed- siębior- stwa pań- stwowe state owned enter- prises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coope- ratives		
						w tym of which				
						jedno- osobo- we Skarbu Państwa sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury				z udzia- łem ka- pitału zagra- niczne- go with foreign capital parti- cipation
Informacja i komunikacja ... Information and communica- tion	5513	1244	-	954	1	69	281	4	4269	
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa Financial and insurance activities	4017	488	-	321	-	14	111	41	3529	
Obsługa rynku nieruchomości ^ Real estate activities	5064	3815	-	605	-	47	193	137	1249	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	15568	2500	-	1563	1	114	791	10	13068	
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^ Administrative and support service activities	4497	1331	-	575	-	123	714	24	3166	
Administracja publiczna i ob- rona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	1894	1892	-	1	-	-	-	-	2	
Edukacja Education	6648	3893	-	172	-	11	126	5	2755	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	10601	1268	-	434	1	12	321	12	9333	
Działalność związana z kul- turą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3789	2478	-	111	--	5	136	4	1311	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	13340	7452	-	102	-	19	216	5	5888	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (287). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 grudnia
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	koman- dytowe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2010	7452	5876	238	5638	1576	1341	134
TOTAL	2015	11846 ^b	9739	268	9471	2107	1473	426
	2017	14719 ^b	12329	273	12056	2390	1465	732
	2018	14229^b	11722	234	11488	2507	1455	862
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		143	131	1	130	12	6	6
Przemysł..... Industry		2699	2322	98	2224	377	232	134
w tym przetwórstwo przemysłowe	2017	2017	1672	89	1583	345	215	121
of which manufacturing								
Budownictwo		1528	1269	24	1245	259	107	149
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		3722	2817	29	2788	905	667	226
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		916	792	8	784	124	86	37
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		377	314	1	313	63	39	23
Accommodation and catering ^Δ								
Informacja i komunikacja		954	902	19	883	52	19	27
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		321	245	7	238	76	41	15
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		605	444	9	435	161	77	81
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1563	1357	17	1340	206	63	94
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		575	518	4	514	57	27	25
Administrative and support service activities								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		1	1	-	1	-	-	-
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja..... Education		172	151	1	150	21	9	12
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		434	264	2	262	170	67	24
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją		111	101	14	87	10	5	5
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		102	89	-	89	13	9	4
Other service activities								

a W województwie podkarpackim wśród spółek osobowych zarejestrowane były spółki partnerskie: w 2010 r. — 91, w 2015 r. — 112; w 2017 r. — 116; w 2018 r. — 114 b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a In Podkarpackie Voivodship there were 91 professional partnerships registered among partnerships in 2010, 112 in 2015, 116 in 2017 and 114 in 2018. b By PKD sections - excluding entities for which the information on the predominant kind of activity does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						spół- dzielnie co-opera- tives	osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons con- ducting economic activity
			spółki companies							
			razem total	w tym of which				cywilne civil law partner ships		
				handlowe companies						
				razem total	w tym of which					
			akcyjne joint stock	z ograni- czoną odpowie- dzialno- ścią with limited liability						
OGÓŁEM	2010	15855	891	538	6	454	352	8	14157	
TOTAL	2015	14214	1727	1477	7	1332	250	4	11749	
	2017	15533	1771	1593	4	1391	167	2	13134	
	2018	16477	1655	1456	6	1255	195	25	13418	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing		183	5	5	-	3	-	-	178	
Przemysł		1474	187	160	2	135	27	3	1283	
Industry w tym przetwórstwo przemysłowe... of which manufacturing		1406	160	136	2	113	24	3	1243	
Budownictwo		3692	257	229	-	188	28	2	3431	
Construction										
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		2833	358	300	-	262	58	2	2473	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ										
Transport i gospodarka magazynowa ...		1140	139	127	1	119	12	-	1001	
Transportation and storage										
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		440	66	49	-	40	17	3	369	
Accommodation and catering ^Δ										
Informacja i komunikacja		805	125	122	1	113	3	-	680	
Information and communication										
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa		273	28	24	-	21	4	-	243	
Financial and insurance activities										
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		258	73	59	1	38	10	-	117	
Real estate activities										
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1528	226	216	-	192	10	1	1298	
Professional, scientific and technical activities										
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ		600	72	66	-	56	6	9	519	
Administrative and support service activities										
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1	-	-	-	-	-	-	-	
Public administration and defence; compulsory social security										
Edukacja		508	37	30	-	28	7	1	348	
Education										
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna....		690	33	27	-	22	6	3	628	
Human health and social work activities										
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		267	27	24	1	21	3	-	189	
Arts, entertainment and recreation										
Pozostała działalność usługowa		1569	21	17	-	16	4	1	661	
Other service activities										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons con- ducting economic activity
			spółki companies					spół- dzielnie co-opera- tives	
			razem total	w tym of which					
				handlowe companies			cywilne civil law partner- ships		
				razem total	akcyjne joint stock	z ograni- czoną odpowie- dzialno- ścią with limited liability			
O G Ó Ł E M 2010	8334	296	104	3	68	192	7	7911	
TOTAL 2015	11262	324	129	5	72	195	15	10460	
..... 2017	11992	549	361	6	280	187	18	10493	
2018	12239	2184	2011	50	1844	173	221	8483	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Agriculture, forestry and fishing	186	17	15	-	15	2	57	110	
Przemysł..... Industry	1354	396	378	14	351	18	27	923	
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	1290	367	350	12	331	17	26	889	
Budownictwo..... Construction	1899	227	208	4	194	19	62	1607	
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	3282	990	929	21	854	61	25	2266	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	784	51	47	2	44	4	2	731	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	303	42	37	-	34	5	-	260	
Informacja i komunikacja Information and communication	274	78	73	1	65	5	1	195	
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa..... Financial and insurance activities	271	39	35	2	28	4	4	227	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	134	35	28	-	26	7	32	67	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	791	156	140	5	129	16	6	626	
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activities	540	66	62	-	55	4	2	472	
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	28	1	1	-	1	-	-	-	
Edukacja..... Education	343	22	12	-	12	10	1	179	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	308	31	21	-	15	10	2	273	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	344	11	7	1	6	4	-	112	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1389	20	16	-	15	4	-	433	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.